Operačný program
Efektívna verejná správa

Európska únia
Európsky sociálny fond

MESTO GELNICA

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA GELNICA na roky 2022 - 2028

GELNICA, MÁJ 2022

Názov projektu : Podpora regionálneho rozvoja v najmenej rozvinutom okres Gelnica
Kód projektu v ITMS2014+: NFP314011APG4

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

Formulár 1 (Ú 1) Hlavička dokumentu PHRSR

Názov	**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Gelnica na roky 2022 - 2028**
Územné vymedzenie :	Mesto Gelnica
Územný plán mesta, schválený :	ÚP SÚ Gelnica schválený uznesením MsZ dňa 22.12.1999, ÚP SÚ Gelnica, zmeny a doplnky č. 1, schválený uznesením MsZ č. 496/2008 dňa 29.09.2008.
Dátum schválenia PHRSR :	
Číslo uznesenia MsZ Gelnica :	
Dátum platnosti :	2022 – 31.12.2028
Verzia :	1.0.
Publikovaný verejne :	

Zdroj: vlastné spracovanie

Prvé prijaté znenie sa označuje číslom 1.0. V prípade zásadnej zmeny sa nasledovné aktualizované verzie označujú 2.0, 3.0 atď.. V prípade malých zmien sa označuje 1.1.

OBSAH PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA GELNICA

OBSAH 3
ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK 4
ZOZNAM POUŽITÝCH FORMULÁROV, TABULIEK, GRAFOV A ILUSTRÁCIÍ 6

1 ÚVOD 9

2 ANALYTICKÁ ČASŤ 15
2.1 ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA 16
2.1.1 HISTÓRIA MESTA 16
2.1.2 PRÍRODNÉ POMERY 16
2.1.3 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA ÚZEMIA 19
2.1.4 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA 22
2.1.5 DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA 25
2.1.6 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE 27
2.1.7 OBYVATEĽSTVO 33
2.1.8 ŠKOLSTVO A VZDELANIE 38
2.1.9 ZDRAVOTNÍCTVO 41
2.1.10 SOCIÁLNE SLUŽBY 43
2.1.11 PODNIKANIE A ZAMESTNANOSŤ 45
2.1.12 CESTOVNÝ RUCH 49
2.1.13 KULTÚRA 55
2.1.14 ŠPORT 57
2.1.15. SAMOSPRÁVA A JEJ FINANČNÉ ZDRAVIE 58
2.1.16 BEZPEČNOSŤ A VEREJNÝ PORIADOK 62
2.1.17 VYHODNOTENIE REALIZÁCIE OPATRENÍ A AKTIVÍT PHRSR MESTA GELNICA NA ROKY 2015 – 2021 63
2.1.18 EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO OBDOBIA 70
2.1.19 EX-ANTE HODNOTENIE STAVU PROJEKTOVEJ PRIPRAVENOSTI 73
2.2 ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA 74
2.2.1 ANALÝZA VÄZIEB ÚZEMIA 74
2.2.2 VPLYV VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V ÚZEMÍ 79
2.3. ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA 80
2.3.1 SWOT ANALÝZA 80
2.3.2 IDENTIFIKÁCIA POTRIEB A ODHAD BUDÚCEHO VÝVOJA MESTA 87

3 STRATEGICKÁ ČASŤ 92
3.1 NÁDVÄZNOSŤ NA STRATÉGIE VYŠŠEJ ÚROVNE 92
3.2 VÍZIE A CIELE STANOVENÉ NA REGIONÁLNEJ ÚROVNI 94
3.3 VÍZIA A HLAVNÝ CIEĽ MESTA GELNICA 96

4 PROGRAMOVÁ ČASŤ 100

5 REALIZAČNÁ ČASŤ 106
5.1 SPOLUPRÁCA S PARTNERMI 106
5.2 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRSR 107
5.3 KOMUNIKAČNÁ STRATÉGIA PHRSR 112
5.4 MONITOROVANIE A HODNOTENIE PHRSR 113
5.5 AKČNÝ PLÁN PHRSR 115

6 FINANČNÁ ČASŤ 116
6.1 INDIKATÍVNY FINANČNÝ PLÁN 116

7 ZÁVER 121

ZOZNAM POUŽITÝCH ZDROJOV
ZOZNAM PRÍLOH

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

a pod.	a podobne
ANS	Asociácia nemocníc Slovenska
AOTP	príspevok zamestnanosti ÚPSVaR
a.s.	akciová spoločnosť
CHLÚ	chránené ložiskové územie
CHVÚ	chránené vtáčie územie
CLLD	miestny rozvoj vedený komunitou
CR	cestovný ruch
ČOV	Čistička odpadových vôd
DOS	Domov opatrovateľskej služby
EAO	ekonomicky aktívna osoba
EŠIF	Európske štrukturálne investičné fondy
EU	Európska únia
FO	fyzická osoba
ha	hektár
IBV	Individuálna bytová výstavba rodinných domov
IS	index starnutia
IT	Informačné technológie
KBV	Komplexná výstavba bytov
km	kilometer
KO	komunálny odpad
KOCR	Krajská organizácia cestovného ruchu
KSK	Košický samosprávny kraj
m	meter
MAS	Miestna akčná skupina
m n. m.	metrov nad morom
MOPS	Miestna občianska poriadková služba
MPSVaR	Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny
MRK	marginalizovaná rómska komunita
MsP	Mestská polícia
MsÚ	Mestský úrad
MsZ	Mestské zastupiteľstvo
MV SR	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
n. o.	nezisková organizácia
NFP	nenávratné finančné prostriedky
NKÚ SR	Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky
NP	Národný park
NR SR	Národná rada Slovenskej republiky
OSN	Organizácia spojených národov
o. z.	Občianske združenie
PD SR	Partnerská dohoda Slovenskej republiky
PHRSR	program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
PO	právnická osoba
POH	Program odpadového hospodárstva
PP	peňažný príspevok
PPnK	Peňažný príspevok na kompenzáciu
PZ SR	Policajný zbor Slovenskej republiky

r.	rok
REX	Regionálny rýchlik železničnej dopravy
SEZO	Združenie obcí (separovaný zber odpadu)
SODB	sčítanie osôb, domov a bytov
SR	Slovenská republika
STEEP	analýza vonkajších faktorov
SWOT	analýza silných, slabých stránok, príležitostí a ohrození
ŠU SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
TANAP	Tatranský národný park
TIK	Turistická informačná kancelária
ŤZP	ťažko zdravotne postihnutý
ŤZP-S	ťažko zdravotne postihnutý so sprievodcom
UoZ	uchádzač o zamestnanie
ÚP SÚ	Územný plán sídelného útvaru
ÚPSVaR	Úrad práce sociálnych vecí a rodiny
VUC	Vyšší územný celok
VZN	Všeobecne záväzne nariadenie
Zb.	zbierka
ZMOHR	Združenie miest a obcí Hnileckého regiónu
ZMOS	Združenie miest a obci Slovenska
Z. z.	zbierka zákonov

ZOZNAM POUŽITÝCH FORMULÁROV, TABULIEK, GRAFOV A ILUSTRÁCIÍ

Zoznam formulárov podľa obsahových častí dokumentu

Číslo formulára (označenie podľa metodiky)	OBSAHOVÁ ČASŤ DOKUMENTU Názov formulára	Umiestnenie formulára v dokumente
ÚVODNÁ ČASŤ		
1 (Ú 1)	Hlavička dokumentu PHRSR	Úvodná strana
2 (Ú 2)	Zámer spracovania PHRSR	text
3 (Ú 3)	Harmonogram spracovania PHRSR	text
4 (Ú 7)	Metódy zapojenia verejnosti do prípravy PHRSR	text
5 (Ú 8)	Dokumenty súvisiace so spracovávaním PHRSR	text
6 (Ú 6)	Zoznam členov pracovných skupín	Príloha č. 1
ANALYTICKÁ ČASŤ		
7 (A 1)	Zoznam použitých kvantitatívnych a kvalitatívnych dát	text
8 (Ú 9)	Ex - post hodnotenie predchádzajúceho obdobia	text
9 (A 4)	Ex - ante hodnotenie stavu projektovej pripravenosti investícií	text
10 (A 7)	Evidencia vybratých podnikateľských subjektov v meste Gelnica	Príloha č. 2
11 (A 8)	Evidencia vybratých mimovládnych organizácií v meste Gelnica	Príloha č. 3
12 (A 6)	STEEP analýza mesta Gelnica	text
13 (A 5)	SWOT analýza – HOSPODÁRSKA OBLASŤ	text
14 (A5)	SWOT analýza – SOCIÁLNA OBLASŤ	text
15 (A5)	SWOT analýza – OBLASŤ ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	text
STRATEGICKÁ ČASŤ		
16	Prehľad cieľov stanovených v PHRSR KSK 2016 - 2022	text
17	Prehľad cieľov a priorít stratégie CLLD územia MAS HNILEC na roky 2018 – 2023	text
18 (S 1)	Prehľad cieľov stanovených v PHRSR mesta Gelnica na obdobie 2022 – 2028	text
19	Prehľad priorít a opatrení stanovených v PHRSR mesta Gelnica na roky 2022 – 2028	text
PROGRAMOVÁ ČASŤ		
20 (P 1)	Rozvojová stratégia mesta Gelnica na roky 2022 - 2028	text
REALIZAČNÁ ČASŤ		
21 (R 5)	Plán monitorovania a hodnotenia PHRSR	text
22 (R 6)	AKČNÝ PLÁN implementácie PHRSR mesta Gelnica na roky 2022 – 2024 - HOSPODÁRSKA OBLASŤ	Príloha č. 9
23 (R 6)	AKČNÝ PLÁN implementácie PHRSR mesta Gelnica na roky 2022 – 2024 - SOCIÁLNA OBLASŤ	Príloha č. 9
24 (R 6)	AKČNÝ PLÁN implementácie PHRSR mesta Gelnica na roky 2022 – 2024 - OBLASŤ ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	Príloha č. 9
FINANČNÁ ČASŤ		
25	Finančný plán realizácie aktivít PHRSR mesta Gelnica na obdobie 2022 – 2024 (€) – HOSPODÁRSKA OBLASŤ	text
26	Finančný plán realizácie aktivít PHRSR mesta Gelnica na obdobie 2022 – 2024 (€) – SOCIÁLNA OBLASŤ	text
27	Finančný plán realizácie aktivít PHRSR mesta Gelnica na obdobie 2022 – 2024 (€) – OBLASŤ ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	text
28 (F5)	Identifikácia minimálnej finančnej potreby podľa prioritných oblastí PHRSR na roky 2022 – 2024	text

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1 Vzdialenosť významných sídelných štruktúr
Tabuľka 2 Štruktúra domov podľa typu vodovodnej prípojky
Tabuľka 3 Vývoj spotreby pitnej vody v meste Gelnica (v tis. m^3)
Tabuľka 4 Štruktúra domov podľa typu kanalizačného systému
Tabuľka 5 Štruktúra domov podľa plynovej prípojky
Tabuľka 6 Kamerový systém mesta
Tabuľka 7 Výmera pôdy mesta Gelnica k 31.12.2020
Tabuľka 8 Produkcia emisií základných znečisťujúcich látok v okrese Gelnica (v tonách)
Tabuľka 9 Ročné priemery imisií základných znečisťujúcich látok v regióne (monitorovacia stanica Krompachy ul. SNP)
Tabuľka 10 Nakladanie s komunálnym odpadom (KO) v okrese Gelnica
Tabuľka 11 Množstvo komunálneho odpadu podľa druhov odpadu (v tonách) okres Gelnica
Tabuľka 12 Vývoj pohlavnej štruktúry obyvateľstva v meste Gelnica
Tabuľka 13 Vývoj počtu obyvateľov a hustoty obyvateľstva v meste Gelnica
Tabuľka 14 Veková štruktúra obyvateľov mesta od r. 1996
Tabuľka 15 Veková štruktúra obyvateľov v základných vekových kategóriách k 1.1.2021
Tabuľka 16 Vývoj osôb v poproduktívnom veku od r. 1996 k 1.1.2021
Tabuľka 17 Pohyb obyvateľstva v meste Gelnica
Tabuľka 18 Počet obyvateľov podľa rodinného stavu v meste Gelnica k 1.1.2021
Tabuľka 19 Sobášnosť a rozvodovosť v meste Gelnica
Tabuľka 20 Vývoj početného zastúpenia vekovej skupiny 0 – 4 rokov v meste Gelnica
Tabuľka 21 Obyvateľstvo podľa národnosti v meste k 01.01.2021
Tabuľka 22 Náboženské vyznanie v meste Gelnica k 1.1.2021
Tabuľka 23 Vybrané charakteristiky k školským zariadeniam v meste Gelnica
Tabuľka 24 Vybrané charakteristiky Gymnázia Gelnica
Tabuľka 25 Stravovanie v školských zariadeniach v meste Gelnica (ZŠ + Gymnázium)
Tabuľka 26 Štruktúra obyvateľov podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania v meste Gelnica k 1.1.2021
Tabuľka 27 Vývoj poskytovania lekárskej zdravotnej starostlivosti v meste
Tabuľka 28 Ambulancie všeobecných ošetrujúcich lekárov a stomatológov v Gelnici
Tabuľka 29 Špecializované ambulancie ošetrujúcich lekárov v Gelnici
Tabuľka 30 Vývoj počtu lekárni v meste
Tabuľka 31 Prehľad subjektov podieľajúcich sa na poskytovaní sociálnych služieb v meste
Tabuľka 32 Podnikateľské subjekty na území mesta
Tabuľka 33 Počty živých a ekonomicky aktívnych právnických osôb (PO) a fyzických osôb – podnikateľov (FO-P) v Gelnici k 31.12.
Tabuľka 34 Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca (v €)
Tabuľka 35 Celkový počet uchádzačov o zamestnanie (UoZ) v meste Gelnica
Tabuľka 36 Počet UoZ podľa veku v meste Gelnica
Tabuľka 37 Počet UoZ podľa vzdelania v meste Gelnica
Tabuľka 38 Počet UoZ podľa dĺžky evidencie v meste Gelnica k 31.12.2020
Tabuľka 39 Počet UoZ podľa profesie posledného zamestnania v meste Gelnica
Tabuľka 40 Zoznam pamiatkových objektov evidovaných v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ÚZPF) v meste Gelnica
Tabuľka 41 Stravovanie a ubytovacie služby v meste Gelnica
Tabuľka 42 Služby cestovného ruchu (CR) v okolí – ubytovanie a stravovanie
Tabuľka 43 Kultúrne aktivity v meste počas roka
Tabuľka 44 Analýza ekonomického hospodárenia mesta (na základe záverečného účtu r. 2018 – 2020 a rozpočtov na roky 2021 – 2023)
Tabuľka 45 Aktuálna zadlženosť mesta

Tabuľka 46 Hodnotenie implementácie opatrení/aktivít PHRSR mesta Gelnica na roky 2015 – 2021 – hospodárska oblasť
Tabuľka 47 Hodnotenie implementácie opatrení/aktivít PHRSR mesta Gelnica na roky 2015 – 2021 – *sociálna oblasť*
Tabuľka 48 Hodnotenie implementácie opatrení/aktivít PHRSR mesta Gelnica na roky 2015 – 2021 – environmentálna oblasť
Tabuľka 49 Štruktúra nerealizovaných aktivít podľa prioritných oblastí
Tabuľka 50 Nerealizované opatrenia/aktivity PHRSR mesta Gelnica na roky 2015 - 2021
Tabuľka 51 Územné členenie
Tabuľka 52 Vzdialenosť významných sídelných štruktúr a dôležitých cieľov

Zoznam grafov

Graf 1 Zastúpenie mužov a žien na celkovom počte obyvateľov mesta Gelnica (vývoj v období rokov 2001-2020)
Graf 2 Veková pyramída obyvateľov mesta Gelnica k 31.12.2020
Graf 3 Ekonomická štruktúra obyvateľov z hľadiska veku v meste Gelnica od r. 2001 (v %)

Zoznam ilustrácií

Obrázok 1 Susediace katastrálne územia mesta Gelnica (satelitná kompozícia)
Obrázok 2 Pohľad na rozloženie intravilánu mesta
Obrázok 3 Finančné zdravie mesta Gelnica k 31.12.2020 podľa INEKO
Obrázok 4 Príjmy a výdavky mesta za rok 2020 podľa INEKO
Obrázok 5 Výsledok hospodárenia mesta podľa analýzy spoločnosti FinStat k 31.12.2020
Obrázok 6 Poloha mesta k významnejším sídelným štruktúram

1 ÚVOD

Dokument „ Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Gelnica na roky 2022 – 2028“ predstavuje spolu s územným plánom mesta základný a kľúčový dokument riadenia svojich rozvojových aktivít, na základe poznania aktuálnych potrieb obyvateľov mesta, podnikateľov mimovládnych organizácií a ďalších subjektov a bol vypracovaný v zmysle zákona Národnej rady SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, v rámci realizácie projektu „Podpora regionálneho rozvoja najmenej rozvinutého okresu Gelnica “ Operačného programu Efektívna verejná správa.

Je základným dokumentom pre riadenie samosprávy, vychádzajúc z poznania situácie a konkrétnych potrieb občanov, podnikateľov, záujmových skupín a ďalších subjektov, vytvára predstavu o budúcom vývoji územia spolu s opatreniami a aktivitami na jej zabezpečenie.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (PHRSR) mesta Gelnica na roky 2022 - 2028 je vypracovaný v nadväznosti na

- implementáciu projektu „Podpora regionálneho rozvoja v najmenej rozvinutom okrese Gelnica“, v rámci Operačného programu Efektívna verejná správa a spolufinancovaný Európskym sociálnym fondom.; Kód projektu v ITMS2014+: 314011APG4, v súlade so Zmluvou o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. Z314011APG4 medzi Ministerstvom vnútra SR a Mestom Gelnica, financovaný z vlastných zdrojov mesta Gelnica vo výške spolufinancovania uvedeného projektu,
- legislatívnu povinnosť pre mesto v zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov,
- ukončenie platnosti prechádzajúceho strategického dokumentu Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Gelnica na roky 2015 – 2021, s predĺženou platnosťou najneskôr do 31.12.2022,
- aktuálne výzvy, problémy a priority v rozvoji mesta v kontexte nových prístupov k rozvoju územia (inteligentné, zelené, udržateľné mestá a pod.) s dôrazom na zvyšovanie kvality života jeho obyvateľov, podnikateľského prostredia, životného prostredia a vplyvov vonkajšieho prostredia,
- definovanie národných priorít implementácie Národnej stratégie regionálneho a územného rozvoja SR do roku 2030, Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj, Partnerskej dohody SR na roky 2021 – 2027,
- identifikované nové možnosti čerpania nenávratných finančných prostriedkov z Európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF), zdrojov štátneho rozpočtu z kapitol jednotlivých ministerstiev, regionálnej úrovne Košického samosprávneho kraja (KSK) a Miestnej akčnej skupiny (MAS) HNILEC, o.z. Margecany v prospech mesta a všetkých jej obyvateľov, vzhľadom na nové programové obdobie regionálnej politiky EÚ a nové rozvojové priority EÚ.

Formulár 2 (Ú 2) Zámer spracovania PHRSR

Zámer spracovania PHRSR	
Názov dokumentu	- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Gelnica na roky 2022 – 2028.
Forma spracovania	- Proces tvorby dokumentu bude zabezpečený v rámci implementácie projektu „Podpora regionálneho rozvoja v najmenej rozvinutom okrese Gelnica“; Kód projektu v ITMS2014+: 314011APG4, v súlade s Metodikou a inštitucionálnym rámcom tvorby verejných stratégií

	schválenej Uznesením vlády Slovenskej republiky č. 197/2017 zo dňa 26. apríla 2017 s Metodikou tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja miest a obcí pre programové obdobie po roku 2020.
Riadenie procesu spracovania	- V mesiaci jún 2021 začali prípravné práce tvorby PHRSR mesta Gelnica na roky 2022 – 2028 a gestorom bol poverený koordinátor prípravných prác a menovaní členovia prípravného tímu. - Prípravný tím mal za úlohu pripraviť podklady na rozhodnutie samosprávy o aktualizácií alebo o spracovaní nového dokumentu PHRSR, o jeho forme, obsahu, rozsahu a rozvojovom smerovaní, ktoré boli súčasťou Vstupnej správy a bol zložený so zástupcov mestského úradu a poslanca mestského zastupiteľstva. - Vstupná správa pre spracovanie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Gelnica na roky 2022 – 2028 bola schválená uznesením Mestského zastupiteľstva v Gelnici č. 210/2021 zo dňa 16.12.2021. - Dňa 20.12.2021 bol menovaný koordinátor tvorby stratégie, zriadený riadiaci výbor a tím pre koordináciu tvorby PHRSR pozostávajúci z pracovných skupín zložených zo zamestnancov mesta, poslancov MsZ, zástupcov podnikateľov a mimovládnych organizácií mesta, k vypracovaniu dokumentu PHRSR podľa jeho obsahu. - Zapojenie verejnosti do procesu tvorby dokumentu prebiehalo formou dotazníkových prieskumov (vedúci zamestnanci mesta, poslanci MsZ, riaditelia organizácií mesta a občanmi mesta) a rozhovormi s vedením, zamestnancami mesta, občanmi mesta, podnikateľmi a zástupcami mimovládnych organizácií. - Informovanie prebiehalo formou webovej stránky mesta www.gelnica.sk, facebooku, prostredníctvom zasadaní MsZ a zasadnutí komisií pri MsZ Gelnica.
Obdobie spracovania	- PHRSR bol spracovávaný v období od mesiaca jún 2021 do mesiaca október 2022 (viď. harmonogram spracovania, vrátane posudzovania vplyvov na životné prostredie strategického dokumentu OÚ Gelnica, Odborom starostlivosti o životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z.z.)
Financovanie spracovania	- Financovanie procesu tvorby dokumentu bolo zabezpečené v rámci implementácie projektu „Podpora regionálneho rozvoja v najmenej rozvinutom okrese Gelnica“; Kód projektu v ITMS2014+: 314011APG4, v súlade so Zmluvou o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. Z314011APG4 a z vlastných zdrojov mesta Gelnica vo výške spolufinancovania uvedeného projektu. Nenávratný finančný príspevok je poskytnutý v rámci Operačného programu Efektívna verejná správa a spolufinancovaný Európskym sociálnym fondom. Poskytovateľ príspevku : Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky.

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Formulár 3 (Ú3) Harmonogram spracovania PHRSR

	Harmonogram spracovania PHRSR																
	2021							2022									
Termín	**VI**	**VII**	**VIII**	**IX**	**X**	**XI**	**XII**	**I**	**II**	**III**	**IV**	**V**	**VI**	**VII**	**VIII**	**IX**	**X**
Úvod																	
Analytická časť																	
Strategická časť																	
Programová časť																	
Realizačná časť																	
Finančná časť																	
Záver																	

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Potreba tvorby nového strednodobého strategického rozvojového dokumentu mesta Gelnica vyplynula z realizovanej analýzy potrieb, nových výziev, problémov, zo zistenia, že existujúce PHRSR na roky 2015 – 2021, s predĺženou platnosťou do 31.12.2022, nerieši adekvátne aktuálne výzvy a problémy, ako aj z dôvodu, aby sa naplnili podmienky pre prístup k finančným a iným zdrojom pre ďalší rozvoj mesta. Výsledky tejto analýzy boli zapracované do Vstupnej správy pre spracovanie strategického dokumentu „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Gelnica na roky 2022 – 2028“, ktorá bola schválená uznesením Mestského zastupiteľstva v Gelnici č. 210 dňa 16.12.2021.

Vstupná správa pre spracovanie strategického dokumentu „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Gelnica na roky 2022 – 2028“ (ďalej len Vstupná správa PHRSR) bola vypracovaná v súlade s Metodikou a inštitucionálnym rámcom tvorby verejných stratégií schválenej Uznesením vlády Slovenskej republiky č. 197/2017[1] zo dňa 26. apríla 2017 a Metodikou tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja miest a obcí pre programové obdobie po roku 2020.[2]

PHRSR mesta Gelnica na roky 2022 – 2028 je strednodobý strategický programový dokument, vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR do roku 2030, obsahujúci analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta, vypracovaný pri uplatnení partnerstva, určuje hlavné smery jeho vývoja, stanovuje ciele, dôležité potreby a úlohy vo všetkých oblastiach života k napĺňaniu vízie ďalšieho smerovania rozvoja mesta Gelnica. Súčasťou dokumentu je aj určený spôsob monitorovania a hodnotenia, ktorý na základe ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a doplňovaný.

Zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v § 8 upravuje podmienky spracovania dokumentu Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce, jeho schvaľovanie a aktualizáciu. Dokument určuje podmienky personálneho a finančného zabezpečenia plnenia opatrení/ aktivít, jeho pravidelné vyhodnocovanie a jeho aktualizáciu a zmenu.[3]

V rámci celého procesu prípravy a spracovania PHRSR boli používané rôzne metódy zapájania verejnosti, najmä prostredníctvom zverejňovania dôležitých informácií na webovom sídle mesta, na facebookovej stránke mesta, uskutočnenie dotazníkového prieskumu odbornej verejnosti a občanov mesta, organizovaním verejných stretnutí s miestnymi obyvateľmi, odbornými poradnými skupinami, pracovnými skupinami. Dokument v záverečnej fáze jeho spracovania bude verejne pripomienkovaný, prerokovaný a schvaľovaný mestským zastupiteľstvom.

Formulár 4 (Ú 7) Metódy zapojenia verejnosti do prípravy PHRSR

Metóda zapojenia verejnosti do prípravy PHRSR	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Tlačené materiály			
Verejné informačné tabule	áno	áno	áno
Informačné formuláre, tabuľky údajov,	áno		
Internetové stránky	áno		
Využitie existujúcich médií			
Zverejňovanie informácií v miestnej tlači	áno		
Stretnutia			
Stretnutia s kľúčovými ľuďmi/skupinami	áno	áno	áno
Návšteva v dotknutom území	áno	áno	áno
Verejné vypočutie	áno	áno	áno
Využitie miestnych ľudí na získavanie názorov	áno	áno	áno
Rozhovory a prieskumy			
Dotazník pre záujmové skupiny	áno	áno	áno
Dotazník pre širokú verejnosť	áno	áno	áno
Poradné skupiny			
Miestne poradné skupiny	áno	áno	áno
Odborné poradné skupiny	áno	áno	áno
Pracovné skupiny	áno	áno	áno
Riešenie problémov			
Rokovanie bez prítomnosti moderátora/facilitátora	áno	áno	áno

Zdroj: vlastné spracovanie

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Gelnica na roky 2022 - 2028 je súčasťou sústavy základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja vypracovaných na úrovni mesta Gelnica, regiónu okresu Gelnica, Košického samosprávneho kraja a Slovenskej republiky v súlade s programovými dokumentmi Európskej únie pre využitie zdrojov fondov EÚ.

Podpora regionálneho rozvoja sa uskutočňuje procesom plánovania a programovania v súvislosti s dokumentmi vyššej úrovne (Európska úroveň), na ktoré nadväzujú dokumenty nižšej úrovne (národná, regionálna) až po miestnu úroveň.

Formulár 5 (Ú8) Dokumenty súvisiace so spracovávaním PHRSR

Názov dokumentu Postavenie dokumentu/ úroveň	**obstaranie/ schvaľovanie dokumentu**	**Časové zameranie**	**Relevantnosť k spracovávanému PHRSR**	**Zdroj**
EURÓPSKA ÚROVEŇ				
Zmluva o fungovaní Európskej únie	EÚ	neurčené	vysoká miera	https://eur-lex.europa.eu/
Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (1994)	EÚ	neurčené	vysoká miera	https://eur-lex.europa.eu/
Ciele politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027 – Partnerská dohoda	EÚ	Do roku 2027	vysoká miera	www.partnerskadohoda.gov.sk/
Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj	EÚ	Do roku 2030	vysoká miera	https://www.minzp.sk/agenda-2030/
Európa 2020	EÚ	neurčené	vysoká miera	https://www.eu2020.gov.sk/europa-2020/
Horizont Európa 2021 - 2027	EÚ	Do roku 2027	vysoká miera	https://www.consilium.europa.eu/
Európska zelená dohoda	EÚ	neurčené	vysoká miera	https://ec.europa.eu/

Program pre sociálnu zmenu a inovácie v oblasti zamestnanosti a sociálneho začleňovania	EÚ	neurčené	vysoká miera	https://ec.europa.eu/
Európsky pilier sociálnych práv (2017)	EÚ	neurčené	vysoká miera	https://www.consilium.europa.eu/
NÁRODNÁ ÚROVEŇ				
Národná stratégia regionálneho rozvoja SR do roku 2030	Úrad vlády SR	Do roku 2030	vysoká miera	https://www.mirri.gov.sk/wp-content/uploads/2021/01/SLOVENSKO-2030.pdf
Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030	Úrad vlády SR	Do roku 2030	vysoká miera	https://www.mirri.gov.sk/sekcie/vizia-a-strategia-rozvoja-slovenska-do-roku-2030/
Národný investičný plán Slovenskej republiky na roky 2018 - 2030	Úrad vlády SR	Do roku 2030	vysoká miera	https://www.mirri.gov.sk/sekcie/investicie/narodny-investicny-plan/
Programové vyhlásenie vlády SR na obdobie r. 2020 - 2024	Úrad vlády SR	Do roku 2024	vysoká miera	https://www.mpsr.sk/programove-vyhlasenie-vlady-slovenskej-republiky-na-obdobie-rokov-2020-2024/
Národný program reforiem SR 2020	Úrad vlády SR	Do roku 2024	vysoká miera	https://www.mfsr.sk/
Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja	Úrad vlády SR	neurčené	vysoká miera	https://www.zakonypreludi.sk/zz/2008-539
Strategický plán SR pre investície z eurofondov r. 2021 - 2027	Úrad vlády SR	Do roku 2027	vysoká miera	https://www.eurofondy.gov.sk/
Koncepcia územného rozvoja Slovenska	Úrad vlády SR	neurčené	vysoká miera	https://www.mindop.sk/ministerstvo-1/vystavba-5/uzemne-planovanie/dokumenty/koncepcia-uzemneho-rozvoja-slovenska-kurs2001
Plán obnovy a odolnosti SR	Úrad vlády SR	neurčené	vysoká miera	https://www.mfsr.sk/sk/verejnost/plan-obnovy-odolnosti/
Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030	Úrad vlády SR	Do roku 2030	vysoká miera	https://www.mindop.sk/ministerstvo-1/doprava-3/strategia/strategicky-plan-rozvoja-dopravy-sr-do-roku-2030
Stratégia rozvoja udržateľného cestovného ruchu do roku 2030	Úrad vlády SR	Do roku 2030	vysoká miera	https://www.mindop.sk/ministerstvo-1/cestovny-ruch-7/legislativa-a-koncepcne-dokumenty/
Stratégia pre rovnosť, inklúziu a participáciu Rómov do r. 2030	Úrad vlády SR	Do roku 2030	vysoká miera	https://www.minv.sk/?strategia-pre-rovnost-inkluziu-a-participaciu-romov-do-roku-2030
Atlas rómskych komunít na Slovensku 2019	Úrad vlády SR	neurčené	vysoká miera	https://www.minv.sk/?atlas-romskych-komunit-2019
Envirostratégie SR 2030	Úrad vlády SR	Do roku 2030	vysoká miera	https://www.minzp.sk/iep/strategicke-materialy/envirostrategia-2030/
Integrovaný národný energetický a klimatický plán na roky 2021 - 2030	Úrad vlády SR	Do roku 2030	vysoká miera	https://www.economy.gov.sk/energetika/navrh-integrovaneho-narodneho-energetickeho-a-klimatickeho-planu
Program odpadového hospodárstva SR na roky 2021 – 2025	Úrad vlády SR	Do roku 2025	vysoká miera	https://www.enviroportal.sk/clanok/mzp-sr-program-odpadoveho-hospodarstva-sr-2021-2025
Plán rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie SR na roky 2021 – 2027	Úrad vlády SR	Do roku 2027	vysoká miera	https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/plan-rozvoja-verejnych-vodovodov-verejnych-kanalizacii-pre-uzemie-sr-n
Akčný plán rozvoja okresu Gelnica	Úrad vlády SR	Do roku 2022	vysoká miera	https://www.nro.vicepremier.gov.sk/site/assets/files/1298/akcny_plan_rozvoja_okresu_gelnica.pdf

REGIONÁLNA ÚROVEŇ				
PHRSR Košického samosprávneho kraja na roky 2016 - 2022	KSK	Do roku 2022	vysoká miera	https://web.vucke.sk/sk/uradna-tabula/rozvoj-regionu/program-hosp-socialneho-rozvoja/
Program obnovy krajiny Košického kraja	KSK	aktuálne	stredná miera	https://web.vucke.sk/sk/kompetencie/regionalny-rozvoj/program-obnovy-krajiny/
Koncepcia rozvoja kultúry v Košickom samosprávnom kraji	KSK	aktuálne	stredná miera	https://web.vucke.sk/sk/kompetencie/kultura/aktuality/koncepcia-rozvoja-kultury-kosickom-samospravnom-kraji-2020-2025-2030.html
Stratégia MAS HNILEC na roky 2018 - 2023	MAS Hnilec, o.z.,	Do roku 2023	vysoká miera	https://www.mashnilec.sk/
Stratégia rozvoja cestovného ruchu v okrese Gelnica na obdobie rokov 2019 - 2025	MAS Hnilec, o.z.,	Do roku 2025	vysoká miera	Stratégia rozvoja cestovného ruchu v okrese Gelnica na obdobie rokov 2019-2025 (výhľadovo 2030) - turistická destinácia Hnilecká dolina 2030 (webnode.sk)
MIESTNA ÚROVEŇ				
Územný plán mesta Gelnica	Mesto Gelnica	aktuálne	Vysoká miera	https://www.gelnica.sk/
Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Gelnica na roky 2015 - 2021	Mesto Gelnica	Do roku 2021	Vysoká miera	https://www.gelnica.sk/
Program odpadového hospodárstva	Mesto Gelnica	aktuálne	Vysoká miera	https://www.gelnica.sk/
Viacročný rozpočet mesta	Mesto Gelnica	aktuálne	Vysoká miera	https://www.gelnica.sk/
Komunitný plán sociálnych služieb mesta Gelnica na roky 2018 – 2024 s výhľadom do roku 2026.	Mesto Gelnica	Do roku 2024	Vysoká miera	https://www.gelnica.sk/

Zdroj : Vlastné spracovanie

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Gelnica na obdobie 2022 – 2028 je kľúčovým strednodobým strategickým dokumentom, ktorý určuje prioritné smerovanie mesta a bude pomáhať k všestrannému rozvoju svojho územia, k starostlivosti o kvalitu životného prostredia, k potrebám svojich obyvateľov a k ochrane a zveľaďovaniu kultúrneho a prírodného dedičstva uplatňovaním smart princípov udržateľného rozvoja.

Dokument navrhuje trvale udržateľnú rozvojovú stratégiu zameranú na hospodársky a sociálny rozvoj mesta za aktívneho dodržiavania princípov ochrany životného prostredia. Cieľom PHRSR nie je vyriešiť všetky problémy vyskytujúce sa na jeho území, ale ukázať cestu, ktorá umožní vytvoriť vhodné predpoklady pre ich riešenie.

Záverečná fáza spracovania dokumentu je vstupom do procesu prerokovania (zverejnenie a následne jeho prerokovanie) samotného návrhu PHRSR a Správy o hodnotení strategického dokumentu odborne spôsobilou osobou Okresného úradu Gelnica, Odboru životného prostredia v zmysle zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.[4]

2 ANALYTICKÁ ČASŤ

Analytická časť PHRSR mesta Gelnica na roky 2022 – 2028 obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu vnútorného prostredia, vonkajšieho prostredia a súčasnej situácie obce, odhad jej budúceho vývoja, možné riziká a ohrozenia v nadväznosti na existujúce koncepcie.

Je zameraná na zisťovanie využívania vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja k definovaniu podmienok identifikácie vplyvu vonkajšieho prostredia na vývoj situácie v území s posúdením väzieb na širšie územia s vytváraním vhodného prostredia pre inovatívne podnikanie, vytváraním podmienok pre zvyšovanie kvality života obyvateľov, so zvyšovaním svojej atraktivity pre obyvateľov a návštevníkov využívaním svojho potenciálu k napĺňaniu výziev uplatňovaním smart (inteligentné/rozumné) princípov udržateľného rozvoja.

Analýza vychádza zo získaných informácií databáz, kvantitatívnych a kvalitatívnych dát.

Formulár 7 (A 1) Zoznam použitých kvantitatívnych a kvalitatívnych dát

Oblasť dát /téma	Zdroj dát	Webová stránka
Demografia	Štatistický úrad SR	www.datacube.statistics.sk
	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny	www.upsvar.sk
	Košický samosprávny kraj	www.vucke.sk
Bývanie	Mestský úrad Gelnica	www.gelnica.sk
	Správa domov Gelnica, s.r.o.	www.spravadomovgl.sk
	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
Školstvo a vzdelávanie	Mestský úrad Gelnica	www.gelnica.sk
	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
Zdravotníctvo	Mestský úrad Gelnica	www.gelnica.sk
	PRO VITAE n.o. Gelnica	www.nemocnicagelnica.sk
	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
Sociálna starostlivosť	Mestský úrad Gelnica	www.gelnica.sk
	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny	www.upsvar.sk
Ekonomická situácia, zamestnanosť	Mestský úrad Gelnica	www.gelnica.sk
	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny	www.upsvar.sk
	Košický samosprávny kraj	www.vucke.sk
	FinStat	www.finstat.sk
Technická infraštruktúra, dopravná infraštruktúra a vybavenosť obce	Mestský úrad Gelnica	www.gelnica.sk
	Ministerstvo životného prostredia SR	www.minzp.sk
	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
	Železnice Slovenskej republiky	https://www.geocaching.com/
Životné prostredie	Mestský úrad Gelnica	www.gelnica.sk
	Ministerstvo životného prostredia SR	www.minzp.sk
	Ministerstvo životného prostredia SR	Atlas krajiny SR - Webová mapová aplikácia (sazp.sk)
	Ministerstvo zdravotníctva SR	www.mzsr.sk
	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
	Košický samosprávny kraj	www.vucke.sk
Cestovný ruch	Mestský úrad Gelnica	www.gelnica.sk
	Košický samosprávny kraj	www.vucke.sk

Zdroj: vlastné spracovanie

2.1 ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA

2.1.1 HISTÓRIA MESTA

Gelnica je historické, banské mesto, ktoré leží v Spišsko-gemerskom Rudohorí na východe Slovenska. Mestom preteká rieka Hnilec, ktorá pramení pod Kráľovou hoľou, preteká v dĺžke 75 km romantickou dolinou až po obec Margecany, kde sa vlieva do Ružínskej priehrady a tvorí prítok Hornádu.

Prvá písomná zmienka o meste Gelnica sa datuje do roku 1246 (Gylnychbanya), ako vyvinuté mesto sa spomína do roku 1276 (Gelnic). Gelnica sa príchodom nemeckých kolonistov rýchlo rozrástla v mestský organizmus a v roku 1264 dostala mestské právo od uhorského kráľa Belu IV.

Počiatky baníctva v okolí Gelnice spadajú do XIII. storočia. V čase najväčšieho rozmachu baníctva sa tu ťažila medená ruda, v menšom množstve zlato a striebro, ortuť, olovo a železná ruda. Gelnica mala do roku 1327 ako stredisko hornouhorského baníctva vlastné gelnické banské právo. Neskôr bolo Gelničanom nanútené štiavnické banské právo. Mestské práva rozšírili a potvrdili Gelnici králi Karol I. v roku 1317, Ľudovít I. v roku 1359 a cisár Žigmund v roku 1435.Na základe týchto práv sa stala Gelnica slobodným kráľovským banským mestom. Najstaršia mestská pečať sa zachovala na listine z roku 1497.

V 2. polovici 19. storočia sa klinčikárstvo a reťazárstvo v Gelnici stalo najvýnosnejšou živnosťou. Klince a reťaze z Gelnice boli známe v celom Uhorsku .

V roku 1918 bola vyhlásená Československá republika a o rok neskôr sa stala Gelnica centrom Slovenskej republiky rád na území juhovýchodného Spiša. V roku 1920 sa Gelnica stala organizačným strediskom generálneho decembrového štrajku v Hnileckej doline. V rokoch 1921-23 postihla československé hospodárstvo kríza, počas ktorej za postupne začal likvidovať železiarsky priemysel a podstatne postihla Hnileckú dolinu. Sprievodným javom bolo vysťahovalectvo do cudziny. Hnilecká dolina dostala názov „Hladová dolina“. V období hospodárskej krízy nezamestnanosť prudko vzrástla. Robotníci pracovali za nízke mzdy na trati Červená Skala – Margecany a dochádzalo k nepokojom a štrajkom.

Po II. svetovej vojne sa postupne obnovovala práca v priemyselných podnikoch. Bane prešli zoštátnením. V rámci obnovy Slovenska sa začal rozvíjať aj okolitý priemysel a podstatne sa zvýšila zamestnanosť obyvateľov Gelnice.

Gelnica si so svojskými prírodnými krásami a kultúrnohistorickými pamiatkami, ktoré pripomínajú epochu rozkvetu slobodného kráľovského banského mesta, i napriek modernej časti zachovala starobilý ráz.[5]

2.1.2 PRÍRODNÉ POMERY

Kataster mesta Gelnica je obkolesený pásmom zalesnených vrchov a patrí do subprovincie Vnútorných Západných karpát, oblasti Slovenského rudohoria a geomorfologického celku Volovské vrchy, s polcelkami Hnilecké vrchy (na severozápade) a Kojšovská hoľa (na juhu a severovýchode). Územie má podlhovastý tvar, s rozlohou 65 km^2. Najvyšší výškový rozdiel medzi nivou Hnilca a Hnileckými vrchmi je 697 m. Najvyšší bod je Krompašský vrch 1025 m n. m. a najnižšie miesto je na nive Hnilca 328 m n. m. pri Mária Hute.

Geologická stavba územia, ktoré patrí do oblasti Slovenského rudohoria je budovaná prvohornými útvarmi, kde najstaršou stavebnou jednotkou je porfiroidová gelnická sekvencia, ktorú predstavuje mohutný komplex hornín pôvodne flyšového charakteru s vulkalitmi. Tvoria ju

rôzne druhy usadených slabo metamorfovaných hornín ako sú fylity, piesčité fylity, pieskovce, kremence, lydity, sericitické fylity a kryštalické vápence. Zo sopečných hornín sú najrozšírenejšie popolové sopečné hmoty kremitých porfýrov. Gelnická sekvencia bola zvrásnená a metamorfovaná v kaledónskej etape vývoja Západných karpát a zaberá najsevernejšiu oblasť Slovenského rudohoria a je budovaná z metamorfovaných a sopečných hornín ako fylity, bazalty a tufy. Hnilecké vrchy zasahujú do tektonickej spišskej časti a tvoria ho vápence, kremence a dolomity.

V alúviu vodného toka Hnilec sú usadené prevažne humózne hliny alebo hlinito – piesčité až štrkovito-piesčité hliny dolinných nív a piesky, piesčité štrky. Na svahoch sú zastúpené deluviálne sedimenty (hlinité, hlinito – piesčité, hlinito – kamenité, piesčito-kamenité), eluviálno-deluviálne sedimenty (piesčité až kamenité hliny) a proluviálne sedimenty (hlinité až hlinito-piesčité štrky).

Územie katastra je reprezentované vrchovinovým typom reliéfu s veľmi silne členenou vrchovinou (vo východnej časti) a hornatinovým typom reliéfu s veľmi silne členenou nižšou hornatinou (západná, severná a južná časť). Vrcholová časť Kojšovskej hole je zaradená do veľmi silne členenej nižšej hornatiny. Rieka Hnilec má v katastri niekoľko pravoulých záhybov, ktorého prítoky Perlový potok, Turzovský potok a Žakarovský potok prinášali do doliny Hnilca množstvo materiálu a miestami z nánosov sú vyvinuté aj terasy. V území sú svahy dôležitým reliéfotvorným prvkom, kde prevládajú denudačné svahy na kryštalických bridliciach, na ktorých sa viažu skalné stupne a skalné hôrky.

Z hľadiska **klimatického členenia** sa územie mesta nachádza na rozhraní mierne teplej chladnej oblasti s priemernou júlovou teplotou 16º C, počtom letných dní menej ako 50 za rok.
Leží na rozhraní dvoch klimatických okrskov M5 a C1. Okrsok M5 – intravilán mesta je mierne teplý a vlhký s chladnou až studenou zimou s priemernou teplotou 13º C a zvyšná časť katastra je v klimatickom okrsku C1, ktorý je veľmi vlhký a mierne chladný s priemernou júlovou teplotou 12 - 16º C, ktorý je najteplejším mesiacom roka, január je najchladnejší.
Priemerný ročný úhrn zrážok sa pohybuje v rozmedzí 690 – 720 mm a maximum zrážok pripadá na júl, minimum na január a február. Ročný priemer oblačnosti je okolo 62%, kde najvyšší mesačný priemer býva zvyčajne v novembri a najnižší v septembri.
Hodnoty teplôt, zrážok, smer vetra a ďalšie klimatické prvky sú prispôsobené reliéfom, vegetáciou a činnosťou človeka. K miestnej odlišnosti klímy dochádza v závislosti od nadmorskej výšky. Lesné územia, ktoré v území prevládajú majú chladnejšiu a vlhšiu klímu oproti zvyšnému územiu.[5]

Z hydrografického hľadiska patrí kataster územia k povodiu Hnilca a riečnu sieť je tvorená slabo rozvinutým povodím potokov Zimná voda, Turzovským, Perlovým a Žakarovským. Rieka Hnilec preteká katastrom v severnej časti katastra v 6,5 km dlhom úseku, s priemerným ročným prietokom okolo 7,2 m^3/s pri ústi Hornádu, kde maximálny prietok je prevažne v mesiacoch máj, jún a minimálny v januári a februári.[6] Nivné uloženiny v koryte Hnilca sú silne zahlinené a predstavujú ich piesky a riečne štrky.

V území sa nachádzajú podzemné vody predmezozoických súvrství a podzemné vody kvartérnych sedimentov, pričom ich charakter je závislý hlavne od geologickej stavby. Väčšinu územia budujú predmezozoické horniny, pre vodu nepriepustné, majú puklinové sutinové pramene hlavne z banských štôlni. Stojaté povrchové vody reprezentuje jazero na Turzove, ktoré je pôvodne banský tajch.

Celé územie katastra patrí podľa **fytogeografického členenia** do bukovej zóny kryštalicko-druhohornej oblasti Volovské vrchy. Územie je pomerne husto porastené zmiešanými, ihličnatými a listnatými lesmi. V oblasti Hnileckého podolia sú v alúviu väčších vodných tokov z hľadiska zastúpenia potenciálnej prirodzenej vegetácie mapované jelšové lesy na nivách podhorských a horských vodných tokov spoločenstiev. Malé plošné zastúpenie v lokalite Perlový potok majú javorovo-lipové lesy v nižších polohách spoločenstva. Vo východnej časti katastra územia sú mapované karpatské dubovo-hrabové lesy. Nižšie polohy okolitých vrchov majú mapované bukové a jedľovo-bukové lesy. V najvyšších polohách Volovských vrchov sú mapované jedľové a jedľovo-smrekové lesy. V južných svahoch prevládajú dubové a bukovo-dubové porasty, miestami s prímesou briez, či jelší a v severných svahoch prevládajú bukové a jedľovo-bukové porasty a jedliny. V porastoch sa často vyskytuje smrek.[5]

V katastri je podľa evidencie Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky evidovaná významná regionálna **mokraď** s názvom **Perlová dolina** na ploche 20 000 m^2. Za mokrade sú považované všetky biotopy, ktorých existencia je podmienená prítomnosťou vody. Ich význam je v zachovaní rozmanitosti živých organizmov, vznikajúcich v závislosti od hladiny podzemnej vody.

V zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, platí v celom katastrálnom území mesta I. stupeň ochrany.[7] Severná a južná časť katastrálneho územia mesta je súčasťou jedného z vyčlenených území európskej sústavy chránených území **NATURA 2000**, konkrétne **chráneného vtáčieho územia (CHVÚ) Volovské vrchy**, vyhlásené vyhláškou Ministerstva životného prostredia SR č. 196/2010 Z.z. o vyhlásení Chráneného vtáčieho územia Volovské vrchy.[8]

Predmetom ochrany Chráneného vtáčieho územia Volovské vrchy je zachovanie biotopov druhov vtákov európskeho významu a zabezpečenie ich prežitia a rozmnožovania. Volovské vrchy sú jedným z piatich najvýznamnejších území na Slovensku pre hniezdenie včelára lesného (Pernis apivorus), ďatľa bielochrbtého (Dendrocopos leucotos), muchárika malého (Ficedula parva), muchárika bielokrkého (Ficedula albicollis), aj muchára sivého (Muscicapa striata). V CHVÚ Volovské vrchy v rámci sústavy CHVÚ bola zistená druhá najvyššia početnosť bociana čierneho (Ciconia nigra), žlny sivej (Picus canus) a tesára čierneho (Dryocopus martius) v rámci území, kde bol druh predmetom ochrany, tretia najvyššia početnosť v rámci národnej sústavy CHVÚ bola zistená vo Volovských vrchoch u sovy dlhochvostej (Strix uralensis) a strakoša obyčajného (Lanius collurio), štvrtá najvyššia početnosť u orla krikľavého (Aquila pomarina), a piata najvyššia početnosť pre hniezdenie orla skalného (Aquila chrysaetos), kuvička vrabčieho (Glaucidium passerinum), ďubníka trojprstého (Picoides tridactylus), ďatľa prostredného (Dendrocopos medius). CHVÚ Volovské vrchy patrí z hľadiska niektorých predmetov ochrany medzi najvýznamnejšie chránené vtáčie územia na Slovensku.

Na predmet ochrany chráneného vtáčieho územia môžu mať negatívny vplyv

- vykonávanie lesohospodárskej činnosti v blízkosti hniezdenia bociana čierneho, kuvika vrabčieho, orla krikľavého, orla skalného, kuvika kapcavého a výra skalnatého, podľa rozhodnutia Odboru starostlivosti o životné prostredie Okresného úradu Gelnica,
- mechanické kosenie a mulčovanie trvalých trávnatých porastov iným spôsobom ako od stredu k okrajom v období od 1. mája do 30. júna na súvislej ploche nad 0,5 ha.[8]

Zákon NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov vymedzuje chránené stromy ako osobitnú kategóriu ochrany prírody, zapísané v štátnom zozname chránených stromov na základe Všeobecne záväznej vyhlášky Krajského

úradu v Košiciach č. 1/1996 z 27.11.1996, ktorou bola za chránený strom vyhlásená 1 ks lipa malolistá (Tilia cordata), s názvom "Lipa v Gelnici" (2. stupeň ochrany), na Lutherovom námestí č. 7 (evidenčné číslo štátneho zoznamu S 452). Význam ochrany je vedecký, krajinársky a estetický.

Na území Košického kraja sa nachádzajú v celoslovenských súvislostiach perspektívne a významné **zásoby nerastných surovín**. Ich využitie (za predpokladu zabezpečenia ochrany životného prostredia) môže prispieť k zlepšeniu ekonomickej situácie kraja, rozvoju podnikateľských aktivít a vytváraniu pracovných príležitostí.

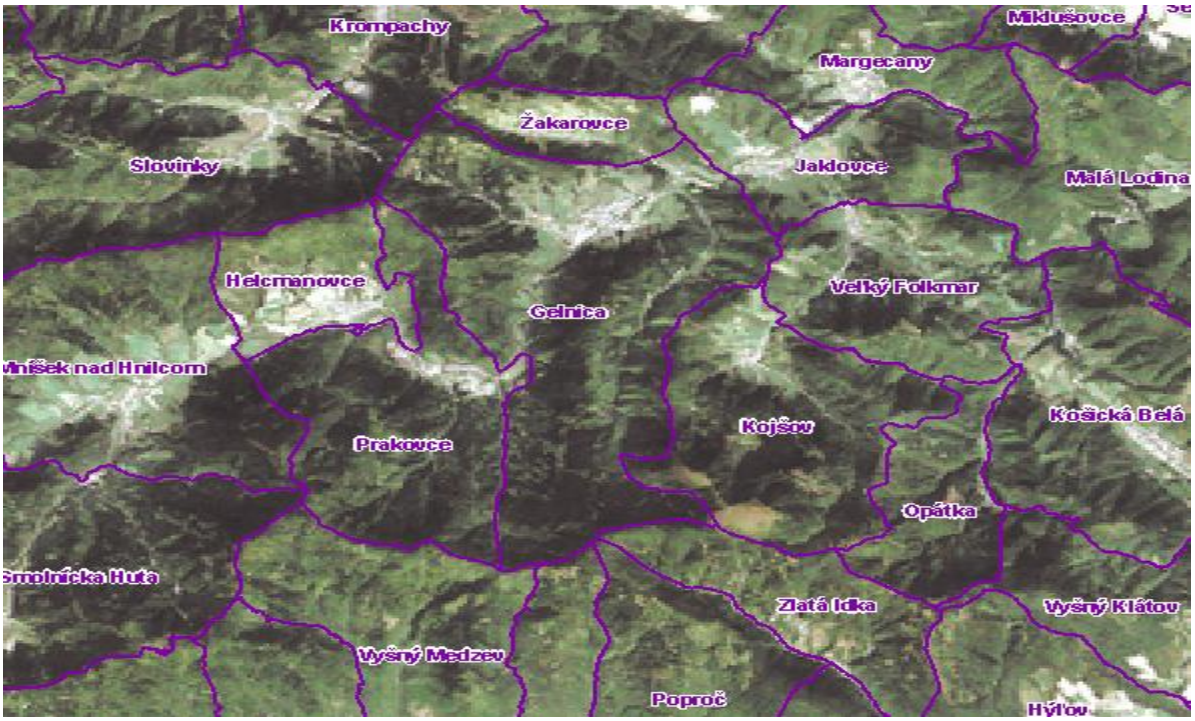
Podľa evidencie chránených ložiskových území Obvodného banského úradu v Košiciach k 31.01.2022 sú v katastrálnom území evidované chránené ložiskové územia (CHLÚ) pre nerast medenej rudy (Cu rudy), „Gelnica – Cu rudy“, ev. č. 73/e, určené na ochranu výhradného ložiska Cu rúd, pričom predmetné CHLÚ je v správe Štátneho geologického ústavu D. Štúra Bratislava. Meď ako rudná surovina sa používa sa najmä v elektrotechnike, strojárstve a v stavebníctve. Využíva sa aj pri výrobe zliatin, najmä mosadze a bronzu. Ložiská boli vyčerpané ťažbou v predchádzajúcom období a v súčasnosti vo vyťažených ložiskách sú zostatkové zásoby, evidované ako nebilančné.

V území je charakteristické stredné **radónové riziko** (cca 90 %) a vysoké radónové riziko (cca 10 %).[9] Realizácia navrhovaných opatrení/aktivít neovplyvní úroveň radónového rizika riešeného územia.

2.1.3 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA ÚZEMIA

Mesto Gelnica leží v centrálnej časti Volovských vrchoch, v údolí rieky Hnilec a je situované v severozápadnej časti územia Košického samosprávneho kraja a v severovýchodnej časti rovnomenného okresu Gelnica. Katastrálne územie mesta má podhorský až horský charakter, je centrom Hnileckej doliny.

Obrázok 1 Susediace katastrálne územia mesta Gelnica (satelitná kompozícia)

Zdroj : https://mapa.zoznam.sk/mapy-miest/Gelnica

Susediace katastrálne územia mesta Gelnica

- katastrálne územie obce Žakarovce
- katastrálne územie obce Jaklovce
- katastrálne územie obce Veľký Folkmár
- katastrálne územie obce Kojšov
- katastrálne územie obce Zlatá Idka
- katastrálne územie obce Poproč
- katastrálne územie obce Jasov
- katastrálne územie obce Vyšný Medzev
- katastrálne územie obce Prakovce
- katastrálne územie obce Slovinky
- katastrálne územie mesta Krompachy

Rozloha vymedzeného územia je 57,65 km^2 (5765 ha) a v rámci okresu Gelnica predstavuje 9,9 % z celkovej plochy okresu, kým počet obyvateľov k 31.12.2020 bol 6003 obyvateľov t. j. 19,6 % z celkového počtu obyvateľov okresu Gelnica, s hustotou obyvateľov 104,5 na km^2, čím hustota obyvateľstva výrazne prevyšuje hodnoty okresného priemeru (53,9 obyv./km^2), prevyšuje hodnoty krajského priemeru (91,4 obyv./km^2) a veľmi mierne zaostávajúcou za hodnotami celoslovenského priemeru (110,6 obyv./km^2).

Sídlo je prístupné prostredníctvom štátnej cesty II/546 a jednokoľajovej neelektrifikovanej železničnej trate Margecany – Červená skala.

Najbližšia železničná stanica vnútroštátneho a medzinárodného významu na hlavnej elektrifikovanej železničnej trati so zástavkami rýchlikov je v obci Margecany vo vzdialenosti 9 km od mesta, najbližšie napojenie na diaľnicu D1 je v obci Široké vo vzdialenosti 26 km a na najbližšie letisko je v Košiciach vo vzdialenosti 50 km**.** V území nie sú vybudované cyklochodníky, ale prechádzajú ním 4 cyklotrasy a to 1 cyklomagistrála - Hnilecká cyklomagistrála č. CM021 (Dedinky, Mlynky, Rakovec Hnilčík, Nálepkovo, Švedlár, Helcmanovce, Prakovce, Gelnica, Jaklovce, Margecany), 2 regionálne cyklotrasy – Karpatská cyklistická cesta č. 2882 a Mária Huta – Kojšova Hoľa č. 2858 a 1 rodinná trasa – Hlinisko – Gelnica most č. 5855.

Tabuľka 1 Vzdialenosť významných sídelných štruktúr

Vzdialenosť významných sídelných štruktúr a dôležitých cieľov	**Vzdialenosť (km)**	**Čas cesty (min)**
Margecany	9	13
Krompachy	20	22
Široké – diaľnica D1	26	29
Prešov	38	42
Košice	41	48
Košice letisko	50	57
Spišská Nová Ves	48	48
Rožňava	53	66

Zdroj : vlastné spracovanie

Mesto je aj sídlom okresu Gelnica so sídlami orgánov štátnej správy a to Okresný úrad Gelnica so zastúpením organizačného odboru, odboru krízového riadenia, odboru starostlivosti o životné prostredie a katastrálneho odboru a Okresného úradu Spišská Nová Ves pracoviská Gelnica - odbor všeobecnej a vnútornej správy, odbor živnostenského podnikania, pozemkový a lesný odbor a miestnej samosprávy, i pobočky viacerých verejnoprávnych a komerčných

inštitúcií a organizácií poskytujúcich služby nielen obyvateľom mesta, ale i celého okresu – Úrad práce sociálnych vecí a rodiny pracovisko Gelnica, Hasičský a záchranný zbor Gelnica, Obvodné oddelenie Policajného zboru Slovenskej republiky Gelnica (pracoviská Okresného riaditeľstva PZ SR - občianske preukazy, cestovné doklady, vodičské preukazy, evidencia vozidiel), Sociálna poisťovňa, vysunuté pracovisko Gelnica (pre výkon nemocenského poistenia, dôchodkového poistenia, garančného poistenia, poistenia v nezamestnanosti, lekárskej posudkovej činnosti), pobočka Všeobecnej zdravotnej poisťovne, pobočka Zdravotnej poisťovne Dôvera, Daňový úrad Košice – kontaktné miesto Gelnica, pobočka Slovenskej pošty s filiálkou Poštovej banky, pobočky Slovenskej sporiteľne a Prima banky a pobočka poisťovne Allianz, Komunálna poisťovňa, Kooperativa a ďalšie inštitúcie.

Obrázok 2 Pohľad na rozloženie intravilánu mesta

Zdroj : https://mapa.zoznam.sk/mapy-miest/Gelnica

Úroveň poskytovania služieb a tovarov na území mesta je odrazom samotnej kúpyschopnosti, životnej úrovne obyvateľov a aj tým, že značná časť obyvateľov mesta dochádza za prácou, štúdiom, špecializovaným lekárskym vyšetrením do iného mesta, kde aj využíva sieť služieb a obchodov.

Z hľadiska súčasnej krajinnej štruktúry a využívania územia je významný podiel krajinných prvkov s vysokou ekostabilizačnou hodnotou, z ktorého sú najvýznamnejšie lesné pozemky, ktoré zaberajú viac ako štyri pätiny plochy katastrálneho územia mesta (82,83 %), trvalé trávne porasty takmer desatinu vymedzeného územia (9,27 %), čo spolu predstavuje 92,1 % plochy tohto územia. Výrazne nízke zastúpenie má orná pôda zaberajúca iba 1 % plochy, pričom nepatrné 5,18 % zastúpenie zastavaných plôch a ostatných plôch je pozitívom z hľadiska environmentálnej záťaže na prírodné prostredie v krajine.

V Gelnici je evidovaných v Ústrednom zozname pamiatkového fondu Pamiatkového úradu SR 34 národných kultúrnych pamiatok a mesto je súčasťou dvoch väčších turisticky zaujímavých trás, ktorými sú Gotická cesta a Železná cesta, čo je prínosom pre rozvoj cestovného ruchu do oblasti.

Celý priestor Hnileckej doliny vykazuje dlhodobú tendenciu urbánnej stagnácie z dôvodu poklesu počtu pracovných príležitostí v regióne stagnáciou hlavne priemyselnej výroby v regióne.

2.1.4 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

ZÁSOBOVANIE PITNOU VODOU

Mesto je zásobované pitnou vodou z hlavného záchytu vody v Perlovej doline, ktorý je spojený s úpravňou vody a hlavným prívodným radom. Gravitačne je voda privádzaná do rozdeľovacej šachty v Mária Hute, časti Gelnice, ktorá rozdeľuje vodu do mesta Gelnica a do obcí Jaklovce a Margecany ako skupinový vodovod. Od uvedenej rozdeľovacej šachty je pitná voda privádzaná k sústave 4 vodojemov, ktoré sú umiestnené po oboch stranách Hnilca a zásobujú značnú časť mesta (Mária Huta, Legy, Ovčiny, Uhliarska). Okrem tohto systému dodávky pitnej vody v meste sú ešte lokálne vodojemy v častiach Gelnica – Mária Huta, Slovenské Cechy a Háj. Tieto majú svoj vlastný zdroj a vlastný vodojem. V katastrálnom území mesta sa nachádzajú aj ďalšie zdroje pitnej vody, ktoré by bolo možné pripojiť do systému zásobovania mesta pitnou vodou a to v lokalitách Turzov („Lýdia“ a „Štefánia“). Vodojemy a rozvody pitnej vody k spotrebiteľovi sú v správe spoločnosti Podtatranská vodárenská spoločnosť a. s. Poprad a tieto prevádzkuje spoločnosť Podtatranská vodárenská prevádzková spoločnosť a. s. Poprad.

Tabuľka 2 Štruktúra domov podľa typu vodovodnej prípojky

DOMY PODĽA TYPU VODOVODNEJ PRÍPOJKY k 1.1.2021	POČET	%
V dome - z verejnej vodovodnej siete	649	54,81
V dome - vlastná	51	4,31
Mimo domu - z verejnej vodovodnej siete	402	33,95
Mimo domu - vlastná	10	0,84
Bez prípojky	57	4,81
Nezistený	15	1,27
SPOLU	**1184**	**100**

Zdroj : Štatistický úrad SR, SODB 2021

Podiel spotreby pitnej vody domácností k celkovej spotrebe pitnej vody v meste Gelnica bol v sledovanom období porovnávaním jednotlivých rokov približne rovnaký.

Tabuľka 3 Vývoj spotreby pitnej vody v meste Gelnica (v tis. m^3)

GELNICA	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Spotreba pitnej vody **DOMÁCNOSTI**	149	144	152	144	153	147	153	150	150
Spotreba pitnej vody **SPOLU**	176	172	177	172	180	173	182	179	175

Zdroj: Štatistický úrad SR

Spotreba pitnej vody v meste spolu (v tis. m^3) je to množstvo fakturovanej pitnej vody predanej priamym odberateľom. Ak je osadený vodomer, meria sa odpočtom vodomeru, kde vodomer nie je osadený množstvo fakturovanej vody sa určí paušálnou čiastkou za predpokladané množstvo odobratej vody podľa smerných spotrebných čísel.
Spotreba pitnej vody pre domácnosti (v tis. m^3) je to množstvo pitnej vody spotrebovanej obyvateľom v domácnostiach, vrátane odberu organizácií, ktorým sa voda predáva v cenách pre domácnosti.

KANALIZÁCIA A ČISTENIE ODPADOVÝCH VÔD

V Gelnici je jednotný kanalizačný systém pre splaškovú a dažďovú vodu s napojením jednotlivých častí mesta do čistiarne odpadových vôd (ČOV) a to : lokality KBV, IBV „nové“ Legy a centrálna mestská zóna, pričom na kanalizačný systém nie sú napojené lokality „staré“ Legy, Slovenské Cechy, Mária Huta a Perlová dolina, Turzovská ulica a Háj, ktoré nie sú vybavené verejnou kanalizáciou. V týchto častiach, ktoré nie sú napojené na kanalizáciu sa využívajú žumpy, ktorých obsah sa zváža do čistiarne odpadových vôd. Vlastníkom ČOV je mesto Gelnica a prevádzkovateľom spoločnosť Podtatranská vodárenská prevádzková spoločnosť a. s. Poprad (PVPS). Majiteľom rozvodov kanalizácii v meste je Podtatranská vodárenská spoločnosť a. s. Poprad a tieto prevádzkuje spoločnosť PVPS a. s. Poprad.

Tabuľka 4 Štruktúra domov podľa typu kanalizačného systému

DOMY PODĽA TYPU KANALIZAČNÉHO SYSTÉMU k 1.1.2021	POČET	%
Septik, žumpa	509	42,99
Prípojka na kanalizačnú sieť	569	48,06
Domáca čistička odpadových vôd	9	0,76
Bez kanalizácie	87	7,35
Nezistený	10	0,84
SPOLU	**1184**	**100**

Zdroj : Štatistický úrad SR, SODB 2021

ZÁSOBOVANIE PLYNOM

Mesto Gelnica je zemným plynom zásobované prostredníctvom vysokotlakového potrubia zemného plynu VTL DN 200 v smere Margecany – Prakovce. V katastrálnom území Gelnice sú dve regulačné stanice, ktoré regulujú plyn na stredný tlak (STL). Stredotlakovými verejnými rozvodmi plynu je vybavené celé územia mesta okrem lokalít Slovenské Cechy, Turzov a celá časť Háj. K malým odberateľom plynu je zemný plyn regulovaný na nízky tlak (NTL).

Tabuľka 5 Štruktúra domov podľa plynovej prípojky

DOMY PODĽA TYPU PLYNOVEJ PRÍPOJKY k 1.1.2021	POČET	%
Plynová prípojka	809	68,33
Bez plynovej prípojky	366	30,91
Nezistený	9	0,76
SPOLU	**1184**	**100**

Zdroj : Štatistický úrad SR, SODB 2021

ZÁSOBOVANIE ELEKTRICKOU ENERGIOU

Mesto Gelnica je plne elektrifikované na 100 % a elektrickou energiou je zásobované z hlavnej vetvy prenosovou a distribučnou sústavou spoločnosti Východoslovenská Distribučná a. s. Košice (VSD) 22 kV vzdušným vedením vysokého napätia (VN) z elektrickej stanice (ES) obce Prakovce (28 transformátorových staníc 22/0,4kV) a lokalita Mária Huta a Perlová dolina vzdušným vedením VN z ES Krompachy (9 transformátorových staníc 22/0,4kV). Na vzdušné vedenia VN prenosovej a distribučnej sústavy je v území napojená sieť celkom 37 transformátorových staníc 22/04kV, ktoré sú umiestnené v rôznych častiach podľa výkonu napojených odberateľov, následne prostredníctvom káblového vedenia nízkeho napätia (NN) zemou (staré mesto a sídlisková časť) a prostredníctvom vzdušného vedenia NN (okrajové

lokality mesta) rozvádzajú elektrickú energiu k spotrebiteľom – firmám, organizáciám a do domácností. Transformačné stanice sú murované alebo stožiarové.

ZÁSOBOVANIE TEPLOM

Tepelné hospodárstvo je limitované na zabezpečovanie dodávky tepla a teplej úžitkovej vody (TÚV) pre komplexnú bytovú výstavbu (KBV), hlavne panelové domy, firmy, školy a organizácie. Na ulici Športovej je situovaná kotolňa K1 a ulici Tehelnej kotolňa K2. Kotolne sú zásobované zemným plynom.
Kotolňa K1 dodáva teplo pre Základnú školu a Materskú školu na ul. Hlavnej, KBV ul. SNP a ul. Športovú. Kotolňa K2 zabezpečuje dodávku tepla pre KBV ul. Tehelnú, predajňu Agromilk na ul. Tehelnej, ul. Záhradnú, časť ul. Športovej a Zimný štadión. V ďalších častiach mesta je teplo zabezpečené z vlastných (lokálnych) zdrojov tepla jednotlivých spotrebiteľov, firiem, organizácií a individuálnej bytovej výstavby (IBV).
Výrazným problémom pri dodávkach tepla je havarijný stav rozvodov tepla a teplej vody, hlavne v sídliskovej časti mesta.

IT INFRAŠTRUKTÚRA

Mesto Gelnica je napojené na optickú sieť prostredníctvom vetvy - optický kábel v smere Margecany – Prakovce, ktorý je vyvedený do telekomunikačnej budovy spoločnosti Slovak Telekom na ul. Slovenskej. Samostatní poskytovatelia IT služieb v meste Gelnica sú Slovak Telekom a.s., Orange Slovensko a.s., Antik Telecom s.r.o., G-comp s.r.o., Alternet s.r.o. a ďalší, ktorí ponúkajú telefónne služby, internet a televíziu prostredníctvom svojich vzdušných a metalických sietí. Rozširovanie optických sietí v jednotlivých lokalitách mesta je v realizácii.

KAMEROVÝ SYSTÉM V MESTE

Mestský kamerový systém (ďalej len MKS) s celkovo 57 kamerami je v súčasnosti tvorený 1 hlavným kamerovým systémom so záznamovým zariadením umiestneným na Mestskej polícií s 13 kamerami umiestnenými k monitorovaniu verejných priestranstiev na vytipovaných miestach mesta a 9 samostatných čiastkových kamerových systémov s 9 záznamovými zariadeniami umiestnenými v niektorých objektoch mesta s potrebou monitorovania, celkom so 44 kamerami. MKS je zameraný k ochrane verejného poriadku a majetku mesta a občanov.

Tabuľka 6 Kamerový systém mesta

Umiestnenie záznamových zariadení	Počet kamier	Cieľové zameranie kamier
Mestská polícia	13	Verejné priestranstvá mesta
Mestský úrad	4	Interiér objektu
Správa domov	8	Interiér objektu, jeho okolie, futbalový štadión
Domov opatrovateľskej služby	4	Interiér objektu
GELNICKÉ LESY s.r.o.	4	Interiér objektu a jeho okolie
Technické služby	4	Interiér objektu a jeho okolie
Priemyselný park	5	Okolie objektu
lokalita Háj	7	Verejné priestranstvá mesta v okolí objektu
Dom smútku	4	Interiér objektu a jeho okolie
Klub dôchodcov Mária Huta	4	Verejné priestranstvá mesta v okolí objektu
CELKOVY POČET KAMIER	**57**	

Zdroj : Mestský úrad

V súčasnosti je kamerový systém zastaralý a je potrebná postupná jeho modernizácia a aj jeho rozšírenie hlavne o vytipované verejné priestranstvá s výskytom protiprávnych konaní.

V zmysle zákona o osobných údajoch č. 18/2018 Z.z. je mestom spracovaná interná smernica IS-1/2018 k prevádzke MKS. Priestranstvá monitorované MKS v území sú v zmysle uvedeného zákona viditeľne označené tabuľkami alebo nálepkami.

Na Mestskej polícií v Gelnici bolo zriadené chránené pracovisko v roku 2021 s vytvorením 1 pracovného miesta za účelom obsluhy a monitorovania hlavného MKS v určenom čase, v inom čase kamerový systém je v automatickom režime nahrávania určenej trasy a verejného priestranstva, pričom v zmysle zákona č. 18/2018 Z.z o ochrane osobných údajov je v stanovenej lehote zabezpečené automatické vymazávanie záznamov.[10] Čiastkové kamerové systémy mesta sú vyhodnocované pri zistení porušenia pracovnej disciplíny, pri zistení spôsobenej škody, narušení verejného poriadku a pod. s následným vykonaním opatrením vedúcim k náprave do zákonného stavu.

Výstupy z kamerových systémov, či už ide o fotografie alebo prezeranie záznamov, sú vyhodnocované určeným pracovníkom MsÚ Gelnica a opatreniami policajtov MsP Gelnica slúžia k zabezpečeniu ochrany verejného poriadku alebo majetku, k odhaľovaniu priestupkov proti verejnému poriadku a vzniku čiernych skládok. Výstupy kamerového systému sú poskytované na základe písomnej žiadosti aj príslušným útvarom policajného zboru SR.
Mestská polícia Gelnica spolupracuje pri ochrane verejného poriadku a majetku s miestne príslušným Obvodným oddelením Policajného zboru (PZ) v Gelnici, taktiež inými príslušnými útvarmi PZ a poskytovanie kamerových záznamov sa týka predovšetkým šetrenia vo veci ochrany verejného poriadku, občianskeho spolunažívania, krádeží, poškodzovania cudzieho majetku, motorových vozidiel, lúpežných prepadnutí, ublížení na zdraví a výtržníctva, taktiež pre účely dokumentovania dopravných nehôd.

2.1.5 DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Sídlo Gelnica je prístupné prostredníctvom št. cesty II-546 (Jaklovce/Nálepkovo), ktorá je napojená na cestu II/547 (Košice/Spišské Vlachy). V meste na cestu II/546 sú napojené dve štátne cesty 3. triedy a to č. III/3272 smer Žakarovce a č. III/3273 smer lokalita Turzov. Cestnú sieť miestnych komunikácii tvorí 46 ulíc mesta, napojených na sieť záchytných parkovísk. Chodníky pre peších sú vybudované súbežne s miestnymi komunikáciami v meste.
Hromadná autobusová doprava je zabezpečovaná spoločnosťou eurobus, a. s. Košice, ktorá zabezpečuje prímestskú dopravu, kde na križovatke ulíc Hlavnej / Nemocničnej sa nachádza sídlo eurobus, a.s.. Mesto nie je vybavené autobusovou stanicou. Na území mesta v rámci siete komunikácií sa nachádza 17 autobusových zastávok.
V súčasnosti z mesta vychádza, prechádza mestom a do mesta prichádza denne počas pracovných dní celkom 97 autobusov k zabezpečeniu prímestskej autobusovej dopravy pre občanov mesta.

Mestom Gelnica prechádza neelektrifikovaná jednokoľajová železničná trať celoštátnej železničnej dopravy č. 430 Margecany – Červená skala.
V katastrálnom území mesta Gelnica sa nachádzajú jedna železničná stanica a to železničná stanica Gelnica v sídliskovej časti mesta a 3 železničné zástavky - železničná zastávka Gelnica mesto, ktorá sa nachádza v historickom centre mesta, železničná zástavka Gelnica zastávka v miestnej časti Matilda Huta a železničná zastávka Žakarovce v miestnej časti Mária Huta.

V súčasnosti mestom Gelnica prechádza denne v pracovných dňoch 15 osobných vlakov a 2 regionálne rýchliky (REX) na smer Nálepkovo a rovnaký počet na smer Margecany, pričom REX má v meste zastávku na železničnej stanici.

Železničná stanica Gelnica sa nachádza na km 7,542 jednokoľajovej neelektrifikovanej železničnej trate Margecany – Červená skala. Je nesamostatnou stanicou patriacou železničnej stanici Margecany so zmiešanou prevádzkou podľa povahy práce a medziľahlou po prevádzkovej stránke. Železničnú stanicu tvoria tri vyvýšené nástupištia asfaltové s obojstrannou hranou tvaru „Tischer“ pre nástup a výstup cestujúcich v dĺžke 211, 191 a 189 m. K nástupištiam je prístup z oboch strán staničnej budovy a sú zamestnancom osvetľované. V prijímacej budove je miestnosť osobnej pokladne s čakárňou pre cestujúcich v ostatnej časti budovy sú služobné priestory železničnej spoločnosti. Stanica má rozhlas a je obsluhovaný výpravcom.

Železničná zastávka Gelnica mesto sa nachádza v km 8,803 neelektrifikovanej jednokoľajovej časti s obrubníkovým panelovým nástupišťom tvaru „SUDOP T“ v dĺžke 118 m . V budove zastávky je trvale uzamknutá čakáreň, elektrické osvetlenie je ovládané spínačmi fotobunkou a prístup na nástupište zastávky je asfaltovým chodníkom vedúci z mesta.

Železničná zastávka Gelnica zástavka sa nachádza v km 12,984 neelektrifikovanej jednokoľajovej trate Margecany - Červená skala. Nástupište je sypané s jednou hranou „Tischer“ v dĺžke 126 m bez osobnej pokladne a čakárne pre cestujúcich. Zastávka nemá rozhlas objekt a je komerčne obsadený. Prístup je nespevneným chodníkom vedúcim zo štátnej cesty II/ 546.

V katastri mesta Gelnica sa nachádza aj *Železničná zastávka Žakarovce* v časti Mária Huta, v km 5,756, pričom zastávka nemá osobnú pokladňu, čakáreň, ani prístrešok, ani rozhlas pre cestujúcich. Elektrické osvetlenie je ovládane spínačmi fotobunkou a prístup k zastávke je nespevneným chodníkom z asfaltovej komunikácie v lokalite Mária Huta. Nástupište je jednokoľajové, panelové v dĺžke 184 m.

V území na železničnej trati medzi zástavkou Gelnica mesto a Gelnica zástavka sa nachádza *Gelnický tunel*, ktorý je dlhý 220 m.

Na železničnej trati v území mesta Gelnica sú *4 železničné priecestia*, z toho sú dve so závorami a križia miestne komunikácie v Mária Hute pri železničnej zastávke Žakarovce SP 1067 v km 5,912 a v Gelnici pri Základnej škole SP 1069 v km 8,411 a dve sú v rámci železničnej trate SP 1068 v km 8,033 a SP 1070 v km 8,557, bez možnosti prechodu civilných osôb, slúžiace zamestnancom železníc.[11]

Cyklistická doprava je podľa Národnej stratégie rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike definovaná ako samostatný druh dopravy, ktorá sa v Gelnici využíva k zabezpečeniu prepravy hlavne na kratšie vzdialenosti, predovšetkým na dopravu dochádzky do zamestnania, školy, za nákupmi, občianskou vybavenosťou. Populárne je jeho využívanie v rámci cykloturistiky a trávenia voľného času, pretože výraznou mierou prispieva k fyzickej a psychickej pohode obyvateľov a tým k zlepšeniu zdravotného stavu obyvateľstva. Nároky užívateľov cyklodopravy neustále rastú na vyčlenenie priestoru pre cyklistov, na zriadenie cyklotrás nielen v katastri ale aj v širšom území. Vysoká rozdrobenosť pozemkov na území

Slovenskej republiky a s tým súvisiace náklady s ich majetkovo-právnym vysporiadaním, rozmanitosť terénu, predovšetkým v horských oblastiach majú za následok zvýšené náklady pri realizácií a budovaní cyklistických komunikácií, pričom uvedomujúc si *absenciu cyklochodníkov v území mesta Gelnica* a aj širšom okolí v počiatočných rokoch rozvoja cyklistickej infraštruktúry je preto reálnejšie dosiahnuť rozšírenie ponuky cyklokomunikácií realizáciou cyklopruhov a cyklokoridorov na existujúcich komunikáciách spolu s príslušným dopravným značením a doplnkovou cykloinfraštruktúrou.[12]

2.1.6 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Územné plánovanie upravuje zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov, ktorým sa sústavne a komplexne rieši **starostlivosť o územie**, jej priestorové usporiadanie a funkčné využívanie, určujú sa zásady, navrhuje sa vecná a časová koordinácia činností ovplyvňujúcich životné prostredie, ekologickú stabilitu, kultúrno - historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja. Územno - plánovacia dokumentácia mesta je základný nástroj územného rozvoja a starostlivosti o životné prostredie. Územný plán, ktorý je základným nástrojom územného plánovania, obsahuje a poskytuje dôležité informácie pre všetkých investične vstupujúcich aktérov do územia.[13] Mesto má v súčasnosti schválený územný plán z roku 1996 so zmenami a doplnkami z roku 2007 a v súčasnosti sa spracováva druhá zmena a doplnenie. Územné plánovanie vytvára predpoklady pre trvalý súlad všetkých činností v území s osobitným zreteľom na starostlivosť o životné prostredie, dosiahnutie ekologickej rovnováhy a zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja, na šetrné využívanie prírodných zdrojov a na zachovanie prírodných, civilizačných a kultúrnych hodnôt.[14]

Základným predpokladom pre zdravie ľudí je čisté životné prostredie. Na zdravie obyvateľov nepriaznivo vplýva napr. znečistené ovzdušie, hluk, nebezpečné chemické látky, taktiež zmena klímy v podobe extrémnych zmien počasia, povodní, čo môže negatívne vplývať na kvalitné životné podmienky, čím sú ohrozené ekosystémové služby, ako je prístup k vode a výroba potravín. Ľudské zdravie a dobré životné podmienky úzko súvisia so stavom a kvalitou životného prostredia ako sú čistý vzduch, čistá voda, pôda vhodná na výrobu zdravých potravín. V meste nie je žiadna priemyselná výroba, ktorá by priamo podstatne vplývala na zhoršovanie životného prostredia zvýšeným znečistením ovzdušia, zvýšeným hlukom, produkovaním nebezpečných chemických látok a pod.

PÔDA

Negatívne faktory ovplyvňujúce pôdnu produkciu a jej environmentálne funkcie sú zhutňovanie pôd, nadmerná chemizácia, zvyšujúca sa erózia, zosuvy, skládky odpadov a emisno – imisná kontaminácia pôd.

Procesy degradácie pôdy zahŕňajú potrebu ochrany, údržby a zlepšenia kvality pôdy. Vlastnosti pôdy, ako aj faktory podieľajúce sa na tvorbe pôdy ako klíma, využívanie pôdy a hospodárenie s pôdou určujú rozsah degradácie pôdy. Niektoré poľnohospodárske a nepoľnohospodárske postupy sú zamerané na jeden alebo viacero procesov degradácie pôdy a môžu pomôcť dosiahnuť lepšiu ochranu a udržiavanie pôdnych zdrojov.

Celková výmera územia je 5765,21 ha, z čoho zastávaná plocha a nádvoria predstavuje výmeru 192,03 ha, čo je 3,33% zastúpenie. Zo zložiek využitia zeme majú najväčšie zastúpenie lesné pozemky na rozlohe 4775,06 ha, poľnohospodárska pôda 657,87 ha a trvalý trávnatý porast na rozlohe 534,57 ha. Zastávaná plocha a nádvoria predstavujú rozlohu 192,03 ha.

Tabuľka 7 Výmera pôdy mesta Gelnica k 31.12.2020

DRUH pôdy	Špecifikácia druhu pôdy	Výmer v ha
CELKOM		**5765,21**
Poľnohospodárska pôda		657,87
	Trvalý trávnatý porast	534,57
	Záhrada	64,58
	Orná pôda	58,92
Nepoľnohospodárska pôda		5107,34
	Lesný pozemok	4775,06
	Zastavaná plocha a nádvorie	192,03
	Ostatná plocha	106,65
	Vodná plocha	33,59

Zdroj : https://mojaobec.statistics.sk/

VODA

Vodný tok Hnilec pramení na Kráľovej holi, má dĺžku 89 km a preteká Slovenským rajom, Hnileckým podolím v časti Volovské vrchy, územím až po obec Margecany, kde vlieva do Ružínskej priehrady a tvorí prítok Hornádu, pričom odvodňuje celé katastrálne územie mesta. K väčším prítokom Hnilca patria vodné toky Smolník, Stará Voda, Kojšovský potok a menšie Turzovský potok, Perlový potok, Žakarovský potok, Hutný potok, Bystrý potok a Kobulzef.
Stojaté povrchové vody reprezentujú dve jazera na Turzove, ktoré sú pôvodne banské tajchy.

Ochrana proti povodniam

Starostlivosť o vodu je vymedzená zákonom č. 51/2018 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov, ktorý vytvára podmienky na ochranu povrchových a podzemných vôd, vrátane vodných a krajinných ekosystémov, na zlepšenie stavu povrchových vôd a na ich hospodárne a účelné využívanie.[15]
Ochrana pred povodňami je vymedzená zákonom č. 7/2010 Z.z. v znení neskorších predpisov.[16]

V katastrálnom území sa nachádzajú lokality, ktoré sú v čase dlhotrvajúcich zrážok alebo prívalových dažďov predstavujú potenciálne riziko ohrozenia povodňami – ide o lokality v intraviláne mesta pozdĺž Turzovského potoka, Perlového potoka, Žakarovského a aj pozdĺž rieky Hnilec v časti od kamenného mosta k železničnému priecestiu pri Základnej škole, pričom rieka a potoky sú z väčšej časti regulované, v kritických situáciách ich zvýšená hladina môže predstavovať potenciálne riziko z hľadiska ohrozenia života a majetku.

RASTLINSTVO A ŽIVOČÍŠSTVO

V území v povodí rieky Hnilec sú zachovalé brehové porasty ako jelša lepkavá (Alnus glutinosa), jelša sivá (Alnus incana), jaseň štíhly (Fraxinus excelsior), vrba krehká (Salix fragilis), vŕba biela (Salix alba), pričom z krov prevláda báza čierna (Sambucus nigra) kalina obyčajná (Viburnus opulus) vrba rakytová (Salix caprea), lieska obyčajná (Corylus avallana), jarabina vtáčia (Sorbus Alnus) a z bylín prevládajú hygrofilné a nitrofilné druhy. Podstatná časť povodia je porastená prirodzenými lesmi, prevažne bukové a jedľové, s najviac zastúpenými drevinami buk lesný (Fagus sylvatica), smrek obyčajný (Picea ables), dub letný (Quercus robur), dub zimný (Quercus petrea), jedľa biela (Abies alba), borovica lesná (Pinus silvestris), javor horský (Acer pseudoplatanus), smrekovec opadavý (larix decidua) a breza bradavičnatá (Betula verrucosa). Na strmších svahoch s kamenistou pôdou je javor horský (Acer pneudoplatanus), lipa malolistá (Tilia cordata) a čerešňa vtáčia (Cerasus avium).

Zo zaujímavých rastlín sa v území vyskytuje plavúň obyčajný (Lycopodium clavatum) a plavúň púčivý (Lycopodium annotinum), v lese a na jeho okrajoch rastie ľalia zlatohlavá (Litium martagon), prilbovka biela (Cephalanthera damasonium), konvalinka voňavá (Convalaria majalis), zvonček karpatský (Campanula carpatica), vemenník dvojlistý (Platanthera bifolia) a ďalšie. Na medziach, krovitých pasienkoch a na hraniciach lúk a pasienkov má zastúpenie lieska obyčajná (Corylus avellana), trnka slivková (Prunus spinosa), ruža šípová (Rosa canina), javor poľný (Acer campestre), báza čierna (Sambucus nigra), zob vtáčí (Ligustrum vulgare), hloh jednosemenný (Crateegus monogyna), čerešňa vtáčia (Cerasus avium). Pozostatky po banskej činnosti predstavujú haldy , na povrchu s osídľovaním rastlín rohozub purpurový (Caratodon purpureus), lekanora (Lecanora sp.) a drevkatec (Stereocaulon sp.) a z vyšších rastlín prevládajú psinček výbežkatý (Agrostis stolonifera), psinček obyčajný (Agrostis capillaris), metlica krivolaká (Deschampsia flexuosa), kostrava červená (Festusa rubra), silenka obyčajná (Silene vulgaris).

Mesto uprostred hornatej, lesmi pokrytej krajiny vytvára možnosti pre výskyt početného množstva stavovcov ako je salamandra škvrnitá (Salamandra salamandra), ropucha bradavičnatá (Bufo bufo), ropucha zelená (Bufo viridis), skokan hnedý (Rana temporaria), kunka žltobruchá (Bombina variegata), rosnička zelená (Hyla arborea), slepúch lámavý (Anguis fragilis), užovka obyčajná (Natrix natrix), jašterica obyčajná (Lacerta agilis), vretenica obyčajná (Vipera berus), jašterica múrová (Lacerta muralis).

V zastávanom území sa vyskytujú vtáky žltochvost domový (Phoenicureus ochruros), sýkorka veľká (Parus major), sýkorka belasá (Parus caeruleus), vrabec domový (Passer domesticus), drozd plavý (Turdus philomelos), drozd čierny (Turdus merula). V okolí potokov počuť vodnára riečneho (Cinclus cinclus), trasochvosta horského (Motacilla cinerea), sýkorku čiernohlavú (Parus palustris). Z korún vysokých stromov počuť ďatľa hnedkavého (Dendrocopos syriacus), ďatľa veľkého (Denrocopos major), muchára sivého (Muscicapa striata), stehlíka pestrého (Carduelis carduelis). Na okraji lesov žije červienka obyčajná (Erithacus rubeculla), oriešok obyčajný (Troglodytes troglodytes), kolibkárik čipkavý (Phylloscopus collybita), škorec lesklý (Sturnus vulgaris), v okolí korún čerešní kôli plodom. Vo verejnej zeleni hniezdi stehlík zelený (Carduelis chloris), kanárik poľný (Serinus serinus), vyššie na haldách škovránok poľný (Alauda arvensis), škovránok stromový (Lullula arborea). V kríkoch na stráňach možno vidieť strnádku žltú (Emberiza citrinella), strakoš červenochrbtý (Lanius collurio). Z vyšších polôch za potravou prilietava sojka škriekavá (Carrulus glandarius) orol krikľavý (Aquila pomarina), bocian čierny (Ciconia nigra). V ihličnatých lesoch sú spoločenstvá vtáčich druhov ako sýkorka uhliarka (Parus ater), sýkorka chocholatá (Parus cristatus)drozd trskotavý (Turdus viscivorus). Do suchých stromov si dutiny vytesáva najväčší ďateľ čierny (Dryocopos martius) a pred súmrakom počuť sovu lesnú (Strix aluco) a našu najmenšiu sovu kuvičok vrabčí (Aegolius funereus).

Cicavcov v území zastupuje netopier obyčajný (Myotis myotis) žijúci v štrbinách a podkrovných priestoroch stavieb, ďalej najmenší náš netopier večernica malá (Pipistrellus pipistrellus). Typickým zástupcom lesných druhov hlodavcov je veverica obyčajná (Sciurus vulgaris). Z bylinožravcov sa v území vyskytuje jeleň lesný (Cervus elephus), srnec lesný (Capreolus capreolus), z čeľade sviňovitých je rozšíreným druhom sviňa divá (Sus scrofa). Z veľkých mäsožravcov sa vyskytuje medveď (Urcus arctos), vlk (Canis lupus), rys (Lynx lynx), ďalej z mäsožravcov líška obyčajná (Vulpes vulpes), mačka divá (Felis silvestris), jazvec lesný (Meles meles), kuna lesná (Martes martes), aj kuna skalná (Martes foina).[5]

OVZDUŠIE

Z hľadiska životného prostredia je kvalita ovzdušia ovplyvnené emisnými záťažami a rozptylovými podmienkami, ktoré sú podmienené orografickými a meteorologickými pomermi, ktoré vykazujú v Košickom kraji značné rozdiely. Kvalita ovzdušia je ovplyvnená najmä činnosťou veľkých priemyselných zdrojov z hutníckeho, chemického, ďalšieho spracovateľského priemyslu, výrobou tepelnej a elektrickej energie a pohyblivé zariadenia so spaľovacími motormi ako sú cestné motorové vozidlá, železničné koľajové vozidlá, plavidlá a lietadlá (mobilné zdroje znečistenia).[17]

Emisie sú tvorené uvoľnením znečisťujúcich látok, vibrácií, tepla alebo hluku zo zdroja do ovzdušia. Množstvo emisií sa zvyčajne vyhodnocuje ako hmotnosť emisií vypustených zo stacionárneho zdroja za rok.

Imisie sú látky, ktoré sa dostávajú do atmosféry z lokálnych zdrojov znečistenia za určitých príhodných podmienok.

Znečisťovanie ovzdušia je vypúšťanie znečisťujúcich látok do atmosféry. Tieto látky priamo, alebo po chemických zmenách, prípadne za spolupôsobenia inej látky nepriaznivo ovplyvňujú kvalitu ovzdušia. O zdrojoch znečisťovania, zozname znečisťujúcich látok, ich emisných limitoch a podmienkach a požiadavkách zabezpečenia rozptylu emisií znečisťujúcich látok pojednáva Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 410/2012, ktorou sa vykonávajú niektoré opatrenia zákona NR SR č. 137/2010 Z.z. o ovzduší.[18,19]

Limitné hodnoty na ochranu zdravia ľudí a kritické úrovne na ochranu vegetácie znečistenia vonkajšieho ovzdušia pre znečisťujúce látky[18,19]

- Drobné častice s priemerom menším ako 10 µm (PM_{10}) - priemerná ročná koncentrácia nesmie prekročiť 40 µg. - 1 dňová koncentrácia 50 $\mu g.m^{-3}$ sa nesmie prekročiť viac ako 35-krát za rok
- Oxid siričitý (SO_2) - 1 hodinová koncentrácia 350 $\mu g.m^{-3}$ sa nesmie prekročiť viac ako 24x za rok a 1 dňová koncentrácia 125 $\mu g.m^{-3}$ sa nesmie prekročiť viac ako 3-krát za rok
- Oxid dusíka (NO_2), priemerná ročná koncentrácia nesmie prekročiť 40 $\mu g.m^{-3}$ - 1 hodinová koncentrácie 200 $ng.m^{-3}$ sa nesmie prekročiť viac ako 18x za rok
- Oxid uhoľnatý (CO) - maximálna 8-hodinová koncentrácia nesmie prekročiť 10 $mg.m^{-3}$
- Olovo (Pb) - priemerná ročná koncentrácia nesmie prekročiť 0,5 $\mu g.m^{-3.}$

Na území mesta v súčasnosti sa nenachádza žiadna priemyselná prevádzka, ktorá by nad limit znehodnocovala ovzdušie, taktiež žiadna prevádzka nemá zabezpečené zachytávanie emisií, hlavný znečisťovateľ je automobilová doprava s negatívnym účinkom výfukových plynov, taktiež vykurovanie tuhým palivom.

Mesto Gelnica má k problematike znečisťovania ovzdušia schválené Všeobecne záväzné nariadenie mesta Gelnica č. 94/2017 o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia na území mesta Gelnica zo dňa 21.09.2017, ktoré upravuje oznamovaciu povinnosť právnických a fyzických osôb oprávnených na podnikanie pri ochrane ovzdušia pred znečisťujúcimi látkami na území mesta Gelnica a určuje spôsob výpočtu a poplatku za znečisťovanie ovzdušia malých zdrojov znečisťovania ovzdušia.

Tabuľka 8 Produkcia emisií základných znečisťujúcich látok v okrese Gelnica (v tonách)

Emisie znečisťujúcich látok (v tonách)	2001	2005	2010	2013	2015	2016	2017	2018	2019
Tuhé emisie	42,0	54,3	10,4	8,3	6,4	5,0	5,2	4,6	265,1
Oxid siričitý	25,2	15,0	2,1	1,8	1,1	1,0	1,4	1,4	19,9
Oxid dusíka	32,9	20,1	8,6	9,5	7,0	7,0	7,0	6,9	221,9
Oxid uhoľnatý	1327,6	1470,3	205,7	31,1	16,9	15,6	16,5	12,2	2294,6

Zdroj : http://datacube.statistics.sk/, 2022

Hladina tuhých častíc vo vzduchu predstavuje pre zdravie človeka vážne riziko. Svetová zdravotnícka organizácia zatiaľ nestanovila prah pre tuhé častice, pretože sa predpokladá, že aj minimálne úrovne tuhých častíc vo vzduchu spôsobujú zdravotnú ujmu. EÚ stanovila limit na úrovni 50 µg/m^3 ako 24-hodinový priemer pre koncentráciu mikročastíc (veľkosť častíc menšia ako 10 µm – PM10).

Tabuľka 9 Ročné priemery imisií základných znečisťujúcich látok v regióne (monitorovacia stanica Krompachy ul. SNP)

Imisie základných znečisťujúcich látok (Krompachy)	2002	2005	2010	2013	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Olovo (ng/m^3)	129,0	96,9	87,6	-	-	-	-	-	-	-
Oxid dusičnatý (microg/m^3)	14.7	9,2	13,6	17,2	12	10,6	18,5	18	16,6	13,5
Oxid uhoľnatý (microg/m^3)	-	-	1995	2497	2239	1613	2033	1884	1908	1892
PM10 (microg/m^3)	17,5	33,0	41,1	34,8	28,8	23,1	27,4	24,1	25,2	22,7

Zdroj : http://datacube.statistics.sk/, 2022

Problémy s kvalitou ovzdušia v európskych krajinách sú podobné ako u nás, pričom koncentrácie základných znečisťujúcich látok (najmä prachových častíc) podobne ako na Slovensku v posledných rokoch postupne klesajú. Pre lepšiu kvalitu ovzdušia a ochranu zdravia môžu občania prispieť v

- V doprave - využívaním verejnej dopravy, chodiť pešo alebo na bicykli, vyhýbať sa používaniu osobných automobilov v čase dopravnej špičky a používať nízko-emisné dopravné prostriedky (elektrické, hybridy).
- Pri vykurovaní - nespaľovať odpad, vrátane odpadového dreva (nábytok, okná a pod.), dbať na palivo, ktorým kúrime hlavne v oblastiach, kde sa vyhlasujú smogové situácie, pri palivovom dreve používať dobre vysušené drevo, dbať na energetickú účinnosť v domácnostiach a dbať na správny režim vykurovania (pravidelne čistiť kotol a komín, pri používaní tuhého paliva).[20]

HLUK

V zmysle Vyhlášky Ministerstva zdravotníctva SR č. 549/2007, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí, a vo vonkajšom prostredí, v obytnom území sa hodnotí hluk zo zdrojov ako hluk z dopravy na pozemných komunikáciách,

hluk z koľajovej dopravy na železničných dráhach, hluk z leteckej dopravy a hluk z iných zdrojov ako je hluk stacionárnych zdrojov, hluk z priemyselnej, stavebnej a výrobnej činnosti a hluk z mimopracovných aktivít človeka. Povolené hodnoty hluku zdrojov ciest I. - III. triedy, zberných obecných komunikácií a hlavných železničných ťahov sú povolené počas dňa $L_{Aeq,p}$ = 60 dB a v noci $L_{Aeq,p}$ = 50 dB.[21]
Za zdroje hluku v meste Gelnica môžeme považovať hluk z automobilovej dopravy - štátnej cesty II/546, a z zo železničnej dopravy - jednokoľajovej neelektrifikovanej železničnej trate Margecany – Červená skala.

ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Systém zberu komunálnych odpadov je v meste nastavený podľa reálnych potrieb obyvateľov a zabezpečuje sa v súlade s ustanoveniami zákona NR SR č. 79/2015 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov (zákon o odpadoch).[22]
Základný nástroj hospodárenia s odpadmi je Program odpadového hospodárstva (POH) Slovenskej republiky, ktorý vypracováva Ministerstvo životného prostredia, následne samosprávny kraj, obec a aj pôvodca odpadu. Obsah Programu odpadového hospodárstva mesta Gelnica na roky 2016 – 2020 je zostavený v zmysle Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 371/2015 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch a zároveň zohľadňuje POH SR a POH Košického kraja 2016 - 2020, pričom ciele a opatrenia sa realizujú mestom.[23]

Odpadové hospodárstvo zahŕňa všetky činnosti zamerané na predchádzanie a obmedzovanie vzniku odpadov, znižovanie ich nebezpečnosti pre životné prostredie, ako aj na nakladanie s odpadmi v súlade s platnými zákonmi. Nakladanie s odpadmi je definované ako zber odpadov, preprava odpadov, zhodnocovanie odpadov a zneškodňovanie odpadov vrátane starostlivosti o miesto zneškodňovania.

O nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi na území mesta Gelnica pojednáva Všeobecne záväzné nariadenie (VZN) mesta Gelnica č. 92/2016.

V meste Gelnica je vybudovaný zberný dvor v objekte Technických služieb mesta Gelnica na ul. Hnilecká č. 2 a jeho výstavba bola realizovaná v rámci projektu „ Zberný dvor mesta Gelnica“ Operačného programu Životné prostredie, s ukončením realizácie projektu v 09/2012 so zámerom vybudovania plochy na dočasné uloženie biologicky rozložiteľného odpadu (BRO), zakúpením technológie lisu na papier a mobilný štiepkovač, so separovaním odpadov. V súčasnosti medzi separované komodity patria plasty, papier, sklo, guma, BRO, drobný stavebný odpad, batérie a akumulátory a elektroodpad.
V meste Gelnica zber, prepravu a nakladanie s komunálnymi odpadmi zabezpečuje modernou zvozovou technikou spoločnosť Brantner Nova, s.r.o. Spišská Nová Ves. Taktiež uvedená spoločnosť vykonáva pre mesto zber a prepravu nebezpečných zložiek komunálneho odpadu.
Pre občanov bývajúcich v KBV sú k dispozícií zberné nádoby 1100 l, aj s farebným rozlíšením pre vytriedený zber odpadov, pre občanov v RD sú k dispozícií 110 l nádoby a farebne rozlíšené plastové vrecia na vytriedený odpad. Pre občanov sú k dispozícií podľa potrieb pristavené veľkokapacitné kontajnery niekoľkokrát do roka.
Odvoz komunálneho a vytriedeného zberu sa zabezpečuje na základe zvozového kalendára, pričom komunálny odpad sa vyváža na regionálnu skládku odpadov majiteľa fi. Brantner Nova s.r.o. Spišská Nová Ves - Kúdelník II..

Mesto je podľa VZN mesta Gelnica č. 92/2016 ak zákon o odpadoch neustanovuje inak, zodpovedné za nakladanie s odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi, ktoré vznikli na jeho

území, pričom množstvá vzniknutých odpadov hlási Štatistickému úradu a príslušnému Okresnému úradu.

Tabuľka 10 Nakladanie s komunálnym odpadom (KO) v okrese Gelnica

Okres GELNICA	2011	2013	2015	2017	2018	2019	2020
Množstvo KO na obyvateľa (kg/obyv.)	256,95	272,31	294,61	320,42	329,24	339,83	362,63
Množstvo zhodnoteného KO na obyvateľa (kg/obyv.)	109,79	131,47	146,18	177,8	202,84	218,38	242,1
Množstvo zneškodneného KO na obyvateľa (kg/obyv.)	147,09	139,94	146,59	142,62	126,4	121,45	120,54
Podiel zhodnocovaného KO z celkového KO (v%)	42,73	48,28	49,62	55,49	61,61	64,26	66,76
Miera recyklácie KO (v%)	8,6	11,75	16,94	25,4	33,8	35,18	39,36
Miera skládkovania KO (v%)	55,29	51,27	49,76	44,51	38,39	35,74	33,24

Zdroj: http://datacube.statistics.sk, 2022

Tabuľka 11 Množstvo komunálneho odpadu podľa druhov odpadu (v tonách) okres Gelnica

ROK	2019	2020
Spolu	**10 852,20**	**9 422,94**
Papier a lepenka	179,13	209,64
Sklo	320,82	343,73
Viacvrstvové kombinované materiály na báze lepenky	9,91	9,01
Obaly z kovu	9,95	14,15
Obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok	0,83	0,83
Biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad	0,99	3,84
Žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť	0,06	0,23
Vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluórované uhľovodíky	17,76	20,65
Jedlé oleje a tuky	0,98	1,05
Farby, tlačiarenské farby, lepidlá a živice obsahujúce nebezpečné látky	1,54	2,40
Batérie a akumulátory, netriedené batérie a akumulátory	0,34	0,73
Vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné, s obsahom nebezp. časti	22,20	23,44
Vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné	66,38	118,24
Drevo iné ako uvedené v 20 01 37	3,89	5,39
Plasty	237,21	283,93
Kovy	2 631,20	1 831,30
Biologicky rozložiteľný odpad	1 085,84	704,47
Zmesový komunálny odpad	5 254,13	4 828,31
Objemný odpad	585,82	691,01
Drobný stavebný odpad	421,26	328,96

Zdroj : http://datacube.statistics.sk/

2.1.7 OBYVATEĽSTVO

Demografická štatistika poskytuje rozhodujúci podiel informácií o obyvateľoch mesta ako celku, o jeho stave, štruktúre, ako aj charakteristikách v konkrétnom časovom období.

Celkový počet obyvateľov mesta Gelnica dosiahol podľa údajov Štatistického úradu SR (SODB 2021) k 01.01.2021 celkom 5951 obyvateľov, pričom z uvedeného počtu bolo 2937 mužov a 3014 žien, pričom pohlavnú štruktúru v rokoch 2012 - 2020 v meste Gelnica možno charakterizovať stabilnými hodnotami početného zastúpenia oboch pohlaví, ale stále pretrvávajúcou miernou dominanciou žien v porovnaní s počtom mužov.

Tabuľka 12 Vývoj pohlavnej štruktúry obyvateľstva v meste Gelnica

GELNICA	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	1.1. 2021
SPOLU	6 206	6 210	6 163	6140	6124	6099	6076	6047	6003	5951
Muži	3 061	3 060	3 045	3035	3020	2993	2988	2977	2958	2937
%	49,32	49,28	49,40	49,42	49,31	49,07	49,17	49,23	49,27	49,35
Ženy	3 145	3 150	3 118	3105	3104	3106	3088	3077	3045	3014
%	50,68	50,72	50,60	50,57	50,68	50,92	50,82	50,88	50,72	50,65

Zdroj: http://datacube.statistics.sk/

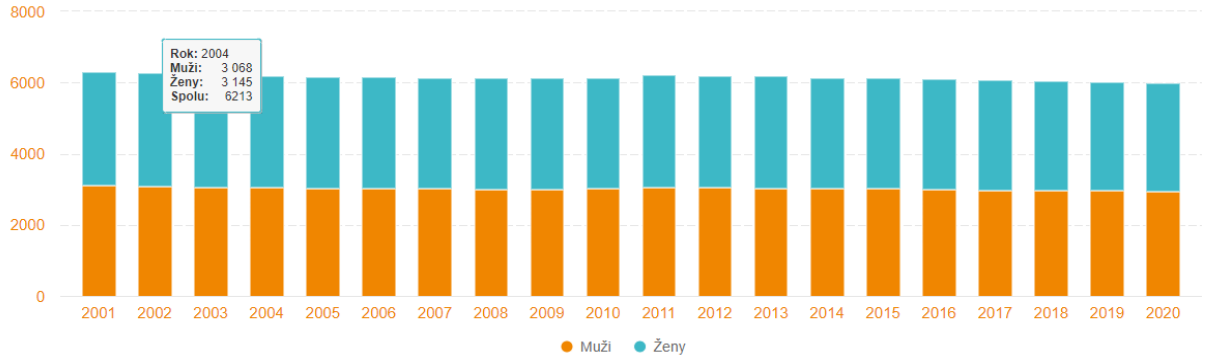
Populačný vývoj v meste možno od r. 2012 charakterizovať ako trvale mierne stagnujúci, každoročne miernym poklesom počtu obyvateľov, k 01.01.2021 sa počet obyvateľov oproti roku 2012 znížil o 255.

Tabuľka 13 Vývoj počtu obyvateľov a hustoty obyvateľstva v meste Gelnica

GELNICA	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	1.1. 2021
Počet obyvateľov spolu	6 206	6 210	6 163	6140	6124	6099	6076	6047	6003	5951
Hustota obyvateľstva (na km²)	107,7	107,9	107,3	106,7	106,4	106,0	105,6	105,1	104,5	103,4

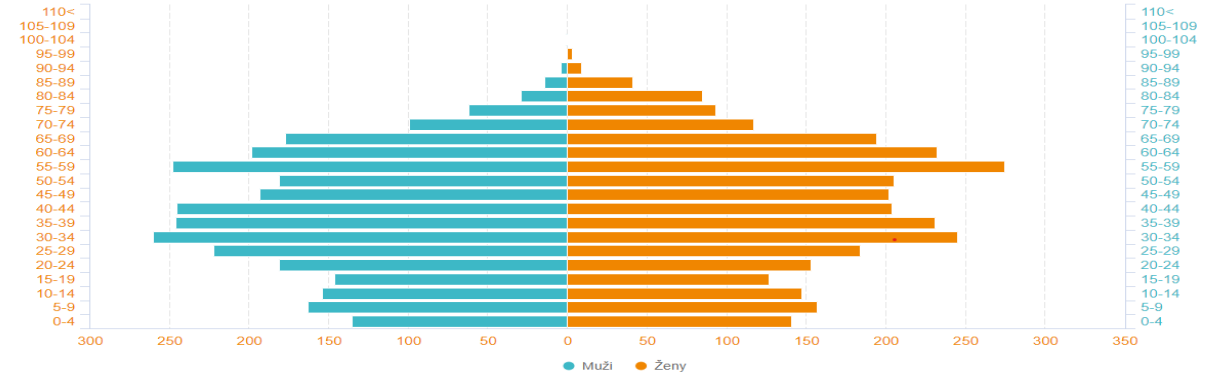
Zdroj: http://datacube.statistics.sk/

Graf 1 Zastúpenie mužov a žien na celkovom počte obyvateľov mesta Gelnica (vývoj v období rokov 2001-2020)

Zdroj : https://mojaobec.statistics.sk/html/sk.html?obec=SK0421526509

Graf 2 - Veková pyramída obyvateľov mesta Gelnica k 31.12.2020

Zdroj : https://mojaobec.statistics.sk/html/sk.html?obec=SK0421526509

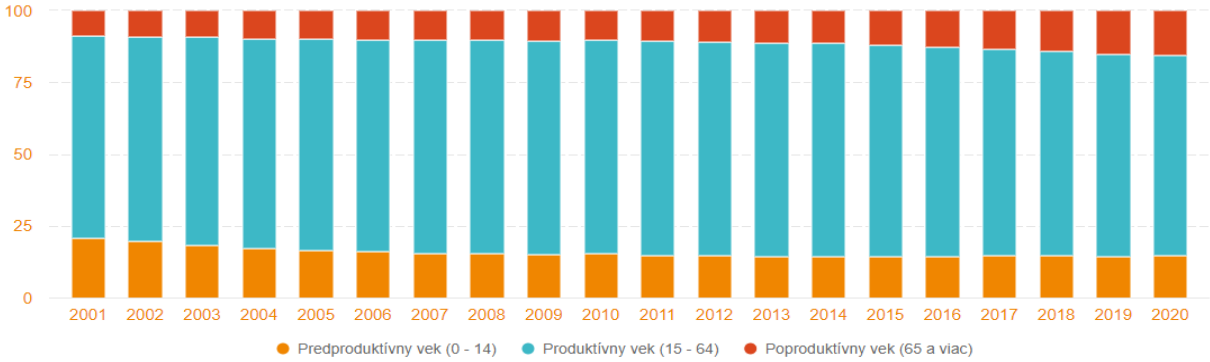
Tabuľka 14 Veková štruktúra obyvateľov mesta od r. 1996

ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽOV / ROK	1996	2000	2005	2010	2015	2020
Predproduktívny vek (0 – 14 rokov) %	26,5	22,16	16,66	15,6	14,69	14,94
Produktívny vek (15 – 64 rokov) %	65,91	69,28	73,62	74,35	73,55	69,6
Poproduktívny vek (65 a viac rokov) %	7,59	8,56	9,72	10,05	11,76	15,46
Index ekonomického zaťaženia osôb %	51,73	44,34	35,84	34,49	35,96	43,68
Index starnutia %	28,66	39,63	58,37	64,41	80,04	103,46
Priemerný vek	31,74	33,44	35,92	37,25	39,31	41,36
Počet obyvateľov	6374	6309	6171	6141	6140	6003

Zdroj : http://datacube.statistics.sk/

So stavom a vývojom vekovej štruktúry obyvateľstva bezprostredne súvisí priemerný vek, index starnutia a ekonomická aktivita.

Graf 3 Ekonomická štruktúra obyvateľov z hľadiska veku v meste Gelnica od r. 2001 (v %)

Zdroj : https://mojaobec.statistics.sk/html/sk.html?obec=SK0421526509

Tabuľka 15 Veková štruktúra obyvateľov v základných vekových kategóriách k 1.1.2021

Veková kategória Územie/ Počet obyvateľov/ %		0 – 14 rokov	15 – 64 rokov	65 + rokov
Mesto Gelnica	5951	885	4102	964
	%	14,87	68,93	16,2
Okres Gelnica	31698	6767	20223	4708
	%	21,35	63,8	14,85
Košický kraj	782216	137101	520926	124189
	%	17,53	66,6	15,88
SR	5449270	867410	3652679	929181
	%	15,92	67,03	17,05

Zdroj : https://www.scitanie.sk/

K 01.01.2021 bolo v meste Gelnica podľa Štatistického úradu SR (SODB 2021) z celkového počtu 5951 obyvateľov:

- v predproduktívnom veku 885 obyvateľov (14,87%)
- v produktívnom veku 4102 obyvateľov (68,93%),
- v poproduktívnom veku 964 obyvateľov (16,2%)
- s indexom starnutia 108,92%

Štatistické údaje o obyvateľoch mesta preukazujú, že index starnutia sa neustále zvyšuje a štruktúra obyvateľstva je v dôsledku stagnácie počtu obyvateľov predproduktívneho veku a trvale sa zvyšujúcej skupiny poproduktívneho obyvateľstva, v blízkej budúcnosti naznačuje demografický problém.

Tabuľka 16 Vývoj osôb v poproduktívnom veku od r. 1996 k 1.1.2021

Vývoj osôb v poproduktívnom veku (65+, %) /ROK	1996	2000	2005	2010	2015	2018	1.1. 2021
GELNICA	7,59	8,56	9,72	10,05	11,76	13,76	16,2
okres Gelnica	11,41	11,63	11,95	11,93	13,0	14,03	14,85
kraj Košice	10,31	10,71	10,95	11,42	13,26	14,82	15,88
SR	11,09	11,47	11,74	12,38	14,45	16,04	17,05

Zdroj : http://datacube.statistics.sk/, https://www.scitanie.sk/

Slovensko patrí medzi európske krajiny s najrýchlejšie starnúcim obyvateľstvom (podľa populačných prognóz Eurostatu), kde súčasný pomer počtu obyvateľov v poproduktívnom veku oproti produktívnemu veku je 1:4,1, s predpokladom do roku 2030 na úrovni 1:3,0, v dôsledku čoho čelí Slovensko výzvam spojených so znižovaním populácie spätými s negatívnymi dôsledkami pre systém sociálneho zabezpečenia a zdravotnej starostlivosti. Slovensko patrí ku krajinám s najnižším podielom investícií HDP do včasnej starostlivosti v ranom detstve, pričom zariadenia starostlivosti využíva iba 5% detí do 3 rokov veku, priemer EÚ je 42%.
Podľa odhadov z okresov východného Slovenska za posledných 10 rokov sa do zahraničia vysťahovalo asi 6% hlavne vysokoškolských vzdelaných mladých ľudí do 30 rokov.[24]

Prirodzený prírastok, migrácia obyvateľstva

Najviac detí v Gelnici (od roku 2011) sa narodilo v rokoch 2011, 2012 a 2015. Naopak najnižšia pôrodnosť bola zaznamená v rokoch 2018, 2019 a 2020. Najväčší prirodzený prírastok obyvateľstva dosiahlo mesto v rokoch 2011, 2015 a 2016. Celkový prírastok obyvateľstva bol najnižší v roku 2014 a 2020. Najvyšší celkový prírastok dosiahlo mesto v roku 2011 a 2013.

Tabuľka 17 Pohyb obyvateľstva v meste Gelnica

GELNICA	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Narodení	79	70	59	58	76	61	65	49	57	56
Zomretí	41	52	53	62	53	39	59	47	48	75
Prirodzený prírastok obyvateľstva	38	18	6	-4	23	22	6	2	9	-19
Prisťahovaní na trvalý pobyt	59	33	63	62	56	66	66	63	63	56
Vysťahovaní z trvalého pobytu	89	77	65	105	102	104	97	88	101	71
Migračné saldo	-30	-44	-2	-43	-46	-38	-31	-25	-38	-25
Celkový prírastok obyvateľstva	7	-26	4	-47	-23	-16	-25	-23	-29	-44
Počet obyvateľov	6 232	6 206	6 210	6 163	6140	6124	6099	6076	6047	6003

Zdroj : http://datacube.statistics.sk/

Tabuľka 18 Počet obyvateľov podľa rodinného stavu v meste Gelnica k 1.1.2021

Štruktúra obyvateľstva podľa rodinného stavu	**SPOLU**	**%**
Slobodný/slobodná	2732	45,91
Ženatý/vydatá	2317	38,93
Rozvedený/rozvedená	452	7,6
Vdovec/vdova	441	7,41
Nezistené	9	0,15
SPOLU	**5951**	**100**

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2021,https://www.scitanie.sk/

Tabuľka 19 Sobášnosť a rozvodovosť v meste Gelnica

GELNICA	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Sobáše	27	38	24	21	36	38	41	34	23	19
Rozvody	4	11	15	13	13	10	11	11	8	10
Index rozvodovosti (%)	14,8	28,9	62,5	61,9	36,1	26,3	26,8	32,3	34,8	52,6

Zdroj : http://datacube.statistics.sk/

Najviac sobášov (od roku 2011) bolo v meste v roku 2012, 2016 a 2017, najviac rozvodov v roku 2013, 2014 a 2015.

Početné zastúpenie vekovej skupiny 0 – 4 roky v rokoch 2011 - 2020 v meste Gelnica možno charakterizovať od roku 2013 každoročným miernym poklesom.

Tabuľka 20 Vývoj početného zastúpenia vekovej skupiny 0 – 4 rokov v meste Gelnica

GELNICA	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Počet	324	325	335	334	329	311	304	294	287	276

Zdroj : http://datacube.statistics.sk/

Národnostná štruktúra obyvateľstva

V meste výrazne dominujú podľa údajov Štatistického úradu SR (SODB 2021) obyvatelia Slovenskej národnosti, ostatné národnosti, s výnimkou národnosti rómskej, predstavujú z hľadiska svojho početného a percentuálneho podielu nízky význam. Ďalšia štruktúra obyvateľov mesta podľa národnosti je uvedená v nasledujúcej tabuľke. Hodnovernosť údajov je čiastočne znížená vysokým počtom i percentuálnym podielom obyvateľov s nezistenou národnosťou 291 (4,89%).

Tabuľka 21 Obyvateľstvo podľa národnosti v meste k 01.01.2021

NÁRODNOSTNÁ ŠTRUKTÚRA	**SPOLU**	%
Slovenská	5438	91,38
Maďarská	6	0,1
Rómska	146	2,45
Rusínska	5	0,08
Česká	18	0,3
Ukrajinská	8	0,13
Nemecká	19	0,32
Ruská	2	0,03
Vietnamská	9	0,15
Chorvátska	1	0,02
Židovská	1	0,02
Rumunská	1	0,02
Turecká	3	0,05

Iná	3	0,05
Nezistená	291	4,89
SPOLU	5951	100

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2021,https://www.scitanie.sk/

Náboženská štruktúra obyvateľov v meste

Podľa údajov Štatistického úradu SR (SODB 2021) z hľadiska náboženského vyznania obyvateľstva dominujú v meste obyvatelia, ktorí sa hlásia k rímskokatolíckej cirkvi (3502 obyvateľov tvorí 58,85%). Významné postavenie majú obyvatelia bez vyznania (1577 obyvateľov tvorí cca 26,5%). Početné zastúpenie tvoria veriaci gréckokatolíckej cirkvi (200 obyvateľov tvorí 3,36%) a evanjelickej cirkvi augsburského vyznania (174 obyvateľov tvorí 2,92%). Ďalšia štruktúra obyvateľov mesta podľa náboženského vyznania je uvedená v nasledujúcej tabuľke. Uvedené údaje sú čiastočne znížené vysokým podielom občanov s nezisteným náboženským vyznaním 338 (5,68%).

Tabuľka 22 Nábožensé vyznanie v meste Gelnica k 1.1.2021

NÁBOŽENSKÉ VYZNANIE	**SPOLU**	**%**
Rímskokatolícka cirkev v SR	3502	58,85
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	174	2,92
Gréckokatolícka cirkev na Slovensku	200	3,36
Reformovaná kresťanská cirkev na Slovensku	4	0,07
Pravoslávna cirkev na Slovensku	49	0,82
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia v SR	12	0,2
Evanjelická cirkev metodistická	1	0,02
Kresťanské zbory na Slovensku	31	0,52
Apoštolská cirkev na Slovensku	17	0,29
Bratská jednota baptistov v SR	2	0,03
Cirkev adventistov siedmeho dňa, Slov. združenie	3	0,05
Židovská obec na Slovensku	1	0,02
Budhizmus	9	0,15
Islam	7	0,12
Hinduizmus	1	0,02
Ostatné a nepresne určené kresťanské cirkvi	5	0,08
Pohanstvo a prírodné duchovno	5	0,08
Ad hoc hnutia	5	0,08
Iné	8	0,13
Nezistené	338	5,68
Bez vyznania	1577	26,5
SPOLU	**5951**	**100**

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2021,https://www.scitanie.sk/

2.1.8 ŠKOLSTVO A VZDELANIE

Školská sieť v meste, ktorých zriaďovateľom je mesto Gelnica je tvorená Základnou školou (ZŠ), dvoma Materskými školami (MŠ) na ul. Slovenskej a na ul. Hlavnej, Základnou umeleckou školou (ZUŠ) a Centrom voľného času (CVČ).

Základná škola, ul. Hlavná č. 121, školské zariadenie zabezpečujúce výchovno – vzdelávaciu činnosť pre deti mesta Gelnica, ale aj susednej obce Žakarovce a podľa záujmu a rozhodnutia rodičov aj žiakov ďalších susedných obcí.

Materská škola, ul. Hlavná č. 117 je predškolské zariadenie so 6 triedami, ktoré navštevuje 113 detí vo veku 2 – 6 rokov, nachádzajúce sa v blízkosti Základnej školy, ktorej súčasťou je rozsiahla záhrada s vybudovaným detským ihriskom s pieskoviskami, preliezkami a šmýkačkami.

Materská škola, ul. Slovenská č. 49, predškolské zariadenie so 4 triedami, ktoré navštevuje 70 detí vo veku od 2 – 6 rokov, kde deti vo výchovno – vzdelávacom procese sa učia samostatnosti s rozvojom ich danosti.

Základná umelecká škola (ZUŠ) Gelnica, zriadená zriaďovacou listinou dňom 1.4.2002 ako samostatná rozpočtová organizácia mesta s právnou subjektivitou s umeleckým zameraním, ktorá poskytuje výchovu a vzdelávanie v študijných odboroch - hudobný, tanečný, výtvarný, literárno-dramatický odbor a odbor audiovizuálnej a multimediálnej tvorby. Hlavným zámerom vzdelávania na ZUŠ je vychovať všestranne harmonickú, umelecky cítiacu a mysliacu osobnosť, ktorá bude ďalej šíriť umenie a odovzdávať ho ďalším generáciám.

Centrum voľného času (CVČ) je školské zariadenie mesta, ktoré organizuje a zabezpečuje pre deti a mládež výchovno– vzdelávaciu, záujmovú, rekreačnú a športovú činnosť počas celého kalendárneho roka, vrátane školských prázdnin.
Zameranie činnosti CVČ je v pravidelnej záujmovej činnosti v záujmových kluboch a krúžkoch (futbal, bojové umenie, šach, tenis, gymnastika, joga, krasokorčuľovanie, rybársky, králičí hop, výučba cudzích jazykov, pc kurzy a ďalšie), v príležitostnej činnosti v organizácií podujatí, predmetových olympiád, v prázdninovej činnosti organizovaním jarných a letných táborov a v metodickej a koordinačnej práci v oblasti voľnočasových aktivít.

Analýzou vývoja školských zariadení v meste Gelnica od r. 2011 do roku 2020 bolo zistené

- Nárast počtu tried v Materských školách (v oboch po jednej triede), pri kolísavom vývoji počtu detí, od roku 2019 zaznamenaný zvýšený počet detí,
- Zníženie počtu tried Základnej školy (-4), pri kolísavom vývoji počtu žiakov,
- Zníženie počtu žiakov Základnej umeleckej školy (-62), pri náraste učiteľov (+1).

Tabuľka 23 Vybrané charakteristiky k školským zariadeniam v meste Gelnica

GELNICA	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
MŠ spolu - triedy	8	8	8	8	8	8	8	8	9	10
MŠ spolu - deti	165	162	163	174	173	162	160	164	188	183
MŠ spolu – učitelia	17	17	17	17	18	17	17	19	20	20
ZŠ počet tried	30	28	28	28	25	24	25	25	25	26
ZŠ počet žiakov	544	548	529	504	493	495	521	525	524	541
ZŠ počet učiteľov	45	42	41	39	39	36	35	38	37	42
Špeciálna ZŠ – žiaci	76	75	81	81	74	67	73	46	45	43
Špeciálna ZŠ - učitelia	11	12	12	11	10	10	12	6	7	7
ZUŠ – žiaci	260	264	245	250	265	232	229	238	230	198
ZUŠ - učitelia	14	14	14	14	17	14	15	14	14	15

Zdroj : http://datacube.statistics.sk/

Ďalšie školy na území mesta sú v zriaďovateľskej pôsobnosti Košického samosprávneho kraja (KSK) :

Gymnázium Gelnica, zriaďovateľom je Košický samosprávny kraj a je jedinou školou svojho druhu v okrese Gelnica, s cieľom poskytovania kvalitného stredoškolského vzdelania, ktoré úspešne pripravuje študentov základných škôl Hnileckej doliny nielen na vysokoškolské štúdium, ale aj pre trh práce. Prioritou gymnázia je rozvíjanie všestrannej osobnosti absolventa, ktorý je plnohodnotne pripravený na život. Škola poskytuje úplné stredoškolské vzdelanie v dvoch typoch štúdia

- *štvorročné štúdium*, výchova a vzdelávanie v študijnom odbore 7902 - gymnázium, prebieha podľa platného učebného plánu inovovaného Školského vzdelávacieho programu ISCED3A,
- *osemročné štúdium*, výchova a vzdelávanie v študijnom odbore 7902 - gymnázium, prebieha podľa platného učebného plánu inovovaného Školského vzdelávacieho programu ISCED2 (Príma až Kvarta) a výchova a vzdelávanie podľa učebného plánu Školského vzdelávacieho programu ISCED3A (Kvinta až Oktáva) – totožné so štvorročným štúdiom.

Tabuľka 24 Vybrané charakteristiky Gymnázia Gelnica

GELNICA	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Gymnázium triedy	12	11	9	8	7	7	7	7	7	7
Gymnázium - študenti	246	226	185	174	151	150	127	129	135	131
Gymnázium-učitelia	21	21	18	16	14	14	14	13	13	13

Zdroj : http://datacube.statistics.sk/

Tabuľka 25 Stravovanie v školských zariadeniach v meste Gelnica (ZŠ + Gymnázium)

GELNICA	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Školské jedálne spolu	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Školské jedálne – miesta pri stoloch	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200
Školské jedálne - stravníci	596	574	559	558	516	531	553	553	605	653

Zdroj : http://datacube.statistics.sk/

Počet stravníkov v školských jedálňach v Základnej škole a gymnáziu aj napriek kolísavým hodnotám v časovom období od roku 2011, v roku 2020 vzrástol počet stravníkov (+57).

Špeciálna základná škola (ŠZŠ) Gelnica je integrálnou súčasťou Spojenej školy internátnej (SŠI) v Prakovciach, zriaďovateľom je Košický samosprávny kraj. Niektorí žiaci školy majú okrem mentálneho postihnutia aj pridružené zmyslové postihnutia, telesné postihnutia, narušenú komunikačnú schopnosť, pervazívnu poruchu. Žiakmi školy sú deti z regiónu okresu Gelnica, niektorí chovanci Domova sociálnych služieb v Prakovciach a aj žiaci Detského domova Gelnica. Cieľom je výchova a vzdelávania s dôrazom na individualitu osobnosti, rozvoj schopností, zručností a postojovú orientáciu žiaka k príprave na praktický život s prirodzenou integráciou do spoločnosti v súlade s požiadavkami regionálneho trhu práce.
V ŠZS došlo v období od roku 2011 do roku 2020 k zníženie počtu žiakov (-33) a tried (-4).

Z hľadiska vzdelanostnej úrovne bolo podľa údajov Štatistického úradu SR (SODB 2021) v meste najviac zastúpené obyvateľstvo, ktoré má úplné stredné odborné vzdelanie (s maturitou), spolu 1650 obyvateľov (27,73%), stredné odborné (učňovské) vzdelanie (bez maturity) spolu 1208 obyvateľov (20,3%), základným vzdelaním 950 obyvateľov (15,96%) a vysokoškolským vzdelaním 938 obyvateľov (15,76%). K ďalším skupinám sú údaje v nasledujúcej tabuľke. Uvedené údaje sú čiastočne znížené vysokým podielom občanov, u ktorých nebolo zistené ich vzdelanie 271 (4,55%).

Tabuľka 26 Štruktúra obyvateľov podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania v meste Gelnica k 1.1.2021

NAJVYŠSIE DOSIAHNUTÉ VZDELANIE	SPOLU muži + ženy	%
Bez ukončeného vzdelania (osoby vo veku 0 – 14 rokov)	616	10,35
Základné vzdelanie	950	15,96
Stredné odborné (učňovské) vzdelanie (bez maturity)	1208	20,3
Úplné stredné vzdelanie (s maturitou)	1650	27,73
Vyššie odborné vzdelanie	308	5,18
Vysokoškolské vzdelanie	938	15,76
Bez školského vzdelania (osoby nad 15 rokov)	10	0,17
Nezistené	271	4,55
SPOLU	**5951**	**100**

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2021,https://www.scitanie.sk/

2.1.9 ZDRAVOTNÍCTVO

Významným poskytovateľom zdravotníckych služieb v meste je PRO VITAE n. o., Gelnica ul. Nemocničná č. 33, ktorý je členom asociácie nemocníc Slovenska (ANS). Poskytuje štandardnú, aj nadštandardnú zdravotnú starostlivosť pre pacientov s akútnym a chronickým ochorením, pretože starší ľudia potrebujú dostupnú starostlivosť a k pribúdajúcemu veku sa pridružujú rôzne chronické ochorenia. Orientuje sa na zdravotnú starostlivosť pre dlhodobo chorých pacientov, pre ktorých zrekonštruovala dve poschodia s nadštandardnými priestormi a zriadila lôžkové oddelenie, ktoré bolo uvedené do prevádzky v januári 2008.

Tabuľka 27 Vývoj poskytovania lekárskej zdravotnej starostlivosti v meste

GELNICA	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Nemocnice	1	1	0	0	0	0	0	0	0
Polikliniky samostatné	0	0	1	1	1	1	1	1	1
Ambulancie praktického lekára pre deti a mládež	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Ambulancie praktického lekára pre dospelých	2	2	2	2	2	2	3	3	3
Ambulancie stomatológa	2	2	2	2	2	2	1	2	2
Ambulancie lekára špecialistu	19	21	20	16	16	17	15	17	17

Zdroj : vlastné spracovanie

Základná zdravotná starostlivosť je v meste poskytovaná cestou všeobecných lekárov pre deti a mládež, všeobecných lekárov pre dospelých a cestou stomatológov.

Tabuľka 28 Ambulancie všeobecných ošetrujúcich lekárov a stomatológov v Gelnici

Ambulancia	Ošetrujúci lekár	Adresa ordinácie	Kontakt
Všeobecná ambulancia pre dospelých	MUDr. Slávka Tomašková	ul. Hlavná č. 2	053/4823224 0905 243231
Všeobecná ambulancia pre dospelých	MUDr. Andrea Luščáková	Dom zdravia, ul. Slovenská 50	053/482 3222 0908 126 874
Všeobecná ambulancia pre dospelých	Prof., MUDr. Štefan Kovaľ	PRO VITAE n. o., Gelnica, Nemocničná 33	053/4821444-8
Všeobecná ambulancia pre deti a dorast	MUDr. Katarína Janovová	ul. Tehelná č. 7	053/4821663
Všeobecná ambulancia pre deti a dorast	MUDr. Magdaléna Baldovičová	Dom zdravia, ul. Slovenská 50	0915 333 339
Stomatologická ambulancia Svident, s.r.o.	MUDr. Karol Svitek	ul. Športová 43	053/482 16 43
Stomatologická ambulancia	MUDr. Adriána Grančičová	ul. Hlavná 121	0907137659

Zdroj : Vlastné spracovanie

Špecializované lekárske ambulancie sa v prevažnej miere nachádzajú v areáli PRO VITAE n. o. Gelnica na ul. Nemocničnej č. 33 (areál bývalej NsP) a časť sa nachádza v budove Domu zdravia na ul. Slovenskej č. 50.

Tabuľka 29 Špecializované ambulancie ošetrujúcich lekárov v Gelnici

Ambulancia	Ošetrujúci lekár	Adresa ordinácie	Kontakt
Gastroenterologická ambulancia	MUDr. Mária Macúchová	Dom zdravia, ul. Slovenská 50	053/ 4299 569
Chirurgická ambulancia	MUDr. Ivan Mráz DUAS - MED, s.r.o.,	Dom zdravia, ul. Slovenská 50	053/4821 115
Pľúcna ambulancia-Pneumológia a ftizeológia	MUDr. Izolda Kluknavská	Dom zdravia, ul. Slovenská 50	053/4821 032
Gynekologická ambulancia	MUDr. Jana Ševčovičová	Dom zdravia, ul. Slovenská 50	053/4 297 158
Anestéziológ a resuscitácia	MUDr. Ľubomír Ševčík	PRO VITAE n. o., Gelnica, Nemocničná 33	053/4821444-8
Chirurgická ambulancia	MUDr. Marián Hudák	PRO VITAE n. o., Gelnica, Nemocničná 33	053/4821444-8
Interná ambulancia	MUDr. Milan Remáč	PRO VITAE n. o., Gelnica, Nemocničná 33	053/4821444-8
Urologická ambulancia	MUDr. Štefan Škotko	PRO VITAE n. o., Gelnica, Nemocničná 33	053/4821444-8
Diabetológia a poruchy látkovej premeny a výživy	MUD. Juraj Gmitrov PhD.	PRO VITAE n. o., Gelnica, Nemocničná 33	053/4821444-8
Ambulancia fyziatrie, balneológie a liečebnej rehabilitácie	MUDr. Alena Majeríková	PRO VITAE n. o., Gelnica, Nemocničná 33	053/4821444-8
Ambulancia klinickej onkológie	MUDr. Marián Hudák	PRO VITAE n. o., Gelnica, Nemocničná 33	053/4821444-8
Geriatrická ambulancia	MUDr. Irena Remáčová	PRO VITAE n. o., Gelnica, Nemocničná 33	053/4821444-8
Gynekologická ambulancia	MUDr. Tibor Ginelli	PRO VITAE n. o., Gelnica, Nemocničná 33	053/4821444-8
Ortopedická ambulancia	MUDr. Alexander Michna MUDr. Ján Pobeha	PRO VITAE n. o., Gelnica, Nemocničná 33	053/4821444-8
Pneumologicko-ftizeologická ambulancia	MUDr. Irena Remáčová	PRO VITAE n. o., Gelnica, Nemocničná 33	053/4821444-8
Psychiatrická ambulancia	MUDr. Irena Kubicová	PRO VITAE n. o., Gelnica, Nemocničná 33	053/4821444-8

Fyzikálno – rehabilitačná terapia	Dipl. fyzioterapeut Andrea Majkutová	PRO VITAE n. o., Gelnica, Nemocničná 33	053/4821444-8
Liečebňa dlhodobo chorých	MUDr. Milan Remáč	PRO VITAE n. o., Gelnica, Nemocničná 33	053/4821444-8

Zdroj : Vlastné spracovanie

Zdravotnícke zariadenie PRO VITAE n. o. realizovalo v období r. 2011- 2015 kompletnú stavebnú rekonštrukciu polikliniky, súčasťou ktorej bolo aj vybavenie modernými medicínskymi prístrojmi v celkovej hodnote cca. 3 mil. €. Zároveň PRO VITAE n. o. zabezpečilo rekonštrukciu bývalých lôžkových oddelení, v ktorých prevádzkuje lôžkové oddelenie dlhodobo chorých pacientov a sociálne zariadenia (poskytovanie sociálnych služieb).

PRO VITAE n. o., Gelnica zabezpečuje aj zdravotnícke služby

- poskytovanie špecializovanej ambulantnej zdravotnej starostlivosti,
- dopravnú zdravotnú službu, ktorá ma v prevádzke špeciálne vozidlá určené na komfortný prevoz pacientov do dialyzačných stredísk,
- ústavnú pohotovostnú službu.

V areáli PRO VITAE n. o. Gelnica má sídlo stanica zdravotnej záchrannej služby (ZZS) – stanica LSE058 Gelnica RZP, pracovisko Life Star Emergency, spol. s r. o., je neštátne zdravotnícke zariadenie poskytujúce komplexný rozsah záchranárskych činností.

V súčasnosti je zabezpečovaná ambulantná lekárska pohotovostná služba pre dospelých na ul. Hlavná č. 2, poskytovateľom MUDr. Slávkou Tomaškovou, v pracovných dňoch v čase od 16.00 – 22.00 hod a v dňoch pracovného pokoja v časoch 07.00 – 22.00 hod.

Dostupnosť liekov je zabezpečovaná sieťou lekární v meste.

Tabuľka 30 Vývoj počtu lekárni v meste

GELNICA	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
počet **lekárni**	2	2	2	3	4	5	5	4	4	4	4

Zdroj : http://datacube.statistics.sk/

2.1.10 SOCIÁLNE SLUŽBY

Sociálne služby sú formou sociálnej pomoci ľuďom, ktorí sa ocitli v nepriaznivej sociálnej situácii a sú nástrojom k ich sociálnemu začleneniu a uspokojovaniu sociálnych potrieb, ich poskytovanie je upravené zákonom č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.[25] Na poskytovaní sociálnych služieb sa v meste v súčasnosti podieľajú viaceré inštitúcie a organizácie mesta podľa prehľadu v tabuľke.

Tabuľka 31 Prehľad subjektov podieľajúcich sa na poskytovaní sociálnych služieb v meste

Názov subjektu	Adresa	Kontakt
Mestský úrad	Gelnica, Banícke námestie č. 4	053/4814101
ÚPSVaR	Gelnica, Hlavná č. 1	053/2440221 053/2440310
Pro Vitae n. o.	Gelnica, Nemocničná č. 33	0903230234 053/4821444-448

Dom opatrovateľskej služby	Gelnica, SNP č. 20	053/4821689
Charita Gelnica	Gelnica, Slovenská č. 66	0911942662 053/4821408
Slovenský zväz zdravotne postihnutých	Gelnica, Banícke námestie č. 9	0944453585
Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím	Gelnica, Slovenská č. 15	0907915306
Jednota dôchodcov	Gelnica, Banícke námestie č. 9	0907952772
Klub dôchodcov I., II.	Gelnica, Banícke námestie č. 9	0907952772
Detský domov	Gelnica, Hlavná č. 50	053/2433003
Miestny spolok Slovenského Červeného kríža	Gelnica, Banícke námestie č. 9	053/4462957
Centrum špeciálno-pedagogického poradenstva	Gelnica, Slovenská č. 56	053/4821674
Deti Slnka, o. z.	Gelnica, Športová č. 14	0904893903

Zdroj : Vlastné spracovanie

Cieľovým zameraním sociálnej práce je okrem jednotlivca, aj skupina alebo komunita a sociálne prejavy, ktoré sa ich týkajú, pričom spoločným znak je určený sociálnym znevýhodnením.
Sociálne znevýhodnené skupiny občanov v meste môžeme rozdeliť do skupín :

- seniori,
- zdravotne postihnutí,
- nezamestnaní,
- deti, mládež a rodiny v riziku sociálneho vylúčenia,
- občania so sociálnymi a spoločenskými problémami.

Subjekty poskytujúce sociálne služby na území mesta :
Mesto Gelnica

- poskytuje základné sociálne poradenstvo,
- zabezpečuje opatrovateľskú službu,
- zabezpečuje výkon denného stacionára v kluboch dôchodcov,
- plní úlohy podľa zákona o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele,
- zapája sa do projektov podporujúcich rozvoj sociálnych aktivít ako Terénna sociálna práca v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít (MRK) a Miestna občianska poriadková služba (MOPS),
- zapája sa do projektov zamestnanosti s ÚPSVaR.

Pro Vitae n. o. Gelnica, zabezpečuje poskytovanie zdravotníckych a sociálnych služieb pre občanov mesta a regiónu Hnileckej doliny v

- zariadení opatrovateľskej služby (sociálne služby pobytovou formou pre klientov odkázaných na pomoc inej osoby od stupňa odkázanosti č. 4 podľa zákona č. 448/ 2008 Z.z. o sociálnych službách),
- zariadení pre seniorov (sociálne služby pobytovou formou pre klientov odkázaných na pomoc inej osoby od stupňa odkázanosti č. 2),
- špecializovaných zdravotníckych pracoviskách,
- dopravnú zdravotnú službu.

Dom charity Gelnica zabezpečuje poskytovanie sociálnych služieb pre občanov mesta

- terénnu opatrovateľskú službu,
- denný stacionár pre seniorov a osoby ťažko zdravotne postihnuté (ŤZP),
- varenie a rozvoz stravy,

- práčovňu,
- prechodné ubytovanie,
- rôznu charitatívno-sociálnu pomoc,

Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Gelnica zabezpečuje
- pomoc deťom v ohrození prostredníctvom národnej linky,
- peňažnú pomoc rodinám s deťmi rôznymi druhmi príspevkov,
- poradensko-psychologické služby,
- podporu ochrany detí pred násilím,
- opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately,
- pomoc v hmotnej núdzi a štátne sociálne dávky,
- peňažné príspevky na kompenzácie ŤZP,
- služby zamestnanosti.

Deti slnka n. o. Gelnica poskytuje bezplatné špecializované sociálne poradenstvo.

Dom opatrovateľskej služby (DOS), ul. SNP 20 je určený pre vymedzený okruh osôb ako sú starí občania a občania so zdravotným znevýhodnením, s 24 bytmi osobitného určenia, poskytované občanom v nepriaznivej bytovej situácii, z ktorých k 31.12.2021 boli 2 voľné byty s potrebnou rekonštrukciou.

V meste absentuje činnosť komunitného centra, aj z dôvodu toho, že mesto nemá k tomuto účelu vhodné priestory.

Mesto Gelnica má v sociálnej oblasti vypracovaný strategický dokument *Komunitný plán sociálnych služieb na obdobie rokov 2018 – 2024 (s výhľadom do roku 2026).*

2.1.11 PODNIKANIE A ZAMESTNANOSŤ

Na území mesta je zastúpená sieť prevažne malých a stredných podnikateľov a živnostníkov, orgánov štátnej správy, samosprávy a neziskových organizácií, ktorých existencia zvyšuje atraktivitu a konkurencieschopnosť územia. Z väčších firiem je najväčším zamestnávateľom na území mesta firma Klauke Slovakia s.r.o. Dolný Kubín, prevádzka Gelnica, ktorá v súčasnosti zamestnáva 160 zamestnancov a prevádzkovateľ zdravotníckeho zariadenia PRO VITAE, n. o., zamestnáva taktiež 160 zamestnancov. K významným zamestnávateľom v meste patrí Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Gelnica, Okresný úrad Gelnica, Obvodné oddelenie Policajného zboru Gelnica, Hasičský a záchranný zbor Gelnica, Daňový úrad Gelnica a aj samotné Mesto Gelnica (Mestský úrad Základná škola, Materské školy a ďalšie školy v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta), taktiež aj mestská príspevková organizácia Technické služby mesta Gelnica a aj spoločnosti so 100% účasťou mesta - Gelnické lesy s.r.o. Gelnica a Správa domov Gelnica s.r.o. Gelnica.

Tabuľka 32 Podnikateľské subjekty na území mesta

Názov podnikateľského subjektu	Sídlo	Zameranie	Počet zamestnancov	Telefonický kontakt
Klauke Slovakia s.r.o. Dolný Kubín, prevádzka Gelnica	Hlavná č. 146	Montáž káblových zväzkov	160	0911382676
PRO VITAE, n. o. Gelnica	Nemocničná 33	Všetky druhy zdravotnej starostlivosti	160	053/4821444-8

LABAŠ s.r.o. Košice, Supermarket FRESH Gelnica	Športová 45	Predaj tovaru	29	0911064093
Technické služby mesta Gelnica	Hnilecká 2	Mestské a technické služby	29	053/4821454
GELNICKÉ LESY Gelnica, s.r.o.	Slovenská 15	Príprava a zakladanie nových porastov, ťažobná a lesnícka činnosť	19	053/4799391
Gelnicky bitúnok - Ing. Stanislav Marcinek, Gelnica	Kukučínova 53	Spracovanie, konzervovanie a predaj mäsa a mäsových výrobkov	18	053/4821209
TESCO STORES SR, a.s., Bratislava, Tesco Supermarket Gelnica	Hnilecká 16	Predaj tovaru	17	0903451587
EMDA s.r.o Gelnica	Hlavná 16	Výroba chleba a pekárenských výrobkov	12	0917261049
PKVK-stav, s.r.o. Gelnica	Hlavná 96	Stavebné práce, vodoinštalácia, kúrenie	11	0905460813
Správa domov Gelnica, s.r.o.	Športová 14	Výroba a dodávka tepla a teplej úžitkovej vody	10	053/4821303
Zekro, s.r.o., Gelnica	Hnilecká 20	Realizácia stavieb, demolačné, zemné a výkopové práce	5	0905241026
AB Basic Company, s.r.o., Gelnica	Slovenská 42	Výroba rozvádzačov, predaj elektroinštalačného materiálu, prenájom priestorov	5	0918744639
Radovan Macejko – AMD, Gelnica	Slovenská 53	Stolárstvo, výroba a predaj nábytku	5	0911137131
SD Gelnica, s.r.o. Gelnica	SNP 1	Stavebné práce, prenájom nehnuteľností, montážne a rekonštrukčné práce	4	053/4297425
DAJONI s.r.o. Gelnica	Strojárenská 13	Stolárstvo, výroba nábytku	3	0918041733 0915918896

Zdroj : vlastné spracovanie

Tabuľka 33 Počty živých a ekonomicky aktívnych právnických osôb (PO) a fyzických osôb – podnikateľov (FO-P) v Gelnici k 31.12.

Typ jednotky/rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
PO zisková	77	76	75	84	82	81	90	99	99
PO nezisková	79	83	35	36	54	55	53	62	66
PO spolu	156	159	110	120	136	132	143	161	165
FO-P, živnostník	356	335	311	310	294	287	309	299	326
FO-P, slobod. povolanie	17	18	10	9	9	14	13	18	20
FO-P, samostatne hospodáriaci roľník	4	4	1	1	1	-	-	-	-
FO-P spolu	377	357	322	320	304	301	322	317	346
SPOLU PO + FO-P	**533**	**516**	**432**	**440**	**440**	**437**	**465**	**478**	**511**

Zdroj : Štatistický úrad SR

MZDY

Priemerná mzda predstavovala v okrese Gelnica k 31.12.2020 sumu 948 €, pričom od roku 2016 došlo k jej nárastu o 188 €. Porovnaním s priemernou mzdou za r. 2020 v Košickom kraji, ktorá predstavovala 1238 €, bola v okrese mzda nižšia o 290 € a v rámci Slovenskej republiky bola mzda 1324 €, kde okresný priemer bol o 376 € nižší.

Tabuľka 34 Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca (v €)

	2016	2017	2018	2019	2020
Okres Gelnica	760	804	858	935	948
Košický kraj	972	1025	1110	1179	1238
Slovenská republika	1034	1095	1171	1266	1324

Zdroj : Štatistický úrad SR

NEZAMESTNANOSŤ

Výrazným sociálno-ekonomickým javom spojeným s existenciou trhu práce je nezamestnanosť, ktorá spôsobuje ekonomický problém, pretože reprezentuje stratenú potenciálnu hodnotu celej ekonomiky, ale je aj významným sociálnym indikátorom, pretože, ako to dokazujú viaceré štúdie, je spojená s takými spoločenskými javmi, ako je zvýšená rozvodovosť, kriminalita, zhoršené psychické a fyzické zdravie, rôzne sociálno-patologické javy a pod.
Existencia nezamestnanosti má teda silný vplyv na život samotných nezamestnaných. Strata zamestnania prináša pre jednotlivca rôzne negatívne dôsledky, ktoré sa netýkajú len poklesu životnej úrovne, spojeného s poklesom príjmu, ale aj výrazných zmien v každodennom živote, spoločenských vzťahoch, hodnotách, v sociálnych inštitúciách (najmä v rodine). Nezamestnaní majú menej priestoru pre prijímanie zásadných rozhodnutí o svojom živote a menšiu šancu rozvíjať svoje zručnosti. S výskytom nezamestnanosti, najmä dlhodobej, hrozí pre jednotlivca riziko asociálneho správania, spôsobené nadbytkom času, nudou, nedostatkom programu a povinností a vylúčením zo spoločnosti. Medzi najcitlivejšie a najzávažnejšie dôsledky nezamestnanosti patrí výskyt chudoby a zhoršenie zdravotného stavu a psychického zdravia. Chudoba a nezamestnanosť sú totiž veľmi úzko korelujúce fenomény, spôsobujúce jednotlivcom ťažké sociálne a psychologické dôsledky.

Tabuľka 35 Celkový počet uchádzačov o zamestnanie (UoZ) v meste Gelnica

GELNICA	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Počet evidovaných UoZ	507	564	490	403	460	360	260	203	194	252

Zdroj: Štatistický úrad SR

Vo **vekovej štruktúre** uchádzačov o zamestnanie (UoZ) dominuje skupina uchádzačov o zamestnanie jedna z najzraniteľnejších skupín vo veku 55-59 rokov pre ťažšie sa uplatnenie na trhu práce v porovnaní s mladšími UoZ, následne mladšie vekové kategórie (30 – 34, 25 – 29 a 40 – 44 rokov).

Tabuľka 36 Počet UoZ podľa veku v meste Gelnica

Vek/rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
19	17	12	17	12	6	7	7	3
20 – 24	73	57	55	40	33	25	14	25
25 – 29	80	65	69	49	31	19	24	30
30 – 34	45	49	50	46	28	21	37	39
35 – 39	48	45	45	38	26	19	14	24
40 – 44	46	32	44	32	24	20	20	29
45 – 49	59	57	54	35	22	12	14	23
50 – 54	53	43	64	56	39	27	24	17
55 – 59	60	40	53	44	42	37	30	52
60+	9	3	9	8	9	16	10	10

Zdroj: ÚPSVaR

Vo **vzdelanostnej štruktúre** uchádzačov o zamestnanie **(**UoZ) dominujú uchádzači so stredným odborným, úplným stredným odborným vzdelaním a základným vzdelaním.

Tabuľka 37 Počet UoZ podľa vzdelania v meste Gelnica

GELNICA	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Neukončené základne vzdelanie	25	18	16	18	13	14
Základné vzdelanie	87	73	67	51	43	46
Nižšie stredné odborné vzdelanie	4	3	2	2	5	4
Stredné odborné	155	104	73	68	57	162
Úplné stredné odborné vzdelanie	122	108	62	37	46	
Úplné stredné všeobecné vzdelanie	26	25	18	13	11	
Vyššie odborné vzdelanie	2	0	1	0	1	1
Vysokoškolské vzdelanie I. stupeň	10	8	3	2	2	2
Vysokoškolské vzdelanie II. stupeň	27	19	17	12	15	22
Vysokoškolské vzdelanie III. stupeň	1	1	1	0	1	1

Zdroj: ÚPSVaR

V štruktúre UoZ podľa dĺžky evidencie k 31.12.2020 je najviac uchádzačov do 6 mesiacov, následne 7-9 a 13 – 18 mesiacov, pričom dlhodobá nezamestnanosť sa považuje u UoZ, ktorý je v evidencií viac ako 12 mesiacov a v meste bolo k uvedenému dátumu 92 dlhodobo nezamestnaných osôb.

Tabuľka 38 Počet UoZ podľa dĺžky evidencie v meste Gelnica k 31.12.2020

GELNICA	2015	2016	2017	2018	2019	2020
0-3 mesiacov	96	69	55	50	40	57
4-6 mesiacov	66	85	57	26	59	60
7-9 mesiacov	65	27	27	29	14	31
10-12 mesiacov	41	13	14	12	12	12
13-18 mesiacov	39	29	22	16	12	31
19-24 mesiacov	23	28	9	10	10	10
25-30 mesiacov	24	20	10	9	4	9
31-36 mesiacov	12	10	8	3	8	5
37-42 mesiacov	15	11	8	5	6	3
43-48 mesiacov	11	5	3	5	1	7
Nad 48 mesiacov	68	63	47	38	28	27

Zdroj: ÚPSVaR

Podľa posledného zamestnania je najviac uchádzačov o zamestnanie z oblasti pomocných a nekvalifikovaných pracovníkov, ďalej operátori a montéri strojov a zariadení a pracovníci v službách a obchode.

Tabuľka 39 Počet UoZ podľa profesie posledného zamestnania v meste Gelnica

GELNICA	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Príslušníci ozbrojených síl	0	0	0	0	0	0
Zákonodarcovia, riadiaci pracovníci	2	2	2	1	3	1
Špecialisti	8	7	9	6	5	5
Technici a odborní pracovníci	25	14	7	4	7	8
Administratívni pracovníci	10	20	13	9	11	9

Pracovníci v službách a obchode	64	54	47	34	35	18
Kvalif. pracovníci v poľnohospodárstve, lesníctve a rybárstve	8	3	2	3	2	1
Kvalifikovaní pracovníci a remeselníci	70	41	15	13	18	13
Operátori a montéri strojov a zariadení	83	75	50	37	30	20
Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	101	90	71	59	50	31
Neurčené	89	54	44	37	33	1

Zdroj: ÚPSVaR

2.1.12 CESTOVNÝ RUCH

Cestovný ruch je odvetvie hospodárstva, na realizácii ktorého sa podieľa mnoho ďalších oblastí, zameraných na cestovanie, pobyt a stravovanie vo voľnom čase, delí sa na základe destinácií, medzi ktoré patria more, zážitkový turizmus, športový turizmus, hory, náboženský turizmus, ale aj kúpele, rekondičné pobyty, a rôzne zariadenia navštevované klientmi, ktorých pobyt je pre nich súčasťou liečby.[26]

V rámci rozvoja cestovného ruchu má územie vysoký potenciál v oblasti histórie baníctva, pričom zaujímavé pre návštevníkov mesta sú Banícke múzeum a rozrastajúci sa Banský skanzen na Turzove a mesto má ambície pokračovať v tvorbe ďalších produktov cestovného ruchu využitím územia, ktoré sa nachádza v krásnej okolitej prírode (mesto je obklopené lesmi) vytvára podmienky pre rozvoj pešej turistiky a cykloturistiky V katastri mesta sa nachádza areál Turzovských kúpeľov, ktorý je v súčasnom období v schátranom stave, avšak jeho prechod do vlastníctva KSK v budúcnosti umožňuje jeho využitie pre potreby rozvoja cestovného ruchu a potrieb obyvateľov mesta, kde v krásnom prírodnom prostredí leží malebné podhorské jazero tzv. Turzovské, s možnosť kúpania na vlastnú zodpovednosť slúžiace aj ako turistická zastávka. Mesto malo v minulosti k dispozícii lyžiarsky vlek, ktorý je v súčasnosti v nefunkčnom a schátranom stave, avšak mesto má záujem aj o rozvoj v tejto oblasti.

Nad starým baníckym mestom, na mieste starého hradu z 13. storočia sa v súčasnosti nachádzajú jeho pozostatky, len ruiny veže a niekoľko múrov - *Zámčisko*, s dobrým prístupom a ponúka pekné výhľady na mesto a na okolité Volovské vrchy.

Gelnica bola v minulosti jedným z najdôležitejších centier baníctva na našom území, ťažilo sa tu zlato, striebro, meď aj ortuť a históriu pripomínajú viaceré pamiatky v meste aj v okolitých lesoch.

Náučný banský chodník ponúka trasu 6 zastavení od Baníckeho múzea k Turzovským tajchom po stopách starých štôlní (Banícke námestie, Pod hradným kopcom, Dedičná štôlňa krížová, Nová krížová štôlňa, Boží dar a Dedičná štôlňa Jozef), s možnosťou zoznámenia sa so slávnou minulosťou slobodného kráľovského mesta Gelnica.

Dedičná štôlňa Jozef sprístupňovala juhovýchodnú časť Gelnickej žily, ktorej celková dĺžka je viac ako jeden a pol kilometra, k jej uzavretiu došlo v polovici devätnásteho storočia v súvislosti s úpadkom ťažby medi v území. V sedemdesiatych rokoch dvadsiateho storočia bola opäť otvorená k prepojením štôlne s nižšie položenými chodbami na žile Krížová vetracím komínom,

kde v deväťdesiatych rokoch dvadsiateho storočia sa ústie štôlne zavalilo po vykonaní všetkých prác. V auguste 2016 bola štôlňa sprístupnená pre verejnosť a stala sa súčasťou expozície Baníckeho múzea v Gelnici.

Rozrastajúci sa *Banský skanzen* sa nachádza v blízkosti Dedičnej štôlne Jozef, kde možno vidieť spracovávanie rudy v 17. storočí prostredníctvom historického drviaceho banského stroja *Pochwerk* poháňaného vodou z neďalekého Turzovského jazera a murovanú *taviacu pec* na plošnom základe, ktorej tavná komora je zhora naplňovaná rozdrvenou prachovou frakciou z pochwerku a výkon je ovládaný ducharom, ktorý poháňa vodné koleso a výsledkom je tavný koláč, ktorého ďalšie spracovanie nasleduje v kováčskych dielňach.

Turzovské jazerá boli vybudované v doline Turzovského potoka v juhozápadnej časti Turzova pre potreby banskej prevádzky v polovici osemnásteho storočia, kde nádrže zásobovali vodou banské zariadenia. Na prelome devätnásteho a dvadsiateho storočia pri hornom jazere vybudovali kúpele, kde v štýlových budovách architekta Gedeona Majunkeho sa liečili choroby dýchacích ciest a nervové choroby. Od roku 2009 budovy Turzovských kúpeľov chátrajú. Rekreačnú funkciu majú dnes obe umelé Turzovské jazerá**,** ktoré napájajú ich horské potoky, ale i vody z opustených banských diel. Horné jazero, hlboké 17 m, slúži ako prírodné kúpalisko, dolné, menšie, slúži rybolovu.

Slovenské Cechy je ulica v južnej časti Gelnice na ľavom svahu doliny Turzovského potoka, s mohutnou haldou so zachovanými baníckymi domčekmi, ktoré sú pozostatkami baníckej tradície spojenej s históriou, pričom baníci v území vchádzali do banských štôlní až do roku 1992.

Banícke múzeum v Gelnici je v centre historickej časti Gelnice dokumentujúce miestne baníctvo, hutníctvo, národopis, históriu mesta a cechovníctvo. Od roku 1963 sídli v budove bývalej mestskej radnice, bolo otvorené v roku 1938. Múzeum bolo v rokoch 1965 – 2005 pobočkou Vlastivedného múzea v Spišskej Novej Vsi a od roku 2005 prešlo do zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Gelnica. Vysunutým pracoviskom múzea je dedičná štôlňa Jozef v Turzovskej doline západne od centra mesta a banský skanzen nachádzajúci sa pri nej.

Banské diela v doline Turzovského potoka :

- *Dedičná štôlňa Krížová* **-** pravdepodobne najstaršia dedičná štôlňa na Krížovej žile a možno aj v celej gelnickej rudnej oblasti, pochádzajúca z 15. storočia, ktorej ústie je zavalené, ale vstup je upravený.
- *Nová Krížová štôlňa* **-** medená ruda sa tu ťažila ešte v 60. a 70. rokoch 20. storočia, na Krížovej žile v 20. storočí razil pre prieskumné a aj ťažobné práce Geologický prieskum Spišská Nová Ves, n. p.,.
- *štôlňa Samuel-Božia pomoc* je najvýznamnejšia v lokalite *Boží dar***,** kde sa nachádzajú menšie žily, na ktorých sa intenzívne ťažilo v 18. a v prvej polovici 19. storočia. V súčasnosti sú tu takmer všetky štôlne zavalené a neprístupné.
- *Dedičná štôlňa Jozef* je súčasť expozície Baníckeho múzea v Gelnici je spolu s rozrastajúcim sa *banským skanzenom***,** umiestneným v časti Turzov v tesnej blízkosti oboch expozícií, prístupné verejnosti.

Z historického hľadiska má dôležitý význam v rozvoji cestovného ruchu ***množstvo chránených kultúrnych a historických pamiatok*****,** medzi ktoré patrí podstatná časť

„historického“ centra mesta, ktoré je vyhlásené za pamiatkovú zónu Všeobecne záväznou vyhláškou č. 2/1992 Okresného úradu v Spišskej Novej Vsi, zo dňa 27. 3. 1992, účinnej od 15. 5. 1992 a rozhodnutia Ministerstva kultúry Slovenskej republiky (MK SR) č. MK-11221/2005-400/33355 zo dňa 15.12.2005, právoplatné od 26.01.2006.[27]

Pamiatkovým úradom SR je v Ústrednom zozname pamiatkového fondu evidovaných 34 národných kultúrnych pamiatok v meste Gelnica. Jedná sa o významné nehnuteľnosti z hľadiska historického vývoja, životného spôsobu a prostredia spoločnosti, vyhlásené Ministerstvom kultúry SR, ktoré majú priamy vzťah k významným osobnostiam a historickým udalostiam.

Tabuľka 40 Zoznam pamiatkových objektov evidovaných v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ÚZPF) v meste Gelnica

ÚZPF č.	Adresa	Orientačné číslo	Názov NKP	STAV stavebno-technický	Vznik	Vlastnícka forma
628		0	**MOST CESTNÝ**	vyhovujúci		Samospráva miest a obcí
2349			**NÁDRŽ VODNÁ**	dobrý	1.pol.18.st.	Súkromné vlastníctvo občanov
4434		0	**ŠTÔLŇA** (Vilém IV.)	narušený	1912	Akciová spoločnosť, s.r.o.
10658			**VODÁREŇ**	vyhovujúci	Začiatok 20.st.	Akciová spoločnosť
636	Banícke námestie	2	**DOM BYTOVÝ**	vyhovujúci	1790	Súkromné vlastníctvo občanov
10219	Banícke námestie	3,4	**ADMINISTRATÍVNA BUDOVA**	vyhovujúci	19./20.st.	Samospráva miest a obcí
10220	Banícke námestie	6	**NEMOCNICA**	dobrý	Koniec 18.st.	Súkromné vlastníctvo občanov
10221	Banícke námestie	7	**RADNICA**	narušený	2.pol.18.st.	Súkromné vlastníctvo občanov
638	Banícke námestie	8	**RADNICA**	narušený		Samospráva miest a obcí
10222	Banícke námestie	9	**DOM MEŠTIANSKY**	vyhovujúci	19.st.	Samospráva miest a obcí
10223	Banícke námestie	13,14	**DOM BANÍCKY**	vyhovujúci	Koniec 18.st.	Súkromné vlastníctvo občanov
2347	Banícke námestie	18,19	**DOM BANÍCKY**	narušený	1836	Súkromné vlastníctvo občanov
10224	Banícke námestie	31	**DOM BANÍCKY**	vyhovujúci	Začiatok 20.st.	Súkromné vlastníctvo občanov
10225	Banícke námestie	36	**DOM BANÍCKY**	nevyhovujúci	Začiatok 19.st.	Súkromné vlastníctvo občanov
10227	Banícke námestie	50	**DOM MEŠTIANSKY**	narušený		Súkromné vlastníctvo občanov
10228	Banícke námestie	56	**DOM BANÍCKY**	v obnove, v reštaurovaní	18.-19.st.	Súkromné vlastníctvo občanov

10229	Banícke nám.	57	**DOM BANÍCKY**	vyhovujúci	Koniec 18.st.	Súkromné vlastníctvo občanov
639/1	Cintorínska ul.	12	**KOSTOL A KAPLNKA** (kostol Nanebovzatia Panny Márie)	vyhovujúci	50.roky 14.st.	Vlastníctvo cirkvi a cirk. organizácií
639/2	Cintorínska ul.	12	**KOSTOL A KAPLNKA**	vyhovujúci	90.roky 18.st.	Vlastníctvo cirkvi a cirk. organizácií
10230	Hlavná ul.	3	**DOM MEŠTIANSKY**	vyhovujúci	Začiatok 20.st.	Spoločnosť s ručením obmedzeným
634	Hlavná ul.	36	**DOM MEŠTIANSKY**	vyhovujúci	1796	Súkromné vlastníctvo občanov
10657	Hlavná ul.	50	**ADMINISTRATÍVNA BUDOVA** (Ľudového súdu)	vyhovujúci	1892	Samospráva miest a obcí
629	Lutherovo námestie	1	**DOM MEŠTIANSKY**	vyhovujúci	50.roky 19.st.	Vlastníctvo cirkvi a cirk. organizácií
630	Lutherovo námestie	3	**DOM MEŠTIANSKY**	narušený	2.pol.18.st.	Súkromné vlastníctvo občanov
637/1	Lutherovo námestie	4	**KOSTOL A PAMATNÁ TABUĽA** (evanj. kostol)	vyhovujúci	1787	Vlastníctvo cirkvi a cirk. organizácií
637/2	Lutherovo námestie	4	**KOSTOL A PAMATNÁ TABUĽA** (padlým v I. sv. v)	vyhovujúci		Vlastníctvo cirkvi a cirk. organizácií
631	Lutherovo námestie	5	**EVANJELICKÝ FARSKÝ ÚRAD**	vyhovujúci	2.pol.18.st.	Vlastníctvo cirkvi a cirk. organizácií
632	Lutherovo námestie	7	**DOM BYTOVÝ**	vyhovujúci	1786	Samospráva miest a obcí
641	Slovenská ul.	11	**FARSKÝ ÚRAD**	dobrý	1774	Vlastníctvo cirkvi a cirk. organizácií
633	Slovenská ul.	16	**DOM MEŠTIANSKY**	vyhovujúci	2.pol.18.st.	Súkromné vlastníctvo občanov
10231	Slovenská ul.	31	**DOM ĽUDOVÝ**	vyhovujúci	Začiatok 19.st.	Súkromné vlastníctvo občanov
10232	Slovenská ul.	38	**DOM MEŠTIANSKY**	vyhovujúci	Začiatok 19.st.	Vlastníctvo zahraničných subjektov
10234	Slovenská ul.	67	**VILA**	vyhovujúci	Začiatok 20.st.	Samospráva miest a obcí
10659	Turzovská ul.	79	**DOM KÚPEĽNÝ** (Pionier)	dobrý	1.štvrt.20.st.	KSK

Zdroj: Pamiatkový úrad SR + Mestský úrad Gelnica, 2021

Podmienky ochrany kultúrnych pamiatok, pamiatkových území, archeologických nálezov a archeologických nálezísk v súlade s vedeckými poznatkami a na základe medzinárodných zmlúv v oblasti európskeho a svetového kultúrneho dedičstva, ktorými je Slovenská republika viazaná upravuje zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov a mesto prostredníctvom projektov zabezpečuje aj ochranu, rekonštrukciu a obnovu kultúrnych pamiatok.[28]

V rámci rozvoja cestovného ruchu má územie vysoký potenciál v krásnej okolitej prírode, ktorú možno pozorovať aj z troch drevených vyhliadkových veží. Jedna je umiestnená v lokalite Klimo (557 m n. m., cestou lúkami nad miestnym domom smútku), druhá v lokalite na Bognári (430 m n. m., lesnou cestou z okraja lokality Legy) a tretia je vyhliadka mládeže Gloriet (785 m n. m., lesnou cestou po modrej turistickej značke od Baníckeho námestia) ponúka výhľad na historickú časť mesta.

V území sa nachádzajú *významnejšie turistické trasy*

- *Vyhliadková trasa* je vhodná pre všetky vekové kategórie, pre peších turistov, cyklistov na horských bicykloch a v zimnom období aj pre lyžiarov na bežkách alebo lyžiach s pásmi /skialp/. Začiatok trasy je v bode ,, Nad cintorínom“ prechodom cez lúky ,,Ku buku“ k chate Klippberg, kde si oddýchnete. Občerstvite sa vodou z prameňa ,,Laura“, vystúpte na vrch Klippberg – 1025 m. n. m., napojením na ,,Kyslíkovú trasu“, po lesnej ceste cez ,, Mokré pole“ , alebo po lesnej ceste cez Leopoldu, kde možno pozrieť pozostatky po banskej činnosti, obnovený portál bane ,, Štefánia“ až na ,, Esíčko“, následne po asfaltovej ceste k bývalej Škole v prírode Thurzov. Na konci trasy je možné v Turzovskej doline nad kaplnkou ,,Povýšenia Svätého Kríža“ navštíviť ,,Oázu pokoja“.
- *Kyslíková trasa* je turistický okruh v doline Turzovského potoka v Gelnici, vyznačený so začiatkom trasy pri rázcestí „Perši jarek“, 13 km dlhý okolo chaty Diana, Hrobu baníka, Kráľovský buk, Tatarkov kríž, Klipperg, Mokré pole, bývalá škola v prírode Turzov, kaplnka Povýšenia Svätého kríža, bohatý na výhľady, vhodný i pre bežcov, cyklistov, bežkárov.
- *Trasa – Gelnica – Turzov – Gáborová chata*, po modrej značkovanej ceste z mesta Gelnica na Turzov s krásnou okolitou prírodou okolia a veľkého a malého jazera je hlavne v letnom období vhodná na príjemné trávenie voľných chvíľ, na Gáborovú chatu, ktorá je veľmi obľúbeným turistickým miestom, ktorej objekt je v súčasnosti v ruinách.
- *Trasa Gáborová chata – Plejsy*, Krompachy, po modrej značkovanej ceste z mesta Gelnica cez Turzov, Gáborovú chatu k Plejsom je náročnejšia trasa po upravenej horskej cestičke popri starodávnych baniach, v ktorých sa v minulosti ťažili vzácne kovy, cez ihličnaté lesy na Plejsy, ktoré hlavne v zimnom období vyhľadávané kôli lyžovaniu.

Územím prechádzajú *4 cyklistické trasy* rôzneho významu

- *Hnilecká cyklomagistrála č. CM021* (Dedinky, Mlynky, Rakovec Hnilčík, Nálepkovo, Švedlár, Helcmanovce, Prakovce, Gelnica, Jaklovce, Margecany),
- 2 regionálne cyklotrasy – *Karpatská cyklistická cesta č. 2882* (Margecany, Jaklovce, Gelnica Prakovce, Helcmanovce, Mníšek n/H, Smolnícka Huta, Smolník a Úhorná) a *Mária Huta – Kojšova Hoľa č. 2858*
- *Rodinná trasa* – Hlinisko – Gelnica most č. 5855 (Hnilčík, Bindt, Závadka, Poráč, Slovinky, Krompachy a Gelnica).

Vybraté významné a atraktívne turistické miesta cestovného ruchu v okolí :

- *Spišský hrad* v katastri Žehra – Hodkovce patrí medzi najrozsiahlejšie hradné komplexy Európy a je našou najrozsiahlejšou hradnou zrúcaninou. V roku 1993 bol zaradený na zoznam svetového kultúrneho dedičstva UNESCO.
- *Kúpele Štós* sú v katastri obce Štós v malebnom prostredí zmiešaného lesa voňavých jedlí a smrekov s neobyčajnou čistotou vzduchu s vôňou živice. Sú celosvetovo známe, pretože sa v nich liečia horné dýchacie cesty a poskytuje sa speleoterapia.

- *Ružínska priehrada* leží na rieke Hornád približne 35 km od mesta Košice, je jedna z najdlhších a najhlbších priehrad na východnom Slovensku
- *Folkmarska skala* je výrazný vápencový bralný útvar, dominanta severovýchodného okraja Volovských vrchov, vypína sa priamo nad obcou Kojšov s krásnym výhľadom na obec. Turistické značené chodníky vedú z obce Kojšov a z Folkmarského sedla,
- *Turniská* sú tvorené roztrúsenými bralami priamo nad obcou Kojšov a vyznačuje sa početnými skalnými útvarmi, stenami, otvormi, jaskyňami, priepasťami ako aj vzácnou faunou a flórou. Skalné veže dosahujú výšku 30 – 60 metrov, ktoré dominujú nad okolitým lesným porastom. Lokalitou vedie náučný chodník „Folkmarska a Murovaná skala“ z obce Kojšov do obce Veľký Folkmar s dĺžkou 8 km a po trase so 7 informačnými tabuľami,
- *Roháčka a Rozsypaná skala* vrch zvaný aj Talafúsov vrch, nachádzajúci sa v katastri obce Margecany, neďaleko obcí Kluknava Klenov a Margecany,
- Plejsy Krompachy je lyžiarske stredisko na severných svahoch Krompašského vrchu, s 9 zjazdovkami podľa stupňov náročnosti, pod zjazdovkou je Hotel Plejsy.
- *Zlatý stôl* je najvyšší vrch Volovských vrchov v katastri obce Švedlár s nadmorskou výškou 1322 m n. m., dostupnosť je viacerými značenými turistickými trasami, najlepšie dostupný z obce Stará Voda, ďalej z Úhornianského sedla a z obci Úhorná a Smolník.
- *Vodná nádrž Úhorná* je v katastri obce Smolník v náručí horstva Volovských vrchov. Bola vybudovaná v 18. storočí ako zásobáreň vody pre banské zariadenia a je vyhľadávaná hlavne počas leta na kúpanie s vybudovanými službami, taktiež je rybárskym revírom.
- *Vodná nádrž Palcmanská Maša* sa nachádza v Hnileckej doline, v katastri obce Dedinky a je významným strediskom cestovného ruchu v južnej časti Slovenského raja, s možnosťou kúpania a vodných športov. Patrí medzi najchladnejšie vodné nádrže na Slovensku.
- *Biela skala* je vrch v katastri obce Slovinky charakteristický svojimi vencovitými bralnými stenami vo Volovských vrchoch s nadmorskou výškou 926 m n. m.
- *Sivec* v katastri malá Lodina je považovaný za jeden z najlepších vyhliadkových vrchov sa vypína nad vodnou nádržou Ružín
- *Sľubica* je tretí najvyšší vrch Braniska v katastri obce Slatvina s nadmorskou výškou 1129 m n. m., medzi turistami je obľúbený hlavne v zimnom období pre konanie turistickej akcie „ Zimný výstup na Sľubicu“
- *Rajtopíky* je vrch prírodnej rezervácie v katastri obce Dúbrava, nachádzajúci sa v západnej časti pohoria Branisko v nadmorskej výške 1036 m n. m.[29]

Reštauračné a ubytovacie služby sú v súčasnosti v meste Gelnica ponúkané nasledovne :

Tabuľka 41 Stravovanie a ubytovacie služby v meste Gelnica

Reštauračné zariadenia	Stravovacia kapacita	Ubytovacie zariadenia	Lôžková kapacita
Emporio, ul. Záhradná č. 2	80	Chata Erika, Kojšovská hoľa	48
Cullinarium, ul. Hlavná č. 1	70	Penzión Pod hradom, Banícke námestie č. 43	14
Chata Erika, Kojšovská hoľa	70	Penzión Biela ruža, ul. Hlavná č. 95	14
Biergarten, ul. Hlavná č. 191	50	Penzión centrum, ul. Hlavná č. 94	12
Tatran, ul. Hlavná č. 60	40	Penzión Erihof, ul. Turzovská č. 1822	10
Morning Smile, ul. Hlavná č. 29	40	Ubytovanie v súkromí - Loja Martin	8

Zdroj : Vlastné spracovanie

Tabuľka 42 Služby cestovného ruchu (CR) v okolí – ubytovanie a stravovanie

Služby CR v okolí	Ubytovanie	Stravovanie
ZLATÝ OROL Helcmanovce	ÁNO	ÁNO
PUMPA Jaklovce	ÁNO	ÁNO
Pod vlekom Prakovce	-	ÁNO
Lesnica Margecany	-	ÁNO
Pizza bar u Valka Jaklovce	-	ÁNO
Pytliakova krčma Jaklovce	-	ÁNO
Hotel & Wellness Lesanka Košická Belá	ÁNO	ÁNO
Sivec Košická Belá	ÁNO	ÁNO
Hotel Plejsy	ÁNO	ÁNO
Kaštieľ Biela Dáma a Čierny Rytier	ÁNO	ÁNO

Zdroj : Vlastné spracovanie

Projektové zámery mesta v oblasti cestovného ruchu sú v súčasnosti zamerané na zatraktívnenie mesta, podporu propagácie CR v meste, rozvoj podnikania v oblasti CR, podporu rozšírenia ubytovacích a stravovacích služieb, rozšírenie atrakcií CR ako je turistický vláčik, rozrastajúci sa Banský skanzen na Turzove, taktiež na tvorbu ďalších produktov cestovného ruchu využitím krásnej okolitej prírody územia v synergii s bohatou banskou históriou mesta.

Rozvoj cestovného ruchu patrí medzi hlavné priority mesta a v ďalšom období by mal zohrávať dôležitú úlohu v jeho rozvoji.

Turistická informačná kancelária (TIK) je súčasťou Oddelenia kultúry, športu a voľného času a sídli v priestoroch Baníckeho múzea v Gelnici (v minulosti pôsobila samostatne a sídlila na Hlavnej ulici), ktorej činnosť zabezpečujú pracovníci tohto oddelenia. Ide predovšetkým o predaj rôznych suvenírov s gelnickou tematikou, ale aj tričiek, tašiek, šiltoviek a pod., ktoré sú označené logom mesta. V ponuke sú tiež rôzne propagačné materiály nielen z nášho mesta, ale aj širokého okolia. Pri propagácii mesta je vybudovaná spolupráca predovšetkým s Krajskou organizáciou cestovného ruchu v Košiciach (KOCR), ale aj s inými organizáciami, napr. Spišským kultúrnym centrom a knižnicou. Rovnako sa spolupodieľame na aktivitách KOCR, akými sú napríklad autobusové výlety. Ďalšou zložkou činnosti je propagácia mesta a podujatí v meste na rôznych webových portáloch.

2.1.13 KULTÚRA

Mesto o dianí na svojom území informuje obyvateľstvo a širokú verejnosť prostredníctvom sociálnych sieti, internetovej stránky https://www.gelnica.sk/, miestneho rozhlasu.

Tabuľka 43 Kultúrne aktivity v meste počas roka

Kultúrne podujatie	Termín konania	Zameranie	Miesto
Gelnické lomidrevo	máj	Amatérska súťaž piliarov Hnileckej doliny	Mária Huta, futbalový štadión, lokalita Turzov
Deň matiek	máj	Oslava sviatku matiek spojená s kultúrnym programom	Amfiteáter
Gelnický kľúč	máj	Neprofesionálna koncertná prehliadka	Mesto Gelnica
Jašiáda	jún	Zábavné podujatie pre deti s množstvom atrakcií	Futbalový štadión
Gelnický šľapajcug	jún	Turistický pochod s krátkou a dlhšou trasou	k.ú. mesta Gelnica
Festival hradných remesiel	jún	Oživenie tradície remesiel – kováčstvo, rezbárstvo, razenie mincí, sokoliarstvo, šermiarstvo spojené s dobovou hudbou a divadlom	Hradný vrch Zámčisko, nádvorie Baníckeho múzea

Remeselné dielne starých majstrov	august	Sprievodná akcia Gelnického jarmoka	Banícke múzeum
Gelnický jarmok	august	Predajná, kultúrno– spoločenská akcia s prezentáciou remesiel a histórie	Ul. Hlavná, Amfiteáter, Mesto Gelnica
Deň baníkov	september	Oživenie baníckych tradícií	Banícke múzeum a Mesto Gelnica
Gelnické iluminácie	september	Multižánrový festival, kultúra a umenie	Amfiteáter, Lutherovo Námestie, ZUŠ, Mesto Gelnica
Vianočný koncert	december	Priblíženie vianočnej atmosféry	Evanjelický/Rímskokatolícky kostol
Vianočné trhy	december	Predajná, kultúrno– spoločenská akcia s nádychom prichádzajúcich Vianoc	parkovisko pred objektom ul. Hlavná č. 29

Zdroj : Mestský úrad

Mesto Gelnica ponúka každý rok pre svojich občanov, ale aj návštevníkov širokú paletu rôznych kultúrnych a spoločenských akcií. Pri týchto podujatiach spolupracuje s mestskými inštitúciami, predovšetkým školami a Centrom voľného času, ale aj cirkvami a občianskymi združeniami (Zapadnutý Kút, Banícky spolok, Gelnickí permoníci). Hlavným organizátorom podujatí býva väčšinou Oddelenie kultúry, športu a voľného času Mestského úradu v Gelnici. Okrem hlavných podujatí, ktoré sa nachádzajú v tabuľke, pripravuje počas roka aj rôzne iné menšie akcie, akými sú napríklad koncerty hudobných skupín, divadelné predstavenia, autorské čítania či premietania filmov. Na podujatiach vystupujú umelkyne a umelci nielen z celého Slovenska, ale aj zo zahraničia. Aktivity sú financované z mestského rozpočtu, vstupného a rôznych grantových schém, najmä z Fondu na podporu umenia, ale aj z dotačnej schémy Košického samosprávneho kraja.

V roku 2021 sa Gelnica po prvýkrát uchádzala aj o titul Mesto kultúry 2022. V konkurencii ôsmich miest zo Slovenska skončila Gelnica na štvrtom mieste.

Podujatia sú organizované na rôznych miestach v meste. Rozvoj kultúrnych aktivít je však limitovaný priestorovými možnosťami v zimných mesiacoch, keďže *mesto nemá vlastný kultúrny dom, ani spoločenskú sálu*, ktorá by bola vhodná na organizovanie spoločensko kultúrnych podujatí. Mimo sezóny je k dispozícii Koncertná sála Základnej umeleckej školy (ZUŠ), ktorá nedisponuje potrebným zázemím s limitovanými možnosťami. Ako alternatíva do budúcnosti sa javí rekonštrukcia vnútorných priestorov amfiteátra, pretože časť priestorov zaberá dnes takmer vôbec nevyužívané wellness štúdio, kde by mohla vzniknúť spoločenská sála vhodná na kultúrne aktivity (koncerty, filmové večery, stand up comedy, autorské čítania, monodrámy a pod.) s kapacitou okolo 100 návštevníkov.

Kultúrne zariadenia mesta sú Amfiteáter a Mestská knižnica a Banícke múzeum.
Amfiteáter je využívaný predovšetkým v letných mesiacoch na rôzne kultúrne a spoločenské akcie, s kapacitou okolo 1000 návštevníkov. V budove je funkčná celoročne aj mestská kaviareň Café pod lesom. Pre celoročné využívanie amfiteátra by bolo vhodné rekonštruovať vnútorné priestory.

Banícke múzeum sídli na Baníckom námestí, kde sa nachádzajú stále expozície, depozit a dve výstavné miestnosti, ktoré sa používajú na sezónne výstavy. Vysunutou expozíciou je štôlňa Jozef, ktorá sa nachádza v oblasti Turzova. Časť priestorov v múzeu je momentálne nevyužitá s cieľom nájsť možné využitie do budúcnosti tak, aby múzeum bolo skutočným centrom kultúry

v oblasti Dolného Spiša. Pre zvýšenie úrovne múzea, jeho personálne aj finančné posilnenie, je potrebné hľadať riešenia s Košickým samosprávnym krajom a nájsť model jeho ďalšieho fungovania, pretože ťarcha nákladov na jeho prevádzku je výlučne na pleciach mesta Gelnica. V mesiaci november 2021 bola ukončená tretia etapa opravy strešnej krytiny, pričom je potrebná obnova vonkajšej fasády a časť vnútorných priestorov.

Mestská Knižnica má dve oddelenia – pre deti a mládež a pre dospelých. Každoročne je realizovaný nákup nových kníh predovšetkým zo zdrojov dotácií Ministerstva kultúry SR. Taktiež knižnica zabezpečuje aj výpožičky odbornej literatúry pre študentov stredných a odborných škôl spoluprácou s regionálnymi knižnicami podľa dostupnosti požadovaného knižného fondu. V knižničnom fonde sa nachádza asi 20-tisíc zväzkov a služby knižnice využíva viac ako 500 čitateľov. Knižnica má vlastný štatút.

2.1.14 ŠPORT

Športové zariadenia v meste sú koncentrované hlavne v sídliskovej časti mesta

- Zimný štadión Petra Bindasa, ul. Športová č. 36, s možnosťou celoročnej prevádzky, kde počas zimného obdobia prebiehajú žiacke Hokejové súťaže, verejné korčuľovanie, prenájom ľadovej plochy súkromným firmám a organizáciám na športové účely a v letnom období je možnosť využitia hlavne na letnú hokejovú prípravu a florbal. V priestoroch zrekonštruovanej budovy sídli miestny hokejový klub.
- Futbalový štadión , ul. Športová č. 13 sa nachádza v blízkosti zimného štadióna, ktorý je možné využívať aj na účely atletiky pre vybudované atletické dráhy. V priestoroch zrekonštruovanej budovy sídli Mestský futbalový klub.
- Multifunkčné ihrisko na ul. Športovej č. 14 (vedľa futbalového štadióna) s umelým trávnikom, využívané celoročne okrem malého futbalu aj na hokejbal.
- Basketbalové ihrisko s asfaltovým povrchom na ul. SNP (vedľa tenisového kurtu)
- Tri tenisové kurty – v objekte Centra voľného času na ul. Slovenskej č. 67 a Tenisový kurt občianskeho združenia Tenis Šport Gelnica, ul. SNP č. 6 s umelým trávnikom a umelým osvetlením, využívané okrem tenisu aj na florbalové a futbalové aktivity, tretí je v lokalite Legy s potrebou rekonštrukcie.
- Fitness centrum X-GYM ul. Záhradná č. 2 je klimatizované a ponúka špičkové posilňovacie stroje, s barom na občerstvenie s doplnkami stravy a soláriom.
- Dve telocvične – v Základnej škole na ul. Hlavnej č. 121 a v priestoroch Gymnázia Gelnica na ul. SNP č. 1, využívané okrem výchovno – vzdelávacieho procesu detí aj na športové voľnočasové aktivity rôznych skupín občanov podľa záujmu.
- Sedem detských ihrísk s preliezkami a hojdačkami, z toho 5 sa nachádzajú v sídliskovej časti a to na ul. SNP pri nákupnom centre FRESH, na ul. SNP pri multifunkčnom ihrisku na ul. Športovej pri obytných blokoch, na ul. Záhradnej, v areáli futbalového štadióna, v lokalite Legy a v lokalite Mária Huta.

Aktívne športové kluby zastupujúce mesto v súťažiach :

- Mestský futbalový klub Gelnica zabezpečuje aktívnu účasť mužstiev žiakov, dorastencov a 2 mužstiev dospelých v okresných a regionálnych súťažiach.
- HK Slovan Gelnica zastupujú žiacke súťaže mladších a starších žiakov
- TJ Slovan Gelnica, šachový oddiel bol založený v r. 1978, ma 30 členov a je jedným z najúspešnejších šachových klubov Spiša.

- Atletický športový klub Mária Huta zastrešuje stolnotenisový oddiel, ktorý v regionálnych a okresných súťažiach zastupujú 4 družstvá od A po D (A - 1.liga východ, B - 3.liga západ, C – 4.liga Spiš-Gemer, D – 6.liga Spiš)

Športové aktivity detí a mládeže sú organizované aj v športových krúžkoch CVČ ako napr. bojové umenie, šach, tenis, futbal, šípky, gymnastika, krasokorčuľovanie a ďalšie, z netradičných športov sú napr. rybársky, králičí hop, ale CVČ organizuje aktivity aj pre všetky vekové kategórie ako napr. tanec dospelých, zumba, joga a ďalšie.

2.1.15 SAMOSPRÁVA A JEJ FINANČNÉ ZDRAVIE

Mesto Gelnica má podľa osobitných právnych predpisov postavenie administratívno-správneho okresného sídla, je samostatný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky združujúci osoby, ktoré majú na jeho území trvalý pobyt. Mesto Gelnica je právnická osoba samostatne hospodáriaca s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami za podmienok stanovených zákonom, všeobecne záväznými nariadeniami mesta a organizačnými predpismi mesta.[30]

Postavenie a pôsobnosť mesta, práva a povinnosti obyvateľov mesta, základné zásady hospodárenia a financovania, nakladania s majetkom mesta, postavenie a pôsobnosť Mestského zastupiteľstva (MsZ), primátora a ďalších orgánov mestskej samosprávy, ich vnútornú štruktúru, deľbu práce medzi nimi, formy a metódy ich práce, širšie vzťahy mesta, symboly mesta, udeľovanie čestného občianstva, ceny mesta a ceny primátora upravuje **štatút mesta Gelnica**, ktorý je základný normatívno-právnym a organizačným predpisom mesta.

Organizačnú štruktúru mesta tvoria orgány mesta :

- Primátor mesta,
- Mestské zastupiteľstvo v Gelnici, s 13 poslancami, komisiami MsZ, hlavným kontrolórom, organizáciami mesta,
- zástupca primátora mesta
- Mestský úrad Gelnica ako výkonný orgán organizačného a administratívneho zabezpečenia mestského zastupiteľstva a primátora mesta (tvorený 5 oddeleniami- Oddelenie správy majetku a rozvoja mesta, Finančné oddelenie, Oddelenie správy miestnych daní a poplatkov, Oddelenie kultúry, športu a voľného času a Oddelenie výstavby, ochrany životného prostredia a stavebného poriadku).

Medzi organizácie zriadené mestom patria :
1) Príspevková organizácia
Technické služby mesta Gelnica so sídlom na ul. Hnileckej č. 2, je príspevková organizácia zriadená dňa 1.6.1991 uznesením mestského zastupiteľstva Gelnica č. 30/1991 podľa § 11 ods. 3) písm. ch) Zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení. Organizácia sa zaoberá

- starostlivosťou o zeleň – kosenie trávnikov, strihanie živých plotov,
- údržbou miestnych komunikácií – kropenie a zametanie, opravy, čistenie, montáž, opravy a údržba lavičiek, zvislého dopravného značenia, odpadkových košov a iné,
- zabezpečuje prevádzkovanie Zberného dvora Gelnica, správu Zimného štadióna Petra Bindasa a verejných ihrísk,

- vykonáva ďalšiu podnikateľskú činnosť v službách v doprave, stavebníctve, maloobchode, zimnú údržbu chodníkov a služby na úseku zelene a ďalšiu činnosť v súvislosti s využitím techniky v správe.

2) Rozpočtové organizácie

- Základná škola Gelnica,
- Základná umelecká škola Gelnica,
- Centrum, voľného času Gelnica.

3) Obchodné spoločnosti, ktorých zakladateľom je mesto

- *GELNICKÉ LESY, s.r.o., Gelnica* je spoločnosťou so 100% majetkovou účasťou mesta Gelnica, založená rozhodnutím Mestského zastupiteľstva Gelnica. Medzi mestom Gelnica a spoločnosťou GELNICKÉ LESY, s.r.o., Gelnica je nájomný vzťah, z ktorého plynú mestu príjmy nájomného, podielu zo zisku spoločnosti a dane z nehnuteľnosti.
  Lesný majetok Mesta Gelnica o rozlohe 4639,76 ha obklopuje mesto zo všetkých strán. Lesný hospodársky celok Gelnica patrí do lesnej oblasti Volovské vrchy. Lesné porasty v 4. a 5. lesnom vegetačnom stupni bukový až jedľovo bukový na ploche 4511,89 ha. Ihličnaté dreviny tvoria vyše 66% plochy hlavne jedľa a smrek, z listnatých drevín prevláda buk, vtrúsene javor a jaseň.
  Plocha Gelnických lesov je organizačne rozdelená do piatich obvodov : LO-01 Erika, LO-03 Dlhá lúka, LO-04 Strieborná, LO-05 Ostrý vrch a strediska expedície dreva, ktoré sú riadené a zastrešované svojím ústredím.
  Spoločnosť sa zaoberá
  - pestovateľskou činnosťou, prípravou plôch pre prirodzenú a umelú obnovu lesa, ochranou mladých lesných porastov proti burine a škodcom ako aj ďalšie činnosti v rámci komplexnej starostlivosti o les,
  - ťažobnou činnosťou vychádzajúce z predpisov Plánu starostlivosti o les (PSoL), z výchovnej a obnovnej ťažby,
  - inou lesníckou činnosťou napr. výrobou sadeníc, zberom semien a drobnou lesnou výrobou a údržbou lesných ciest a zvážnic,
  - zabezpečuje zmluvnú starostlivosť o Lesopark v lokalitách Majáles platz, Vyhliadka mládeže a Turzov.

  Spoločnosť GELNICKÉ LESY, s.r.o., Gelnica ponúka mestu Gelnica súčinnosť pri organizovaní rôznych spoločenských, spoločensko – kultúrnych a športových podujatí počas roka ako sú Gelnické lomidrevo, Gelnický jarmok, Gelnický šľapajcug, Gelnická stopa, Vianočné Gelnické trhy a rôzne turistické pochody prírodou do okolia.[31]
- *Správa domov Gelnica, s.r.o*. so sídlom na ul. Športová č. 14, spoločnosť zriadená mestom uznesením MsZ v Gelnici č. 13/2006, so 100% účasťou Mesta Gelnica, zaoberá sa výrobou a rozvodom tepla a teplej úžitkovej vody (TÚV) pre obyvateľov mesta napojených na distribučnú rozvodnú sieť, správou budov, správou Spoločenstiev vlastníkov bytov, vodoinštalatérskymi prácami, kúrenárskymi prácami, stavebnými, zváračskými, maliarskymi prácami a ďalšími činnosťami v súvislosti so správou budov a domov. Spoločnosť má v správe dve kotolne označené ako K1 a K2 napojených na zemný plyn, v ktorých sú dva kotly a to HOVAL z roku 2009 a ČKD z roku 1983 a je potrebná ich postupná obmena, taktiež samotné rozvody tepla o dĺžke 2843 m, majú asi 40 rokov, preto je potrebná ich postupná obmena.

- *Sociálny podnik Mesta Gelnica, s. r. o., r. s. p.,* so sídlom Hlavná 343/50, zriadený mestom Gelnica 30.12.2020, so 100% účasťou Mesta Gelnica, so zameraním na aktivity v oblasti
  - starostlivosti o životné prostredie – údržba verejnej zelene, upratovanie verejných priestranstiev, údržba záhrad a parkov subjektov pôsobiacich v regióne, ale aj fyzických osôb,
  - čistiacich a upratovacích služieb,
  - starostlivosti a údržby detských ihrísk a športovísk,
  - stavebné práce v rozsahu voľných živnosti,
  - správa nebytového fondu mesta.

Mesto Gelnica na plnenie niektorých svojich úloh zriadilo a priamo zo svojho rozpočtu financuje nasledovné zariadenia bez právnej subjektivity :

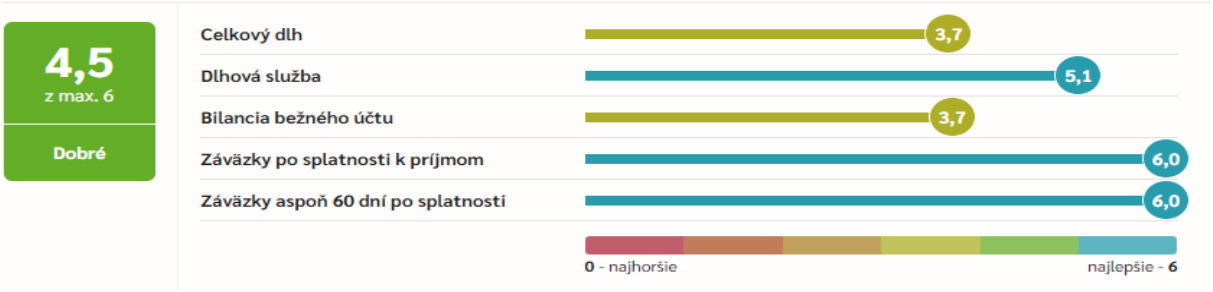
- Mestský úrad
- Mestskú políciu
- Dobrovoľný hasičský zbor
- Materskú školu na ul. Hlavnej a Materskú školu na ul. Slovenskej
- Banícke múzeum
- Mestskú knižnicu
- Klub dôchodcov na Baníckom námestí a Klub dôchodcov Mária Huta
- Priemyselný park Gelnica
- Všeobecný podnikateľský inkubátor

Finančné hospodárenie mesta sa realizuje prostredníctvom rozpočtu mesta, ktorý je základným nástrojom hospodárenia v príslušnom rozpočtovom roku, zostavovaného podľa § 9 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení[30] na obdobie jedného kalendárneho roka. Pravidlá rozpočtového hospodárenia mesta sú upravené zákonom č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej iba zákon o rozpočtových pravidlách), kde v § 5 uvedeného zákona sú definované ***príjmy mesta*** ako výnosy miestnych daní a poplatkov, nedaňové príjmy z vlastníctva a z prevodu vlastníctva majetku mesta a z činnosti mesta a jeho rozpočtových organizácií, úrokov a iných príjmov z finančných prostriedkov mesta, sankcie za porušenie finančnej disciplíny uložené obcou, dary a výnosy dobrovoľných zbierok v prospech obce, podiely na daniach dotácie zo štátneho rozpočtu na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy, ďalšie dotácie zo štátneho rozpočtu, účelové dotácie z rozpočtu VÚC alebo z rozpočtu inej obce, prostriedky z EÚ a iné prostriedky zo zahraničia poskytnuté na tento účel a iné príjmy ustanovené osobitnými predpismi.[32]

Výdavky z rozpočtu mesta sa uhrádzajú podľa § 7 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách. Mestá a obce môžu na plnenie svojich úloh použiť aj prostriedky mimorozpočtových peňažných fondov, prostriedky získané z rozdielu medzi výnosmi a nákladmi z podnikateľskej činnosti po zdanení, návratné zdroje financovania a združené prostriedky.

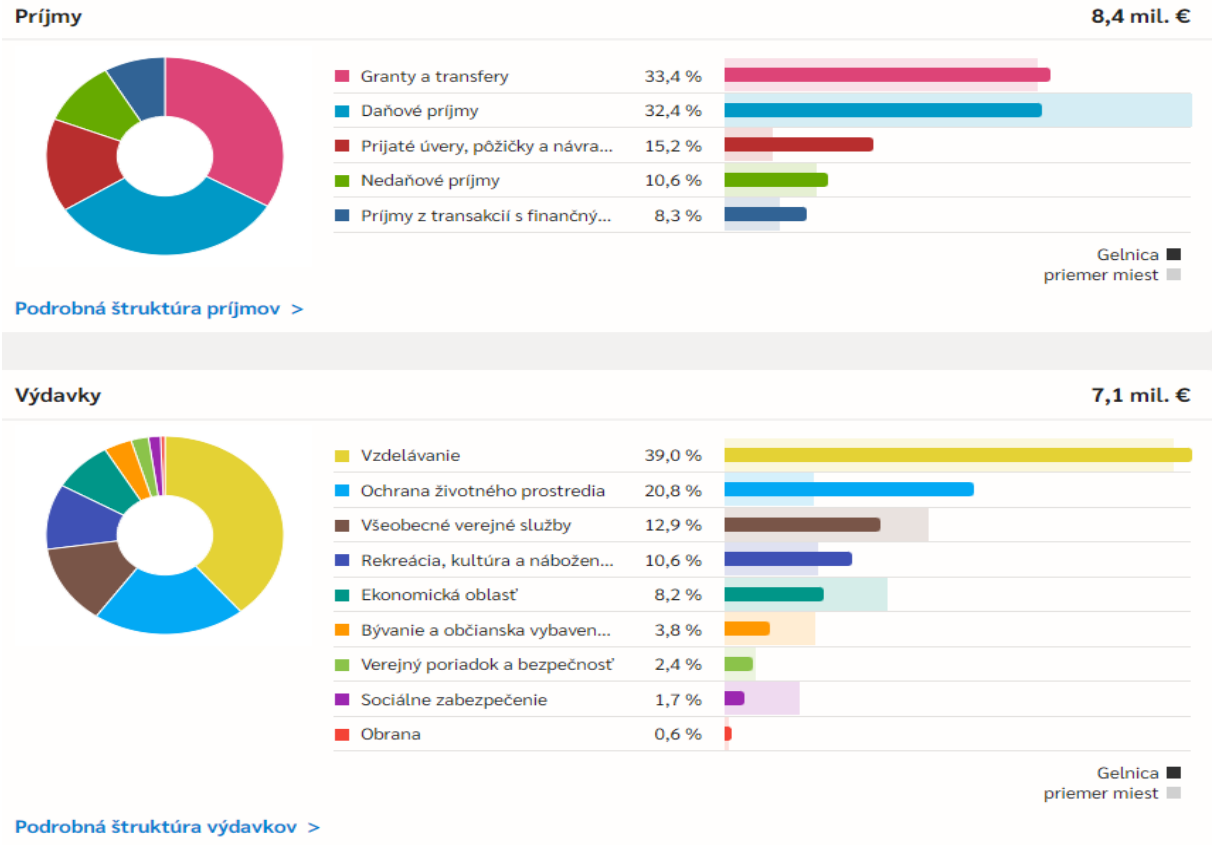
Podľa § 9 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy obec zostavuje viacročný rozpočet, ktorý je ekonomický nástroj finančnej politiky mesta a vyjadruje zámery rozvoja územia a potrieb obyvateľov vrátane programov mesta najmenej na tri rozpočtové roky.[32]

Obrázok 3 Finančné zdravie mesta Gelnica k 31.12.2020 podľa INEKO

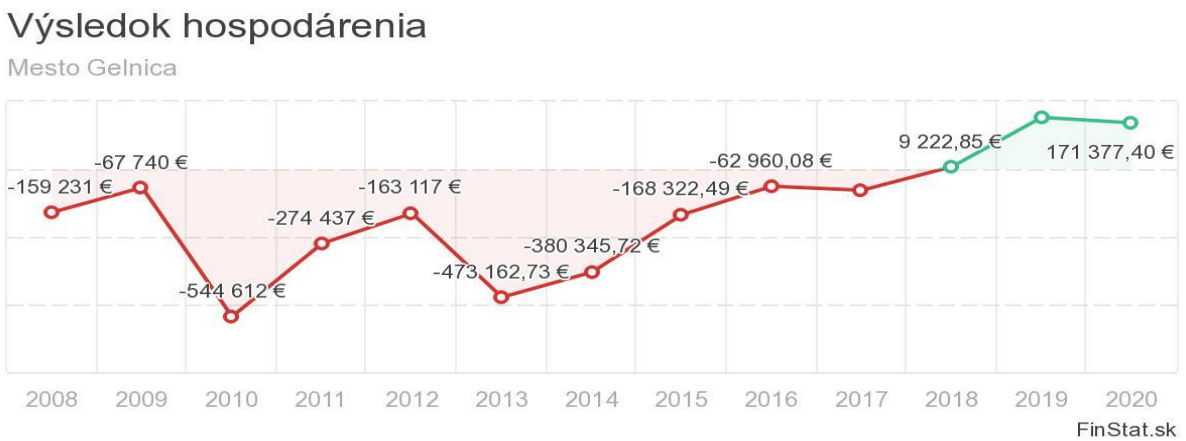
Zdroj : http://www.hospodarenieobci.sk/

Obrázok 4 Príjmy a výdavky mesta za rok 2020 podľa INEKO

Zdroj : http://www.hospodarenieobci.sk/

Obrázok 5 Výsledok hospodárenia mesta podľa analýzy spoločnosti FinStat k 31.12.2020

Zdroj : Mesto Gelnica hospodárenie organizácie a finančné údaje v databáze FinStat

Tabuľka 44 Analýza ekonomického hospodárenia mesta (na základe záverečného účtu r. 2018 – 2020 a rozpočtov na roky 2021 – 2023)

Príjmy/výdaje	2018	2019	2020	2021 rozp.	2022 rozp.	2023 rozp.
Bežné príjmy	4 769 773,11	5 215 813,77	5 386 732,85	5 472 421	5 285 550	5 221 450
Bežné výdaje	4 473 394,23	4 907 771,42	4 924 041,02	5 676 014	5 104 443	5 106 805
rozdiel	+296 378,88	+308 042,35	+462 691,83	-203 593	+181 107	+114 645
Kapitálové príjmy	713 881,71	895 577,90	325 947,55	564 627	4 000	4 000
Kapitálové výdaje	576 018,30	1 418 706,86	1 213 668,62	1 162 864	15 570	15 570
rozdiel	+137 863,41	-523 128,96	-887 721,07	-598 237	-11 570	-11 570
Príjmy z fin. operácií	278 293,61	1 115 559,11	1 985 284,86	1 186 332	205 000	272 000
Výdaje z fin. operácií	201 296,99	202 443,64	302 092,59	384 502	374 537	375 075
rozdiel	+76 996,82	+913 115,47	+1 683 192,27	+801 830	-169 537	-103 075
Total príjmy	5 761 948,63	7 226 950,78	7 697 965,26	7 223 380	5 494 550	5 497 450
Total výdaje	5 250 709,52	6 528 921,92	6 439 802,23	7 223 380	5 494 550	5 497 450
Total rozdiel	+511 239,11	+698 028,86	+1258 163,03	0	0	0

Zdroj : Mestský úrad

Schodok rozpočtu mesta za rok 2020 v sume 425 029,24 EUR zistený podľa ustanovenia § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v rozpočtovom roku 2020 vysporiadaný príjmom z finančných operácií.

Zostatok finančných operácií mesta za rok 2020 v sume 1 683 192,27 EUR, bol použitý na vysporiadanie schodku bežného a kapitálového rozpočtu v sume 425 029,24 EUR

Celková bilancia hospodárenia mesta za rok 2020 a to vrátane finančných operácií podľa § 15 ods. 1 písm. c) zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov skončila s prebytkom v sume 1 258 163,03 EUR.

Tabuľka 45 Aktuálna zadlženosť mesta

ROK **Zadlženosť mesta**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022** predpoklad
Zadlženosť (úvery/bežné príjmy predch. roka – max. 60 %)	22,92	28,93	46,96	40
Dlhová služba (dlhová služba/ bežné príjmy predch. roka – max. 25 %)	5,3	7,87	11,88	12

Zdroj : Mestský úrad

Mesto plní zákonom stanovené ukazovatele zadlženosti a dlhovej služby pre roky 2019 – 2022. Na rozpočtované roky 2022 – 2023 má mesto plánovaný vyrovnaný rozpočet, prípadný schodok bude vykrytý finančnými operáciami.

2.1.16 BEZPEČNOSŤ A VEREJNÝ PORIADOK

Bezpečnosť a verejný poriadok v meste zabezpečuje Mestská polícia Gelnica počas hliadkových služieb, miestne príslušný základný útvar Policajného zboru - Obvodné oddelenie Policajného zboru so sídlom v Gelnici počas hliadkových a obchôdzkových služieb a Miestna občianska poriadková služba (MOPS).

Mestská polícia Gelnica je poriadkovým útvarom mesta, zriadená uznesením MsZ v Gelnici č. 34/1991 zo dňa 16.07.1991, ktorej činnosť upravuje Všeobecne záväzné nariadenie mesta Gelnica č. 24/1996 zo dňa 10.07.1996 o mestskej polícií a zákon č. 564/1991 Zb. o obecnej polícií so zameraním na zabezpečovanie verejného poriadku mesta, ochranu životného prostredia v mesta, plnenie úloh vyplývajúcich zo všeobecne záväzných nariadení mesta, z uznesení mestského zastupiteľstva a z rozhodnutí primátora mesta.[33]
Obvodné oddelenie PZ Gelnica je poriadkovým miestne príslušným útvarom PZ SR pre mesto Gelnica, vykonáva činnosť upravenú zákonom č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore[34] a nariadením prezidenta Policajného zboru č. 80/2018 o činnosti základných útvarov služby poriadkovej polície Policajného zboru, zameraná na
- ochranu základných práv a slobôd občanov, najmä pri ochrane života, zdravia a majetku,
- odhaľovanie trestnej činnosti a vedie trestné konanie,
- odhaľovanie priestupkov, ich objasňovanie a prejednávanie,
- dohľad nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky,
- pátranie po osobách a veciach.

Pri svojej činnosti spolupracuje so štátnymi orgánmi, obcami, právnickými a fyzickými osobami mimovládnymi organizáciami a záujmovými občianskymi združeniami a upozorňuje ich na nedostatky, ktoré sa dotýkajú týchto subjektov a môžu viesť k ohrozeniu alebo narušeniu verejného poriadku.[35]

Miestna občianska poriadková služba (MOPS) v meste pôsobí od roku 2018 v rámci implementácie projektu „ Miestne občianske hliadky v meste Gelnica“ operačného programu Ľudské zdroje v súlade so Zmluvou o poskytnutí nenávratného finančného príspevku medzi Ministerstvom vnútra SR a Mestom Gelnica, v súvislosti s integráciou členov marginalizovaných rómskych komunít (MRK), so zvýšením ich zamestnanosti a poskytovaním miestnej občianskej poriadkovej služby v obciach s prítomnosťou MRK (od roku 2018 počas 2 fáz) a v súčasnosti realizovanej 3 fázy v období 09/2021 – 11/2022 zabezpečuje dohľad nad verejným poriadkom a napomáha k skvalitňovaniu sociálneho dialógu medzi rómskym a nerómskym obyvateľstvom mesta, čo má priaznivý vplyv na ovplyvňovanie sociálno ekonomickej integrácie MRK a stav bezpečnostnej situácie v súvislosti s jej prítomnosťou v meste.

Bezpečnosť a ochrana verejného poriadku a majetku občanov mesta je zabezpečovaná aj prostredníctvom *vybudovaného mestského kamerového systému*, pričom v súčasnosti je hlavný kamerový systém mesta tvorený záznamovým zariadením s 13 kamerami k monitorovaniu verejných priestranstiev, umiestnenými na vytipovaných miestach zameraný k ochrane verejného poriadku a majetku.

2.1.17 VYHODNOTENIE REALIZÁCIE OPATRENÍ A AKTIVÍT PHRSR MESTA GELNICA NA ROKY 2015 – 2021.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Gelnica na roky 2015 - 2021 (ďalej len PHRSR) bol schválený uznesením Mestského zastupiteľstva v Gelnici č. 260 dňa 14.12.2015. V zmysle § 12 písm. b) Zákona o podpore regionálneho rozvoja č. 539/2008 Z.z., mesto Gelnica zabezpečovalo pravidelne monitorovanie plnenia opatrení/aktivít PHRSR a každoročne do 31. mája zasielalo správu o jeho plnení Košickému samosprávnemu kraju. Hodnotenie stavu plnenia opatrení/aktivít je spracované k 31.12.2021.

PRIORITNÁ OBLASŤ - HOSPODÁRSKA **(**Rozvinutá ekonomika produkujúca ďalšie rozvojové impulzy)

Tabuľka 46 Hodnotenie implementácie opatrení/aktivít PHRSR mesta Gelnica na roky 2015 – 2021 – hospodárska oblasť

Špecifický cieľ 1.1: Podpora súkromného podnikania		
Opatrenie 1.1:	Zvýšenie atraktivity územia a počtu aktivít pre podporu mikropodnikov, malých a stredných podnikov	
	Počet aktivít	Počet nezrealizovaných aktivít
Aktivity:	6 (1.1.1. – 1.1.6.)	**1** (1.1.5)
Opatrenie 1.2:	Definovanie foriem a spôsobov komunikácie medzi mestom a súkromnou sférou	
Aktivity:	2 (1.2.1 – 1.2.2.)	**0**
Opatrenie 1.3:	Zvýšenie efektivity hospodárenia a príjmov mestských organizácií a firiem	
Aktivity:	6 (1.3.1- 1.3.6)	**3** (1.3.1, 1.3.5, 1.3.6)
Špecifický cieľ 1.2: Rozvoj turistickej infraštruktúry a služieb pre turistov		
	Počet aktivít	Počet nezrealizovaných aktivít
Opatrenie 1.4:	Rekonštrukcia a renovácia turisticky atraktívnych nehnuteľností vo vlastníctve mesta	
Aktivity:	5 (1.4.1. – 1.4.5)	**3** (1.4.2, 1.4.3, 1.4.4), z toho 1.4.4. nezahrnuté vôbec do AP
Opatrenie 1.5:	Cielené presadzovanie a podpora pri rekonštrukcii a renovácii turisticky atraktívnych nehnuteľností vo vlastníctve súkromných osôb	
Aktivity:	3 (1.5.1 -1.5.3)	**1** (1.5.2 –zahrnuté do AP v r. 2021)
Opatrenie 1.6:	Aktívna činnosť pri vytváraní a propagácii produktov cestovného ruchu v rámci mesta i širšieho regiónu	
Aktivity:	8 (1.6.1 – 1.6.8)	**1** (1.6.2)
Špecifický cieľ 1.3: Posilnenie kvality a možností formálneho i neformálneho vzdelávania		
	Počet aktivít	Počet nezrealizovaných aktivít
Opatrenie 1.7	Zabezpečenie dostatočných kapacít a moderného vybavenia priestorov v predškolskom, školskom i stredoškolskom vzdelávaní	
Aktivity:	6 (1.7.1.-1.7.6)	**1** (1.7.6)
Opatrenie 1.8	Využívanie a podpora realizácie neformálneho vzdelávania vo všetkých vekových kategóriách	
Aktivity:	5 (1.8.1. – 1.8.5)	**2** (1.8.1, 1.8.2)- 1.8.2 – zahrnuté do AP v r. 2021
Špecifický cieľ 1.4: Rozvoj informatizácie a elektronizácie mesta		
	Počet aktivít	Počet nezrealizovaných aktivít
Opatrenie 1.9	Realizácia opatrení otvorenej verejnej správy využívajúcej moderné informačné prostriedky	
Aktivity:	1 (1.9.1)	**0**
Opatrenie 1.10	Vytvorenie podmienok na aktívne využívanie elektronických služieb samosprávy	
Aktivity:	3 (1.10.1.-1.10.3)	**1** (1.10.3 - nezahrnuté vôbec do AP)
Opatrenie 1.11	Zlepšenie komunikačnej a IT infraštruktúry	
Aktivity:	3 (1.11.1.-1.11.3)	**0**
Opatrenie 1.12	Realizácia opatrení na aktívne znižovanie zadlženosti mesta	
Aktivity:	2 (1.12.1.-1.12.2)	**0**
Opatrenie 1.13	Zvýšenie výberu miestnych daní a poplatkov	
Aktivity:	2 (1.13.1-1.13.2)	**1** (1.13.2 - nezahrnuté vôbec do AP)

AP – akčný plán

Zdroj : Mestský úrad Gelnica

PRIORITNÁ OBLASŤ - SOCIÁLNA **(**Zabezpečené všetky verejné služby občanom)

Tabuľka 47 Hodnotenie implementácie opatrení/aktivít PHRSR mesta Gelnica na roky 2015 – 2021 – sociálna oblasť

Špecifický cieľ 2.1 : Zabezpečenie možností bývania pre všetky kategórie obyvateľov		
Opatrenie 2.1:	Zabezpečenie dostatočných kapacít nízkoštandardného a nájomného bývania	
	Počet aktivít	Počet nezrealizovaných aktivít
Aktivity:	2 (2.1.1 – 2.1.2)	**1** (2.1.1)
Opatrenie 2.2.	Zabezpečenie možností individuálnej bytovej výstavby a komplexnej bytovej výstavby	
Aktivity:	2 (2.2.1- 2.2.2)	**1** (2.2.2)

Špecifický cieľ 2.2: Pokračovanie a zintenzívnenie komunitnej práce		
Opatrenie 2.3:	Zabezpečenie terénnej sociálnej práce prioritne pre Rómskych obyvateľov a zdravotne postihnutých občanov	
Aktivity	2 (2.3.1 – 2.3.2)	**0**
Opatrenie 2.4:	Vytvorenie podmienok pre komunitnú prácu v meste	
Aktivity	9 (2.4.1 -2.4.9)	**4** (2.4.1, 2.4.2, 2.4.7, 2.4.8) 2.4.8 - zahrnuté do AP v r. 2021
Špecifický cieľ 2.3: Zabezpečenie dostupnosti zdravotnej starostlivosti		
Opatrenie 2.5:	Podpora zachovania všeobecných a špecializovaných ambulancií v meste	
Aktivity	1 (2.5.1)	0
Špecifický cieľ 2.4: Zabezpečenie adekvátnej starostlivosti o znevýhodnené skupiny obyvateľstva		
Opatrenie 2.6:	Podpora práce domovov dôchodcov, denných stacionárov a ďalších služieb pre dôchodcov	
Aktivity:	5 (2.6.1- 2.6.5)	**1** (2.6.2 - zahrnuté do AP v r. 2021)
Opatrenie 2.7:	Podpora práce organizácii pracujúcich s telesne a duševne postihnutými občanmi	
Aktivity:	3 (2.7.1.-2.7.3)	**2** (2.7.1,2.7.2 - zahrnuté do AP v r. 2021)
Opatrenie 2.8:	Podpora práce organizácii pracujúcich s ostatnými znevýhodnenými skupinami obyvateľstva	
Aktivity:	3 (2.8.1-2.8.3)	**1** (2.8.2) - 2.8.3 - zahrnuté do AP v r. 2021
Špecifický cieľ 2.5: Podpora a rozvoj ďalších oblastí občianskeho života		
Opatrenie 2.9	Podpora a rozvoj športu	
Aktivity:	8 (2.9.1.-2.9.8)	**2** (2.9.3, 2.9.7) nezahrnuté vôbec do AP
Opatrenie 2.10	Podpora a rozvoj kultúry	
Aktivity:	6 (2.10.1.- 2.10.6)	**1** (2.10.1)

AP – akčný plán Zdroj : Mestský úrad Gelnica

PRIORITNÁ OBLASŤ - ENVIRONMENTÁLNA **(**Kvalitné životné prostredie a aktivity mesta a jeho občanov zabezpečujúce pozitívne vplyvy na životné prostredie)

Tabuľka 48 Hodnotenie implementácie opatrení/aktivít PHRSR mesta Gelnica na roky 2015 – 2021 – environmentálna oblasť

Špecifický cieľ 3.1: Zabezpečenie možností bývania pre všetky kategórie obyvateľov		
Opatrenie 3.1:	Podpora aktivít a procesov pri zabezpečovaní ekologických funkcií územia	
	Počet aktivít	Počet nezrealizovaných aktivít
Aktivity:	3 (3.1.1. – 3.1.3)	**1** (3.1.1- zahrnuté do AP v r. 2021)
Opatrenie 3.2.	Spolupráca so všetkými relevantnými inštitúciami pre zachovanie a zlepšovanie ekologickej stability územia	
Aktivity:	2 (3.2.1.- 3.2.2)	**0**
Špecifický cieľ 3.2 : Podpora aktivít a procesov zlepšujúcich kvalitu životného prostredia		
Opatrenie 3.3:	Aktívna podpora a realizácia efektívneho odpadového hospodárstva	
Aktivity	3 (3.3.1- 3.3.3)	**1** (3.3.1 - nezahrnuté vôbec do AP
Opatrenie 3.4:	Dobudovanie a pravidelná starostlivosť o technickú a dopravnú infraštruktúru	
Aktivity	8 (3.4.1 – 3.4.8)	**3** (3.4.2; 3.4.4., 3.4.8 - nezahrnuté vôbec do AP)

AP – akčný plán Zdroj : Mestský úrad Gelnica

Tabuľka 49 Štruktúra nerealizovaných aktivít podľa prioritných oblastí

Celkových počet opatrení/aktivít - prioritná oblasť HOSPODÁRSKA	**52**
Nerealizované	**15**
Zahrnuté do AP, ale nerealizované	10
Zahrnuté do AP v r. 2021	2
Nezahrnuté do AP počas celej doby PHRSR	3
Celkových počet opatrení/aktivít - prioritná oblasť SOCIÁLNA	**41**
Nerealizované	**14**

Zahrnuté do AP, ale nerealizované	7
Zahrnuté do AP v r. 2021	5
Nezahrnuté do AP počas celej doby PHRSR	2
Celkových počet opatrení/aktivít - prioritná oblasť ENVIRONMENTÁLNA	**16**
Nerealizované	**4**
Zahrnuté do AP, ale nerealizované	0
Zahrnuté do AP v r. 2021	1
Nezahrnuté do AP počas celej doby PHRSR	3

Zdroj : Mestský úrad Gelnica

Tabuľka 50 Nerealizované opatrenia/aktivity PHRSR mesta Gelnica na roky 2015 - 2021

Č. aktivity	**Prioritná oblasť HOSPODÁRSKA - názov nerealizovanej aktivity**
1.1.5	Spracovanie marketingovej stratégie mesta Gelnica
1.2.1	Vytvorenie komunikačnej platformy mesta s podnikateľmi a záujmovými združeniami
1.3.1	Vytvorenie kombinátu na spracovanie dreva s finalizáciou výrobkov
1.3.5	Rekonštrukcia Domu smútku
1.3.6	Oprava a rozšírenie cintorína
1.4.2	Rekonštrukcia Domu baníka
1.4.3	Rekonštrukcia a revitalizácia hradného kopca
1.4.4.	Dokončenie rekonštrukcie Mestského úradu
1.5.2	Vypracovanie Akčného plánu pre zabezpečenie komunikácie so súkromnými vlastníkmi nehnuteľností a podpora pri zabezpečovaní rekonštrukcií
1.6.2	Vytvoriť zázemie a podmienky pre rozvoj agroturistiky
1.7.6	Podpora rozšírenia počtu odborov v stredoškolskom vzdelávaní
1.8.1	Rekonštrukcia a prístavba Centra voľného času a doplnenie jeho interiérového a exteriérového vybavenia
1.8.2	Zabezpečenie materiálneho vybavenia Základnej umeleckej školy
1.10.3	Zabezpečenie "mapového portálu" mesta pre zamestnancov aj obyvateľov mesta
1.13.2	Vybudovanie trhoviska/tržnice na Hlavnej ulici
Č. aktivity	**Prioritná oblasť SOCIÁLNA - názov nerealizovanej aktivity**
2.1.1	Výstavba bytov nízkeho štandardu
2.2.2	Výstavba nových bytových domov I. a II. kategórie
2.4.1	Zakúpenie, prenájom alebo výstavba priestorov pre komunitné centrum
2.4.2	Identifikovanie a zakúpenie či prenájom menších priestorov v rámci celého mesta ako vysunutých pracovísk komunitného centra
2.4.7	Rekonštrukcia a modernizácia Obradnej miestnosti na MsÚ
2.4.8	Vybudovanie "integrovaného" sociálneho systému
2.6.2	Rekonštrukcia Domu charity
2.7.1.	Zabezpečenie bezbariérového pohybu v meste a prístupu do verejných budov
2.7.2	Zriadenie denného stacionára a chránenej dielne pre ľudí s mentálnym postihnutím
2.8.2	Vytvorenie nocľahárne a strediska osobnej hygieny prevádzkovaného neverejnými poskytovateľmi služieb
2.9.3	Vysporiadanie vlastníctva a obnova lyžiarskeho areálu na Šibeničnom vrchu
2.9.7	Vybudovanie krytej plavárne
2.10.1	Zabezpečenie vhodných kultúrno-spoločenských priestorov (sála pre kultúrne a spoločenské udalosti)
Č. aktivity	**Prioritná oblasť ENVIRONMENTÁLNA - názov nerealizovanej aktivity**
3.1.1	Skvalitnenie a dobudovanie protipovodňovej ochrany mesta
3.3.1	Zriadenie zberného dvora na triedený odpad
3.4.4	Rekonštrukcia plynových kotolní
3.4.8	Výstavba prepojovacieho promenádneho chodníka

Farebne vyznačené – nezahrnuté do AP

Zdroj : Mestský úrad Gelnica

Zdôvodnenie nezahrnutia aktivít do akčného plánu (AP)

V priebehu realizácie PHRSR mesta Gelnica na roky 2015 – 2021 neboli podľa jednotlivých oblastí (hospodárska, sociálna, environmentálna) do AP zahrnuté aktivity:

1.4.4 Dokončenie rekonštrukcie Mestského úradu v Gelnici - nedostatok vlastných zdrojov, nebola spracovaná ani projektová dokumentácia.

1.10.3 Zabezpečenie "mapového portálu" mesta pre zamestnancov aj obyvateľov mesta – bol záujem o spracovanie tzv. nadstavby ku web stránke mesta, kde by bola umiestnená mapa mesta prístupná pre verejnosť i zamestnancov mesta. Malo by ísť o mapu s viacerými vrstvami a informáciami napr. vrstva siete (plyn, voda, kanál), vrstva zeleň; vrstva stavebné obvody, atď., ale pre nedostatok finančných prostriedkov nebola daná objednávka pre firmu na spracovanie.

1.13.2 Vybudovanie trhoviska/tržnice na Hlavnej ulici - v zmysle ÚPD SU Gelnica sa uvažovalo s tržnicou v centre mesta pri Priemyselnom parku – táto investícia nie je pripravená projekčne ani finančne. V novom návrhu zmien a doplnkov sa uvažuje s tržnicou na tom istom mieste (nutné majetkovo-právne vysporiadanie pozemkov).

2.8.2 Vytvorenie nocľaháreň a strediska osobnej hygieny prevádzkovaného neverejnými poskytovateľmi služieb – nedostatok finančných prostriedkov**.**

2.9.7 Vybudovanie krytej plavárne – nedostatok finančných prostriedkov pre náročnosť projektu a prehodnotenie zámeru k nerealizovaniu.

3.3.1 Zriadenie zberného dvora na triedený odpad – nebol zriadený samostatný areál s prístupom zo štátnej cesty II-546 za účelom skvalitnenia i zefektívnenia nakladania s odpadmi s pozitívnym dopadom na skvalitňovanie životného prostredia a rozvoja obehového hospodárstva, ale mesto uvažuje aktivitu realizovať v budúcom období.

3.4.4 Rekonštrukcia plynových kotolní – Rekonštrukciu plynových kotolní je potrebné riešiť v nadväznosti na výmenu /rekonštrukciu rozvodov tepla a teplej vody, ktorá je plánovaná v ďalšom období. Cieľom je zlepšenie kvality služieb tepelného hospodárstva pre občanov mesta a eliminácia nákladov v oblasti tepelnej energetiky.

3.4.8 Výstavba prepojovacieho promenádneho chodníka – nezahrnuté z dôvodu, že nebola doposiaľ spracovaná projektová dokumentácia a po vyhodnotení mesto nepočíta s realizáciou aktivity v ďalšom období.

Okrem vymedzenia realizovaných/nerealizovaných aktivít implementácie PHRSR mesta Gelnica na roky 2015 - 2021 niektoré sa začali realizovať, ale nedošlo ku ukončeniu a boli zrealizované iba čiastočne (podľa jednotlivých oblastí hospodárska, sociálna, environmentálna), medzi ktoré napr. patria :

1.1.1 Aktualizácia územnej plánovacej dokumentácie (ÚPD) – proces sa začal v r. 2019 a v r. 2021 ešte nebol ukončený. ÚPD SÚ Gelnica je dokument, ktorý má pružne reagovať na aktuálne požiadavky samosprávy, občianskej i podnikateľskej verejnosti a zahrnutie tejto aktivity na ďalšie obdobie je prioritné pre zabezpečenie kontinuálneho rozvoja mesta.

1.3.3 Rekonštrukcia nájomnej budovy na ul. Športová 14 – zrealizované čiastočne (výmena elektro rozvodov, okenných výplní), ale je ešte nutná výmena a rekonštrukcia vodovodných potrubí, meranie spotreby vody; rekonštrukcia strechy a prípadné zateplenie objektu. V tomto prípade je náročné získať externé finančné zdroje, keďže sa budova využíva na podnikateľské účely – prenájom a finančné prostriedky na obnovu objektu je možné získať len cestou napr. zvýšenia nájomného za poskytované nebytové priestory.

1.4.1 **Rekonštrukcia Baníckeho múzea** - rozsiahla investícia, pre ktorú by bolo najvýhodnejšie získať zdroje v rámci fondov EÚ. V súčasnosti spracovaná projektová dokumentácia, ktorá realizuje strechu a fasádu objektu. Čiastočne je rozpracovaná PD na stavebné povolenie, vodovodná prípojka, výmena vonkajšieho hydrantu DN100, prípojka kanalizácie a prípojka plynu, obnova nádvoria, oprava veže a časti krovu, avšak mesto túto PD nevlastní.

1.7.4 **Zriadenie a vybavenie odborných učební na Základnej škole** – žiadosť o NFP bola predložená v r. 2017, Zmluva o NFP bola podpísaná v roku 2018. Problémy v rámci realizácie boli najmä z dôvodu verejného obstarávania a dlhého procesu jeho kontroly. S realizáciou prvej hlavnej aktivity - stavebné úpravy učební sa začalo v 07/2021.

1.8.4 **Rekonštrukcia priestorov ZUŠ Gelnica** – keďže budova nie je vlastníctvom mesta Gelnica je potrebné komunikovať s vlastníkom.

1.12.1 **Konsolidácia výdavkov mesta** - vzhľadom na to, že zadlženosť mesta Gelnica ku 31.12.2021 dosiahla hodnotu 46,96 % je vhodné zaoberať sa konsolidáciou výdavkov.

2.1.1 **Výstavba bytov nízkeho štandardu -** v roku 2017 bola uznesením č. 239 zo dňa 20.12.2017 schválená zastavovacia štúdia Urbanistického obvodu č. 8, lokality č. 20. Názov lokality : Pod Hájom, zahrnuté do AP, ale nerealizované, iba technická predpríprava.

2.1.2 **Rekonštrukcia bytových domov vo vlastníctve mesta** – v budúcom období bude potrebná aj významnejšia údržba bytových domov Športová 37,39,41 a Športová 45, 47.

2.2.1 **Zabezpečenie infraštruktúry a sietí pre možnosti IBV v určených lokalitách** – aktivita potrebná pre ďalší rozvoj mesta a stabilizáciu obyvateľov. Realizované len v lokalite Mária Huta.

2.4.6 **Rekonštrukcia strediska Mária Huta** – zrealizované len čiastočne. Vzhľadom nato, že sa jedná o jediný objekt vo vlastníctve mesta v tejto lokalite, je potrebné zachovať ho v užívaniaschopnom stave.

2.6.1 **Rekonštrukcia Domu osobitného určenia/ Dom opatrovateľskej služby** – pre zabezpečenie udržania účelu využitia objektu pre sociálne slabšie skupiny obyvateľov je potrebné zabezpečiť komplexnú obnovu tohto bytového domu, s cieľom zabezpečenie poskytovania kvalitných opatrovateľských služieb.

2.6.2 **Rekonštrukcia Domu charity** - táto aktivita bola vložená do akčného plánu na rok 2021 s tým, že mesto bude hľadať možnosti získania externých finančných zdrojov. Tento objekt vyžaduje rozsiahlu a komplexnú rekonštrukciu za účelom udržania služieb denného stacionára, poskytovania stravovania a zabezpečovania opatrovateľskej služby Diecéznou Charitou Rožňava.

2.9.1 **Dokončenie rekonštrukcie zimného štadióna** – rekonštrukcia zimného štadióna podľa Zmluvy o dielo s UNISTAV Prešov ešte nie je dokončená.

2.10.1 **Zabezpečenie vhodných kultúrno-spoločenských priestorov (sála pre kultúrne a spoločenské udalosti)** – v meste Gelnica, ktoré je okresným mestom a centrom Hnileckého regiónu, absentuje spoločenská sála resp. iný kultúrny stánok vhodný pre kultúrne podujatia. Možnosť zakúpenia nehnuteľnosti („Vínny dom“, Banícke nám. č. 7).

2.10.2 **Zatraktívniť areál Amfiteátra pre organizovanie kultúrnych podujatí a podpora ich organizátorov** - vzhľadom na to, že mesto nedisponuje inými priestormi na organizovanie kultúrnych podujatí, snažiť sa Amfiteáter využiť v plnej miere, najmä v letnom období, taktiež s možnosťou prehodnotenia vybudovania spoločenskej sály rekonštrukciou wellness a priestorov baru.

2.10.6 **Rekonštrukcia mestskej knižnice** – objekt v rámci získaných externých finančných zdrojov čiastočne obnovený, avšak ak mesto chce zachrániť objekt nachádzajúci sa

v pamiatkovej zóne je potrebné rozsiahla investícia (strecha, rozvody, okná, schodisko, atď.). Absentuje projektová dokumentácia a s tým súvisiaca inžinierska činnosť.

3.4.1 Obnova miestnych komunikácií – zrealizované viaceré obnovy povrchov ciest, avšak za uplynulých 7 rokov sa neopravili/nezrekonštruovali všetky miestne komunikácie tak, ako bolo plánované. Nutné aktualizovať zoznam miestnych komunikácií určených na rekonštrukciu/obnovu/údržbu.

3.4.2 Rekonštrukcia rozvodov tepla a teplej vody/ rekonštrukcia kotolní – zrealizované v malom rozsahu; bola spracovaná projektová dokumentácia: Rozvody tepla a teplej vody z K1 a K2- ako podklad pre vydanie stavebného povolenia a následne pre prípravu verejného obstarávania na výber dodávateľa prác.

3.4.3 Modernizácia vozového parku Technických služieb mesta Gelnica – potrebné dokúpenie ďalších strojov/zariadení/ vozidiel.

3.4.5 Majetkovo-právne vysporiadanie pozemkov plniacich verejnoprospešné funkcie vrátane geodetického zamerania – táto aktivita je dôležitá aj z pohľadu možnej realizácie projektov financovaných z externých zdrojov, kde je potrebné deklarovať vlastnícky vzťah.

3.4.6 Koncepčné rozšírenie parkovacích plôch v meste – pokračovať v aktivite v rámci možností využitia voľných plôch na tento účel v súlade s ÚPD SÚ Gelnica.

3.4.7 Zvyšovanie energetickej efektívnosti budov a zariadení vo vlastníctve mesta – dôležité zabezpečiť zvýšenie energetickej efektívnosti v nadväznosti na priority SR na nadchádzajúce obdobie: Ekologickejšia nízkouhlíková Európa a Slovensko.

Z dôvodu realizovania investícií v uvedených aktivitách mesto bude pokračovať v ich realizácií aj v programovom období nového PHRSR mesta Gelnica v prípade, ak získa k týmto aktivitám vhodné spolufinancovanie.

2.1.18 EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO OBDOBIA

Ex-post hodnotenie predchádzajúceho obdobia je vyhodnotením najvýznamnejších zrealizovaných aktivít Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Gelnica na roky 2015 – 2021 a je uvedené v samostatnej prílohe tohto dokumentu.

Formulár 8 (Ú 9) Ex-post hodnotenie PHRSR mesta Gelnica na roky 2015 - 2021 s hodnotením čerpania finančných prostriedkov pri realizácii PHRSR

v tis. EUR na dve desatinné miesta

č.	Názov investície - projekt, obec, okres, samosprávny kraj	Číslo a názov aktivity - projekt, obec, okres, samosprávny kraj	Klasifikácia investície (stavby) - triedy	Rok začatia	Ukazovateľ	Cena podľa vykonávacieho projektu		Objem finančných prostriedkov v príslušnom roku spolu			Finančné prostriedky podľa zdrojov								
				Rok dokončenia	Merná jednotka	Celkom	Z toho stavebná časť	Rok	Objem fin. prost-riedkov	Z toho verejné investície	Štátny rozpočet	Rozpočet samo-správneho kraja	Rozpočet obce	Štátne účelové fondy	Úvery so zárukou štátu	Rozpočet EÚ	Kód OP	Súkr. zdroje	Iné zdroje
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1	**Dokončenie rekonštrukcie zimného štadióna**	2.9.1 Dokončenie rekonštrukcie zimného štadióna	1265 - Budovy na šport	2015		1229,3		2015	29,40	29,40			29,40						
								2016	4,50	4,50			4,50						
								2017	130,00	130,00	25,00		105,00						
				2020				2018	417,89	417,89	250,00		167,89						
								2019	198,29	198,29	15,00		183,29						
								2020	449,21	449,21	40,00		409,21						
2	**Modernizácia a rozšírenie kamerového systému**	1.11.2 Modernizácia a rozšírenie kamerového systému		2015		33,01		2015	8,97	8,97	7,17		1,79						
								2017	14,35	14,35	9,60		4,75						
								2019	7,93	7,93	50,00		2,37						
								2020	1,75	1,75			1,75						
3	**Rekonštrukcia futbalového štadióna**	2.9.2 Rekonštrukcia futbalového	1265 - Budovy na šport	2015		115,65		2015	7,45	4,45			4,45						3,00
								2017	38,43	38,43			38,43						

		štadióna, úprava a viacúčelové využitie jeho okolia ako športového areálu		2019				2018	39,80	39,80	10,00		29,80							
								2019	29,97	29,97			29,97							
4	**Modernizácia vozového parku Technických služieb**	3.4.3 Modernizácia vozového parku Technických služieb		2015		224,43		2016	6,86	6,86			6,86							
								2016	6,86	6,86			6,86							
								2018	25,04	25,04			25,04							
				2021				2019	19,94	19,94			19,94							
								2020	167,20	167,20	132,05		35,15							
5	**Rekonštrukcia oboch materských škôl**	1.7.1 Rekonštrukcia budov oboch materských škôl	1263 - Školy, univerzity a budovy na vzdelávanie	2016		728,26		2016	2,00	2,00			2,00							
								2017	17,18	17,18			17,18							
								2018	0,48	0,48			0,48							
								2019	568,43	568,43	106,48		66,80			395,14				
				2021				2020	108,35	108,35	9,27		20,23			78,85				
								2021	31,62	31,62			31,62							
6	**Rekonštrukcia turisticky atraktívnych nehnuteľností**	1.4.5 Rekonštrukcia ostatných turisticky atraktívnych nehnuteľností	1274 - Ostatné budovy, i.n.	2016		50,17		2016	7,95	7,95		1,30	6,65							
								2017	2,51	2,51		2,50								
				2019				2018	18,12	18,12		13,28	4,83							
								2019	21,59	21,59		11,00	10,59							
7	**Rekonštrukcia a výstavba multifunkčných športových plôch**	2.9.4 Rekonštrukcia existujúcich a výstavba nových multifunkčných športových plôch	2412 - Ostatné športové a rekreačné stavby	2016		76,48		2016	9,18	9,18			9,18							
								2017	48,43	48,43			48,43							
				2019				2018	18,86	16,74	8,50		8,24							2,12
8	**Rekonštrukcia rozvodov tepla a teplej vody**	3.4.2 Rekonštrukcia rozvodov tepla a teplej vody	2222 - Miestne potrubné rozvody vody	2017		65,90		2017	7,70	7,70			7,70							
				2020				2020	58,20	58,20			58,20							

9	**Rekonštrukcia mestskej knižnice**	2.10.6 Rekonštrukcia mestskej knižnice	1262 - Múzeá a knižnice	2017		48,97		2017	6,99	6,99			6,99							
				2018				2018	41,97	41,97	30,99		10,98							
10	**Rekonštrukcia Baníckeho múzea**	1.4.1 Rekonštrukcia Baníckeho múzea	1262 – Múzeá a knižnice	2018		223,34		2018	11,69	11,69	8,90		2,79							
				2020				2019	145,14	145,14	120,99		24,15							
								2020	66,49	66,49	20,00		46,49							
11	**Rekonštrukcia domu opatrovateľskej služby**	2.6.1 Rekonštrukcia domu osobitného určenia/Dom opatrovateľskej služby	1130 - Ostatné budovy na bývanie	2018		87,47		2018	37,67	37,67	20,00		17,67							
				2021				2020	12,43	12,43			12,43							
								2021	37,37	37,37	36,72		0,65							
12	**Rekonštrukcia bytových domov vo vlastníctve mesta**	2.1.2 Rekonštrukcia bytových domov vo vlastníctve mesta	1122 - Trojbytové a viacbytové budovy	2018		34,84		2018	34,84	34,84			34,84							
				2018																
13	**Obnova miestnych komunikácií**	3.4.1 Obnova miestnych komunikácií	2112 - Miestne komunikácie	2019		1033		2019	359,05	359,05	319,29		39,76							
				2021				2020	368,33	368,33	17,71		350,62							
								2021	305,62	305,62	14,99		245,66			44,97				
14	**Dokončenie rekonštrukcie Základnej školy**	1.7.2 Dokončenie rekonštrukcie ZŠ, jej telocvične, bazéna a areálu	1263 - Školy, univerzity a budovy na vzdelávanie	2019		175,72		2019	128,25	128,25	112,48		15,83							
				2021				2020	31,38	31,38			31,38							
								2021	16,09	16,09	1,61		0,81			13,67				

Zdroj : Mestský úrad Gelnica

2.1.19 EX-ANTE HODNOTENIE STAVU PROJEKTOVEJ PRIPRAVENOSTI

Ex-ante hodnotenie stavu projektovej pripravenosti investícií analyzuje súčasný stav pripravenosti investičných zámerov a možnosti ich financovania z rôznych zdrojov. Uvádza prehľad významnejších investičných zámerov, ktoré mesto realizuje v súčasnosti, má spracovanú príslušnú dokumentáciu, resp. už bola podaná žiadosť o NFP. Formulár Ex – ante hodnotenie tvorí samostatnú prílohu tohto dokumentu.

Formulár 9 (A 4) Ex-ante hodnotenie - stav projektovej pripravenosti investícií k termínu vypracovania PHRSR (pipe_line) - mesto Gelnica

V tis. (€) na dve desatinné miesta

por. č.	Politika - oblasť	Názov investície, obec, okres, samosprávny kraj	Klasifikácia stavby - triedy	Rok začatia-plán / Rok dokončenia-plán	Technická príprava mesiac/rok (ÚR: / SP: / PD:)	Cena podľa stavebného zámeru: Celkom	Cena podľa stavebného zámeru: Z toho stavebná časť	Navrhovaný objem finančných prostriedkov v príslušnom roku spolu: Rok	Objem fin. prostriedkov celkom	Z toho verejné investície	Finančné prostriedky podľa zdrojov: Štátny rozpočet	Rozpočet KSK	Rozpočet obce	Štátne účelové fondy	Úvery so zárukou štátu	Rozpočet EÚ	Kód OP	Súkr. zdroje	Iné zdroje
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1	Politika (oblasť)- Hospodárska	Stavebná obnova Baníckeho múzea v Gelnici- časť - uličná fasáda objektu (REGIONÁLNY PRÍSPEVOK)	1262 - Múzeá a knižnice	2022	11/2012	96,34	96,34	2022	96,34	96,34	89,40	0,00	6,94	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
					0			2023											
					08/2012 - 09/2018			2024											
2		BANSKÝ SKANZEN - časť KLOPACKA (ZVONICA) (REGIONÁLNY PRÍSPEVOK)	1262 - Múzeá a knižnice	2022		34,09	34,09	2022	34,09	34,09	31,64	0	2,45	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00
					08/20020			2023											
				2022	08/2018			2024											
3		Historický NÁUČNÝ CHODNÍK (REGIONÁLNY PRÍSPEVOK)	1262 - Múzeá a knižnice	2022		52,35	52,35	2022	52,35	52,35	48,58	0,00	3,77	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
								2023											
				2022	03/2021			2024											
4		Skvalitnenie DOPRAVNEJ INFRASTRUKTURY: komplexná obnova povrchov Vetva 1 – ul. Šport. od č. s. 1318 po 1314 Vetva 2 - ul. Šport. č. s. 1318 po č. s. 1316 (REGIONÁLNY PRÍSPEVOK)	2112 - Miestne komunikácie	2022	10/2021	149,21	149,21	2022	149,21	149,21	109,00	0,00	40,21	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
					10/2021			2023											
								2024											
5		GELNICA - Dobudovanie a rekonštrukcia technickej infraštruktúry (chodníky a cesty)	2112 - Miestne komunikácie	2022	08/2019	473,31	473,31	2022	473,31	473,31	45,83	0,00	15,04	0,00	0,00	412,44	0,00	0,00	0,00
					09/2019 a 02/2020			2023											
					08/2019			2024											
6	Politika (oblasť) – Životné prostredie	Rekonštrukcia rozvodov tepla a teplej vody (uvedené náklady iba na spracovanie projektovej dokumentácie)	2222 - Miestne potrubné rozvody vody	2020	08/2020	58,20	58,20	*2020*	58,20	58,20	0,00	0,00	58,20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
								2023											
				2024				*2024*											

Zdroj : Mestský úrad Gelnica

2.2 ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA

Analýza vonkajšieho prostredia obsahuje identifikáciu hlavných vonkajších faktorov územia, analýzu vplyvu vonkajšieho prostredia na vývoj situácie v území.

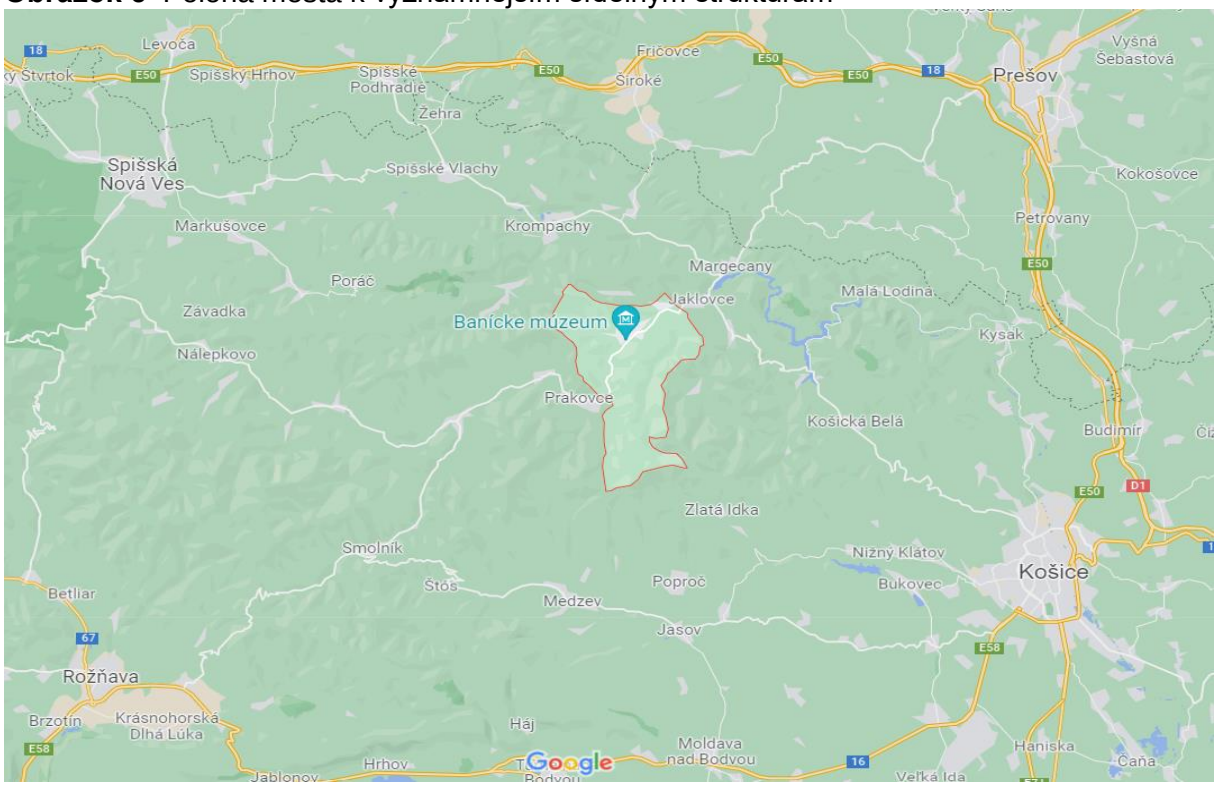
2.2.1 ANALÝZA VÄZIEB ÚZEMIA

Mesto Gelnica sa nachádza v severovýchodnej časti územia okresu Gelnica a má aj postavenie okresného mesta.

Okres Gelnica tzv. „Hnilecká dolina“ sa nachádza v severozápadnej časti Košického samosprávneho kraja, kde charakter krajiny je členitý podhorský a horský a takmer celé územie okresu leží v oblasti Slovenské rudohorie, celku Volovské vrchy, na východe do územia okresu zasahujú geomorfologické celky Čierna hora, Branisko a Hornádska kotlina. Najvyšším bodom okresu je Zlatý stôl vo Volovských vrchoch v 1322 m n. m., vrch Sľubica v 1129 m n. m v pohorí Branisko, najnižší bod je vodná nádrž Ružín v nadmorskej výške 330 m n. m.

Územie okresu Gelnica patrí do povodia Hornádu, odvodňovaný riekou Hnilec po dĺžke 52,5 km (s významnejšími prítokmi Smolník, Stará Voda a Kojšovský potok), ktorý sa vlieva do rieky Hornád pri obci Margecany a tieto sú prítokmi priehrady Ružín.
Územím okresu neprechádza cesta I. triedy, cesty II. triedy sú v dĺžke 89,940 km a cesty III. triedy v dĺžke 41,537 km.

Obrázok 6 Poloha mesta k významnejším sídelným štruktúram

Zdroj : https://mapa.zoznam.sk/mapy-miest/Gelnica

Okres Gelnica je súčasťou Košického samosprávneho kraja (KSK), ktorý je vidiecky, pomaly sa rozvíjajúci región SR, s dlhodobou vysokou mierou nezamestnanosti. Košický kraj na juhu hraničí s Maďarskou republikou a na východe s Ukrajinou. Hodnotením

vnútorného potenciálu regiónu je Košický kraj druhým najväčším obývaným krajom s 14,7% podielom celkového počtu obyvateľov SR s hustotou zaľudnenia 119 obyvateľov na km a rozlohou je štvrtým najväčším krajom SR s 13,8% podielom územia SR.

Tabuľka 51 Územné členenie

Územie	Rozloha katastrálneho územia (v km^2)	Počet obyvateľov k 31.12.2020	Hustota obyvateľov (na km^2)
Gelnica	57,65	6003	104,5
Okres Gelnica	584,43	31894	54,61
Košický kraj	6754,5	801460	118,71

Zdroj : vlastné spracovanie

Rozloha vymedzeného územia je 57,65 km^2 (5765 ha) a v rámci okresu Gelnica predstavuje 9,9 % podiel celkovej plochy okresu, kým počet obyvateľov k 31.12.2020 bol 6003 obyvateľov t. j. 19,6 % podiel celkového počtu obyvateľov okresu Gelnica, s hustotou obyvateľov 104,5 na km^2, čím hustota obyvateľstva výrazne prevyšuje hodnoty okresného priemeru (54,61 obyv./km^2), neprevyšuje hodnoty krajského priemeru (118,71 obyv./km^2) a mierne zaostáva za hodnotami celoslovenského priemeru (110,6 obyv./km^2).

Sídlo je prístupné prostredníctvom štátnej cesty II/546 a jednokoľajovej neelektrifikovanej železničnej trate Margecany – Červená skala.

Tabuľka 52 Vzdialenosť významných sídelných štruktúr a dôležitých cieľov

	Vzdialenosť (km)	Čas cesty (min)
Margecany	9	13
Krompachy	20	22
Široké – diaľnica D1	26	29
Prešov	38	42
Košice	41	48
Košice letisko	49	54
Spišská Nová Ves	48	48
Rožňava	53	66

Zdroj : https://mapa.zoznam.sk

Najbližšia železničná stanica vnútroštátneho a medzinárodného významu na hlavnej elektrifikovanej železničnej trati so zástavkami rýchlikov je v obci Margecany vo vzdialenosti 9 km od sídla, najbližšie napojenie na diaľnicu D1 je v obci Široké vo vzdialenosti 26 km a na najbližšie letisko je vo vzdialenosti 49 km v meste Košice s medzinárodným významom**.** V území nie sú vybudované cyklochodníky, ale prechádzajú ním 4 cyklotrasy

- 1 cyklomagistrála - Hnilecká cyklomagistrála ev.č. CM021 (Dedinky, Mlynky, Rakovec Hnilčík, Nálepkovo, Švedlár, Helcmanovce, Prakovce, Gelnica, Jaklovce, Margecany),
- 2 regionálne cyklotrasy – Karpatská cyklistická cesta č. 2882 a Mária Huta – Kojšovská Hoľa č. 2858,
- 1 rodinná trasa – Hlinisko – Gelnica most č. 5855.

Aj v území KSK sa začína prejavovať proces starnutia obyvateľstva, kopíruje celoslovenský trend a podiel detskej zložky klesá, pomaly narastá podiel obyvateľstva v poproduktívnom veku, pričom mesto Gelnica je od roku 2020 nad celookresným priemerom, mierne pod celokrajským a celoslovenským priemerom poproduktívneho obyvateľstva.

Východiskovým dokumentom na riešenie územnej koncentrácie pre rozhodovanie o umiestňovaní Európskych štrukturálnych a investičných fondov je rozvoj územia sídelnej štruktúry definovanej v Koncepcii územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS) v znení zmien a doplnkov č.1 KURS 2011, s definíciou centier a ťažísk osídlenia. Záväzná časť KURS v znení KURS 2011 – zmeny a doplnky č.1 KURS 2001, vyhodnotila dodržiavanie zásad a regulatív, schválené uznesením vlády Slovenskej republiky č. 1033/2001. V oblasti celoštátnych a nadregionálnych súvislostí usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry týkajúcich sa okresu Gelnica, sa jedná o podporovanie rozvoja centier tretej skupiny, ktoré tvoria jej druhú podskupinu, medzi ktorými je zaradený aj okres Gelnica.[36]

Mesto je aj sídlom okresu Gelnica so sídlami orgánov štátnej správy a to Okresný úrad Gelnica so zastúpením organizačného odboru, odboru krízového riadenia, odboru starostlivosti o životné prostredie a katastrálny odboru a Okresného úradu Spišská Nová Ves pracoviská Gelnica - odbor všeobecnej a vnútornej správy, odbor živnostenského podnikania a pozemkový a lesný odbor a miestnej samosprávy i pobočky viacerých verejnoprávnych a komerčných inštitúcií a organizácií poskytujúcich služby nielen obyvateľom mesta, ale i celého okresu – Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Gelnica, Hasičský a záchranný zbor Gelnica, Obvodné oddelenie Policajného zboru Slovenskej republiky Gelnica (pracoviská Okresného riaditeľstva PZ SR - občianske preukazy, cestovné doklady, vodičské preukazy, evidencia vozidiel), Sociálna poisťovňa – vysunuté pracovisko Gelnica (pre výkon nemocenského poistenia, dôchodkového poistenia, garančného poistenia, poistenia v nezamestnanosti, lekárskej posudkovej činnosti), pobočka Všeobecnej zdravotnej poisťovne, pobočka Zdravotnej poisťovne Dôvera, Daňový úrad Košice – kontaktné miesto Gelnica, pobočka Slovenskej pošty s filiálkou Poštovej banky, pobočky Slovenskej sporiteľne a Prima banky a pobočka poisťovne Allianz, Komunálna poisťovňa, Kooperativa, Gymnázium Gelnica a ďalšie inštitúcie.

Postavenie mesta Gelnica ako okresného mesta v rámci Košického samosprávneho kraja (ďalej iba KSK) v mnohých ukazovateľoch nezodpovedá celkovému postaveniu a hodnoteniu KSK, kde po transformácii sa spolu s niektorými okresmi východného a južného Slovenska ocitlo mesto a aj okres na okraji strategických záujmov krajiny. Po reštrukturalizácii ťažkého priemyslu, konverzii zbrojárskeho priemyslu najmä v susednej obci Prakovce, útlme banskej činnosti a nerealizovanej transformácii poľnohospodárstva došlo k prehlbovaniu regionálnych rozdielov a zaostávania.

Okres Gelnica bol Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny SR s platnosťou od 30. júna 2017 zaradený medzi najmenej rozvinuté okresy. Miera evidovanej nezamestnanosti bola podľa zákonom stanovených kritérií vyššia ako 1,6 násobok priemernej miery evidovanej nezamestnanosti v Slovenskej republike za rovnaké obdobie. Akčný plán rozvoja okresu Gelnica bol schválený vládou SR na výjazdovom rokovaní dňa 05. apríla 2018 uznesením vlády č. 140/2018. V súlade s akčným plánom v priebehu 5 rokov od jeho schválenia bude môcť okres Gelnica využívať zvýhodnenia pri čerpaní európskych štrukturálnych a investičných fondov, výhodnejšie podmienky pre získanie investičných stimulov, či možnosť čerpania regionálneho príspevku. Všetky tieto opatrenia majú viesť k tvorbe pracovných miest.

Úroveň poskytovania služieb a tovarov je odrazom samotnej kúpyschopnosti, životnej úrovne obyvateľov a aj tým, že značná časť obyvateľov mesta dochádza za prácou, štúdiom,

špecializovaným lekárskym vyšetrením do iného mesta, kde aj využíva sieť služieb a obchodov.

V území sú najvýznamnejšie lesné pozemky, ktoré zaberajú viac ako štyri pätiny plochy katastrálneho územia mesta (82,83 %), trvalé trávne porasty takmer desatinu vymedzeného územia (9,27 %), čo spolu predstavuje 92,1 % plochy tohto územia. Výrazne nízke zastúpenie má orná pôda zaberajúca iba 1 % plochy, pričom nepatrné 5,18 % zastúpenie zastavaných plôch a ostatných plôch je pozitívom z hľadiska environmentálnej záťaže na prírodné prostredie v krajine.

V Gelnici je evidovaných v Ústrednom zozname pamiatkového fondu Pamiatkového úradu SR 34 národných kultúrnych pamiatok a je súčasťou dvoch väčších turisticky zaujímavých trás, ktorými sú Gotická cesta a Železná cesta, čo je prínosom pre rozvoj cestovného ruchu do oblasti.

Aj na území mesta a okresu Gelnica sa prejavuje proces starnutia obyvateľstva, kopíruje priemer Košického samosprávneho kraja a celoslovenský trend, pričom podiel detskej zložky klesá, je postupný nárast obyvateľstva v poproduktívnom veku.

Okres je najlesnatejší okres v rámci SR s viac ako 74% lesnatosťou o rozlohe asi 436 km2, kde hlavné dreviny sú smrek obyčajný, jedľa biela, buk lesný a borovica lesná. Vzácny výskyt aj borovice horskej – kosodreviny a borovice limby.
Okresom prechádza hlavná elektrifikovaná dvojkoľajová železničná trať zo smeru Košice – Bratislava cez obec Margecany a vedľajšia neelektrifikovaná jednokoľajová železničná trať v smere Margecany – Nálepkovo.[37]

Najvyšší bod kraja je vrch Stolica vysoký 1476 m nachádza sa v Slovenskom rudohorí, najnižšie miesto je 94 m n. m. pri vyústení rieky Bodrog. Najväčšou riekou je Bodrog, ktorý spolu so sútokmi odvodňuje najvýchodnejšiu časť kraja. Hornádsku a košickú kotlinu odvodňuje rieka Hornád s prítokmi, západnú časť rieka Slaná a juhovýchodnú časť rieka Tisa. Hospodársky a rekreačný význam majú vodné nádrže Zemplínska Šírava, Ružín, Palcmanská Maša, Bukovec a Dobšiná.

Lesy v kraji pokrývajú až 2/5 územia kraja, najviac v najzalesnenejšom okrese Slovenska - Gelnica až 3/4 územia okresu a nachádzajú sa najmä v horských a podhorských oblastiach kraja v severnej a juhozápadnej časti kraja. Poľnohospodárska pôda zaberá 333 ha pôdy, čo je asi polovica výmery kraja, hlavne v okresoch Trebišov a Michalovce
Priemerné ročné teploty sa v kraji pohybujú okolo 10 °C. podľa vybratých meteorologických staníc, pričom severnejšie časti kraja sú chladnejšie, južnejšie dosahujú až teploty vnútrozemských subtrópov.

Na území KSK sa nachádzajú rudné (železné a strieborné rudy v okresoch Rožňava a Spišská Nová Ves), nerudné (kamenná soľ v okrese Michalovce a mastenec a sadrovec v okrese Rožňava a Spišská Nová Ves) aj energetické suroviny (ropa a zemný plyn na území okresov Michalovce a Trebišov).

Priemysel v r. 2018 sa najviac, až 28,2% podieľal na tvorbe pridanej hodnoty kraja, následne s 18,8% sa podieľali obchod, doprava, ubytovanie a stravovanie a s 12,9% verejná správa, zdravotníctvo a sociálna pomoc.

V roku 2019 na území KSK vzdelávanie prebiehalo na 455 materských školách, 303 základných školách, 34 gymnáziách, 61 stredných odborných školách a 4 vysokých školách.

Zdravotná starostlivosť v roku 2019 na území KSK bola zabezpečovaná cestou 1 888 zdravotníckych zariadení, z toho v 17 nemocniciach, v 1 463 zariadeniach ambulantnej zdravotnej starostlivosti a v 7 liečebniach.

Cestovný ruch na území KSK má veľmi priaznivé predpoklady na rozvoj, v roku 2019 bolo ubytovaných 456 tisíc návštevníkov, kde medzi najnavštevovanejšie patrí aj okres Spišská Nová Ves. Na území kraja sa nachádzajú 2 národné parky a to Národný park Slovenský raj a Národný park Slovenský kras a prírodným unikátom európskeho významu sú Dobšinská ľadová jaskyňa, Herliansky gejzír, Gombasecká jaskyňa a jaskyňa Domica.

V kraji je 440 obcí, z toho 17 získalo štatút mesta.[38]

Mesto Gelnica je členom národných a regionálnych záujmových a občianskych združení a nadácií, prostredníctvom ktorých sa mesto snaží uplatňovať a presadzovať svoje rozvojové záujmy

- Združenie miest a obcí Slovenska (ZMOS) ul. Bezručova 9, 811 09 Bratislava – organizácia zastupujúca záujmy samospráv na celoslovenskej úrovni
- Združenie miest a obcí Hnileckého regiónu (ZMOHR) ul. Banícke námestie 4, Gelnica – združenie obcí Hnileckého regiónu, presadzujúce záujmy členských obcí
- Miestna akčná skupina (MAS) HNILEC, ul. Obchodná 7, 055 01 Margecany – verejno-súkromné partnerstvo rôznych organizácií (obcí, podnikateľov, občianskych združení, neziskových organizácií a pod.), vytvorené za účelom zlepšovania kvality života v území združenia (územie obcí, ktoré sú členmi združenia), s podporou trvalo udržateľného rozvoja
- Združenie SEZO – Spiš ul. Sadová 13, 052 01 Spišská Nová Ves.– združenie obcí z okresov Spišská Nová Ves, Gelnica a Levoča, s cieľom vytvorenia podmienok v regióne k efektívnej a trvalo udržateľnej realizácii zberu triedených odpadov
- Oblastná organizácia cestovného ruchu SPIŠ, Nábrežie Hornádu 14, 052 01 Spišská Nová Ves je zameraná na rozvoj turistiky, cykloturistiky a na propagáciu Spiša.
- Zväz múzeí na Slovensku (ZMS), Kapitulská 23, 974 00 Banská Bystrica je profesijné záujmové združenie múzeí v Slovenskej republike,
- Združenie náčelníkov mestských a obecných polícií, Jarkova 24, 080 68 Prešov
- Karpatský euroregión (KER) Slovensko, Hlavná 68, 040 01 Košice je medzinárodné regionálne združenie koordinujúce, podporujúce a realizujúce cezhraničnú spoluprácu,
- Združenie hlavných kontrolórov, Hviezdoslavova 33, 059 21 Svit.

Partnerské mestá

Mesto Gelnica má podpísané Dohody o partnerskej medzinárodnej spolupráci s mestami

- Rudnik nad Sanem (Poľsko) od r. 2001,
- Horní Suchá (Česká republika) od roku 2002,
- Novodnistrovsk (Ukrajina) od r. 2017,
- Biecz (Poľsko) od r. 2019.

Aktívna spolupráca prebieha s partnerskými mestami z Poľska, Česka a Ukrajiny so zameraním hlavne na oblasť kultúry a športu.

2.2.2 VPLYV VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V ÚZEMÍ

Vonkajšie prostredie reaguje na legislatívu, normy a odporúčania z úrovne EÚ, cestou legislatívy SR, regionálnej a miestnej úrovni. Vplyv vonkajšieho prostredia na úroveň miestnej samosprávy uvádza STEEP analýza.

STEEP analýza mesta zahŕňa posúdenie všetkých možných existujúcich vonkajších faktorov dotýkajúcich sa oblastí rozvoja vo vzťahu ku konkrétnemu územiu zameraná na :

- vplyvy sociálnych, technologických, ekonomických, ekologických, politických a hodnotových faktorov vonkajšieho prostredia vplývajú na schopnosť územia napĺňať svoju víziu a strategické ciele,
- analýzu známych a očakávaných udalosti,
- dopad udalosti, trendov a plánovaného rozvoja na územie,
- možný budúci vývoj územia vývoja pre územie mesta (dôsledky sú čiastočne identifikované vo SWOT analýze - príležitosti a ohrozenia.

Vonkajšie faktory sú rozdelené podľa analyzovaných oblastí s využívaním vplyvu **hodnôt** vonkajšieho prostredia :
S – sociálne, T – technologické, E – ekonomické, E – ekologické, P – politické.
Sociálne - analýza dát týkajúca sa obyvateľstva, demografického vývoja, pracovnej aktivity a trhu práce, životného štýlu, postojov a hodnôt, vzdelania, zdravia, kriminality a pod.
Technologické - analýza dát k novým technológiám, vede a výskumu.
Ekonomické - analýza národných, regionálnych a miestnych ekonomík týkajúca možnosti využitia finančných prostriedkov, investícií do rozvoja infraštruktúry, trhu práce a zamestnanosti, ekonomicky aktívneho obyvateľstva a pod.
Ekologické analýza k ochrane vody, ovzdušia, možné environmentálne riziká, energetické zdroje, odpadové hospodárstvo.
Politické – dáta oblasti štátnej politiky a verejných politík, legislatívy, možných štátnych zásahov, politických a súdnych rozhodnutí a pod..
Hodnoty – analýza hodnotových postojov k vonkajšiemu prostrediu.[39]

Formulár 12 (A 6) STEEP analýza mesta Gelnica

SOCIÁLNE	TECHNOLOGICKÉ	EKONOMICKÉ	EKOLOGICKÉ	POLITICKÉ	HODNOTY
Zvyšujúci sa podiel poproduktívneho obyvateľstva	Digitalizácia verejných služieb a verejnej správy	Existencia ekonomicky aktívnych spoločností, firiem a sieť služieb	Podpora ochrany životného prostredia	Politika vlády v hospodárskej, sociálnej oblasti a oblasti ŽP	Tímová spolupráca, sociálnoekonomickými a partnermi z oblasti ŽP
Migrácia ekonomicky aktívnych ľudí za prácou	Zavádzanie mobilných aplikácií k využívaniu verejných služieb	Príležitosť pre ďalší rozvoj cestovného ruchu	Podpora znižovania environmentálnych záťaží	Podpora regionálneho rozvoja dotačnými programami	Zmeny postojov vo vývoji spoločnosti
Zmeny trhu práce ovplyvnené inováciami	Rozvoj nových technologických riešení v školstve, zdravotníctve a sociálnych službách	Verejné zdroje k podpore rozvoja mesta	Zvyšovanie povedomia ľudí a tlak na environmentálnu zodpovednosť	Limitovaná možnosť čerpania financií z fondov EÚ	Rozvoj komunít, dobrovoľníctvo
Vzdelanostná štruktúra obyvateľov	Nové ekologické technológie v službách, cestovnom ruchu	Trendy v prístupe investorov	Vplyv rôznych subjektov na životné prostredie	Zmena vlády výsledkom volieb	Osobnostné hodnoty

Zmeny životného štýlu ľudí	Dostupnosť technológií a možnosť ich využívania	Dostupnosť finančných zdrojov	Rozvoj nových ekologických služieb	Politická a bezpečnostná situácia v krajine	
Rozvoj komunít a dobrovoľníctva	Modernizácia technológií	Daňová politika	Rozvoj ekologického zhodnocovania prírodných zdrojov územia	Komplikovaná legislatíva pri vysporiadavaní pozemkov	
Módne štýly	Trendy inteligentných technológií	Možnosť využitia existujúcich objektov k podnikateľským aktivitám v území	Trendy k prechodu na obehové odpadové hospodárstvo	Uplatňovanie partnerstva pri realizácií miestnej politiky	
Flexibilita poskytovania sociálnych služieb		Pandémia Covid 19	Rozvoj alternatívnych druhov dopravy	Zdĺhavé verejné obstarávanie	

Zdroj : Vlastné spracovanie

2.3 ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA

2.3.1 SWOT ANALÝZA

SWOT analýza sa používa na hodnotenie silných, slabých stránok, príležitostí a ohrození, ktoré sa týkajú danej oblasti a patrí medzi základné nástroje strategického plánovania. Je jednoduchou a rýchlou metódou, ktorá sumarizuje množstvo faktov a informácií o skúmanej oblasti. Vytvára prehľad aktuálnej situácie pred formulovaním stratégie.
Silné a slabé stránky vyjadrujú súčasný stav hodnotenej hospodárskej a sociálnej oblasti a oblasti životného prostredia v území z hľadiska vnútorných pozitívnych a negatívnych faktorov. Príležitosti a ohrozenia vyjadrujú predpoklad vplyvu vonkajších faktorov na budúci rozvoj územia.

MATICA ANALÝZY SWOT			
	POZITÍVNE PRE DOSIAHNUTIE CIEĽOV	NEGATÍVNE PRE DOSIAHNUTIE CIEĽOV	
VNÚTORNÉ FAKTORY	**S** **S**TRENGHTS SILNÉ STRÁNKY	**W** **W**EAKNESSES SLABÉ STRÁNKY	SÚČASNOSŤ
VONKAJŠIE FAKTORY	**O** **O**PPORTUNITIES PRÍLEŽITOSTI	**T** **T**HREATS OHROZENIA	BUDÚCNOSŤ

Úlohou SWOT analýz je identifikovať a zdôrazniť tie faktory, ktoré budú mať pre mesto zásadný význam pri dosahovaní cieľov a umožnia posúdiť úroveň budúceho vývoja, ktoré po integrácii údajov boli odovzdané členom pracovných skupín k pripomienkovaniu.

Formulár 13 (A 5) SWOT analýza – **HOSPODÁRSKA OBLASŤ**

Silné stránky	Slabé stránky
- sídlo okresného mesta a centra Hnileckého Regiónu s množstvom historických a kultúrnych pamiatok (34), - atraktivita územia v krásnej okolitej prírode, histórii, kultúre s jeho tradíciami, - pripravenosť mesta na získanie financií z dotačných zdrojov na realizáciu investičných aktivít, - výhodná poloha k významným sídelným štruktúram v okolí – Košice, Prešov, Spišská Nová Ves, - relatívne malá vzdialenosť k dôležitým miestam prospievajúcich k rozvoju cestovného ruchu – Spišský hrad, Ružínska priehrada, Plejsy Krompachy, Slovenský raj ... - vybudovaná technická infraštruktúra, - vlastné zdroje pitnej vody, úpravňa vody a sieť vodojemov, - vybudovaná dopravná infraštruktúra (miestne komunikácie, chodníky pre peších, parkoviská, zastávky SAD), - malé vzdialenosti k dôležitým inštitúciám a službám v rámci mesta, - malá vzdialenosť hlavného železničného uzla v obci Margecany, - možnosti pre celoročný cestovný ruch (CR) (prírodný a kultúrno-historický potenciál územia), - dobré finančné zdravie mesta, - funkčný podnikateľský inkubátor, - funkčný priemyselný park, - existencia podnikateľských spoločnosti vo vlastníctve mesta (GELNICKÉ LESY, s.r.o. Gelnica s rozlohou lesných pozemkov 4646 ha).	- nevýhodná poloha prístupu k diaľnici, - slabo rozvinuté a nedostatočne podporované podnikateľské prostredie, - nedostatočne vybudované aktivity k propagácii a rozvoju CR, - nedostatočné možnosti uplatnenia sa absolventov škôl na trhu práce v území, - nedostatočne ohodnotené pracovné miesta, - nízky počet podnikateľov v oblasti CR, - nedostatočná informovanosť návštevníkov mesta o historických a kultúrnych pamiatkach a možnosti návštev týchto zariadení, - chýbajúca infraštruktúra cyklochodníkov a cyklotrás v území (cyklochodníky, stojany na bicykle, prístrešky), - rozdrobenosť pozemkov a vlastníckych vzťahov v území, - zhoršujúci sa stav mestských stavieb a komunikácií, poškodzovanie miestnych komunikácií zvýšenou intenzitou dopravy - zhoršujúci sa technický stav budovy domu smútku - zastaralý stav kotolní, rozvodov tepla a teplej vody v sídliskovej časti mesta. - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu vybudovanej technickej a dopravnej infraštruktúry, - nedostatok garáži a parkovísk.
Príležitosti	**Ohrozenia**
- využitie Európskych investičných fondov na financovanie rozvojových aktivít, - atraktivita územia v prírodnom a kultúrno – historickom potenciáli – možnosť rozvoja CR, - rekonštrukcia a obnova kúpeľov Turzov, - rekonštrukcia budovy a rozšírenie aktivít Baníckeho múzea, - obnova lyžiarskeho strediska na Šibeničnom vrchu s celoročnou rekreačnou zónou, - tvorba nových produktov CR so zapojením SMART technológií (lepšie využitie potenciálu agroturistiky a podpora vzniku rodinných podnikov v oblasti CR – ubytovacie služby, stravovacie služby, doprava a pod.), - možnosti rozvoja podnikania, miestnych	- nedostatočné využitie možných zdrojov z EÚ - nedostatok financií pre rozvojové aktivity, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z fondov EÚ, čerpania úverových bankových zdrojov, - odliv mladých ľudí za prácou a bývaním do zahraničia resp. väčších sídelných štruktúr, - znižujúci sa podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva, - nízke príjmy obyvateľov a s tým súvisiaca nízka kúpyschopnosť obyvateľstva, - malá miera podpory miest a obci zo strany štátu, - zhoršovanie technického stavu miestnych komunikácií vplyvom zvýšenej intenzity a

služieb a zamestnávania prostredníctvom Všeobecného podnikateľského inkubátora, priemyselného parku a sociálneho podniku, - zlepšenie prístupu malých a stredných podnikateľov k financiám, - možnosti modernizácií miestnych komunikácií a chodníkov, - hľadanie možností pre výstavbu parkovacích miest v území podľa dopytu, - dokončenie rekonštrukcie verejného osvetlenia v meste, - aktívna spolupráca Mesta s podnikateľmi, - možnosti pre zvyšovanie konkurenčného podnikateľského prostredia, - možnosti zvýšenia zamestnanosti.	ťažkej dopravy, - zvyšujúce sa náklady na údržbu ciest a chodníkov, náklady na stavebné materiály, služby a ceny práce, - preferovanie iných oblastí rozvoja mesta, - zhoršujúci sa stav budov vo vlastníctve mesta (Mestský úrad, mestská knižnica, kluby dôchodcov, dom smútku, bytové domy...), - nedostatočná ponuka stravovacích a ubytovacích zariadení počas víkendových dní a turistickej sezóny, - úzko vymedzená účelovosť využitia priemyselného parku.

Zdroj: vlastné spracovanie

Vyhodnotením silných stránok a príležitostí zo SWOT analýzy hospodárskej oblasti boli identifikované hlavné faktory rozvoja mesta. Podobne na základe vyhodnotenia slabých stránok a ohrození boli identifikované hlavné disparity mesta.

HLAVNÉ FAKTORY ROZVOJA HOSPODÁRSKEJ OBLASTI

- ✓ sídlo okresného mesta a centra Hnileckého Regiónu s množstvom historických a kultúrnych pamiatok,
- ✓ dobré finančné zdravie mesta,
- ✓ pripravenosť mesta na získanie financií z dotačných zdrojov na realizáciu investičných aktivít,
- ✓ atraktivita územia v prírodnom a kultúrno, historickom potenciáli s možnosťou rozvoja CR,
- ✓ vybudovaná technická infraštruktúra,
- ✓ vlastné zdroje pitnej vody, úpravňa vody a sieť vodojemov,
- ✓ možnosti rekonštrukcie budovy a rozšírenie aktivít Baníckeho múzea,
- ✓ vybudovaná dopravná infraštruktúra (miestne komunikácie, chodníky pre peších, parkoviská, zastávky SAD),
- ✓ malé vzdialenosti k dôležitým inštitúciám a službám v rámci mesta,
- ✓ malá vzdialenosť hlavného železničného uzla v obci Margecany,
- ✓ výhodná poloha k významným sídelným štruktúram v okolí – Košice, Prešov, Spišská Nová Ves,
- ✓ malá vzdialenosť k dôležitým miestam prospievajúcich k rozvoju cestovného ruchu – Spišský hrad, Ružínska priehrada, Plejsy Krompachy, Slovenský raj ...
- ✓ možnosti pre celoročný cestovný ruch (prírodný a kultúrno-historický potenciál územia),
- ✓ funkčný podnikateľský inkubátor a priemyselný park,
- ✓ existencia podnikateľských spoločnosti vo vlastníctve mesta (GELNICKÉ LESY, s.r.o. Správa domov Gelnica, s.r.o., Sociálny podnik Mesta Gelnica, s.r.o.)

HLAVNÉ DISPARITY OHROZUJÚCE MIESTNY HOSPODÁRSKY ROZVOJ

- ➢ nedostatočné využitie možných zdrojov z EÚ
- ➢ nedostatok financií pre rozvojové aktivity,

- nevýhodné podmienky čerpania úverových bankových zdrojov,
- odliv mladých ľudí za prácou a bývaním do zahraničia resp. väčších sídelných štruktúr,
- znižujúci sa podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva,
- nízke príjmy obyvateľov a s tým súvisiaca nízka kúpyschopnosť obyvateľstva,
- slabo rozvinuté a nedostatočne podporované podnikateľské prostredie,
- nevýhodná poloha prístupu k diaľnici,
- zastaralý stav kotolní, rozvodov tepla a teplej vody v sídliskovej časti mesta,
- nedostatok finančných prostriedkov na údržbu vybudovanej technickej a dopravnej infraštruktúry,
- nedostatočné možnosti uplatnenia sa absolventov škôl na trhu práce v území,
- nedostatočne ohodnotené pracovné miesta,
- nedostatočne vybudované aktivity k propagácii a rozvoju CR,
- zhoršujúci sa stav budov vo vlastníctve mesta (Mestský úrad, mestská knižnica, kluby dôchodcov, dom smútku, bytové domy...),
- nedostatočná ponuka stravovacích a ubytovacích zariadení počas víkendových dní a turistickej sezóny,
- nedostatočná informovanosť návštevníkov mesta o historických a kultúrnych pamiatkach a možnosti návštev týchto zariadení,
- chýbajúca infraštruktúra cyklochodníkov a cyklotrás v území (cyklochodníky, stojany na bicykle, prístrešky),
- rozdrobenosť pozemkov a vlastníckych vzťahov v území,
- zhoršujúci sa technický stav budovy domu smútku,
- nedostatok garáži a parkovísk.

Formulár 14 (A 5) SWOT analýza – **SOCIÁLNA OBLASŤ**

Silné stránky	Slabé stránky
- pripravenosť mesta na získanie financií z dotačných zdrojov na realizáciu investičných aktivít, - vybudovaná infraštruktúra sociálnych služieb v meste, - aktivita verejných a neverených poskytovateľov sociálnych služieb- existencia domova pre seniorov, domu opatrovateľskej služby, denného stacionára pre seniorov, - Vybudovaná sieť všeobecných a špecializovaných lekárskych ambulancií, - existencia kultúrnych zariadení – Banícke múzeum, amfiteáter, knižnica, - funkčné športové kluby futbalu, hokeja, stolného tenisu, šachu, - vybudovaná infraštruktúra voľnočasových športových aktivít - vybudovaná školská sieť - MŠ, ZŠ, CVČ a Gymnázium s kvalitným vyučovacím programom, - výučba detí a mládeže v umeleckých činnostiach v ZUŠ, - široká ponuka mimoškolskej krúžkovej činnosti	- nárast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii - postupné znižovanie počtu obyvateľov mesta pre nepriaznivý demografický vývoj - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - nedostatok finančných prostriedkov pre činnosť a rozvoj sociálnych zariadení, - absencia spoločenskej sály mesta resp. kultúrneho centra, - nedostatočné pokrytie mesta kamerovým systémom, - nevybudovaná infraštruktúra pre IBV, - nedostatočná ponuka nízkoštandardných bytov, - absencia komunitného centra - absencia bezbariérových vstupov do budov v majetku mesta, - zvyšujúci sa počet občanov MRK, aj v centre mesta.

v CVČ, - existencia Mestskej polície a Obvodného oddelenia PZ v meste - funkčnosť existujúceho mestského kamerového monitorovacieho systému, - existencia hasičskej zbrojnice a Hasičského a záchranného zboru v meste - aktívny dobrovoľný hasičský zbor, - dostatok kultúrnych a športových podujatí, - nízka nezamestnanosť a podpora mesta pri zamestnávaní v spolupráci s ÚPSVaR.	
Príležitosti	**Ohrozenia**
- využitie Európskych investičných fondov na financovanie rozvojových aktivít mesta v sociálnej oblasti - možnosti pre rozširovanie špecializovaných zdravotníckych ambulancií v meste, - možností pre skvalitňovanie a rozširovanie sociálnych a zdravotníckych služieb na území mesta (terénna sociálna služba, starostlivosť o seniorov – rozšírenie denného stacionára o kapacity a poskytované služby), - aktivita mesta k príprave lokalít pre rozvoj IBV - možnosti podpory nezamestnaných občanov v rámci projektov AOTP, - propagácia kultúrno-historických, prírodných a turistických atraktivít mesta, - možnosti pre zefektívnenie spolupráce s mestami regiónu a partnerskými mestami, - rozšírenie možností aktívneho kultúrneho a športového využitia voľného času pre deti v CVČ a ZUŠ, - možnosti dokončenia rekonštrukcie Základnej školy, CVČ a ZUŠ, - rozšírenie možností kultúrnych a športových podujatí a voľnočasových aktivít, - dokončenie rekonštrukcií objektov kultúry (Banícke múzeum, knižnica, Dom baníka, banský skanzen, revitalizácia hradného kopca...,) - dokončenie rekonštrukcie objektov športovej infraštruktúry (zimný štadión, futbalový štadión), - aktívna podpora podnikania v meste Gelnica prostredníctvom Všeobecného podnikateľského inkubátora a Priemyselného parku, - sponzoring kultúry, - modernizácia a rozšírenie mestského kamerového monitorovacieho systému vo vybraných lokalitách v meste.	- nedostatočné využitie možných zdrojov z EÚ - nedostatok financií pre rozvojové aktivity, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z fondov EÚ, čerpania úverových bankových zdrojov, - odliv mladých ľudí za prácou a bývaním, - zhoršenie sociálnej situácie niektorých skupín obyvateľstva, - posun priorít mládeže ku konzumnej kultúre nedostatok finančných prostriedkov pre kultúru nezáujem občanov o akýkoľvek druh kultúry - riziko ohrozenia života, zdravia alebo majetkovej ujmy na nemonitorovaných miestach mesta, - nedostatočné kapacity pre využívanie sociálnych služieb obyvateľov - zvyšujúci sa problém s dostupnosťou špecializovanej zdravotnej starostlivosti, - nedostatočné materiálne zabezpečenie a nedostatočná podpora talentovanej mládeže v jednotlivých druhoch športov, - nedostatočná podpora talentov v oblasti umenia, - zhoršujúca sa sociálna situácia súvisiaca s pandémiou COVID 19

Zdroj: vlastné spracovanie

Vyhodnotením silných stránok a príležitostí zo SWOT analýzy sociálnej oblasti boli identifikované hlavné faktory rozvoja mesta. Podobne na základe vyhodnotenia slabých stránok a ohrození boli identifikované hlavné disparity mesta.

HLAVNÉ FAKTORY ROZVOJA SOCIÁLNEJ OBLASTI

- ✓ vybudovaná infraštruktúra sociálnych služieb v meste,
- ✓ aktivita verejných a neverených poskytovateľov sociálnych služieb - existencia domova pre seniorov, domu opatrovateľskej služby, denného stacionára pre seniorov,
- ✓ vybudovaná sieť všeobecných a špecializovaných lekárskych ambulancií a vytvorené podmienky na ich rozširovanie,
- ✓ existencia kultúrnych zariadení – Banícke múzeum, amfiteáter, knižnica,
- ✓ aktivity k vykonávaniu obnovy objektov kultúrnej infraštruktúry,
- ✓ funkčné športové kluby futbalu, hokeja, stolného tenisu, šachu,
- ✓ aktivity k vykonávaniu modernizácie objektov športovej infraštruktúry,
- ✓ vybudovaná infraštruktúra voľnočasových, športových aktivít,
- ✓ vybudovaná školská sieť - MŠ, ZŠ, CVČ a Gymnázium s kvalitným vyučovacím programom,
- ✓ výučba detí a mládeže v umeleckých činnostiach v ZUŠ,
- ✓ široká ponuka mimoškolskej krúžkovej činnosti v CVČ,
- ✓ existencia Mestskej polície a Obvodného oddelenia PZ v meste,
- ✓ funkčnosť existujúceho mestského kamerového monitorovacieho systému v meste,
- ✓ existencia hasičskej zbrojnice Hasičského a záchranného zboru v meste,
- ✓ aktívny dobrovoľný hasičský zbor,
- ✓ dostatok kultúrnych a športových podujatí,
- ✓ nízka nezamestnanosť a podpora mesta pri zamestnávaní v spolupráci s ÚPSVaR,
- ✓ aktivita mesta pri podpore rozvoja bývania,

HLAVNÉ DISPARITY OHROZUJÚCE MIESTNY SOCIÁLNY ROZVOJ

- ➢ nárast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii,
- ➢ postupné znižovanie počtu obyvateľov mesta pre nepriaznivý demografický vývoj,
- ➢ zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva,
- ➢ nedostatok finančných prostriedkov pre činnosť a rozvoj sociálnych zariadení,
- ➢ absencia spoločenskej sály mesta,
- ➢ nedostatočné pokrytie mesta kamerovým systémom a riziko ohrozenia života, zdravia alebo majetkovej ujmy na nemonitorovaných miestach mesta,
- ➢ nevybudovaná infraštruktúra pre IBV,
- ➢ nedostatočná ponuka nízkoštandardných bytov,
- ➢ absencia komunitného centra,
- ➢ absencia bezbariérových vstupov do budov v majetku mesta,
- ➢ zvyšujúci sa počet občanov MRK, aj v centre mesta.
- ➢ posun priorít mládeže ku konzumnej kultúre, nedostatok finančných prostriedkov pre kultúru, nezáujem občanov o akýkoľvek druh kultúry,
- ➢ nedostatočné kapacity pre využívanie sociálnych služieb obyvateľov,
- ➢ zvyšujúci sa problém s dostupnosťou špecializovanej zdravotnej starostlivosti,
- ➢ nedostatočné materiálne zabezpečenie a nedostatočná podpora talentovanej mládeže v jednotlivých druhoch športov.

Formulár 15 (A 5) SWOT analýza – **OBLASŤ ŽIVOTNÉ PROSTREDIE**

Silné stránky	Slabé stránky
- pripravenosť mesta na získanie financií z dotačných zdrojov na realizáciu investičných aktivít, - zachovalé kvalitné životné prostredie v území a blízkom okolí, - zabezpečený separovaný zber v meste, - dostatočné množstvo zberných nádob a košov v území, - zabezpečený systém odvozu a likvidácie TKO, - vybudovaný zberný dvor - existencia priestorov pre výstavbu druhého zberného dvora pre výstavbu kompostoviska, - vybudovaná kanalizačná sieť (čiastočne) s napojením na ČOV, - v území lokalita Natura 2000 - chránené vtáčie územie Volovské vrchy, - možnosti výstavby oddychových zón v časti Turzov, Pod šibeničným vrchom Majáles platz, - dostatočné množstvo zelene, veľká rozloha lesnej plochy - dostatočné zdroje kvalitnej pitnej vody,	- narastanie individuálnej automobilovej dopravy - nedostatočný priestor pre statickú dopravu, slabá infraštruktúra - problémové úseky v intraviláne obce z hľadiska ochrany pred povodňami a hroziacimi zosuvmi pôdy, - zhoršujúci kotolní, stav rozvodov tepla a teplej vody, - nedobudovaná kanalizačná sieť v okrajových častiach mesta,
Príležitosti	**Ohrozenia**
- využitie Európskych investičných fondov na financovanie rozvojových aktivít mesta v oblasti životného prostredia, - zvyšovanie povedomia občanov k ochrane životného prostredia, - skvalitnenie možností triedeného zberu odpadov, - záujem o vybudovanie kompostárne (zberný dvor č. 2), - možnosti výstavby oddychových zón v časti Turzov, Pod šibeničným vrchom Majáles platz, - možnosti rozšírenia zelených a oddychových plôch, - možnosti zvyšovania energetickej efektívnosti budov v majetku mesta, - záujem mesta o rozvoj ekologickej mobility, - možnosti pokračovania budovania kanalizačnej siete a skupinových ČOV.	- nedostatočné využitie možných zdrojov z EÚ, - hrozba zníženia kvality životného prostredia v dôsledku výstavby a rozvoja územia, - zníženie kvality životného prostredia absenciou kanalizačnej siete v častiach „staré“ Legy, Slovenské Cechy, Mária Huta a Perlová dolina, Turzovská ulica a Háj, - trvalý presun cestujúcich z verejnej osobnej dopravy na individuálnu dopravu, - znečistenie ovzdušia malými a strednými zdrojmi znečistenia, - nedostatočné zabezpečenie zachovania a obnovy zelene pri nových investíciách, - nárast množstva produkovaných odpadov, - neriešenie vznikajúcich čiernych skládok, - zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva pri realizovaní rozvojových aktivít.

Zdroj: vlastné spracovanie

Vyhodnotením silných stránok a príležitostí zo SWOT analýzy v oblasti životného prostredia boli identifikované hlavné faktory rozvoja mesta. Podobne na základe vyhodnotenia slabých stránok a ohrození boli identifikované hlavné disparity mesta.

HLAVNÉ FAKTORY PRE SKVALITNENIE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

- ✓ zachovalé kvalitné životné prostredie v území a blízkom okolí,
- ✓ v území lokalita Natura 2000 - chránené vtáčie územie Volovské vrchy,
- ✓ dostatočné množstvo zelene, veľká rozloha lesnej plochy,
- ✓ možnosti výstavby nových oddychových zón v časti Turzov, Pod šibeničným vrchom Majáles platz,
- ✓ dostatočné zdroje kvalitnej pitnej vody,
- ✓ možnosti zvyšovania energetickej efektívnosti budov v majetku mesta,
- ✓ zvyšovanie povedomia občanov k ochrane životného prostredia,
- ✓ vybudovaný zberný dvor a záujem mesta o vybudovanie zberného dvora č. 2 – kompostoviska,
- ✓ zabezpečený separovaný zber v meste,
- ✓ dostatočné množstvo zberných nádob a košov v území,
- ✓ zabezpečený systém odvozu a likvidácie TKO,
- ✓ čiastočne vybudovaná kanalizačná sieť s ČOV a možnosti pre rozširovanie kanalizačnej siete so skupinovými ČOV,
- ✓ záujem mesta o rozvoj ekologickej mobility.

HLAVNÉ DISPARITY OHROZUJÚCE MIESTNY ROZVOJ

- ➢ hrozba zníženia kvality životného prostredia v dôsledku výstavby a rozvoja územia,
- ➢ zhoršujúci kotolní, stav rozvodov tepla a teplej vody,
- ➢ zníženie kvality životného prostredia absenciou kanalizačnej siete v častiach „staré“ Legy, Slovenské Cechy, Mária Huta a Perlová dolina, Turzovská ulica a Háj,
- ➢ narastanie individuálnej automobilovej na úkor verejnej dopravy,
- ➢ znečistenie ovzdušia malými a strednými zdrojmi znečistenia,
- ➢ nedostatočné zabezpečenie zachovania a obnovy zelene pri nových investíciách,
- ➢ nárast množstva produkovaných odpadov,
- ➢ problémové úseky v intraviláne obce z hľadiska ochrany pred hroziacimi mimoriadnymi udalosťami spojenými so zmenou klímy,
- ➢ neriešenie vznikajúcich vplyvov zhoršovania životného prostredia a vzniku čiernych skládok,
- ➢ zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva realizáciou rozvojových aktivít.

2.3.2 IDENTIFIKÁCIA POTRIEB A ODHAD BUDÚCEHO VÝVOJA MESTA

Prioritné potreby územia boli identifikované analýzou vnútorného prostredia, dotazníkovým prieskumom, SWOT analýzou a analýzou vonkajšieho prostredia. Výber kľúčových potrieb predstavuje najdôležitejší krok v strategickom plánovaní a zostavení samotnej stratégie PHRSR. Prioritné oblasti stratégie PHRSR vychádzajú z identifikovaných základných problémov a potrieb a predstavujú oblasti rozvoja, do ktorých je potrebné plánovať financovanie, personálne a materiálne zdroje. Základné problémy súčasnej situácie územia boli identifikované vykonanými analýzami, dotazníkovým prieskumom a počas pracovných stretnutí.

Pri definovaní problémov a potrieb vyhodnotením dotazníkového prieskumu sa vychádzalo z názorov odbornej verejnosti a všetkých cieľových skupín obyvateľstva, ktorí boli aktívne zapojení pri tvorbe dokumentu :

1/ V období od 24.06.2021 – 10.07.2021 bol vykonaný dotazníkový prieskum odbornej verejnosti, kde z 30 e-mailom oslovených (vedúci zamestnanci mesta Gelnica, riaditelia mestských organizácií, poslanci MsZ, podnikatelia, zástupcovia združení a spolkov) sa do prieskumu zapojili iba 12 s nasledovným vyhodnotením (v niektorých otázkach bola možnosť aj viac odpovedí respondentov) :

- Aktivity mesta za posledných 5 rokov vnímané pozitívne – miestne komunikácie, rozvoj produktov cestovného ruchu, oprava materských škôl, kultúra, šport a oddych, opravy infraštruktúry a oprava Baníckeho múzea.
- Aktivity mesta za posledných 5 rokov vnímané negatívne - neriešenie rómskej otázky (ul. Hlavná, ul. Hnilecká) a tým aj k zanedbanému centru mesta, k chátraniu Turzova a bývalého lyžiarskeho areálu.
- Najvýznamnejšie prednosti a výhody života v meste – pekná príroda, možnosť turistiky, občianska vybavenosť a bezpečnosť.
- Najvýznamnejšie nevýhody života v meste – rómska otázka v centre mesta (chátrajúce centrum mesta), nedostatok špecializovanej ambulantnej lekárskej starostlivosti, nedostatok pracovných príležitostí, kultúra, kultúrne podujatia a absencia spoločenskej sály, nedostatočné služby (obchodné prevádzky, stravovanie, ubytovanie).
- Úroveň služieb pre turistov v meste a stav historických a kultúrnych pamiatok boli hodnotené skôr horšie.
- Kvalita životného prostredia v meste bola hodnotená skôr lepšie.
- Vnímanie mesta Gelnica v súčasnosti – respondenti skôr súhlasili, že mesto je v rozvoji a obľúbené, priemerné hodnotenie bolo k atraktívnemu, konzervatívnemu a znečistenému mestu a respondenti nesúhlasili, že Gelnica je moderným mestom.
- Najväčšie nedostatky mesta najčastejšie uvedené – technická infraštruktúra, sociálna infraštruktúra, ekonomika a podnikateľské prostredie.
- Oblasti rozvoja mesta v nasledujúcom období – podpora a rozvoj podnikania, podpora a rozšírenie zdravotníckych služieb, bytová výstavba a nové stavebné pozemky pre IBV, rekonštrukcia ciest a chodníkov, rozvoj cestovného ruchu, tepelné hospodárstvo, bezpečnosť a poriadok, zvýšenie atraktivity centra mesta a úprava verejných priestranstiev.
- Zvýšenie atraktivity mesta – zatraktívnenie centra mesta, rozvoj cestovného ruchu (Turzov, lyžiarsky vlek) a jeho propagácia, vysťahovanie neprispôsobivých občanov z centra mesta.
- Navrhované projekty respondentmi k realizácií v budúcom období – bývanie a pozemky pre IBV, rozvoj cestovného ruchu, kultúra – absencia spoločenskej sály, cyklochodníky a cyklotrasy, tepelné rozvody, sociálne služby a rekonštrukcie infraštruktúry sociálnych služieb, cesty, chodníky, oddychové zóny a úpravy verejných priestranstiev, verejné osvetlenie a úprava centra mesta.

2/ V období od 16.07.2021 – 04.08.2021 bol vykonaný dotazníkový prieskum občanov mesta cestou webovej stránky mesta a Facebooku, ktorého sa zúčastnilo celkom 193 respondentov s nasledovným vyhodnotením (v niektorých otázkach bola možnosť aj viac odpovedí) :

- Zúčastnení respondenti podľa pohlavia - 75 mužov (39%) a 118 žien (61%).
- Zúčastnení respondenti podľa veku – 15-19 rokov 13 (7%), 20-29 rokov 43 (22,2%), 30-39 rokov 55 (28%), 40-49 rokov 33 (17%), 50-64 rokov 36 (19%), 65 a viac rokov 12 (6,3%) a 1respondent neodpovedal (0,5%).
- Zúčastnení respondenti podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania – základné 5 (2,6%), vyučení 7 (3,6%), vyučení s maturitou 25 (12,8%), stredné všeobecné 15

(7,8%), stredné odborné 53 (27,4%), vysokoškolské I. stupeň 12 (6,3%), vysokoškolské II. stupeň 69 (35,9%), vysokoškolské III. stupeň 6 (3,1%) a 1respondent neodpovedal (0,5%).

- Ekonomická aktivity respondentov – zamestnaný 118 (61%), súkromní podnikatelia 16 (8,3%), dôchodcovia 17 (8,9%), študenti 23 (11,9%), materská dovolenka 12 (6,2%), nezamestnaní 6 (3,1%) a 1respondent neodpovedal (0,5%).
- Bydlisko respondentov – trvalé bydlisko 178 (92%), prechodné bydlisko 10 (5%) a 5 respondenti neodpovedali (3%).
- Bydlisko respondentov podľa ulíc (alebo k najbližšej uvedenej) – ul. Hlavná, Slovenská, Hnilecká, Požiarnická – 13 (6,8%), ul. SNP, Športová, Záhradná, Tehelná 100 (52%), ul. Kukučínová, Vajanského, Nemocničná, Cintorínska 7 (4%), časť Legy 23 (12%), ul. Turzovská, Krížna, Banícka, Zámková – 28 (14%), časť Slovenské cechy 2 (1%), časť Háj 1 (0,5%), časť Mária Huta 11 (5,7%) a ul. Perlová, Strojárenská 4 (2%) a 4 respondenti neodpovedali (2%).
- Spokojnosť s kvalitou života v meste - veľmi spokojní 4 (2,1%), spokojní 90 (46,6%), menej spokojní 83 (43%), nespokojní 15 (7,8%) a 1 respondent neodpovedal (0,5%).
- Hodnotenie rozvoja a napredovania mesta v posledných 5 rokoch – pozitívne 72 (37,3%), priemerne 96 (49,7%), negatívne 22 (11,4%) a nevedeli posúdiť 3 (1,6%).
- Zdroje informácií respondentov o meste – internet 171 (88,6%), úradná tabuľa 3 (1,5%), rodina/priatelia 18 (9,3%) a 1respondent neodpovedal (0,5%).
- Vyjadrenie respondentov, či poznajú rozvojové aktivity mesta – áno 37 (19,1%), čiastočne 138 (71,5%), nie 17 (8,9%) a 1respondent neodpovedal (0,5%).
- Oblastí verejného života, ktoré je potrebné čo najskôr riešiť a rozvíjať (s možnosťou označenia 5 najdôležitejších) – rozvoj a skvalitnenie dopravy 105, ekonomický rozvoj 103, kvalita zdravotníckych služieb 103, rozvoj cestovného ruchu 90, rozvoj bývania a bytovej politiky 73, prírodné dedičstvo 68, zlepšenie technickej a dopravnej infraštruktúry 67, rozvoj kultúry a kultúrnych činností 60, rozvoj občianskej vybavenosti a sociálnych služieb 53, školstvo a vzdelávanie 39, rozvoj športových činností 36, rozvoj odpadového hospodárstva 28, využívanie obnoviteľných zdrojov energie 26, rozvoj a skvalitňovanie vzťahov Mesto - občania 20, rozvoj a skvalitnenie služieb a výroby 16, iné (rómska otázka, atraktivita ul. Hlavnej ...) 15, rozvoj ľudských zdrojov 10.
- Prioritné oblasti rozvoja technickej infraštruktúry (s možnosťou označenia 3 najdôležitejších) – výstavba odvodňovacích rigolov 81, kanalizačná sieť 72, verejné osvetlenie 50, verejne prístupný internet 45, energetická sieť 38, vodovod, voda 36 a zásobovanie teplom 26.
- Prioritné oblasti rozvoja občianskej vybavenosti a sociálnych služieb (s možnosťou označenia 3 najdôležitejších) – zdravotné stredisko 100, starostlivosť o zdravotne postihnutých občanov 39, základná škola 34, školské ihrisko 33, denné centrum pre seniorov 33, doplnkové vzdelávanie 32, starostlivosť o sociálne odkázaných občanov 26, základná umelecká škola 23, klub mládeže 22, telocvičňa 21, materská škola 20 a sociálne príspevky na stravu dôchodcom 19.
- Priority rozvoja kultúry (s možnosťou označenia 3 najdôležitejších) – podpora tradícií 93, kino 82, hudobné programy, tanečné akcie 74, spoločenské posedenia s kultúrnym programom 57, súťaže 53, divadlo 36, umenie 23 a knižnica 16.
- Priority rozvoja športu (s možnosťou označenia 2 najdôležitejších) – voľnočasové športové aktivity v interiéri 73, multifunkčné športové ihrisko 71, zimný štadión 61, detské ihrisko 36, futbalový štadión 28 a 27 respondentov neodpovedalo.

- Priority v oblasti životného prostredia (s možnosťou označenia 2 najdôležitejších) – úprava zelene, parkov, oddychových zón 102, úprava okolia vodných plôch 97, úprava verejných priestranstiev 93, ochrana ovzdušia, pôdy a vôd 44 a 12 respondentov neodpovedalo.
- Priority rozvoja cestovného ruchu (s možnosťou označenia 2 najdôležitejších) – zariadenia pre turistov 134, cyklistické trasy 105, dopravná infraštruktúra 64, informačné centrum 24 a 13 respondentov neodpovedalo.
- Priority rozvoja služieb a výroby (s možnosťou označenia 2 najdôležitejších) – rekreačné služby 115, ubytovacie služby 99, opravovne 33, kaviareň/cukráreň 29, čistiareň 19, kaderníctvo 13, kozmetika 10 a 26 respondentov neodpovedalo.
- Priority rozvoja dopravnej infraštruktúry (s možnosťou označenia 2 najdôležitejších) – miestne komunikácie 116, chodníky 107, parkoviská 79, zvýšenie prepravnej intenzity 27, úprava autobusových zastávok 18, informačné tabule 16 a 11 respondentov neodpovedalo.
- Priority rozvoja odpadového hospodárstva (s možnosťou označenia 2 najdôležitejších) – likvidácia nelegálnych skládok odpadu 107, skvalitnenie triedenia odpadov 67, umiestnenie košov na odpadky 58, častejšie služby zberu odpadu veľkokapacitnými kontajnermi 54, zberný dvor 24 a 22 respondentov neodpovedalo.
- Spokojnosť/nespokojnosť s činnosťami jednotlivých oblastí verejného života – skôr spokojný – činnosť mestského úradu, školstvo a činnosť vzdelávacích inštitúcií, kvalita životného prostredia, výhodná poloha, možnosti pre športové aktivity, odpadové hospodárstvo, kultúra a kultúrne podujatia, menej spokojný – zdravotníctvo, rozvoj malého a stredného podnikania, rozvoj cestovného ruchu a bezpečnosť v meste.
- Prednostné využitie verejných financií občanmi mesta (zosumarizované do oblastí a zoradené podľa počtu odpovedí) – miestne komunikácie a chodníky (opravy, dopravná infraštruktúra), rozvoj kultúry (kultúrne stredisko, historické pamiatky), zatraktívnenie centra mesta, zamestnanosť (Priemyselný park, Sociálny podnik, služby ...), rozvoj cestovného ruchu, rozvoj Turzova, obnova nemocnice a odborné ambulancie, cyklochodníky a cyklotrasy, bytová výstavba, voľný čas (skateboard park, lavičky, aktivity pre deti..), oddychové zóny, zeleň v meste, školstvo a mimoškolské vzdelávanie, šport, propagácia mesta, turizmus, lyžiarsky areál, parkoviská, kino, tepelné hospodárstvo, kanalizácia, verejné osvetlenie, rozvoj sociálnych služieb.

Okrem dotazníkového prieskumu boli vykonávané stretnutia s vedením mesta, zástupcami mestských organizácií a organizácií so sídlom v meste, jednotlivými komisiami pri MsZ v Gelnici, rozhovory s miestnymi podnikateľmi, obyvateľmi mesta taktiež občania sa mali možnosť zúčastniť na organizovaných pracovných stretnutiach. Na základe výsledkov dotazníkového prieskumu, formálnych a aj neformálnych pracovných stretnutí s obyvateľmi i zástupcami miestnej samosprávy, ako aj na základe SWOT analýzy (slabé stránky + ohrozenia) členovia pracovných skupín pomenovali kľúčové problémy mesta a jeho územia nasledovne :

- Úbytok počtu obyvateľov, starnutie obyvateľstva,
- nedostatok pracovných príležitostí,
- nutnosť dochádzania za prácou,
- odliv mladých a kvalifikovaných ľudí za prácou a bývaním,
- nedostatočná dostupnosť bývania - nevybudovaná infraštruktúra pre IBV, nedostatočná ponuka nízkoštandardných bytov,
- nutná modernizácia občianskej vybavenosti,

- nedostatočná podpora miestnych podnikateľov a živnostníkov,
- nutné vybudovanie, dobudovanie a modernizácia technickej infraštruktúry (výmena tepelných rozvodov, modernizácia kotolní, pokračovanie v rekonštrukcii verejného osvetlenia, budovanie kanalizácie „staré“ Legy, Slovenské Cechy, Mária Huta a Perlová dolina, Turzovská ulica a Háj),
- nutná modernizácia dopravnej infraštruktúry (chodníky, parkoviská, zastávky verejnej autobusovej dopravy, modernizácia/výstavba mostov a lávok, dopravné značenie v meste, cyklochodníky a ekologická mobilita,
- nedostatočné využívanie možností pre rozvoj cestovného ruchu,
- zatraktívnenie územia skvalitnením a modernizáciou infraštruktúry CR (dokončenie rekonštrukcie Baníckeho múzea, pokračovanie v budovaní Banského skanzena v časti Turzov, rekonštrukcia domu baníka, rekonštrukcia a revitalizácia hradného kopca, vybudovanie rekreačno - športovej oblasti Majáles platz, obnova lyžiarskeho areálu na Šibeničnom vrchu, vybudovanie športovo – rekreačného centra pod Šibeničným vrchom, vybudovanie lyžiarskeho strediska na Kojšovskej Holi (Tokarna), rekonštrukcia kamenného mosta, vybudovanie kempingu a stanového mestečka pre návštevníkov, rekonštrukcia turisticky atraktívnych nehnuteľností a vybudovanie nových atrakcií).
- nedostatočná dostupnosť zdravotnej starostlivosti,
- nutná podpora vzdelávania, infraštruktúry vzdelávania a voľnočasové aktivity,
- potreba rozvoja kultúry, kultúrnych podujatí, absencia spoločenskej sály v meste,
- potreba podpory športu, dobudovanie infraštruktúry športu,
- nutná modernizácia objektov a prvkov sociálnej infraštruktúry, potreba skvalitnenia poskytovania sociálnych služieb,
- absencia komunitného centra,
- potreba vytvárania podmienok pre zvýšenie bezpečnosti v meste,
- nutnosť znižovania energetickej záťaže verejných budov a ich modernizácia,
- potreba zabezpečiť účinné opatrenia k ochrane životného prostredia,
- potreba skvalitnenia a zefektívnenia nakladania s odpadmi a podpora prechodu na obehové odpadové hospodárstvo,
- potreba prijímania účinných opatrení k zlepšeniu ekonomickej kondície mesta.

Neriešením problémov a potrieb mesta sa znižuje kvalita života miestnych obyvateľov, spomaľuje rozvoj mesta a znižuje sa jeho konkurencieschopnosť.

3 STRATEGICKÁ ČASŤ

Strategická časť Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Gelnica na roky 2022-2028 nadväzuje na komplexnú analýzu územia spracovanej v analytickej časti a obsahuje smart stratégiu udržateľného rozvoja mesta s ohľadom na jej vnútorné špecifiká, rešpektovaním princípov európskej, národnej a regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého a udržateľného rozvoja územia. Obsahuje strategickú víziu, formuláciu a návrh stratégie rozvoja, taktiež aj formuláciu cieľov v oblastiach hospodárskej, sociálnej a životné prostredie.

3.1 NÁDVÄZNOSŤ NA STRATÉGIE VYŠŠEJ ÚROVNE

Pri realizácii stratégie je kladený dôraz na rešpektovanie princípov udržateľného rozvoja a podporu spolupráce medzi hlavnými oblasťami hospodárskou, sociálnou a životným prostredím, definovanými v dokumente.

Pri formulácii stratégie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Gelnica na roky 2022 - 2028 boli zohľadnené priority SR definované v dokumentoch EÚ.

Jednotlivé členské štáty EÚ majú podľa návrhu všeobecného nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, povinnosť predložiť svoje partnerské dohody v súlade s princípom partnerstva.

Východiská pre realizáciu integrovaného prístupu v SR zakotvuje **Partnerská dohoda** Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027 (ďalej PD SR), uzatvorená s Európskou komisiou a je základným strategickým dokumentom vypracovaný Slovenskou republikou za účasti partnerov, ktorým sa stanovuje stratégia, priority a opatrenia na účinné a efektívne využívanie prostriedkov z fondov Európskej únie. Je základom pre čerpanie fondov Európskej únie na území Slovenskej republiky.[40]

Európska komisia zverejnila v máji 2018 návrh viacročného financovania EÚ na roky 2021 – 2027 a návrh legislatívneho balíka pre politiku súdržnosti EÚ na programové obdobie 2021 – 2027, ktorá má podporovať dva hlavné ciele

- Investovanie do rastu a zamestnanosti
- Európska územná spolupráca

Pre programové obdobie 2021 – 2027 sa stanovilo päť osobitných cieľov politiky súdržnosti :

1. Inteligentnejšia Európa
2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa
3. Prepojenejšia Európa
4. Sociálnejšia Európa
5. Európa bližšie k občanom.

Napĺňanie rozvojových cieľov a priorít s možnosťou čerpania mimorozpočtových zdrojov vychádza podľa stanovených cieľov Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj a cieľov politiky EÚ, ktorými medzinárodné spoločenstvo reaguje na koordinovaný postup pri riešení najzávažnejších výziev súčasnosti.[41] Mesto Gelnica reaguje na nové rozvojové možnosti nadradených dokumentov národnej úrovne vymedzených v stratégii *Slovensko 2030*, ktorá stojí na šiestich národných prioritách *Agendy 2030*, ktoré boli schválené uznesením vlády SR č. 273/2018

- vzdelanie pre dôstojný život,
- smerovanie k znalostnej a environmentálne udržateľnej ekonomike pri demografických zmenách a meniacom sa globálnom prostredí,
- znižovanie chudoby a sociálna inklúzia,
- udržateľné sídla, regióny a krajina v kontexte zmeny klímy,
- právny štát, demokracia a bezpečnosť,
- dobré zdravie.

integrované do troch rozvojových programov (stratégia pre Partnerskú dohodu), ktoré tvoria ochrana a rozvoj zdrojov, udržateľné využívanie prírodných zdrojov a rozvoj komunít.

Základom stratégie Európskej komisie pre implementáciu Agendy 2030 je *Európska zelená dohoda* so zvýšením ambícií EÚ v oblasti klímy na roky 2030 – 2050 nasledovne :

- bezpečné dodávky čistej a cenovo dostupnej energie
- mobilizácia priemyslu v záujme čistého a obehového hospodárstva
- výstavba a renovácia efektívne využívajúca energiu a zdroje
- ambícia nulového znečistenia pre netoxické prostredie udržanie a zlepšenie kvality ovzdušia
- zachovanie a obnova ekosystémov a biodiverzity
- z farmy na stôl : spravodlivý, zdravý a ekologický potravinový systém
- urýchlenie prechodu na udržateľnú a inteligentnú mobilitu
- začleňovanie hľadiska udržateľnosti do všetkých politík EÚ.

Európska únia zabezpečuje rôznymi spôsobmi spolupráce medzi európskymi a národnými politikami, jednotnými politikami využívanie finančných nástrojov. Stratégia Slovensko 2030 je východiskovým dokumentom na prípravu *Partnerskej dohody na roky 2021 – 2027* a jej implementáciu prostredníctvom integrovaného Operačného programu Slovensko.

Vízia stratégie Slovensko 2030

„ Slovensko je krajina s vysokou životnou úrovňou, kvalitnými verejnými službami a zdravým životným prostredím pre všetkých obyvateľov.“

Ekonomický rozvoj sa opiera o inovácie a odvetvia s vysokou pridanou hodnotou, čo vedie k rastu životnej úrovne obyvateľov pri vyváženom pomere pracovného a rodinného života.
Ako hlavné oblasti pre národnú stratégiu rozvoja Slovenska 2030 boli identifikované oblasti

- Ochrana a rozvoj ľudských, prírodných a ľudských zdrojov
- Rozvoj hospodárstva na inovačne a udržateľné hospodárstvo
- Zhodnotenie vnútorných zdrojov a potenciálov regiónov
- Environmentálna a sociálna udržateľnosť ekonomiky
- Kvalita prostredia pre zdravý a plnohodnotný život jednotlivca a komunít
- Princípy otvoreného vládnutia
- Efektívnosť a transparentnosť verejnej správy a verejných politík
- Strategické plánovanie a riadenie a efektívnosť riadenia investícií
- Efektívne a udržateľné financovanie rozvoja

Priority a ciele regionálneho rozvoja

- udržateľná konkurencieschopná, environmentálne a inovačne orientovaná ekonomika
- zvýšenie kvality života a využitie prírodného a ľudského kapitálu
- integrovaný regionálny a územný rozvoj.[42]

Pre formuláciu vízie a návrh stratégie mesta Gelnica je nevyhnutné vychádzať z návrhov a smerovaní zapracovaných z dokumentov na národnej a regionálnej úrovni.

3.2 VÍZIE A CIELE STANOVENÉ NA REGIONÁLNEJ ÚROVNI

Základným regionálnym rozvojovým dokumentom je *Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 až 2022*, ktorý spolu s Územným plánom vyššieho územného celku Košického kraja sú základnými a kľúčovými dokumentmi pre riadenie samosprávy územia košického kraja v oblasti regionálneho rozvoja. Regionálny rozvoj na miestnej úrovni musí byť zosúladený a vychádzať nielen z princípov národného ale i regionálneho plánovaného rozvoja.

Vízia Košického samosprávneho kraja v regionálnom rozvoji je

„ Vzájomná spolupráca jednotlivých aktérov z akademickej, podnikateľskej a verejnej obce s cieľom mobilizácie sociálneho kapitálu obyvateľov Košického kraja pri hľadaní riešení aktuálnych problémov v oblasti regionálneho rozvoja “.

Základné poslanie regionálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja spočíva v intenzívnej podpore tvorby nových pracovných miest a iniciatív vedúcich k rastu miezd cestou budovania regionálnej identity v Košickom kraji.[43]

Formulár 16 Prehľad cieľov stanovených v PHSR KSK 2016 - 2022

Hospodárska oblasť	
Strategický cieľ	*1. Posilňovanie regionálnej identity zastavením vytláčania pracovnej sily z trhu práce*
Špecifické ciele	*1.1 Tvorba nových pracovných miest v IT sektore* *1.2 Tvorba nových pracovných miest v oblasti znalostnej ekonomiky* *1.3 Tvorba nových pracovných miest v oblasti kreatívneho priemyslu* *1.4 Tvorba nových pracovných miest v oblasti logistického priemyslu* *1.5 Tvorba nových pracovných miest v oblasti cestovného ruchu*
Strategický cieľ	*2. Posilňovanie regionálnej identity cestou rozvoja vidieka*
Špecifický cieľ	*2.1 Tvorba nových pracovných miest podporou vzniku miestnych distribučných a spracovateľských sietí*
Strategický cieľ	*3. Posilňovanie regionálnej identity hľadaním alternatív k trhu práce pre pracovnú silu, ktorá bola z trhu práce vytlačená*
Špecifický cieľ	*3.1 Podpora rozvoja komunitného spôsobu života*
Sociálna oblasť	
Strategický cieľ	*4. Posilňovanie regionálnej identity cestou podpory rozvoja občianskej spoločnosti*
Špecifické ciele	*4.1 Podpora rozvoja spoločenskej zodpovednosti podnikania* *4.2 Podpora zvyšovania občianskej participácie podporou združovania obyvateľov a vzniku záujmových skupín*
Strategický cieľ	*5. Posilňovanie regionálnej identity cestou podpory rozvoja sociálnych ľudských práv*
Špecifické ciele	*5.1 Skvalitňovanie poskytovania sociálnych služieb* *5.2 Zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva* *5.3 Skvalitnenie systému vzdelávania* *5.4 Riadená migrácia*
Strategický cieľ	*6. Posilňovanie regionálnej identity cestou podpory rozvoja dobrovoľníctva*
Špecifické ciele	*6.1 Podpora vzniku a činnosti Regionálneho centra* *6.2 Podpora budovania infraštruktúry dobrovoľníctva*
Strategický cieľ	*7. Posilňovanie regionálnej identity cestou rozvoja kultúrneho dedičstva*
Špecifický cieľ	*7.1 Zachovanie kultúrneho dedičstva*

Environmentálna oblasť	
Strategický cieľ	*8. Posilňovanie regionálnej identity cestou ochrany prírodného dedičstva a zvyšovania kvality života obyvateľov*
Špecifické ciele	*8.1 Budovanie technickej a sociálnej infraštruktúry* *8.2 Zlepšenie kvality povrchových a podzemných vôd* *8.3 Zvýšenie kvality ovzdušia, vrátane využívania obnoviteľných zdrojov energie* *8.4 Zvýšenie objemu materiálového zhodnocovania odpadov* *8.5 Uchovanie, ochrana a zveľaďovanie prírodného dedičstva*

Zdroj: vlastné spracovanie

Ciele a priority stanovené na úrovni MAS Hnilec na roky 2018 - 2023

Miestny rozvoj vedený komunitou (CLLD) predstavuje inovatívny prístup na rozvoj vidieka, na základe partnerstva verejného a súkromného sektora s organizovanou občianskou spoločnosťou a obyvateľmi regiónu, pričom cieľom stratégie CLLD územia MAS HNILEC, ktorého členom je aj mesto Gelnica, je naštartovať rast kvality a atraktivity územia Hnileckého regiónu, na základe vypracovanej spoločnej rozvojovej stratégie k získaniu finančných prostriedkov z EÚ s cieľom zlepšenia kvality života a životného prostredia v Hnileckej doline. Spoločná vízia stanovená obyvateľmi územia MAS HNILEC :

Zmena Hnileckej „hladovej" doliny na konkurencieschopný Hnilecký región s rozvinutým podnikateľským prostredím predovšetkým v oblasti lesníctva, poľnohospodárstva, vidieckeho cestovného ruchu a s príťažlivými podmienkami pre život všetkých obyvateľov.

Strategické ciele, priority a špecifické ciele sú uvedené v nasledovnej tabuľke.[44]

Formulár 17 Prehľad cieľov a priorít stratégie CLLD územia MAS HNILEC na roky 2018 – 2023

STRATEGICKÝ CIEĽ Rast kvality a atraktivity územia Hnileckého regiónu prostredníctvom využitia prírodného, kultúrneho a ľudského potenciálu územia, dobudovaním infraštruktúry, podporou zamestnanosti, rozvojom podnikateľského prostredia a informovanosti obyvateľov na území MAS HNILEC	
PRIORITA 1 - Infraštruktúra obcí a ochrana životného prostredia	
Špecifický cieľ 1.1	*Do roku 2023 rozšíriť a skvalitniť občiansku vybavenosť, technickú, rekreačnú a dopravnú infraštruktúru a zlepšiť stav životného prostredia s pozitívnym dopadom na tvorbu nových pracovných miest.*
PRIORITA 2 - Zamestnanosť a inovatívny rozvoj podnikateľského prostredia	
Špecifický cieľ 2.1	*Do roku 2023 vytvoriť minimálne 23 nových pracovných miest a podporiť zachovanie jestvujúcich pracovných miest prostredníctvom investícií do podnikania a inovácii, predovšetkým v oblasti poľnohospodárstva, lesného hospodárstva a vidieckeho cestovného ruchu*
PRIORITA 3 - Ľudské zdroje a sociálna infraštruktúra	
Špecifický cieľ 3.1	*Do roku 2023 podporiť vytvorenie nových a skvalitnenie jestvujúcich služieb v oblasti budovania ľudských zdrojov, vzdelávania, sociálnej inklúzie, informovanosti obyvateľov, prevencie kriminality a poskytovania komunitných a sociálnych služieb.*
PRIORITA 4 - Efektívna činnosť MAS a projekty spolupráce	
Špecifický cieľ 4.1	*Efektívna implementácia stratégie CLLD, animácie a projekty spolupráce.*

Zdroj: vlastné spracovanie, MAS HNILEC

3.3 VÍZIA A HLAVNÝ CIEĽ MESTA GELNICA

Analýzou súčasného stavu mesta, analýzou doposiaľ realizovaných a plánovaných aktivít a analýzou hlavných faktorov rozvoja uplatňovaním smart princípov udržateľného rozvoja bola sformulovaná rozvojová **vízia** mesta Gelnica :

„GELNICA BUDE V ROKU 2028 KONKURENCIESCHOPNÉ MESTO S ROZVÍJAJÚCIM SA PODNIKATEĽSKÝM PROSTREDÍM, CESTOVNÝM RUCHOM, VYUŽÍVAJÚCE PRÍRODNÉ, HISTORICKÉ, KULTÚRNE A ĽUDSKÉ ZDROJE S CIEĽOM ZVYŠOVANIA KVALITY ŽIVOTA OBČANOV A OCHRANY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA“.

Vízia je predstava obyvateľov o budúcnosti, ako by malo mesto vyzerať v roku 2028. Jeho motiváciu k dosiahnutiu ideálneho stavu, ktorý by občania obce chceli v budúcnosti dosiahnuť, stanovuje rámec pre definovanie strategických cieľov a priorít v strednodobom časovom horizonte.

Hlavný cieľ, prioritné ciele prioritných oblastí a špecifické ciele jednotlivých priorít PHRSR vychádzajú z § 3 ods. 1) Zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, ktorý definuje ciele podpory regionálneho rozvoja (ďalej zákon), kde hlavný cieľ podpory regionálneho rozvoja spočíva v odstraňovaní alebo zmierňovaní nežiaducich rozdielov na úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja regiónov, zvyšovaní ekonomickej výkonnosti, konkurencieschopnosti regiónov a rozvoji inovácií v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja, zvyšovaní zamestnanosti a životnej úrovne obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja.

Podpora regionálneho rozvoja podľa § 3 ods. 2 citovaného zákona je zameraná najmä na komplexné využívanie vnútorného rozvojového potenciálu územia - prírodných, kultúrnych, materiálnych, finančných, ľudských a inštitucionálnych zdrojov, na podporu zavádzania nových technológií a inovácií pri rešpektovaní vnútorných špecifík regiónu, rozvoj informatizácie a digitalizácie regiónu, rozvoj hospodárstva a podnikateľského prostredia v regióne s cieľom zvýšenia jeho produktivity, vytváranie nových pracovných miest so stabilizáciou ohrozených pracovných miest, rozvoj ľudských zdrojov, predchádzanie sociálneho vylúčenia a zmierňovanie jeho negatívnych dôsledkov, realizáciu verejných prác podporujúcich rozvoj regiónu, zlepšenie a rozvoj sociálnej infraštruktúry regiónu, zlepšenie dopravnej a technickej vybavenosti regiónu, rozvoj cestovného ruchu, medzištátnu, cezhraničnú a medziregionálnu spoluprácu v oblasti regionálneho rozvoja v záujme trvalo udržateľného rozvoja regiónu, zachovanie identity a rozvoj kultúry a starostlivosť o kultúrne dedičstvo regiónov a sídiel, rozvoj pôdohospodárstva a rozvoj vidieka, rozvoj vidieckych oblastí a zvyšovanie kvality života na vidieku, realizáciu opatrení na úseku ochrany životného prostredia a na obmedzovanie vplyvov poškodzujúcich životné prostredie, zlepšenie environmentálnej infraštruktúry regiónu, ochranu prírody, efektívne využívanie prírodných zdrojov regiónu a využívanie alternatívnych zdrojov energie, rozvoj občianskej vybavenosti a rozvoj služieb v regióne, zvyšovanie dostupnosti a kvality bývania, budovanie a posilňovanie štruktúr občianskej spoločnosti, rozvoj telesnej kultúry, športu a turistiky, ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia.[3]

K napĺňaniu strategickej vízie obce na základe analýzy terajšieho stavu a predpokladov ďalšieho rozvoja obce bol stanovený **hlavný cieľ** rozvoja mesta Gelnica na roky 2022 – 2028

„ZABEZPEČIŤ TRVALO UDRŽATEĽNÝ ROZVOJ MESTA GELNICA PRI ZVYŠOVANÍ KVALITY ŽIVOTA JEHO OBYVATEĽOV, V ZDRAVOM A KVALITNOM PROSTREDÍ PRE ŽIVOT“.

Cieľom strategickej časti programu je navrhnúť priority a opatrenia, ktoré budú viesť k naplneniu stanovenej vízie. Stratégia rozvoja mesta vychádza najmä z detailného poznania jej vnútorného prostredia a z poznania potrieb obyvateľstva, pričom priamo nadväzuje na výsledky analýz.

Základom definovania rozvojovej stratégie je stanovenie základnej hierarchickej štruktúry, ktorá v dokumente je tvorená :

- Prioritnými oblasťami s prioritnými cieľmi,
- prioritami s ich špecifickými cieľmi,
- opatreniami,
- aktivitami.

Špecifické ciele napĺňajú prioritné ciele a predstavujú charakteristiku vízie a hlavného cieľa a pozostávajú z opatrení a aktivít. Obsahom opatrení sú aktivity pomáhajúce realizovať jednotlivé programy a tieto priority stratégie. Aktivita je súhrn činností, ktoré sa bude mesto snažiť realizovať a tým napĺňať svoj rozvojový program.

Rozvojovú stratégiu mesta Gelnica vypracovanej v súlade s Národnou stratégiou regionálneho rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030, predstavuje vízia a hlavný cieľ, ktorý pozostáva z troch prioritných cieľov vychádzajúcich z identifikovaných potrieb územia a určujú tri základné prioritné rozvojové oblasti :

- HOSPODÁRSKA OBLASŤ
- SOCIÁLNA OBLASŤ
- ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Každú z týchto prioritných oblastí tvoria priority, z ktorých každá má svoj špecifický cieľ, ktorých napĺňanie bude zo strednodobého hľadiska prispievať k napĺňaniu hlavného cieľa rozvojovej stratégie mesta.

Výber a popis cieľov bol realizovaný v súlade s nadradenými programovými dokumentmi na národnej (tieto spracované v súlade s programovými dokumentmi Európskej únie) a regionálnej úrovni (PHRSR Košického samosprávneho kraja na roky 2016 - 2022, MAS HNILEC na roky 2018 - 2023).

Smart mesto je chápané ako efektívne a udržateľne fungujúce miesto, efektívne využívajúce a zhodnocujúce všetky svoje zdroje (prírodné, finančné, ľudské, technologické, kreatívne, kultúrne), ako i potenciál pre spoluprácu a deľbu práce.

Formulár 18 (S 1) Prehľad cieľov stanovených v PHRSR mesta Gelnica na obdobie 2022 – 2028

VÍZIA **„GELNICA BUDE V ROKU 2028 KONKURENCIESCHOPNÉ MESTO S ROZVÍJAJÚCIM SA PODNIKATEĽSKÝM PROSTREDÍM, CESTOVNÝM RUCHOM, VYUŽÍVAJÚCE PRÍRODNÉ, HISTORICKÉ, KULTÚRNE A ĽUDSKÉ ZDROJE S CIEĽOM ZVYŠOVANIA KVALITY ŽIVOTA OBČANOV A OCHRANY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA“.**			
HLAVNÝ CIEĽ ***„ZABEZPEČIŤ TRVALO UDRŽATEĽNÝ ROZVOJ MESTA GELNICA PRI ZVYŠOVANÍ KVALITY ŽIVOTA JEHO OBYVATEĽOV, V ZDRAVOM A KVALITNOM PROSTREDÍ PRE ŽIVOT“.***			
PRIORITNÁ OBLASŤ	**HOSPODÁRSKA**	**SOCIÁLNA**	**ŽIVOTNÉ PROSTREDIE**
PRIORITNÉ CIELE	ROZVÍJAŤ HOSPODÁRSKY RAST MESTA S MINIMÁLNYMI NEGATÍVNYMI VPLYVMI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.	VYTVÁRAŤ PODMIENKY PRE KVALITNÝ ŽIVOT SO ZABEZPEČENÝMI SLUŽBAMI.	CHRÁNIŤ ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A ZVYŠOVAŤ KVALITU ŽIVOTA.
ŠPECIFICKÉ CIELE	*1/ VYTVÁRAŤ KONKURENCIESCHOPNÉ PODNIKATEĽSKÉ PROSTREDIE A PODMIENKY PRE INOVATÍVNY A TRVALO UDRŽATEĽNÝ EKONOMICKÝ ROZVOJ, PRE VZNIK NOVÝCH PRACOVNÝCH MIEST A ROZVOJ CESTOVNÉHO RUCHU.*	*6/ MODERNIZÁCIA A ZVÝŠENIE KVALITY A ÚČINNOSTI SYSTÉMOV OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI*	*10/ PODPORA AKTIVÍT A PROCESOV K ZABEZPEČOVANIU EKOLOGICKEJ STABILITY ÚZEMIA*
	2/ DOBUDOVANIE A MODERNIZÁCIA TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY	*7/ SKVALITNENIE PODMIENOK A ROZVOJ SOCIÁLNYCH SLUŽIEB V MESTE A PODPORA OBČANOV SO SOCIÁLNYM ZNEVÝHODNENÍM*	*11/ SKVALITNENIE SYSTÉMU NAKLADANIA S ODPADMI A PRECHOD NA OBEHOVÉ ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO*
	3/ SKVALITNENIE A MODERNIZÁCIA DOPRAVNEJ INFRAŠTRUKTÚRY A MOBILITY	*8/ VYTVÁRANIE PODMIENOK K ZVYŠOVANIU DOSTUPNOSTI BÝVANIA*	
	4/ ÚČINNÁ PROPAGÁCIA, PODPORA A ROZVOJ CESTOVNÉHO RUCHU	*9/ MODERNIZÁCIA VYBAVENOSTI A VYTVORENIE PODMIENOK K ZVYŠOVANIU BEZPEČNOSTI*	
	5/ VYTVORENIE PODMIENOK PRE KONKURENCIESCHOPNOSŤ MIESTNEJ EKONOMIKY ZEFEKTÍVNENIE HOSPODÁRENIA MESTA		

Zdroj : vlastné spracovanie

Prostredníctvom týchto troch prioritných oblastí a definovaných priorít, ktoré sú v programovej časti dokumentu rozpracované do jednotlivých opatrení a aktivít, bude mesto napĺňať definovanú víziu rozvoja. Plnením jednotlivých cieľov podľa stanovených opatrení a aktivít bude mesto zabezpečovať zvyšovanie kvality života svojich obyvateľov.

Formulár 19 Prehľad priorít a opatrení stanovených v PHRSR mesta Gelnica na obdobie 2022 – 2028

PRIORITNÁ OBLASŤ		
HOSPODÁRSKA	**SOCIÁLNA**	**ŽIVOTNÉ PROSTREDIE**
PRIORITY		
PRIORITA 1 *VYTVORENIE PODMIENOK PRE INOVATÍVNY A UDRŽATEĽNÝ EKONOMICKÝ ROZVOJ, KONKURENCIESCHOPNÉ PODNIKATEĽSKÉ PROSTREDIE SO ZVYŠOVANÍM ÚROVNE ZAMESTNANOSTI*	***PRIORITA 6*** *ROZVOJ OBČIANSKEJ VYVAVENOSTI*	***PRIORITA 10*** *OCHRANA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A ZDRAVIA OBYVATEĽOV*
PRIORITA 2 *SKVALITŇOVANIE A MODERNIZÁCIA TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY*	***PRIORITA 7*** *POSKYTOVANIE SOCIÁLNYCH SLUŽIEB A PODPORA OBČANOV SO SOCIÁLNYM ZNEVÝHODNENÍM*	***PRIORITA 11*** *ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO*
PRIORITA 3 *MODERNÁ UDRŽATEĽNÁ DOPRAVA A MOBILITA*	***PRIORITA 8*** *ZVYŠOVANIE DOSTUPNOSTI BÝVANIA*	
PRIORITA 4 *ROZVOJ CESTOVNÉHO RUCHU*	***PRIORITA 9*** *ZVYŠOVANIE BEZPEČNOSTI V MESTE*	
PRIORITA 5 *POSILNENIE KONKURENCIESCHOPNOSTI MIESTNEJ EKONOMIKY*		
OPATRENIA		
1.1 ZVÝŠENIE ATRAKTIVITY ÚZEMIA PODPOROU MALÉHO A STREDNÉHO PODNIKANIA A ZAMESTNANOSTI 1.2 ROZŠÍRENIE INOVAČNÝCH KAPACÍT INFORMAČNEJ INFRAŠTRUKTÚRY 1.3 OBNOVA NEHNUTEĽNOSTI VO VLASTNÍCTVE MESTA 2.1 SKVALITNENIE TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY MESTA 3.1 ZABEZPEČENIE SKVALITNENIA A MODERNIZÁCIE DOPRAVNEJ INFRAŠTRUKTÚRY V MESTE A ZVYŠOVANIE DOSTUPNOSTI SÍDLA 4.1 PODPORA ROZVOJA VŠETKÝCH FORIEM CESTOVNÉHO RUCHU 4.2 ZATRAKTÍVNENIE ÚZEMIA SKVALITNENÍM A MODERNIZÁCIOU INFRAŠTRUKTÚRY CR 5.1 REALIZÁCIA ÚČINNÝCH OPATRENÍ K ZLEPŠENIU EKONOMICKEJ KONDÍCIE MESTA	6.1 MODERNIZÁCIA OBJEKTOV A BUDOVANIE PRVKOV SOCIÁLNEJ VYBAVENOSTI 6.2 ROZVOJ DOSTUPNEJ ZDRAVOTNEJ STAROSTLIVOSTI 6.3 PODPORA VZDELÁVANIA 6.4 PODPORA A ROZVOJ ŠPORTU 6.5 PODPORA A ROZVOJ KULTÚRY 7.1 ZABEZPEČENIE INFORMOVANOSTI OBČANOV O MOŽNOSTIACH A PODMIENKACH VYUŽÍVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB V MESTE 7.2 PODPORA AKTIVÍT K ZNIŽOVANIU NEZAMESTNANOSTI V MESTE 7.3 BUDOVANIE A ROZŠÍRENIE KAPACÍT KOMUNITNEJ SOCIÁLNEJ STAROSTLIVOSTI 7.4 SKVALITŇOVANIE ZÁZEMIA PRE ZNEVÝHODNENÉ SKUPINY OBČANOV 8.1 REALIZÁCIA AKTIVÍT K ZABEZPEČOVANIU DOSTUPNOSTI BÝVANIA 9.1 VYTVORENIE PODMIENOK PRE ZVÝŠENIE BEZPEČNOSTI	10.1 REALIZÁCIA PREVENTÍVNYCH AKTIVÍT K OCHRANE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA 10.2 PODPORA AKTIVÍT K OCHRANE PODZEMNÝCH A POVRCHOVÝCH VÔD 10.3 PREVENTÍVNE OPATRENIA NA OCHRANU PRED POVODŇAMI VIAZANÉ NA VODNÝ TOK 10.4 REALIZÁCIA OPATRENÍ V OBLASTI OCHRANY OVZDUŠIA 10.5 PODPORA ZNIŽOVANIA ENERGETICKEJ NÁROČNOSTI VEREJNÝCH BUDOV ICH REKONŠTRUKCIOU 10.6 BUDOVANIE A MODERNIZÁCIA VOZOVÉHO PARKU A TECHNICKÉHO VYBAVENIA K ZABEZPEČENIU ČISTOTY A KVALITY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA V MESTE 10.7 ROZVOJ ALTERNATÍVNYCH POHONOV A PRVKOV EKOLOGICKEJ MOBILITY 10.8 PODPORA VYUŽÍVANIA OBNOVITEĽNÝCH ZDROJOV ENERGIE 11.1 ROZVOJ EFEKTÍVNEHO ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA 11.2 PODPORA PRECHODU NA OBEHOVÉ ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Zdroj : Vlastné spracovanie

4 PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová časť PHRSR nadväzuje na strategickú časť a obsahuje popis opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja uplatňovaním smart princípov udržateľného rozvoja, spolu s priradenými špecifickými cieľmi s prioritami a prioritnými cieľmi s prioritnými oblasťami k napĺňaniu hlavného cieľa a vízie rozvoja mesta. Táto časť obsahuje podrobnejšie rozpracovanie cieľov v oblastiach hospodárskej, sociálnej a životné prostredie na úroveň opatrení a aktivít.

Táto časť obsahuje konkrétne opatrenia a aktivity vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom, prioritám a prioritným oblastiam.

Všetky opatrenia a aktivity, ktoré samospráva plánuje realizovať v strednodobom horizonte, sú uvedené v nasledovnom prehľade.

Vízia rozvoja mesta Gelnica do roku 2028

„GELNICA BUDE V ROKU 2028 KONKURENCIESCHOPNÉ MESTO S ROZVÍJAJÚCIM SA PODNIKATEĽSKÝM PROSTREDÍM, CESTOVNÝM RUCHOM, VYUŽÍVAJÚCE PRÍRODNÉ, KULTÚRNE A ĽUDSKÉ ZDROJE S CIEĽOM ZVYŠOVANIA KVALITY ŽIVOTA OBČANOV A OCHRANY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA“.

Hlavný cieľ *do roku 2028 : ZABEZPEČIŤ TRVALO UDRŽATEĽNÝ ROZVOJ MESTA GELNICA PRI ZVYŠOVANÍ KVALITY ŽIVOTA JEHO OBYVATEĽOV, V ZDRAVOM A KVALITNOM PROSTREDÍ PRE ŽIVOT.*

Hlavný cieľ bude napĺňaný prostredníctvom prioritných cieľov (PC) podľa prioritných oblastí a tieto prostredníctvom špecifických cieľov (ŠC) :

- **HOSPODÁRSKA OBLASŤ**
  PC1 - ROZVÍJAŤ HOSPODÁRSKY RAST MESTA S MINIMÁLNYMI NEGATÍVNYMI VPLYVMI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.
- **SOCIÁLNA OBLASŤ**
  PC2 - VYTVÁRAŤ PODMIENKY PRE KVALITNÝ ŽIVOT SO ZABEZPEČENÝMI SLUŽBAMI.
- **ŽIVOTNÉ PROSTREDIE**
  PC3 - CHRÁNIŤ ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A ZVYŠOVAŤ KVALITU ŽIVOTA.

Formulár 20 (P1) Rozvojová stratégia mesta Gelnica na roky 2022 - 2028

I. HOSPODÁRSKA OBLASŤ

PRIORITY – 1 - 5
OPATRENIA – 1.1 – 5.1
AKTIVITY – 1.1.1 – 5.1.6

1 VYTVORENIE PODMIENOK PRE INOVATÍVNY A UDRŽATEĽNÝ EKONOMICKÝ ROZVOJ, KONKURENCIESCHOPNÉ PODNIKATEĽSKÉ PROSTREDIE SO ZVYŠOVANÍM ÚROVNE ZAMESTNANOSTI

ŠC 1 : Vytvárať konkurencieschopné podnikateľské prostredie a podmienky pre inovatívny a trvalo udržateľný ekonomický rozvoj, pre vznik nových pracovných miest a rozvoj cestovného ruchu.

1.1 Zvýšenie atraktivity územia podporou malého a stredného podnikania a zamestnanosti

1.1.1 Dokončenie aktualizácie územno – plánovacej dokumentácie,
1.1.2 Podpora finančných nástrojov na podporu inovácií mestských spoločností a

organizácií
1.1.3 Vytvoriť podmienky pre využívanie kapacity Všeobecného podnikateľského inkubátora
1.1.4 Vytvoriť podmienky pre využívanie kapacity Priemyselného parku
1.1.5 Realizácia aktivít na podporu efektívneho fungovania Sociálneho podniku
1.1.6 Rozvoj partnerstva s podnikateľmi pri prezentovaní aktivít a pri realizácií projektov.

1.2 Rozšírenie inovačných kapacít informačnej infraštruktúry
1.2.1 Modernizácia informačných systémov samosprávy
1.2.2 Zavádzanie efektívnych elektronických služieb samosprávy
1.2.3 Podpora vzdelávacích aktivít pre zamestnancov zameraných na zvyšovanie úrovne k používaniu nových elektronických služieb
1.2.4 Zvyšovanie povedomia obyvateľov mesta k novým informačným systémom samosprávy a novým elektronickým službám

1.3 Obnova nehnuteľnosti vo vlastníctve mesta
1.3.1 Rekonštrukcia Mestského úradu
1.3.2 Rekonštrukcia budovy Správy domov.

2 SKVALITŇOVANIE A MODERNIZÁCIA TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY
ŠC 2 : Dobudovanie a modernizácia technickej infraštruktúry.

2.1 Skvalitnenie technickej infraštruktúry mesta
2.1.1 Rekonštrukcia tepelného hospodárstva spojená s modernizáciou plynových kotolní
2.1.2 Dokončenie rekonštrukcie verejného osvetlenia (najmä v lokalite Legy, staré mesto a sídlisko)
2.1.3 Rekonštrukcia a rozšírenie mestského rozhlasu, digitalizácia rozhlasu

3 MODERNÁ UDRŽATEĽNÁ DOPRAVA A MOBILITA
ŠC 3 : Skvalitnenie a modernizácia dopravnej infraštruktúry a mobility.

3.1 Zabezpečenie skvalitnenia a modernizácie dopravnej infraštruktúry v meste a zvyšovanie dostupnosti sídla
3.1.1 Rekonštrukcia a opravy miestnych komunikácii
3.1.2 Rekonštrukcia a opravy parkovísk a koncepčné rozšírenie parkovacích plôch v meste
3.1.3 Rekonštrukcia a vybudovanie chodníkov pre peších
3.1.4 Modernizácia mostov
3.1.5 Vypracovanie projektovej dokumentácie dopravného značenia v meste
3.1.6 Zabezpečenie minibusu

4 ROZVOJ CESTOVNÉHO RUCHU
ŠC 4 : Účinná propagácia, podpora a rozvoj cestovného ruchu.

4.1 Podpora rozvoja všetkých foriem cestovného ruchu
4.1.1 Podpora podnikania v cestovnom ruchu
4.1.2 Vytváranie nových produktov cestovného ruchu
4.1.3 Vytvoriť zázemie a podmienky pre rozvoj agroturistiky
4.1.4 Rozšíriť aktivity v rámci regionálnych produktov cestovného ruchu a účinná regionálna spolupráca

4.2 Zatraktívnenie územia skvalitnením a modernizáciou infraštruktúry CR
4.2.1 Obnova verejných historických a pamiatkovo chránených budov
4.2.2 Dokončenie rekonštrukcie Baníckeho múzea,

4.2.3 Pokračovanie v budovaní Banského skanzena v časti Turzov,
4.2.4 Rekonštrukcia Domu baníka,
4.2.5 Rekonštrukcia a revitalizácia Hradného kopca,
4.2.6 Vybudovanie rekreačno - športovej oblasti Majáles platz
4.2.7 Vybudovanie športovo – rekreačného centra pod Šibeničným vrchom,
4.2.8 Vybudovanie lyžiarskeho strediska na Kojšovskej Holi (Tokarna),
4.2.9 Rekonštrukcia kamenného mosta,
4.2.10 Vybudovanie kempingu a stanového mestečka pre návštevníkov (lokalita Turzov alebo lokalita pri ČS SLOVNAFT),
4.2.11 Rekonštrukcia turisticky atraktívnych nehnuteľností a vybudovanie nových atrakcií (napr. zriadenie domu ľudových remesiel, vybudovanie požičovne elektro bicyklov na Baníckom námestí, náučný chodník, zážitkové atrakcie).
4.2.12 Zachovanie a obnova židovského cintorína a obnova hrobov významných osobností

5 POSILNENIE KONKURENCIESCHOPNOSTI MIESTNEJ EKONOMIKY

ŠC 5 : Vytvorenie podmienok pre konkurencieschopnosť miestnej ekonomiky zefektívnenie hospodárenia mesta.

5.1 Realizácia účinných opatrení k zlepšeniu ekonomickej kondície mesta

5.1.1 Odpredaj nepotrebného majetku vo vlastníctve mesta
5.1.2 Konsolidácia výdavkov mesta
5.1.3 Zvyšovanie efektivity ekonomickej činnosti mestských spoločnosti
5.1.4 Realizácia opatrení k zvýšeniu príjmov mesta zlepšením výberu miestnych daní a poplatkov
5.1.5 Zabezpečenie majetko – právneho vysporiadania pozemkov plniacich verejnoprospešné funkcie a prístupu k nim,
5.1.6 Zabezpečenie nadobudnutia nových pozemkov mesta za účelom realizácie niektorých opatrení PHRSR

II. SOCIÁLNA OBLASŤ

PRIORITY – 6 - 9
OPATRENIA – 6.1 – 9.1
AKTIVITY – 6.1.1 – 9.1.3

6 ROZVOJ OBČIANSKEJ VYVAVENOSTI

ŠC 6. : Modernizácia a zvýšenie kvality a účinnosti systémov občianskej vybavenosti.

6.1 Modernizácia objektov a budovanie prvkov sociálnej vybavenosti

6.1.1 Rekonštrukcia objektu Klub dôchodcov Gelnica, Banícke námestie č. 9
6.1.2 Rekonštrukcia objektu bývalého agitačného strediska Mária Huta
6.1.3 Rozšírenie cintorína s vysporiadaním pozemkov
6.1.4 Rekonštrukcia Domu smútku
6.1.5 Vybudovanie bezbariérových vstupov do budov vo vlastníctve mesta

6.2 Rozvoj dostupnej zdravotnej starostlivosti

6.2.1 Podpora doplnenia siete špecializovaných lekárskych ambulancií
6.2.2 Podpora zriadenia detskej pohotovostnej služby

6.3 Podpora vzdelávania

6.3.1 Podpora rozšírenia počtu odborov v stredoškolskom vzdelávaní
6.3.2 Podpora kompenzačných opatrení na zmierňovanie dopadov pandémie vo vzdelávaní žiakov základných a stredných škôl
6.3.3 Výstavba Materskej školy v lokalite Háj (rozšírenie kapacít MŠ)

6.3.4 Budovanie digitálnej infraštruktúry na všetkých typoch škôl v meste
6.3.5 Využitie areálu Základnej školy na výstavbu športovísk pre deti
6.3.6 Pokračovanie v rekonštrukcií Základnej umeleckej školy
6.3.7 Zabezpečenie modernizácie materiálového vybavenia všetkých škôl a školských zariadení,
6.3.8 Podpora celoročnej prevádzky bazéna v Základnej škole Gelnica
6.3.9 Podpora záujmových združení poskytujúcich vzdelávacie aktivity pre rôzne skupiny občanov

6.4 Podpora a rozvoj športu

6.4.1 Rekonštrukcia existujúcich a výstavba nových multifunkčných športových plôch
6.4.2 Rekonštrukcia a obnova tenisových kurtov a výstavba nového,
6.4.3 Dokončenie rekonštrukcie zimného štadióna s výstavbou parkoviska,
6.4.4 Dokončenie rekonštrukcie a obnova futbalového štadióna (tribúna, striedačky hráčov, obnova tartanovej dráhy s doskočiskom, interiérové vybavenie a šatne, umelý trávnik hlavnej hracej plochy),
6.4.5 Podpora aktivít športových klubov a združení,
6.4.6 Zabezpečenie kvalitnej ponuky športových podujatí
6.4.7 Modernizácia a rozšírenie streetworkoutového ihriska na futbalovom štadióne

6.5 Podpora a rozvoj kultúry

6.5.1 Zabezpečenie vhodných spoločenských – kultúrnych priestorov
6.5.2 Skvalitnenie technického vybavenia Mestskej knižnice a rozšírenie ponuky knižného fondu
6.5.3 Podpora aktivít organizácií pôsobiacich v oblasti kultúry
6.5.4 Zabezpečenie kvalitnej ponuky kultúrnych podujatí

7 POSKYTOVANIE SOCIÁLNYCH SLUŽIEB A PODPORA OBČANOV SO SOCIÁLNYM ZNEVÝHODNENÍM

ŠC 7 : Skvalitnenie podmienok a rozvoj sociálnych služieb v meste a podpora občanov so sociálnym znevýhodnením.

7.1 Zabezpečenie informovanosti občanov o možnostiach a podmienkach využívania sociálnych služieb v meste

7.1.1 Poskytovanie základného sociálneho poradenstva
7.1.2 Informovanie občanov o možnostiach využívania sociálnych služieb na informačných tabuliach mesta
7.1.3 Zvyšovanie povedomia znevýhodnených skupín v sociálnej oblasti

7.2 Podpora aktivít k znižovaniu nezamestnanosti v meste

7.2.1 Spolupráca s ÚPSVaR a zapájanie sa do projektov na úseku aktívnych opatrení trhu práce (AOTP)

7.3 Budovanie a rozšírenie kapacít komunitnej sociálnej starostlivosti

7.3.1 Rozšírenie existujúceho a zriadenie prevádzky nového denného stacionára
7.3.2 Príprava infraštruktúry a vybudovanie komunitného centra
7.3.3 Zriadenie strediska osobnej hygieny
7.3.4 Pokračovanie v zabezpečení terénnej sociálnej práce v rómskej komunite a jej rozšírenie podľa potrieb komunity
7.3.5 Podpora a rozvoj terénnej sociálnej práce
7.3.6 Podpora verejných a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb

7.4 Skvalitňovanie zázemia pre znevýhodnené skupiny občanov

7.4.1 Podpora záujmových združení a aktivít pre znevýhodnené skupiny obyvateľov (deti

a rodiny, seniori, osoby so zdravotným postihnutím)
7.4.2 Podpora ohrozených rodín v kríze

8 ZVYŠOVANIE DOSTUPNOSTI BÝVANIA
ŠC 8 : Vytváranie podmienok k zvyšovaniu dostupnosti bývania.

8.1 Realizácia aktivít k zabezpečovaniu dostupnosti bývania
8.1.1 Vybudovanie infraštruktúry a výstavba bytov nízkeho štandardu v lokalite Háj
8.1.2 Vytváranie lokalít k budovaniu infraštruktúry pre IBV (na ul. Slovenskej, Hlavnej, Vodárenskej, Perlovej a Záhradnej)
8.1.3 Výstavba nájomných bytov (na ul. Slovenskej, Hlavnej, SNP)
8.1.4 Výstavba bytového domu na ul. Športovej (vedľa zimného štadióna)
8.1.5 Rekonštrukcia nájomných bytových domov vo vlastníctve mesta

9 ZVYŠOVANIE BEZPEČNOSTI V MESTE
ŠC 9 : Modernizácia vybavenosti a vytvorenie podmienok k zvyšovaniu bezpečnosti

9.1 Vytvorenie podmienok pre zvýšenie bezpečnosti
9.1.1 Modernizácia a rozšírenie kamerového systému v meste
9.1.2 Zabezpečenie technického a materiálového vybavenia pre prácu mestskej polície
9.1.3 Zvýšenie bezpečnosti dopravy inštalovaním spomaľovacích prahov vo vybratých lokalitách (školy, sídlisko, ul. Hlavná, ul. Slovenská a pod.)

III. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
PRIORITY – 10 - 11
OPATRENIA – 10.1 – 11.2
AKTIVITY – 10.1.1 – 11.2.3

10 OCHRANA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A ZDRAVIA OBYVATEĽOV
ŠC 10 : Podpora aktivít a procesov k zabezpečovaniu ekologickej stability územia.

10.1 Realizácia preventívnych aktivít k ochrane životného prostredia
10.1.1 Zabezpečenie realizácie aktivít k informovanosti, poradenstvu a prevencii v problematike ochrany životného prostredia

10.2 Podpora aktivít k ochrane podzemných a povrchových vôd
10.2.1 Podpora aktivít k ochrane vodných tokov pred znečistením
10.2.2 Podpora zabezpečenia čistenia odpadových vôd pre lokalitu Mária Huta

10.3 Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami viazané na vodný tok
10.3.1 Podpora úpravy korýt vodných tokov a ich revitalizácia
10.3.2 Realizácia preventívnych protipovodňových vodozádržných opatrení (Turzovský potok a Perlový potok)
10.3.3 Rekonštrukcia priepustov a cestných priekop

10.4 Realizácia opatrení v oblasti ochrany ovzdušia
10.4.1 Vypracovanie koncepcie revitalizácie a rozvoja plôch mestskej zelene a parkov
10.4.2 Revitalizácia verejných priestranstiev a starostlivosť o zeleň v meste
10.4.3 Vybudovanie oddychových zón

10.5 Podpora znižovania energetickej náročnosti verejných budov ich rekonštrukciou
10.5.1 Rekonštrukcia a zateplenie budovy Charity

10.5.2 Rekonštrukcia a zateplenie budovy Centra voľného času, vybudovanie prístavby CVČ a modernizácia jeho interiérového a exteriérového vybavenia
10.5.3 Pokračovanie rekonštrukcii a zateplenie Mestskej knižnice
10.5.4 Pokračovanie v rekonštrukcii a zateplenie objektu Domova opatrovateľskej služby
10.5.5 Pokračovanie v rekonštrukcii Základnej školy a zateplenie telocvičného traktu

10.6 Budovanie a modernizácia vozového parku a technického vybavenia k zabezpečovaniu čistoty a kvality životného prostredia v meste

10.6.1 Modernizácia vozového parku Technických služieb Gelnica
10.6.2 Budovanie infraštruktúry vozového parku a technického vybavenia Sociálneho podniku Gelnica

10.7 Rozvoj alternatívnych pohonov a prvkov ekologickej mobility

10.7.1 Podpora budovania infraštruktúry pre alternatívne pohony (vrátane plôch a nabíjacie stanice)
10.7.2 Rozvoj infraštruktúry nízkouhlíkovej dopravy (nabíjacie stanice pre elektrobicykle, stojany, prístrešky, značenie ...)
10.7.3 Vybudovanie cyklochodníkov
10.7.4 Podpora budovania a rozšírenia cyklotrás

10.8 Podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie

10.8.1 Inštalácia slnečných kolektorov na mestských budovách (Správa domov, futbalový štadión, hokejový štadión, Základná škola – bazén, telocvičňa, DOS ...)

11 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

ŠC 11 : Skvalitnenie systému nakladania s odpadmi a prechod na obehové odpadové hospodárstvo.

11.1 Rozvoj efektívneho odpadového hospodárstva

11.1.1 Zabezpečenie aktivít k zvyšovaniu povedomia občanov k separovaniu odpadov a k ich efektívnemu zhodnocovaniu
11.1.2 Podpora efektívnej separácie odpadov
11.1.3 Realizácia opatrení k predchádzaniu vzniku nelegálnych skládok a vykonávanie opatrení k postihu za ich založenie
11.1.4 Zabezpečovanie odstraňovania odpadov v intraviláne a extraviláne mesta

11.2 Podpora prechodu na obehové odpadové hospodárstvo

11.2.1 Výstavba kompostárne (zberný dvor č. 2)
11.2.2 Vypracovanie koncepcie efektívneho využívania biomasy a bioodpadov s cieľom výroby konečných produktov na komerčné využitie
11.2.3 Obstaranie zariadenia na recykláciu stavebného odpadu s využitím recyklátu.

5 REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce so stanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.
Realizačná časť obsahuje :

- popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHRSR,
- popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PHRSR,
- komunikačnej stratégie PHRSR k jednotlivým cieľovým skupinám,
- systém monitorovania a hodnotenia plnenia PHRSR.
- akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky (x+2) – vecný a časový harmonogram realizácie s určením ukazovateľov a výstupov.

5.1 SPOLUPRÁCA S PARTNERMI

Mesto Gelnica využívala rôzne formy partnerskej spolupráce od prípravy PHRSR, pri zbere údajov, analytickom hodnotení stavu mesta, SWOT analýze a problémovej analýze mesta, pri stanovení vízie a cieľov rozvojovej stratégie, následne pri návrhu programovej a strategickej časti. Podľa § 2 písm. g) zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov partnerstvo je forma spolupráce sociálno – ekonomických partnerov k zabezpečeniu hospodárskeho, sociálneho a územného rozvoja územia s ohľadom na udržateľný rozvoj.[3] Jednotliví partneri majú rôznu časovú, personálnu a kvalitatívnu kapacitu k zapojeniu sa do procesov tvorby a samotnej realizácie (implementácie) PHRSR, od poskytnutia informácií, priameho vstupu do procesu tvorby dokumentu, koordinácií čiastkových úloh, poskytnutia zdrojov (materiálnych, priestorových, personálnych, finančných a iných) až po konštruktívnu kritiku .Cieľom partnerstva spočíva v osvojení filozofie stratégie PHRSR, k získaniu ich podpory v procese implementácie PHRSR v praxi.

Partnerská spolupráca počas realizácie rozvojového programu bude zameraná na

- informačnú spoluprácu zameranú na zber údajov, informácií a poznatkov k problémom a potrebám partnera, možnostiach spolupráce spočívajúce v odbornej pomoci, poradenstve, inštitucionálnom a organizačnom zabezpečení plnenia niektorých aktivít a na realizácia jednotlivých aktivít,
- finančnú spoluprácu spočívajúcu v spolufinancovaní spoločných projektov, realizácií a financovaní rozvojových projektov v súlade s rozvojovou stratégiou obce, sponzorských príspevkov a dotácií k realizácií vybraných aktivít obce a pod.,
- materiálnu spoluprácu a spoluprácu pri zabezpečovaní personálnych zdrojov zameranú na nefinančnú pomoc, na materiálne, technické zabezpečenie realizácie projektových aktivít obce, odbornú pomoc, poradenstvo, organizáciu vzdelávacích aktivít k úspešnej realizácií PHRSR
- mediálnu spoluprácu zameranú na propagačné a mediálne aktivity a spolupráca pri zabezpečovaní komunikačných a informačných aktivít v súlade s komunikačnou stratégiou PHRSR.[2]

PHRSR je otvorený dokument počas celej doby platnosti, pričom identifikácia partnerov prebieha nielen v rámci spracovania dokumentu, ale aj počas celej doby jeho realizácie, kde partnerom sa na základe ich identifikácie a prejaveného záujmu o nejakú formu spolupráce pri realizácií aktivít priradí hlavná motivácia zapojenia sa do participatívneho procesu.

Partnerská spolupráca bude prebiehať na základe podpísaných partnerských dohôd.

5.2 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRSR

Orgánom koordinácie implementácie PHRSR mesta Gelnica na roky 2022 – 2028 pri realizácii aktivít, napĺňaní cieľov, monitorovaní, hodnotení a finančnom zabezpečení bude Mestský úrad Gelnica, ktorý prostredníctvom Akčného plánu bude vytvárať podmienky pre vznik a rozvoj územnej spolupráce k napĺňaniu stanovených cieľov.

Implementácia jednotlivých aktivít si bude vyžadovať konkrétne ľudské zdroje k ich realizácií a aj k zodpovednosti za ich plnenie.

Mestský úrad v súčinnosti s poslancami MsZ a zriadenými komisiami iniciuje aktivity strategického rozvoja mesta, vykonáva stratégiu regionálneho rozvoja podľa vypracovaného programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja, ktorý podľa potreby aktualizuje, spolupracuje s podnikateľským prostredím, mimovládnymi organizáciami, vedie dopĺňanie ich zoznamu a pomáha vytvárať podmienky na ich činnosť pri realizácií konkrétnych projektových aktivít. Mestský úrad analyzuje rozvojové potreby, sleduje výzvy, predkladá žiadostí k čerpaniu NFP, vytvára podmienky pre realizáciu konkrétnych projektov, monitoruje, kontroluje a hodnotí priebeh realizácie projektov, hodnotí ukončené projekty, sleduje legislatívu a pravidlá pre čerpanie fondov EÚ a grantov a počas celej doby komunikuje s *riadiacim orgánom* v systéme implementácie PHRSR, ktorým je Mesto Gelnica zastúpené primátorom a najvyšším orgánom mesta – Mestským zastupiteľstvom.

Mestské zastupiteľstvo kontroluje dosahovanie stanovených cieľov PHRSR mesta Gelnica, pravidelne monitoruje a hodnotí výsledky implementácie PHRSR.

Koordináciu implementácie a zabezpečovanie plnenia projektových aktivít PHRSR bude vykonávať najmä Mestský úrad prostredníctvom svojich oddelení

- *oddelenia správy majetku a rozvoja mesta (OSMaRM),*
- *oddelenia výstavby, ochrany životného prostredia a stavebného poriadku OVOŽPaSP),*
- oddelenia kultúry, športu a voľného času (OKŠaVČ),
- *finančného oddelenia (FO),*

ktoré zodpovedajú za systém plnenia PHRSR a aj jeho financovania prostredníctvom vlastných zdrojov, získaných dotácií, úverových zdrojov príp. iného financovania.

Oddelenie správy majetku a rozvoja mesta zabezpečuje najmä plnenie nasledujúcich činnosti :

Oblasť majetkového charakteru

- plní úlohy súvisiace s evidenciou a stavom majetku mesta, spracováva potrebné podklady k manipulácii s týmto majetkom a vykonáva všetky potrebné úkony súvisiace s touto agendou,
- vypracováva návrhy kúpno-predajných zmlúv s fyzickými a právnickými osobami

- vyhotovuje nájomné zmluvy na prenájom nebytových priestorov, nájomné zmluvy na prenájom pozemkov,
- vyhotovuje zmluvy o prevode majetku do správy organizácií mesta,
- sumarizuje inventúrne súpisy a inventarizačné zápisy majetku, ktoré spracúvajú iné oddelenia MsÚ a organizácie mesta, predkladá ich na rokovanie inventarizačnej komisii,
- na základe predložených návrhov na vyradenie majetku, spracováva podklady na vyradenie majetku pre vyraďovaciu komisiu,
- eviduje žiadosti o odpredaj majetku z vlastníctva Mesta Gelnica, eviduje žiadosti o prenájom pozemkov vo vlastníctve Mesta Gelnica, eviduje ponuky na kúpu majetku do vlastníctva mesta a k týmto žiadostiam pripravuje podklady na prerokovanie v majetkovej komisii,
- organizačne zabezpečuje rokovanie majetkovej komisie,
- realizuje MsZ schválený zámer na prevod a prenájom nehnuteľností, odpredaj nehnuteľností podľa § 9a, ods. 1, písm. c), zákona NR SR č. 138/1991 Zb.,
- vykonáva fakturáciu resp. refakturáciu služieb, nájmov podľa nájomných zmlúv za prenájom za nebytové priestory, pozemky, inventár, vecné bremená, apod.,
- spracúva návrhy pre škodovú komisiu pri vzniku škody na majetku mesta; organizačne zabezpečuje rokovanie škodovej komisie,
- v zmysle zákona o majetku obcí zabezpečuje vypisovanie výberových konaní na obsadenie voľných nebytových priestorov vo vlastníctve mesta na podnikateľské účely,
- organizačne zabezpečuje a pripravuje podklady na rokovanie Komisie pre tvorbu a použitie fondu údržby a opráv bytov a nebytových priestorov vo vlastníctve mesta,
- spolupracuje so Správou domov Gelnica, s.r.o., ako správcom nehnuteľností mesta Gelnica, v zmysle Mandátnej zmluvy č.1/2007,
- vedie evidenciu skladového propagačného materiálu,
- zabezpečuje a prehodnocuje zmluvy o poskytovaní poistenia majetku.

Oblasť obchodu, podnikateľskej činnosti a miestnych daní

- organizačne zabezpečuje a pripravuje Gelnický jarmok, Jarný trh, Jesenný trh, Vianočný trh a iné príležitostné trhy,
- organizačne zabezpečuje a pripravuje podklady na rokovanie, vedie písomnú agendu a pripravuje návrhy uznesení z Komisie výberovej, podnikateľskej a obchodu na rokovanie MsZ,
- zabezpečenie agendy súvisiacej s prijímaním oznámení o zriadení prevádzky obchodu a služieb na území mesta Gelnica a oznámení o ukončení činnosti v prevádzkach,
- vydáva záväzné stanoviská k začatiu podnikateľskej činnosti právnických a fyzických osôb na územie mesta Gelnica na základe písomnej žiadosti, ak sa týkajú záujmov obyvateľov mesta,
- zabezpečenie vydávania povolení na predaj na trhových miestach v meste Gelnica
- prijímanie oznámení o konaní verejných kultúrnych a verejných športových podujatí na území mesta Gelnica,
- vedenie evidencie samostatne hospodáriacich roľníkov a vydávanie osvedčení o zápise do evidencie samostatne hospodáriacich roľníkov
- zabezpečuje agendu týkajúcu sa dobrovoľných zbierok na krytie mimoriadnych výdavkov vo všeobecnom záujme, ktoré vyhlasuje mestské zastupiteľstvo v zmysle zákona o obecnom zriadení,
- na úseku miestnych daní vyhotovuje rozhodnutia pre daň za osobitné užívanie verejného priestranstva v zmysle VZN mesta Gelnica o miestnych daniach.

Oblasť zabezpečenia finančných zdrojov zo štátneho rozpočtu SR, fondov EU, nadácií, ap., rozvoj mesta

- podieľa sa na tvorbe koncepčných, metodických a analytických materiálov na úrovni mesta, najmä Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Gelnica (PHRSR) a v zmysle platnej legislatívy vyhotovuje každoročne správu o plnení akčných plánov PHRSR za príslušný rok, a vypracuje akčné plány na ďalšie n+2 roky, ktoré predkladá na schválenie v MsZ,
- spracovanie projektových žiadostí na získanie finančných prostriedkov na základe výziev ministerstiev SR, nadácií, občianskych združení apod. za účelom získavania doplnkových finančných zdrojov, grantov, dotácií pre mesto Gelnica,
- spracovanie žiadostí resp. príprava podkladov pre spracovanie žiadostí o poskytnutie nenávratného finančného príspevku z operačných programov Európskej únie,
- zabezpečuje implementáciu schválených projektov v súlade s podpísanými zmluvami o poskytnutí dotácie/NFP, v súlade s príslušnými príručkami pre prijímateľa, príručkami pre verejné obstarávanie, manuálmi pre publicitu, informovanie a komunikáciu pre prijímateľov apod., vrátane korešpondencie s poskytovateľmi,
- po implementácii projektov tieto podľa zmluvných záväzkov vecne a finančne vyhodnocuje a následne monitoruje.

Oblasť zahraničných vzťahov mesta

- administratívne zabezpečuje zahraničné vzťahy mesta Gelnica,
- poskytuje údaje o medzinárodnej spolupráci miest príslušnému okresnému úradu v sídle kraja.

Oddelenie výstavby, ochrany životného prostredia a stavebného poriadku zabezpečuje plnenie nasledujúcich činnosti :

V oblasti investícií

- zabezpečuje prípravu a realizáciu investičnej výstavby mesta,
- zabezpečuje projektovú dokumentáciu investícií,
- zabezpečuje vydanie územného rozhodnutia a stavebného povolenia investícií mesta,
- zabezpečuje výber zhotoviteľov podľa osobitných predpisov;
- vykonáva odborný stavebný dozor,
- pripravuje a predkladá návrhy do rozpočtu mesta,
- preberá a odovzdáva do evidencie majetku dokončené investície,
- zabezpečuje podporu výstavby z prostriedkov zo ŠFRB.

V oblasti územného rozvoja

- zabezpečuje obstarávanie, prerokúvanie a schvaľovanie územného plánu mesta, jeho časti a vybraných priestorov, včítane územno-plánovacích podkladov, čiastkových zmien a doplnkov územných plánov,
- vydáva stanoviská ku všetkým druhom dokumentácie, koncepčným materiálom a podkladom na úrovni záväzného stanoviska mesta,
- poskytuje poradenské a konzultačné služby pre občanov pri ich podnikateľských zámeroch na území mesta,
- zúčastňuje sa rokovaní k problematikám územného rozvoja a územno-technického rozvoja dotýkajúcich sa záujmov mesta, zvolaných orgánmi štátnej správy, odbornými organizáciami, právnickými a fyzickými osobami,

- usmerňuje a koordinuje dobudovanie a rozvoj mesta a jeho častí, areálov, zón a súboru objektov s cieľom tvorby kvalitného urbanisticko-architektonického a funkčného riešenia,
- účinne spolupracuje s orgánmi štátnej správy a odbornými organizáciami, oddeleniami MsÚ za účelom dosiahnutia vytýčených koncepčných zámerov a kvality riešenia,
- zabezpečuje riadne uloženie schváleného UPN, UPD a všetky podklady k nej, ako aj doklady o zmenách a doplnkoch,
- spracováva urbanistické a územno-technické zásady a regulatívy rozvoja vybraných častí mesta podľa potreby a aktuálnosti,
- vytvára koncepčné i realizačné podmienky pre reanimáciu voľnej krajiny za účelom umocnenia ekologickej stability územia,
- spolupracuje na zabezpečovaní podkladov a podmienok pre verejné súťaže a konkurzy z hľadiska urbanistického a územno-technického,
- na úseku starostlivosti o kultúrne pamiatky v zmysle platných zákonov vedie informatívny prehľad a zoznam kultúrnych pamiatok na území mesta, spolupracuje s krajským pamiatkovým úradom a koordinuje stavebné činnosti na území pamiatkovej zóny,
- uplatňuje záujmy mesta v regionálnych, nadregionálnych a celorepublikových koncepciách, dokumentoch a iných rozvojovo strategických zámeroch, koordinuje a usmerňuje urbanisticko-priestorový, krajinársko-ekologický a územno-technický rozvoj spravovaného územia mesta i vo väzbe na susediace sídla.

Oddelenie kultúry, športu a voľného času zabezpečuje plnenie nasledujúcich činnosti :

- Mestskej knižnice,
- Baníckeho múzea v Gelnici, kde poskytuje aj informácie pre turistov,
- Štôlne Jozef a Banského skanzenu,
- organizuje a zabezpečuje kultúrne podujatia a výstavy pre verejnosť v spolupráci s kultúrnymi a vzdelávacími inštitúciami,
- zabezpečuje prezentáciu kultúrno-spoločenských akcií mesta,
- organizuje Gelnický jarmok, Vianočné trhy a ostatné mestské podujatia,
- zabezpečuje vedenie pamätnej knihy mesta,
- spolupracuje pri ochrane kultúrnych pamiatok v rozsahu osobitných predpisov,
- koordinuje a predkladá orgánom mesta ročný plán kultúrnych činností v meste,
- spolupracuje s občianskymi združeniami, obcami, právnickými a fyzickými osobami, ktoré pôsobia v oblasti miestnej kultúry,
- spolupracuje a koordinuje vydávanie novín Gelničan a jeho predaj,
- zabezpečuje a spolupracuje pri výrobe propagačných a prezentačných materiálov o meste,
- admin web stránky mesta www.gelnica.sk,
- obsluha miestneho rozhlasu - prijímanie správ do rozhlasu,
- sms služba.

Finančné oddelenie zabezpečuje plnenie nasledujúcich činnosti :

- vedenie agendy rozpočtu, vrátane zmien a príslušných uznesení - spracovanie plánu tvorby a použitia rezervného fondu, soc. fondu a fondu rozvoja bývania,
- sledovanie a poskytovanie príspevkov príspevkovým organizáciám mesta, telovýchovným klubom a iným subjektom v zmysle rozpočtu,
- spracovanie zmlúv o poskytnutí nenávratných finančných príspevkov a prechodných finančných výpomocí,
- realizácia finančnej kontroly, auditu a vedenie podvojného účtovníctva mesta podľa

platných právnych predpisov,
- analytické účtovanie dotácií zo štátneho rozpočtu,
- spracovanie podkladov do rozpočtu za fin. oddelenie a sumarizácia pokladov do rozpočtu od všetkých odd. MsÚ, iných zložiek mesta a ďalších subjektov usporiadanie rozpočtu po formálnej stránke v zmysle platnej rozpočtovej klasifikácie, koordinácia s rozpočtami mestských organizácií, v prípade pozmeňujúcich návrhov finančnej komisie alebo Mestského zastupiteľstva (MsZ), realizácia ďalších úprav rozpočtu,
- poskytovanie prehľadov o čerpaní rozpočtu všetkým oddeleniam a iným organizačným zložkám mesta,
- spracovanie záverečného účtu mesta a návrhu na použitie prebytku hospodárenia;
- zriaďovanie a rušenie účtov v peňažných ústavoch, sledovanie stavu fin. prostriedkov na účtoch mesta, realizácia potrebných prevodov medzi účtami,
- spracovanie potrebných analýz k vybaveniu úverov, sledovanie a zabezpečenie splátok istiny z poskytnutých úverov, plnenie ďalších povinností vyplývajúcich z úverových zmlúv,
- sledovanie a vyúčtovanie transferov na prenesený výkon štátnej správy a na úseku školstva, správy pre Ministerstvo školstva SR,
- kontrola a evidencia vyúčtovaní o použití poskytnutých príspevkov (mimo dotačného fondu),
- poskytovanie potrebných podkladov k získavaniu grantov v rámci projektovej činnosti,
- vedenie agendy finančnej komisie (FK), príprava podkladov na prerokovanie vo FK,
- zavedenie rozpočtu a jeho zmien po schválení do účtovníctva,
- spracovanie kvartálnych účtovných výkazov, ich predkladanie nadriadeným orgánom v požadovanej forme aj za príspevkové a rozpočtové organizácie mesta,
- realizácia mesačných uzávierok, ročnej účtovnej závierky, inventarizácia všetkých
- účtov mesta, účtovanie o inventarizačných rozdieloch,
- kontrola cestovných účtov a vedenie evidencie náhrad cestovných výdavkov,
- spracovanie návrhov pre škodovú komisiu,
- vedenie mzdovej agendy pracovníkov MsÚ, MsP, školstva bez právnej subjektivity a iných organizačných zložiek mesta v zmysle mzdových predpisov,
- spracovanie podkladov pre tvorbu rozpočtu v oblasti miezd,
- spracovanie výkazov na mzdovom úseku,
- vedenie personálnej a mzdovej agendy zamestnancov mesta,
- sledovanie a evidencia platieb, vymáhanie nedoplatkov,
- kontrola priznaní k dani z nehnuteľností, prepočty v zmysle platného všeobecne záväzného nariadenia mesta, vystavenie platobných výmerov, sledovanie a evidencia platieb, vymáhanie nedoplatkov, ...,
- vedenie agendy odvodov výťažkov dosiahnutých z prevádzkovania lotérií a iných podobných hier, sledovanie preddavkov, kontrola správnosti výpočtu, zabezpečenie vrátenia preplatkov,
- poskytovanie informácií v konaniach na jednotlivých úsekoch činnosti fin. odd. občanom i právnickým osobám, spracovanie návrhov všeobecne záväzných nariadení týkajúcich sa činnosti oddelenia a zasielanie VZN,
- vybavovanie bežnej korešpondencie - archivácia dokladov a ich skartácia podľa platných predpisov,
- finančné riadenie schválených projektov z EÚ i štátneho rozpočtu.

Koordinátor realizácie projektových aktivít bude
- koordinovať realizáciu určenej aktivity PHRSR,
- podieľať sa na určovaní priorít realizácie PHRSR,
- koordinovať stretnutia,
- zaznamenávať dôležité trendy,
- podieľať sa na budovaní verejno-súkromných partnerstiev zameraných na rozvoj mesta.

Mestské zastupiteľstvo vo vzťahu k vypracovaniu a realizácii PHRSR berie na vedomie návrh strategickej časti dokumentu, schvaľuje vypracovaný dokument PHRSR a každoročne schvaľuje *vyhodnotenie monitorovania a hodnotenia*, schvaľuje *spolufinancovanie pripravovaných projektových aktivít k realizácii* a schvaľuje *prípadné aktualizácie dokumentu.*

Vyhodnocovanie PHRSR a prípadný návrh jeho aktualizácie sa bude vykonávať každoročne na základe získavania pripomienok poslancov MsZ, oddelení MsÚ, partnerov a verejnosti **do 30. apríla** za predchádzajúci rok.

5.3 KOMUNIKAČNÁ STRATÉGIA PHRSR

Komunikačná stratégia mesta prebieha na týchto úrovniach
- komunikácia s obyvateľmi mesta prebieha využívaním webovej stránky mesta, úradných tabúľ, cestou mestského rozhlasu, SMS informáciou prostredníctvom služby (SMS–info) na zasielanie správ vyhlasovaných oznamov v mestskom rozhlase, prostredníctvom osobného kontaktu s vedením mesta a zamestnancami MsÚ pri ich návšteve a cestou verejného prerokovávania aktivít mesta na verejných zasadnutiach MsZ.
- komunikácia v rámci MsÚ prebieha osobne prostredníctvom pravidelných stretnutí zamestnancov MsÚ s vedením mesta a pracovných stretnutí vedúcich oddelení s primátorom mesta. Zamestnanci využívajú najmä telefonickú komunikáciu a emailovú komunikáciu.
- komunikácia s mestskými inštitúciami a partnermi prebieha cestou pracovných stretnutí, telefonicky a prostredníctvom e – mailu.
- komunikácia s poslancami MsZ a členmi komisií MsZ prebieha osobne, e-mailom a telefonicky.

Komunikačný kanál k informovaniu verejnosti o pripravovaných a realizovaných aktivitách PHRSR je zabezpečovaný v podmienkach mesta
- osobným kontaktom verejnosti a záujmových skupín s jej volenými orgánmi a zamestnancami,
- prostredníctvom webovej stránky mesta,
- verejnej úradnej tabule umiestnenej na vhodnom verejne prístupnom mieste.
- cestou pozvánky na verejné zasadania mestského zastupiteľstva,
- cestou mestského rozhlasu.

Súčasťou každého z pripravovaných a realizovaných aktivít PHRSR budú z dôvodu povinného informovania verejnosti, najmä pri investičných aktivitách využitia verejných zdrojov (EŠIF, zo štátneho rozpočtu z operačných programov jednotlivých ministerstiev a vlastných zdrojov ...) alebo v rámci komunikácie medzi mestom a cieľovými skupinami a partnermi pri príprave a realizácii aktivít, budú rôzne formy komunikácie prostredníctvom verejných

informačných tabúľ, stretnutí príslušných komisií MsZ, zasadaní MsZ a organizovaním informačných a pracovných seminárov a stretnutí.

Cestou uvedených komunikačných kanálov bude prebiehať pravidelná komunikácia s občanmi mesta týkajúca sa prípravy a realizácie jednotlivých aktivít PHRSR mesta k napĺňaniu vízie a hlavného cieľa a tým k zvyšovaniu kvality života svojich obyvateľov.

5.4 MONITOROVANIE A HODNOTENIE PHRSR

Monitorovanie a hodnotenie patria medzi kľúčové činnosti pre správne zabezpečenie implementácie PHRSR, ktorého cieľom je získavanie informácií o plnení PHRSR a aj o jeho prípadnom negatívnom vývoji.

Nastavenie systému monitorovania má slúžiť hodnoteniu implementácie PHRSR využitím systému zadefinovaných ukazovateľov k jednotlivým cieľom, so stanovením východiskových hodnôt, určením cieľových hodnôt a časového obdobia na dosiahnutie očakávaných cieľových hodnôt.

Dobrým nastavením systému monitorovania a hodnotenia bude reagované na prípadné zmeny spôsobu realizácie, podľa potreby aj definovanie a prijímanie nových opatrení, za aktívnej účasti významných socioekonomických subjektov pôsobiacimi na území mesta.

Proces monitorovania a hodnotenia plnenia priorít a cieľov PHRSR je previazaný s monitorovaním a hodnotením napĺňania programového rozpočtu územného rozpočtu v zmysle zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov. Záverečný účet územnej samosprávy predstavuje vhodný nástroj k plneniu definovaných indikátorov a tým aj k napĺňaniu implementácie PHRSR.

Hlavným cieľom monitorovania a hodnotenia je pravidelné sledovanie realizácie cieľov PHRSR a aktivít s využitím systému merateľných ukazovateľov.

Dobre nastavený systém monitorovania, ktorý je prepojený so systémom hodnotenia vedie k reakcii na zmenené podmienky, úspešné alebo neúspešné kroky implementácie formou úpravy (aktualizácie stratégie).

Úlohou samosprávy v rámci monitorovania a hodnotenia bude minimálne raz ročne (do začiatku prípravy rozpočtu na ďalší rok) získavať pripomienky poslancov, zamestnancov MsÚ, zainteresovaných partnerov a verejnosti.

Monitorovanie PHRSR mesta sa bude vykonávať priebežne počas celej doby jeho realizácie, podľa akčného plánu (AP), na základe ukazovateľov výstupu, výsledku a dopadu jednotlivých aktivít a výsledkom monitorovania PHRSR bude hodnotiaca správa za príslušný rok schválená mestským zastupiteľstvom s prílohou – vyhodnotenie akčných plánov implementácie PHRSR v príslušnom hodnotenom roku, aj s ich prípadnými aktualizáciami. Podklady k vyhodnoteniu plnenia jednotlivých aktivít akčných plánov poskytnú zodpovedné oddelenia, komisie, poverené osoby a pod., za jednotlivé aktivity, ktoré sú uvedené v akčných plánoch PHRSR.

Za prípravu hodnotiacej správy PHRSR bude zodpovedať samospráva mesta – oddelenie správy majetku a rozvoja mesta, príp. iné poverené osoby mesta.

Hodnotenie predstavuje proces, ktorý systematicky skúma prínos realizácie PHRSR a súlad so stanovenými cieľmi, analyzuje účinnosť realizačných procesov s vhodnosťou nastavenia jednotlivých opatrení a aktivít k zvýšeniu efektívnosti ich realizácie. Počas programového obdobia sa odporúča vykonávať priebežné hodnotenia (operatívne, tematické, strategické, prípadne pri identifikovanej potrebe aj mimoriadne) a na konci programového obdobia záverečné hodnotenie.

Priebežným hodnotením (odporúča sa minimálne 1 x ročne **do 30 apríla** za predchádzajúci kalendárny rok) sa počas realizácie (implementácie) PHRSR skúma účinnosť a efektívnosť napĺňania jednotlivých špecifických cieľov podľa priorít a prioritných cieľov podľa prioritných oblastí, využitie finančných prostriedkov a sociálno – ekonomický dopad. Správa z hodnotenia sa predkladá k schvaľovaniu MsZ Gelnica.

Záverečné hodnotenie sa spracováva na konci obdobia platnosti PHRSR (do 30. apríla po ukončení jeho platnosti), zahŕňa obdobie celej realizácie PHRSR, skúma faktory, ktoré prispeli k úspechom alebo neúspechom pri realizácií stratégie a rozsah využitia zdrojov.

Formulár 21 (R 5) Plán monitorovania a hodnotenia PHRSR

Plán priebežných hodnotení PHRSR mesta Gelnica na programové obdobie 2022-2028		
Typ hodnotenia	**Vykonať prvýkrát**	**Dôvod vykonania/ periodicita**
Strategické hodnotenie	➢ najskôr v roku 2025	Podľa rozhodnutia mesta a vzniknutej spoločenskej potreby.
Operatívne hodnotenie	➢ v prípade potreby podľa rozhodnutia samosprávy, minimálne **1x ročne**	Kontrola súladu programu s reálnou situáciou hodnotenie jednotlivých projektových aktivít a ich vplyv na samotné riešené územie, vykonáva sa pravidelnejšie, aj niekoľkokrát ročne, **určené** minimálne **do 30. apríla za predchádzajúci kalendárny rok.**
Tematické hodnotenie časti PHRSR	➢ 2024 ➢ 2026	Téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť v monitorovacej správe. Hodnotenie vykonávané počas obdobia realizácie aktivít PHRSR - **minimálne 1x za 3 roky.**
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	➢ v prípade identifikovanej potreby	Pri značnom odklone od stanovených cieľov a pri hodnotení aktivít PHRSR a zistení potreby aktualizácie PHRSR.
Ad hoc hodnotenie celého PHRSR alebo jeho časti	➢ podľa potreby 2022-2028 ➢ na konci obdobia platnosti PHRSR **(záverečné hodnotenie)**	Na základe rozhodnutia primátora, kontrolného orgánu, podnetu poslancov, správy auditu, protokolu NKÚ SR a pod.

Zdroj: Príloha k metodike na vypracovanie PHRSR, vlastné spracovanie

5.5 AKČNÝ PLÁN PHRSR

Akčný plán (AP) predstavuje konkrétny harmonogram aktivít súvisiacich s rozvojom mesta v nadväznosti na prioritné oblasti sociálno-ekonomického rozvoja. Vychádza zo stratégie rozvoja mesta, spracováva na rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky (x+2) a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych aktivít, pričom samospráva plán priebežne monitoruje a **každoročne do 30. apríla vyhodnocuje a** podľa potreby **aktualizuje** na nasledujúci rozpočtový rok s výhľadom na ďalšie 2 roky, pričom vyhodnotenie formou správy o hodnotení PHRSR za predchádzajúce obdobie (ročné, resp. podľa potreby) prerokuje v mestskom zastupiteľstve (MsZ). Obsahuje predpokladané termíny plnenia jednotlivých aktivít, zoznam zodpovedných subjektov za ich plnenie, predpokladané zdroje financovania, súbor ukazovateľov výsledkov a dopadov s určenou mernou jednotkou hodnotenia príslušnej aktivity, vrátane východiskových a cieľových hodnôt. Východiskové merateľné hodnoty dopadových ukazovateľov v rámci hodnotenia dopadov pre PHRSR mesta boli stanovené ako nulové na začiatku programového obdobia v roku 2022, priebežná hodnota určená na rok 2025 a cieľová hodnota je stanovená podľa ukončenia platnosti PHRSR na rok 2028.

Mesto v rámci realizácie PHRSR
- riadi implementáciu akčného plánu,
- koordinuje realizáciu aktivít,
- zabezpečí vyčlenenie finančných prostriedkov z rozpočtu mesta každoročne (do 30.04., pri vyhodnotení) potrebné na realizáciu jednotlivých aktivít,
- podporuje spoluprácu hlavných aktérov rozvoja mesta,
- vyhodnocuje plnenie akčného plánu (každoročne do 30.04.) a informuje o stave plnenia MsZ, Košický samosprávny kraj a miestnu verejnosť,
- podľa vzniknutej miestnej spoločenskej potreby dokument aktualizuje.

Akčný plán je spracovaný na rok 2022 s výhľadom do roku 2024 (príloha č. 9 – Formuláre 22, 23, 24 (R6)).

Po každoročnom vyhodnotení PHRSR mesta Gelnica (**do 30 apríla**), v zmysle § 12 zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov je povinnosťou mesta pre účely regionálneho rozvoja každoročne **do 31. mája zasielať Košickému samosprávnemu kraju správu o plnení PHRSR.**[3]

6 FINANČNÁ ČASŤ

Finančná časť obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie programu rozvoja mesta.

Financovanie implementácie Vízie a stratégie sa realizuje cestou ***integrovaných investičných balíkov*** v nadväznosti na zákon č 539/2008 Z.z. o regionálnom rozvoji, integrujúci aj zákon č. 292/2014 Z.z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF), napojených na integrované rozvojové programy Vízie a stratégie, pričom každý investičný balík bude mať alokovanú celkovú sumu členenú na 3 úrovne kompetencií a to štátu, VÚC a miest a obci.[45]
Alokovaná suma v integrovaných balíkoch bude zahŕňať grantové investičné zdroje

- EŠIF,
- štátneho rozpočtu,
- rozpočtu VÚC,
- rozpočtu miestnej samosprávy,
- zdroje súkromného sektoru,
- návratné investičné zdroje bankového a súkromného sektoru.

Operačné programy sú podrobné plány, v ktorých členské štáty uvádzajú použitie finančných prostriedkov z európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF) počas programového obdobia, pričom členské štáty predkladajú svoje operačné programy na základe dohôd o partnerstve.

Samospráva môže svoje rozvojové aktivity financovať buď z vlastného rozpočtu v prípade samostatného projektu mesta alebo združením financií mesta a viacerých obcí v prípade spoločných projektov. Financovanie projektov na úrovni kraja a inštitúcií v jeho zriaďovateľskej kompetencii sa realizuje cestou Košického samosprávneho kraja.
Ďalšie zdroje k podpore jednotlivých rozvojových aktivít v súlade s národnými prioritami regionálneho rozvoja pri zostavovaní rozpočtu sú spolufinancovaním podporou zo štátneho rozpočtu a európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF).

6.1 INDIKATÍVNY FINANČNÝ PLÁN

Výška potrebných finančných prostriedkov k realizácií jednotlivých aktivít je určená predbežným odhadom, nakoľko bez spracovanej projektovej dokumentácie konkrétnej realizovanej aktivity, túto sumu nie je možné presne vyčísliť a je závislá od cien materiálnych, personálnych zdrojov, energií a aj určenými podmienkami verejného obstarávania.
Pri rozhodovaní o financovaní jednotlivých aktivít sa bude prihliadať na ich dôležitosť a na ich prínos pre rozvoj obce, od inštitúcie, ktorá bude realizátorom, od možnosti čerpania vonkajších zdrojov a od rozhodnutí MsZ, pričom niektoré aktivity bude možné realizovať v rámci vlastných zdrojov mesta, ale náročnejšie investičné aktivity mesta budú vyžadovať náročnejšie zdroje k finančnému a personálnemu zabezpečeniu realizácie konkrétnej projektovej aktivity.

Financovanie realizácie projektových aktivít PHRSR bude viaczdrojové z potenciálnych zdrojov, ktoré sa mesto môže snažiť získať a využiť

- vlastné zdroje z rozpočtu mesta,

- bankové úvery,
- štátne dotácie z účelových fondov,
- financie z projektov jednotlivých ministerstiev (MPSVR, MŽP, MVSR.....),
- európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF),
- nadácie, neinvestičné fondy,
- účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR
- sponzoring podnikateľov, firiem, bankového sektora, súkromných osôb,

Štruktúra uvedených zdrojov bude závisieť na aktuálnej finančnej situácii a prioritných potrebách mesta.

Predpokladanú minimálnu plánovanú finančnú potrebu vlastných zdrojov mesta Gelnica k zabezpečeniu realizácie aktivít podľa jednotlivých rokov a stanovených oblastí rozvoja mesta uvádzajú nasledovné formuláre, pričom pri aktivitách označených n je výška neurčená s potrebným spolufinancovaním a individuálnym posudzovaním. Táto časť financovania bude každoročne **k 30. aprílu** aktualizovaná a konkretizovaná (k príprave rozpočtu na nasledujúci rok + 2 ďalšie roky a k aktualizácií akčného plánu) a priebežne v závislosti od reálneho čerpania finančných prostriedkov v reálnom čase z dostupných dotačných schém, možnosti mestského rozpočtu, atď.

Formulár 25 Finančný plán realizácie aktivít PHRSR mesta Gelnica na obdobie 2022 – 2024 (€) – **HOSPODÁRSKA OBLASŤ**

Opatrenie/ Aktivita	2022		2023		2024		SPOLU	
	VLASTNÉ ZDROJE	CUDZIE ZDROJE	VLASTNÉ ZDROJE	CUDZIE ZDROJE	VLASTNÉ ZDROJE	CUDZIE ZDROJE	VLASTNÉ ZDROJE	CUDZIE ZDROJE
1.1	ZVÝŠENIE ATRAKTIVITY ÚZEMIA PODPOROU MALÉHO A STREDNÉHO PODNIKANIA A ZAMESTNANOSTI							
1.1.1	22 000	-	n	n	n	n	22 000 n	n
1.1.2	n	n	n	n	n	n	n	n
1.1.3	n	n	n	n	n	n	n	n
1.1.4	n	n	n	n	n	n	n	n
1.1.5	n	n	n	n	n	n	n	n
1.1.6	n	n	n	n	n	n	n	n
1.2	ROZŠÍRENIE INOVAČNÝCH KAPACÍT INFORMAČNEJ INFRAŠTRUKTÚRY							
1.2.1	800	-	800	n	800	n	2 400	n
1.2.2	n	n	n	n	n	n	n	n
1.2.3	n	n	n	n	n	n	n	n
1.2.4	n	n	n	n	n	n	n	n
1.3	OBNOVA NEHNUTEĽNOSTI VO VLASTNÍCTVE MESTA							
1.3.1	500	n	n	n	n	n	500 n	n
1.3.2	1 500	n	1 500	n	1 500	n	4 500	n
2.1	SKVALITNENIE TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY MESTA							
2.1.1	n	n	n	n	n	n	n	n
2.1.2	n	n	n	n	n	n	n	n
2.1.3	n	n	n	n	n	n	n	n
3.1	ZABEZPEČENIE SKVALITNENIA A MODERNIZÁCIE DOPRAVNEJ INFRAŠTRUKTÚRY V MESTE A ZVYŠOVANIE DOSTUPNOSTI SÍDLA							
3.1.1	423 109	607 945	n	n	n	n	423 109 n	607 945 n
3.1.2	n	n	n	n	n	n	n	n
3.1.3	n	n	n	n	n	n	n	n
3.1.4	n	n	n	n	n	n	n	n
3.1.5	n	n	n	n	n	n	n	n
3.1.6	n	n	n	n	n	n	n	n
4.1	PODPORA ROZVOJA VŠETKÝCH FORIEM CESTOVNÉHO RUCHU							

4.1.1	n	n	n	n	n	n	n	n
4.1.2	10 260	92 340	n	n	n	n	10 260 n	92 340 n
4.1.3	n	n	n	n	n	n	n	n
4.1.4	n	n	n	n	n	n	n	n
4.2	ZATRAKTÍVNENIE ÚZEMIA SKVALITNENÍM A MODERNIZÁCIOU INFRAŠTRUKTÚRY CR							
4.2.1	n	n	n	n	n	n	n	n
4.2.2	7 040	90 740	n	n	n	n	7 040 n	90 740 n
4.2.3	n	n	n	n	n	n	n	n
4.2.4	n	n	n	n	n	n	n	n
4.2.5	n	n	n	n	n	n	n	n
4.2.6	n	n	n	n	n	n	n	n
4.2.7	n	n	n	n	n	n	n	n
4.2.8	n	n	n	n	n	n	n	n
4.2.9	n	n	n	n	n	n	n	n
4.2.10	n	n	n	n	n	n	n	n
4.2.11	8 382	78 066	n	n	n	n	8 382 n	78 066 n
4.2.12	n	n	n	n	n	n	n	n
5.1	REALIZÁCIA ÚČINNÝCH OPATRENÍ K ZLEPŠENIU EKONOMICKEJ KONDÍCIE MESTA							
5.1.1	75 000	n	5000	n	5000	n	85 000	n
5.1.2	n	n	n	n	n	n	n	n
5.1.3	n	n	n	n	n	n	n	n
5.1.4	n	n	n	n	n	n	n	n
5.1.5	n	n	n	n	n	n	n	n
5.1.6	n	n	n	n	n	n	n	n
HOSPODÁRSKA OBLASŤ (HO)	548 591 n	869 091 n	7 300 n	n	7 300 n	n	563 191 n	869 091 n
	1 417 682 € n		**7 300 € n**		**7 300 € n**		**1 432 282 € n**	

Uvedená minimálna finančná potreba financovania + n Zdroj : Vlastné spracovanie
n – výška neurčená (potrebné spolufinancovanie, individuálne posudzovanie)

Formulár 26 Finančný plán realizácie aktivít PHRSR mesta Gelnica na obdobie 2022 – 2024 (€) – **SOCIÁLNA OBLASŤ**

Opatrenie/ Aktivita	**2022**		**2023**		**2024**		**SPOLU**	
	VLASTNÉ ZDROJE	**CUDZIE ZDROJE**	**VLASTNÉ ZDROJE**	**CUDZIE ZDROJE**	**VLASTNÉ ZDROJE**	**CUDZIE ZDROJE**	**VLASTNÉ ZDROJE**	**CUDZIE ZDROJE**
6.1	MODERNIZÁCIA OBJEKTOV A BUDOVANIE PRVKOV SOCIÁLNEJ VYBAVENOSTI							
6.1.1	800	-	800	n	800	n	2 400	n
6.1.2	n	n	n	n	n	n	n	n
6.1.3	n	n	n	n	n	n	n	n
6.1.4	n	n	n	n	n	n	n	n
6.1.5	n	n	n	n	n	n	n	n
6.2	ROZVOJ DOSTUPNEJ ZDRAVOTNEJ STAROSTLIVOSTI							
6.2.1	n	n	n	n	n	n	n	n
6.2.2	n	n	n	n	n	n	n	n
6.3	PODPORA VZDELÁVANIA							
6.3.1	n	n	n	n	n	n	n	n
6.3.2	n	n	n	n	n	n	n	n
6.3.3	n	n	n	n	n	n	n	n
6.3.4	n	n	n	n	n	n	n	n
6.3.5	n	n	n	n	n	n	n	n
6.3.6	n	n	n	n	n	n	n	n
6.3.7	28 000	157 993	1 000	n	1 000	n	30 000	157 993
6.3.8	n	n	n	n	n	n	n	n
6.3.9	n	n	n	n	n	n	n	n
6.4	PODPORA A ROZVOJ ŠPORTU							
6.4.1	2 500	-	2 000	n	2 000	n	6 500	n
6.4.2	n	n	n	n	n	n	n	n

6.4.3	n	n	n	n	n	n	n	n
6.4.4	n	n	n	n	n	n	n	n
6.4.5	37 600	-	n	n	n	n	37 600 n	n
6.4.6	n	n	n	n	n	n	n	n
6.4.7	n	n	n	n	n	n	n	n
6.5	PODPORA A ROZVOJ KULTÚRY							
6.5.1	n	n	n	n	n	n	n	n
6.5.2	500	n	500	n	500	n	1 500	n
6.5.3	5 300	n	n	n	n	n	5 300 n	n
6.5.4	500	n	1 000	n	1 000	n	2 500	n
7.1	ZABEZPEČENIE INFORMOVANOSTI OBČANOV O MOŽNOSTIACH A PODMIENKACH VYUŽÍVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB V MESTE							
7.1.1	n	n	n	n	n	n	n	n
7.1.2	n	n	n	n	n	n	n	n
7.1.3	n	n	n	n	n	n	n	n
7.2	PODPORA AKTIVÍT K ZNIŽOVANIU NEZAMESTNANOSTI V MESTE							
7.2.1	n	n	n	n	n	n	n	n
7.3	BUDOVANIE A ROZŠÍRENIE KAPACÍT KOMUNITNEJ SOCIÁLNEJ STAROSTLIVOSTI							
7.3.1	n	n	n	n	n	n	n	n
7.3.2	n	n	n	n	n	n	n	n
7.3.3	n	n	n	n	n	n	n	n
7.3.4	n	60 697	n	n	n	n	n	60 697
7.3.5	n	n	n	n	n	n	n	n
7.3.6	5 000	n	5 000	n	5 000	n	15 000	n
7.4	SKVALITŇOVANIE ZÁZEMIA PRE ZNEVÝHODNENÉ SKUPINY OBČANOV							
7.4.1	n	n	n	n	n	n	n	n
7.4.2	n	n	n	n	n	n	n	n
8.1	REALIZÁCIA AKTIVÍT K ZABEZPEČOVANIU DOSTUPNOSTI BÝVANIA							
8.1.1	23 600	n	n	n	n	n	23 600	n
8.1.2	n	n	n	n	n	n	n	n
8.1.3	n	n	n	n	n	n	n	n
8.1.4	50 000	n	n	n	n	n	50 000	n
8.1.5	27 000	n	10 500	n	10 500	n	48 000	n
9.1	VYTVORENIE PODMIENOK PRE ZVÝŠENIE BEZPEČNOSTI							
9.1.1	500	-	500	-	500	-	1500	-
9.1.2	n	n	n	n	n	n	n	n
9.1.3	n	n	n	n	n	n	n	n
SOCIÁLNA OBLASŤ (SO)	181 300 n	218 690 n	21 300 n	n	21 300 n	n	223 900 n	218 690
	399 990 € n		**21 300 € n**		**21 300 € n**		**442 590 € n**	

Uvedená minimálna finančná potreba financovania + n Zdroj : Vlastné spracovanie
n – výška neurčená (potrebné spolufinancovanie, individuálne posudzovanie)

Formulár 27 Finančný plán realizácie aktivít PHRSR mesta Gelnica na obdobie 2022 – 2024 (€) – **OBLASŤ – ŽIVOTNÉ PROSTREDIE**

Opatrenie/ Aktivita	**2022**		**2023**		**2024**		**SPOLU**	
	VLASTNÉ ZDROJE	**CUDZIE ZDROJE**	**VLASTNÉ ZDROJE**	**CUDZIE ZDROJE**	**VLASTNÉ ZDROJE**	**CUDZIE ZDROJE**	**VLASTNÉ ZDROJE**	**CUDZIE ZDROJE**
10.1	REALIZÁCIA PREVENTÍVNYCH AKTIVÍT K OCHRANE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA							
10.1.1	n	n	n	n	n	n	n	n
10.2	PODPORA AKTIVÍT K OCHRANE PODZEMNÝCH A POVRCHOVÝCH VÔD							
10.2.1	n	n	n	n	n	n	n	n
10.2.2	n	n	n	n	n	n	n	n
10.3	PREVENTÍVNE OPATRENIA NA OCHRANU PRED POVODŇAMI VIAZANÉ NA VODNÝ TOK							
10.3.1	n	n	n	n	n	n	n	n
10.3.2	n	n	n	n	n	n	n	n
10.3.3	n	n	n	n	n	n	n	n
10.4	REALIZÁCIA OPATRENÍ V OBLASTI OCHRANY OVZDUŠIA							
10.4.1	n	n	n	n	n	n	n	n

10.4.2	4 700	-	3 500	-	3 500	-	11 700	-
10.4.3	1 200	-	1 200	-	1 200	-	3 600	-
10.5	PODPORA ZNIŽOVANIA ENERGETICKEJ NÁROČNOSTI VEREJNÝCH BUDOV ICH REKONŠTRUKCIOU							
10.5.1	n	n	n	n	n	n	n	n
10.5.2	n	n	n	n	n	n	n	n
10.5.3	n	n	n	n	n	n	n	n
10.5.4	13 000	-	n	n	n	n	13 000/n	n
10.5.5	n	n	n	n	n	n	n	n
10.6	BUDOVANIE A MODERNIZÁCIA VOZOVÉHO PARKU A TECHNICKÉHO VYBAVENIA K ZABEZPEČOVANIU ČISTOTY A KVALITY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA V MESTE							
10.6.1	15 900	n	15 900	n	15 900	n	47 700	n
10.6.2	n	n	n	n	n	n	n	n
10.7	ROZVOJ ALTERNATÍVNYCH POHONOV A PRVKOV EKOLOGICKEJ MOBILITY							
10.7.1	n	n	n	n	n	n	n	n
10.7.2	n	n	n	n	n	n	n	n
10.7.3	n	n	n	n	n	n	n	n
10.7.4	n	n	n	n	n	n	n	n
10.8	PODPORA VYUŽÍVANIA OBNOVITEĽNÝCH ZDROJOV ENERGIE							
10.8.1	n	n	n	n	n	n	n	n
11.1	ROZVOJ EFEKTÍVNEHO ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA							
11.1.1	n	n	n	n	n	n	n	n
11.1.2	n	n	n	n	n	n	n	n
11.1.3	n	n	n	n	n	n	n	n
11.1.4	n	n	n	n	n	n	n	n
11.2	PODPORA PRECHODU NA OBEHOVÉ ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO							
11.2.1	n	n	n	n	n	n	n	n
11.2.2	n	n	n	n	n	n	n	n
11.2.3	n	n	n	n	n	n	n	n
OBLASŤ (ŽP) - ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	34 800 n	n	20 600 n	n	20 600 n	n	76 000 n	n
	34 800 n		**20 600 n**		**20 600 n**		**76 000 n**	

Uvedená minimálna finančná potreba financovania + n Zdroj : Vlastné spracovanie
n – výška neurčená (potrebné spolufinancovanie, individuálne posudzovanie)

Identifikácia minimálnej finančnej potreby vychádza z akčného plánu, ktorý sa spracováva na n + 2 roky, pričom väčšina položiek aktivít nemá konkrétne finančné vyjadrenie, kôli potrebe spolufinancovania a predstavovali by veľké riziko pre naplnenie plánovaných indikátorov vo vzťahu k udržateľnému hospodáreniu mesta. Všetky známe financie budú dopĺňané do akčného plánu pri jeho aktualizáciách.

Formulár 28 (F5) Identifikácia minimálnej finančnej potreby podľa prioritných oblastí PHRSR na roky 2022 – 2024

PRIORITNÁ OBLASŤ	**ROK**			
	2022	**2023**	**2024**	**SPOLU (€)**
HOSPODÁRSKA	1 417 682 € n	7 300 € n	7 300 € n	1 432 282 € n
SOCIÁLNA	399 990 € n	21 300 € n	21 300 € n	442 590 € n
ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	34 800 n	20 600 n	20 600 n	76 000 n
SPOLU (€)	**1 852 472 n**	**49 200 n**	**49 200 n**	**1 950 872 n**

Uvedená minimálna finančná potreba financovania + n Zdroj : Vlastné spracovanie
n – výška neurčená (potrebné spolufinancovanie jednotlivých aktivít a individuálne posudzovanie)

7 ZÁVER

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Gelnica na roky 2022 – 2028 je rozvojovým dokumentom mesta Gelnica, vyjadruje víziu rozvoja mesta založenú na výsledkoch participatívneho strategického plánovania uplatňovaním smart princípov udržateľného rozvoja. Stanovuje prioritné oblasti rozvoja s prioritnými cieľmi, priority so špecifickými cieľmi, opatrenia a aktivity rozvoja mesta Gelnica v súlade s Národnou stratégiou regionálneho územného rozvoja SR do roku 2030, Agendou 2030 pre udržateľný rozvoj a Partnerskou dohodou SR na obdobie 2021 – 2027.

PHRSR mesta Gelnica na roky 2022 – 2028 obsahuje :

- Analytickú časť s vykonanou podrobnou analýzou územia, analýzou vonkajšieho prostredia, analýzou PHRSR mesta Gelnica na roky 2015 – 2021, s predlženou platnosťou najneskôr do 31.12.2022.
- Strategickú časť s vlastnou stratégiou rozvoja mesta Gelnica pri zohľadnení jeho potrieb a vnútorných špecifík, pri rešpektovaní princípov regionálnej a národnej politiky k dosiahnutiu udržateľného rozvoja.
- Programovú časť s uvedenými prioritnými rozvojovými oblasťami mesta s prioritnými cieľmi, prioritami rozvoja so špecifickými cieľmi a zoznamom opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie rozvoja mesta.
- Realizačnú časť s popismi postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie jednotlivých aktivít smerujúcich k napĺňaniu vízie rozvoja mesta a Akčný plán PHRSR mesta Gelnica do roku 2028.
- Finančnú časť s popisom finančného zabezpečenia realizácie jednotlivých aktivít rozvoja mesta a identifikáciu minimálnej finančnej potreby podľa prioritných oblastí PHRSR na roky 2022 – 2024.

Schválený PHRSR mesta Gelnica na roky 2022 – 2028 je otvorený dokument, ktorý bude každoročne vyhodnocovaný a aktualizovaný na zasadnutiach mestského zastupiteľstva, kde pri jeho aktualizácií sa môžu niektoré opatrenia a aktivity rušiť a nahrádzať inými opatreniami a aktivitami podľa aktuálne vyhodnotenej spoločenskej potreby a aktuálnych finančných možností mesta.

Úspešnosť realizácie stanovených zámerov bude závislé od aktívnej podpory obyvateľov mesta pri koordinácií jednotlivých aktivít mestským zastupiteľstvom, aktívny prístup volených zástupcov mestského zastupiteľstva pri vecnom schvaľovaní jednotlivých úloh a využívaní možností financovania plánovaných rozvojových aktivít.

ZOZNAM POUŽITÝCH ZDROJOV

1. Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu. Metodika a inštitucionálny rámec tvorby verejných stratégií. Schválenie Uznesením vlády Slovenskej republiky č. 197/2017 z 265.04.2017. Dostupné. https://www.mirri.gov.sk/sekcie/investicie/narodny-investicny-plan/vladne-materialy/metodika-a-institucionalny-ramec-tvorby-verejnych-strategii/index.html
2. Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu. Metodika tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja. verzia 1.0.3. 2020. Dostupné https://www.mirri.gov.sk/wp-content/uploads/2020/09/Metodika_PHRSR2020.pdf
3. Zákon č. 539/2008 Z. z. v znení zákona č. 309/2014 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov. Dostupné. https://www.zakonypreludi.sk/zz/2008-539.
4. Zákon č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Dostupné. https://www.zakonypreludi.sk/zz/2006-24
5. Gelnica. História a súčasnosť. 2012. ISBN 978-80-89082-37-7.
6. Dostupné. http://www.vuvh.sk/download/RSV/08_PMP_Hornad/01_Plan%20manazmentu%20ciastkoveho%20povodia%20Hornadu/PMCP_Hornad.pdf.
7. Zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Dostupné. https://www.zakonypreludi.sk/zz/2002-543.
8. Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 196/2010 Z.z. o vyhlásení Chráneného vtáčieho územia Volovské vrchy. Dostupné. https://www.zakonypreludi.sk/zz/2010-196, a http://www.sopsr.sk/ps.chvu2/files/Volovske-vrchy.pdf.
9. Dostupné. Atlas krajiny SR - Webová mapová aplikácia (sazp.sk).
10. Zákon č. 18/2018 Z.z o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Dostupné. https://www.zakonypreludi.sk/zz/2018-18.
11. Dostupné. https://gelnica.oma.sk/doprava/zeleznicna-stanica.
12. Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike. Dostupné. https://www.nsrv.sk/index.php?pl=18&article=615.
13. Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov. Dostupné. https://www.zakonypreludi.sk/zz/1976-50.
14. Dostupné. https://www.uzemneplany.sk/.
15. Zákon č. 51/2018 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov. Dostupné. https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2018/51/.
16. Zákon č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov. Dostupné. https://www.zakonypreludi.sk/zz/2010-7.
17. Dostupné. https://web.vucke.sk/files/dokumenty/pub/regionalny_rozvoj/phsr/phsr_kapitola_13_1_7.pdf.
18. Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 410/2012, ktorou sa vykonávajú niektoré opatrenia zákona NR SR č. 137/2010 Z.z. o ovzduší. Dostupné. https://www.slov-lex.sk/pravnepredpisy/prilohy/SK/ZZ/2012/410/20210315_5304725-2.pdf, https://www.epi.sk/zz/2010-137.
19. Zákon NR SR č. 137/2010 Z.z. o ovzduší. Dostupné. https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/137/.
20. Dostupné. https://www.shmu.sk/File/oko/rocenky/2020_Sprava_o_KO_v_SR_v2.pdf.
21. Vyhláška Ministerstva zdravotníctva SR č. 549/2007, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí. Dostupné. https://www.epi.sk/zz/2007-549.
22. Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov.

23. Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 371/2015 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch.
24. Dostupné. https://www.mirri.gov.sk/wp-content/uploads/2021/01/Slovensko-2030.pdf
25. Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách. Dostupné. https://www.zakonypreludi.sk/.
26. Dostupné. https://sk.wikipedia.org/wiki/Cestovn%C3%BD_ruch.
27. Dostupné. http://www.pamiatky.sk/Content/PZ_ZASADY/Gelnica/gelnica_zasady.pdf.
28. Zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov
29. Dostupné. https://www.kamnavylet.sk/.
30. Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení. Dostupné. https://www.zakonypreludi.sk/zz/1990-369.
31. Dostupné. https://www.gelnickelesy.sk/
32. Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Dostupné. https://www.zakonypreludi.sk/zz/2004-583.
33. Zákon č. 564/1991 Zb. o obecnej polícií. Dostupné. https://www.zakonypreludi.sk/zz/1991-564.
34. Zákon č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore. Dostupné. https://www.zakonypreludi.sk/zz/1993-171.
35. Nariadením prezidenta Policajného zboru č. 80/2018 o činnosti základných útvarov služby poriadkovej polície Policajného zboru. Dostupné. https://www.minv.sk/.
36. Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 – v znení KURS 2011 – zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001. Dostupné. https://www.mindop.sk/
37. Dostupné. https://sk.wikipedia.org/wiki/Gelnica_(okres)
38. Dostupné. https://slovak.statistics.sk/wps/portal/ext/themes/regional/kosicky%20kraj/about/!ut/p/z0/04_Sj9CPykssy0xPLMnMz0vMAfIjo8ziw3wCLJycDB0N3M1DDA08_fyCQ8MsAo19PQz1C7IdFQHCdmVI/
39. Metodika na vypracovanie PHSR. Povinné prílohy, plánovacie formuláre a podporné dokumenty. Verzia 1.0. 2014. Dostupné. https://web.vucke.sk/
40. Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027. Dostupné. https://www.partnerskadohoda.gov.sk/.
41. Agenda 2030. Dostupné. https://www.mirri.gov.sk/.
42. Stratégia Slovensko 2030. Dostupné. https://www.mirri.gov.sk/.
43. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického kraja na roky 2016 – 2022. Dostupné. https://web.vucke.sk/.
44. Stratégia MAS Hnilec. Dostupné. https://www.mashnilec.sk/
45. Zákon č. 292/2014 o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Dostupné. https://www.zakonypreludi.sk

Ďalšie zdroje

Vlastné spracovanie
Mestský úrad
Štatistický úrad SR
ÚPSVaR
Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012
https://mapa.zoznam.sk/mapy-miest/Gelnica
www.gelnica.sk
https://mojaobec.statistics.sk/
http://datacube.statistics.sk/

https://finstat.sk/00329169
Mesto Gelnica hospodárenie organizácie a finančné údaje v databáze FinStat
https://www.scitanie.sk/
https://www.vsetkyfirmy.sk/
Enviroportál - životné prostredie online (enviroportal.sk)

Ďalšia súvisiaca legislatíva **(**Dostupné https://www.zakonypreludi.sk)

1/ Zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov
2/ Nariadenia vlády SR č. 40/2002 Z. z. o ochrane zdravia pred hlukom a vibráciami.

ZOZNAM PRÍLOH

1/ Formulár 6 (Ú 6) Zoznam členov pracovných skupín
2/ Formulár 10 (A 7) Evidencia vybratých podnikateľských subjektov v meste Gelnica (samostatná príloha v xlsx.)
3/ Formulár 11 (A 8) Evidencia vybratých mimovládnych organizácií v meste Gelnica (samostatná príloha v xlsx.)
4/ Dotazník pre odbornú verejnosť k Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Gelnica na roky 2022+.
5/ Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu odbornej verejnosti k tvorbe Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Gelnica na roky 2022+.
6/ Link - Dotazník pre občanov mesta Gelnica k Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Gelnica na roky 2022+.
7/ Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu občanov mesta Gelnica k tvorbe Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Gelnica na roky 2022+.
8/ Uznesenie MsZ Gelnica č. 210/2021 zo dňa 16.12.2021 – schválenie vstupnej správy pre spracovanie PHRSR mesta Gelnica obdobie rokov 2022 – 2028
9/ Formulár 22, 23, 24 (R6) Akčný plán implementácie PHRSR mesta Gelnica na roky 2022 – 2024 - pre oblasť HOSPODÁRSKU, SOCIÁLNU a ŽIVOTNÉ PROSTREDIE (samostatná príloha v xlsx.)
10/ Uznesenie MsZ Gelnica č. 91/2022 zo dňa 18.05.2022 - prerokovanie návrhu strategickej časti a dokumentu PHRSR mesta Gelnica na roky 2022 - 2028
11/ Oznámenie o strategickom dokumente na zisťovacie konanie podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie (SEA)

Príloha č. 1 : Formulár 6 (Ú 6) Zoznam členov pracovných skupín

Funkcia	Titl., Meno a priezvisko	Funkcia v pracovnom zaradení
Zoznam členov riadiaceho výboru		
Gestor PHRSR	Ing. Dušan Tomaško, MBA	primátor mesta
koordinátor spracovania PHRSR	Ing. Ľudovít Gurčík	projektový manažér regionálneho rozvoja mesta
člen riadiaceho výboru	Ing. arch. Jozef Kubovčík	vedúci odd. výstavby, ochrany životného prostredia a stavebného poriadku MsÚ Gelnica
člen riadiaceho výboru	Ing. Anna Tomagová	vedúca oddelenia správy majetku a rozvoja mesta MsÚ Gelnica
člen riadiaceho výboru	Ing. Monika Lorincová	vedúca finančného oddelenia MsÚ Gelnica
člen riadiaceho výboru	Mgr. Miloslav Janáč	vedúci oddelenia kultúry, športu a voľného času MsÚ Gelnica
člen riadiaceho výboru	doc. PhDr. Ing. Lýdia Lešková, PhD	poslankyňa MsZ v Gelnici
člen riadiaceho výboru	Ing. Štefan Nemčík	poslanec MsZ v Gelnici
Zoznam členov tímu pre koordináciu tvorby PHRSR		
Hospodárska pracovná skupina		
koordinátor	Ing. Anna Tomagová	vedúca oddelenia správy majetku a rozvoja mesta MsÚ Gelnica
člen	Ing. Štefan Nemčík	poslanec MsZ v Gelnici
člen	Mgr. Miloslav Janáč	vedúci oddelenia kultúry, športu a voľného času MsÚ Gelnica
Sociálna pracovná skupina		
koordinátor	Ing. Monika Lorincová	vedúca finančného oddelenia MsÚ Gelnica
člen	doc. PhDr. Ing. Lýdia Lešková, PhD	poslankyňa MsZ v Gelnici
člen	Mgr. Kamil Petrík	poslanec MsZ v Gelnici
člen	Mgr. Michal Rothmajer	poslanec MsZ v Gelnici
člen	Vladimír Franko	náčelník Mestskej polície Gelnica
Pracovná skupina - Životné prostredie		
koordinátor	Ing. arch. Jozef Kubovčík	vedúci odd. výstavby, ochrany životného prostredia a stavebného poriadku MsÚ Gelnica
člen	Ing. Richard Varga	riaditeľ Gelnické lesy s.r.o.,
člen	Valter Gross	riaditeľ Technických služieb mesta Gelnica

Zdroj : vlastné spracovanie

Príloha č. 4 : Dotazník pre odbornú verejnosť k Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Gelnica na roky 2022+.

Operačný program Efektívna verejná správa

Európska únia
Európsky sociálny fond

MESTO GELNICA

Banícke námestie č. 4, 056 01 Gelnica

DOTAZNÍK

*realizovaný pre **mesto GELNICA** za účelom vypracovania Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta – pre zástupcov mesta, odbornú verejnosť a partnerov k aktuálnemu stavu a vnímanie investícií a aktivít v budúcom období*

Názov organizácie/zameranie Vašej činnosti .....

.....

1/ Ako hodnotíte obdobie posledných 5 rokov v súvislosti s rozvojom Vášho mesta ?

.....

.....

2/ Ktoré realizované aktivity za posledných 5 rokov boli podľa Vás, obyvateľov a návštevníkov mesta vnímané pozitívne a ktoré negatívne vplývali na život v meste ?

Pozitívne vnímané aktivity mesta	Negatívne vnímané aktivity

3/ Aké sú najvýznamnejšie prednosti a výhody života vo Vašom meste pre jeho obyvateľov podľa skupín, aké sú ich príčiny a dôsledky ?

Skupina obyvateľov	Prednosti, výhody života vo Vašom meste	Príčiny výhod – vďaka čomu existujú	Dôsledky výhod – ich vplyv na život
Deti a mládež			
Pracujúci			
Seniori			

4/ Aké sú najvýznamnejšie problémy a nevýhody života vo Vašom meste pre jeho obyvateľov podľa skupín, aké sú ich príčiny a dôsledky ?

Skupina obyvateľov	Problémy a nevýhody	Príčiny problémov	Dôsledky problémov

	života vo Vašom meste	a nevýhod vďaka čomu existujú	a nevýhod – ich vplyv na život
Deti a mládež			
Pracujúci			
Seniori			

5/ Aké sú najvýznamnejšie prednosti a výhody Vášho mesta pre jeho návštevníkov, aké sú ich príčiny a dôsledky ?

Skupina návštevníkov	Prednosti, výhody života Vášho mesta	Príčiny predností, výhod – vďaka čomu existujú	Dôsledky výhod – pre mesto
krátkodobí			
dlhodobí			

6/ Aké sú najvýznamnejšie problémy a nevýhody Vášho mesta pre jeho návštevníkov, aké sú ich príčiny a dôsledky ?

Skupina návštevníkov	Problémy, nevýhody Vášho mesta	Príčiny problémov, nevýhod – vďaka čomu existujú	Dôsledky nevýhod – pre mesto
krátkodobí			
dlhodobí			

7/ Aké sú podľa Vás hlavné konkurenčné výhody/nevýhody Vášho mesta v porovnaní s okolitými porovnateľnými obcami resp. mestami

Výhody	Nevýhody

8/ Aké sú podľa Vás najväčšie riziká pre rozvoj mesta ?

Riziká pre rozvoj mesta

9/ Aké investície by podľa Vás bolo vhodné a prospešné v meste realizovať (uveďte s bližším popisom)

Návrh investície	Stručný popis investície

10/ Aké aktivity neinvestičného charakteru (kultúrne, spoločenské, športové, komunitné ...) by bolo podľa Vás vhodné a prospešné realizovať v meste ?

Návrh aktivity	Stručný popis aktivity

11/ O aké spoločné aktivity by ste sa v budúcnosti mali záujem s mestom spolupodieľať ?
(pre partnerov)

.....

.....

.....

.....

Iné návrhy a pripomienky:

.....

.....

.....

.....

Názov projektu : Podpora regionálneho rozvoja v najmenej rozvinutom okres Gelnica
NFP314011APG4 **Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu**

Príloha č. 5 : Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu odbornej verejnosti k tvorbe Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Gelnica na roky 2022+.

Operačný program Efektívna verejná správa

Európska únia
Európsky sociálny fond

DOTAZNÍK K PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCÁLNEHO ROZVOJA MESTA GELNICA NA OBDOBIE 2022+

Vyhodnotenie dotazníka – ODBORNÁ VEREJNOSŤ

Názov projektu : Podpora regionálneho rozvoja v najmenej rozvinutom okres Gelnica
NFP314011APG4 **Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu**

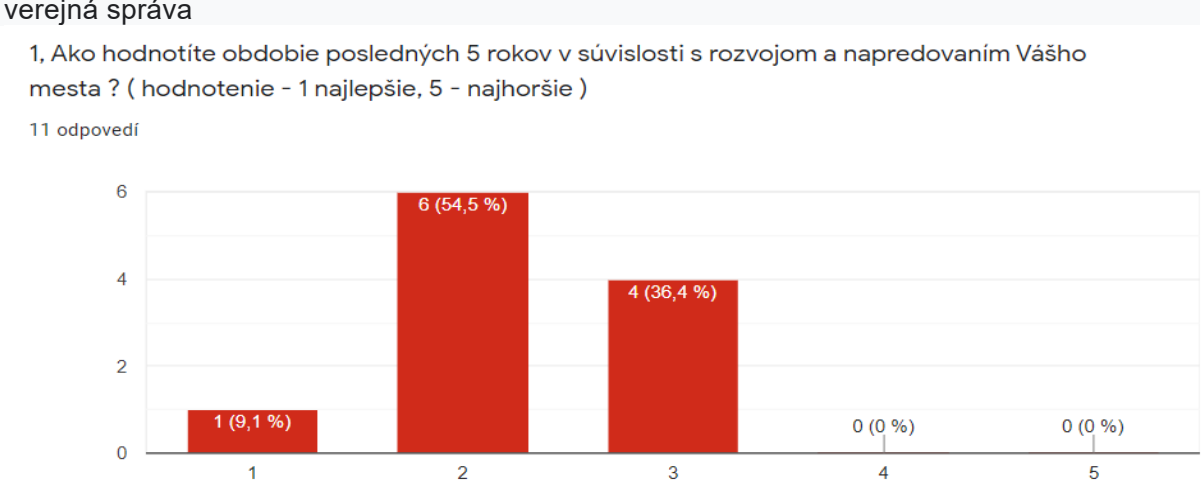
Dotazníkového prieskumu odbornej verejnosti, ktorý prebiehal v období od 24.06. – 10.07.2021 sa zúčastnilo 12 respondentov z 30 oslovených (vedúci zamestnanci mesta, mestských organizácií, poslanci MsZ, členovia komisií pri MsZ, podnikatelia, zástupcovia združení, spolkov ....),
Vyhodnotenie voľných otázok bolo vykonané tabuľkovou formou a jednotlivé oblasti zoradené podľa počtu odpovedi.

Názov organizácie/ zameranie Vašej činnosti *(10 odpovedí)*

poslankyňa
MV SR HaZZ Hasič-záchranár
GELNICKÉ LESY, s.r.o., Gelnica
Správa domov Gelnica s.r.o., výroba a distribúcia ÚK a TÚV.
Salón Ali
Poslanec
MsÚ Gelnica - správa miestnych daní a poplatkov
Mestský úrad Gelnica
terénny sociálny pracovník
Mesto Gelnica

Stručne popíšte oblasť, v ktorej pôsobíte *(10 odpovedí)*

sociálna oblasť
Hasič
obhospodarovanie lesného majetku mesta Gelnica
Vyrábame a distribuujeme teplo teplú úžitkovú vodu v meste Gelnica, spravujeme bytové domy, prevádzkujeme pohrebné služby a miestny amfiteáter.
Kaderníctvo
Dôchodca
správa miestnych daní a poplatkov-výrub daní z nehnuteľností, za psa, za nevýherné hracie prístroje, za predajné automaty, za ubytovanie, poplatku za kom. odpad FO a PO, evidencia platieb, vymáhanie nedoplatkov, vyhľadávacia činnosť a iné v súlade s platnou legislatívou
Samospráva
sociálna oblasť
verejná správa

2/ Ktoré realizované aktivity mesta z posledných 5 rokov boli podľa Vás vnímané pozitívne ? *(10 odpovedí)*

oprava škôlky - Slovenská, detské ihriská, banský skanzen, projekty oddelenia kultúry - Gelnické iluminácie ...; pomoc pri zriadení lekárskej pohotovosti
oprava infraštruktúry
banský skanzen, banský chodník, vyhliadkové veže
Oprava a zateplenie oboch škôlok, výstavba dvoch výhľadní, výstavba nových chodníkov. Rekonštrukcia chodníkov.
Postupné dobudovávanie infraštruktúry ciest, chodníky, parkoviská, opravy budov
rekonštrukcia chodníkov, úprava priestorov v jednotlivých lokalitách mesta - vytvorenie miest na oddych občanov - lavičky,...; vianočná výzdoba, rozšírenie parkovacích miest, rozšírenie a údržba detských ihrísk, obnova materských škôl, oprava Baníckeho múzea, realizácia expozície múzea "Štôlňa Jozef", zabezpečenie pohotovostnej služby v meste, odstránenie mnohoročného problému s dodávkou teplej vody na Záhradnej 13 a 15
- obnova infraštruktúry - oprava chodníkov v sídliskovej časti mesta, rekonštrukcia materských škôl, oprava cesty v Perlovej doline, začatá rekonštrukcia Baníckeho múzea v Gelnici, vytvorenie banského skanzenu; pokračovanie v rekonštrukcii Zimného štadióna P. Bindasa; nákup záhradných kompostérov do domácností
NP TSP a TP, MOPS, MOM,
oprava niektorých ciest, oprava materských škôl

Aktivity mesta za posledných 5 rokov vnímané pozitívne (vyhodnotenie)	**Počet odpovedí**
Miestne komunikácie, chodníky, parkoviská	7
Produkty cestovného ruchu (banský skanzen, vyhliadkové veže ...)	7
Oprava materských škôl	5
Kultúra, šport a oddych	5
Oprava infraštruktúry	4
Oprava Baníckeho múzea	2
Lekárska pohotovosť	2
Pokračovanie v rekonštrukcia zimného štadióna	1
Záhradný kompostér do domácností	1

3/ Ktoré realizované aktivity mesta za posledných 5 rokov boli podľa Vás vnímané negatívne ? *(6 odpovedí)*

Všetko sa dá kritizovať - ale nie je dôvod, nakoľko za každou aktivitou bol úmysle posunúť mesto dopredu. Za každou aktivitou sú ľudia, ktorí vynaložili nemalé úsilie.
-
Neriešenie rómskej otázky najme v centre mesta.
každá aktivita musí byť vnímaná pozitívne,nie je obrovská možnosť výberu
- presun rómskych rodín na Hnileckú ulicu, chátranie lyžiarskeho areálu a Turzova; zanedbané centrum mesta. Takmer pri každom vstupe do centra mesta sú zanedbané obydlia neprispôsobivých občanov

zrušenie chodníka medzi ZŠ a kotolňou na Tehelnej ulici

Aktivity mesta za posledných 5 rokov vnímané negatívne (vyhodnotenie)	Počet odpovedí
Neriešenie rómskej otázky (ul. Hlavná, Hnilecká)	3
Zanedbané centrum mesta	1
Chátranie Turzova a lyžiarskeho areálu	1
Zrušenie chodníka medzi ZŠ a kotolňou	1

4/ Aké sú podľa Vás najvýznamnejšie prednosti a výhody života vo Vašom meste ?
(10 odpovedí)

vidiek, príroda
príroda
občianska vybavenosť
Pekná príroda, možnosť turistiky
Len príroda
pokojný život na vidieku, poznanie ľudí a komunity v okolí
krásna okolitá príroda, pomerne tiché mestečko
Čisté prostredie pre život, veľa zelene, bezpečné mesto pre všetky vekové kategórie. Výhodná dostupnosť do väčších sídel - Košice, Prešov, Spišská Nová Ves.
príroda, OU, UPSVaR, vodná nádrž - Turzov
pekná príroda

Najvýznamnejšie prednosti a výhody života vo Vašom meste (vyhodnotenie)	Počet odpovedí
Pekná príroda, možnosť turistiky	11
Občianska vybavenosť	2
Bezpečné a tiché mesto	2
Dobrá dostupnosť	1
Poznanie komunity (nízka anonymita)	1

5/ Aké sú podľa Vás najvýznamnejšie nevýhody života vo Vašom meste ?
(10 odpovedí)

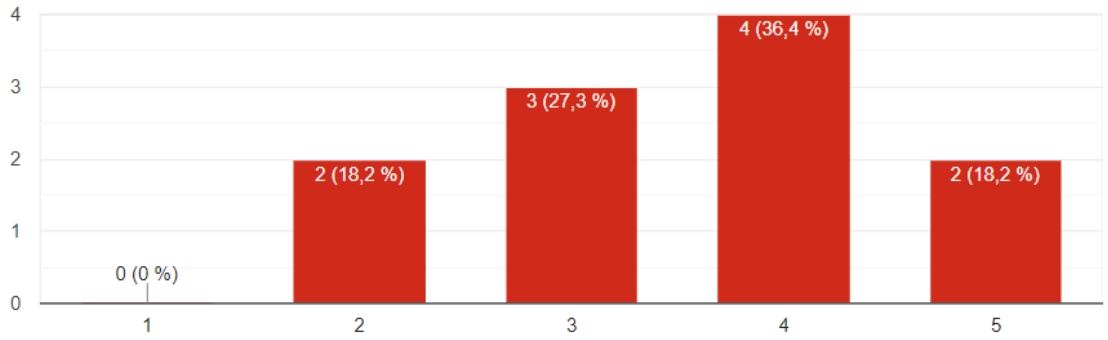
dostupnosť zdravotnej starostlivosti
je dostupná zdravotná starostlivosť plus niektoré služby napr. plynári, elektrikára atď.
rómska otázka
Chátrajúce staré mesto kde nie je život vďaka našim milým občanom.
Nevyhovujúca zdravotná starostlivosť hybaj u špecialisti. Kultúrne podujatia neoslovujú občanov nerešpektuje sa aktuálni záujem občanov sú organizovane z 15 rokov-im oneskorením. Na veľkosť Gelnice a jej 4 okrajove štvrte chyba nám tu mestská doprava .
zložitosť riešenia cigánskej otázky, neviem ako bude vyzerať GL v budúcnosti
málo pracovných príležitostí, chýbajúca nemocnica a nedostatok odborných lekárov - nutnosť cestovať za lek. službami, chýbajúce kvalitnejšie obchodné prevádzky,

- slabo rozvinutá sieť obchodov a služieb, málo pracovných príležitostí, nutnosť dochádzať za prácou mimo okres aj mimo SR. Málo služieb poskytujúcich stravovanie a ubytovanie, nekvalitné - neudržiavané turisticky zaujímavé miesta v blízkom okolí mesta (Turzov, vlek. Majáles,...); chýbajúci kultúrny stánok napr. spoločenská sála.
absencia pracovných príležitostí, absencia odborných lekárskych ambulancií, neschodnosť chodníkov, absencia kultúrnych aktivít
nedostatok zaujímavých pracovných príležitostí, nedostatok športového a kultúrneho vyžitia, neexistujúce stavebné pozemky, nedostatok bytov, rómski občania v centre mesta

Najvýznamnejšie nevýhody života vo Vašom meste (vyhodnotenie)	**Počet odpovedí**
Rómska otázka – centrum mesta – chátrajúce mesto	4
Dostupnosť zdrav. starostlivosti – odborné ambulancie	4
Zamestnanosť – málo prac. príležitostí	4
Kultúra, kult. podujatia, absencia spoločenskej sály	4
Obchodné prevádzky, stravovanie, ubytovanie - absencia	4
Šport – športové vyžitie	1
Bývanie – byty, pozemky	1
Turzov, turisticky zaujímavé miesta - neudržiavané	1

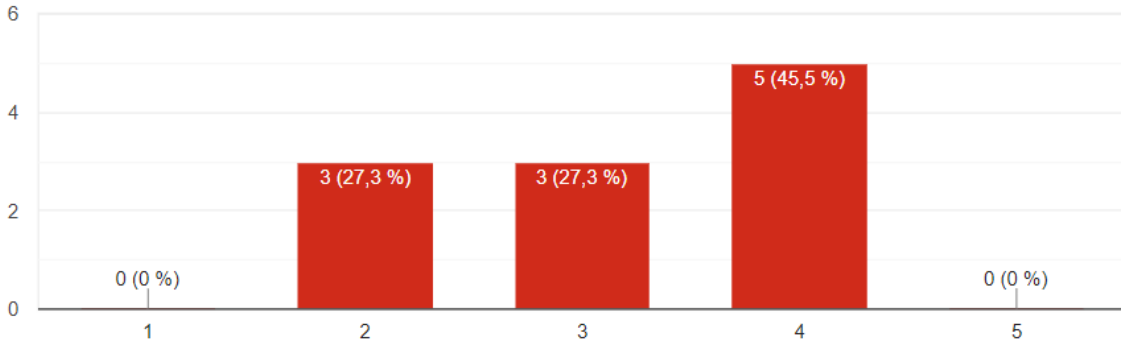
6. Ako hodnotíte úroveň služieb pre turistov v meste Gelnica ? (hodnotenie - 1 - najlepšie, 5 najhoršie)

11 odpovedí

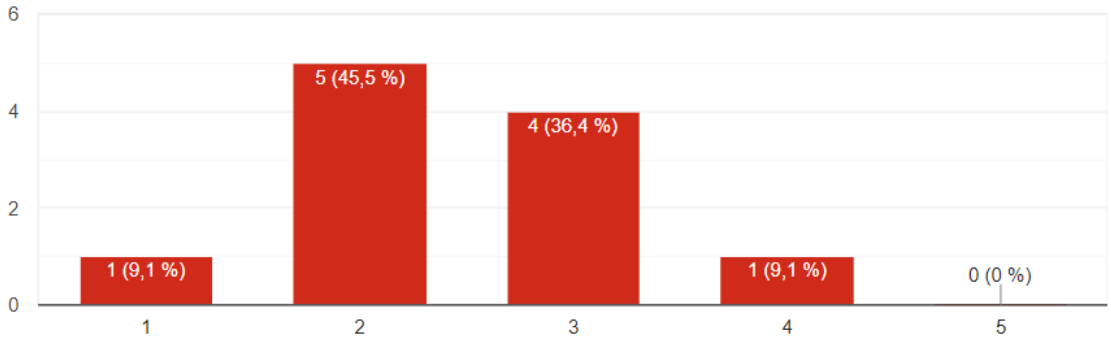
7. Ako hodnotíte stav historických a kultúrnych pamiatok ? (hodnotenie - 1 - najlepšie, 5 - najhoršie)

11 odpovedí

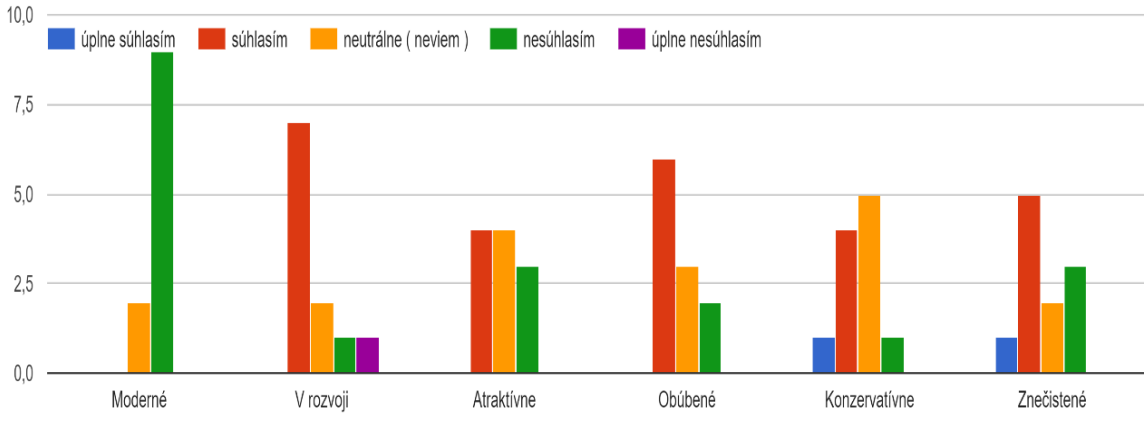

8. Ako hodnotíte kvalitu životného prostredia vo Vašom meste ? (hodnotenie - 1 - najlepšie, 5 - najhoršie)

11 odpovedí

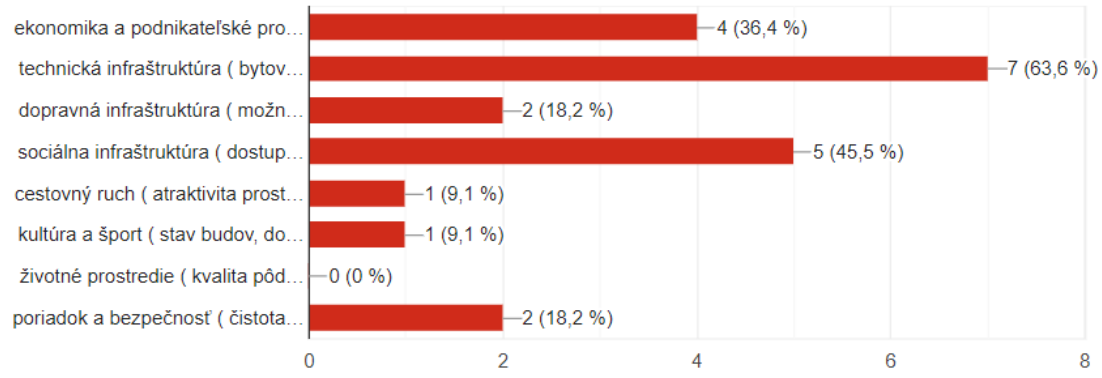

9. Ako vnímate v súčastnosti mesto Gelnica ?

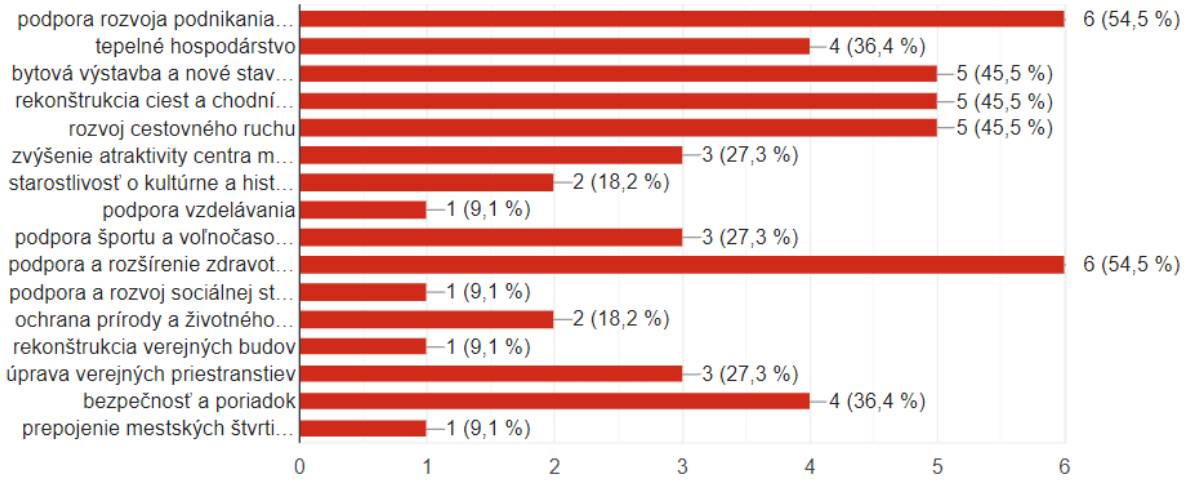
10. V ktorých oblastiach vidíte najväčšie nedostatky mesta ? (vyberte max 2 oblasti)

11 odpovedí

11. Na ktoré oblasti by sa mal podľa Vás sústrediť rozvoj mesta v nasledujúcich rokoch ? (vyberte max. 5 oblasti)

11 odpovedí

12/ Čím by ste zvýšili atraktivitu Vášho mesta ? *(10 odpovedí)*

intenzívna propagácia
odstránením neprispôsobivých občanov z centra mesta menej skorumpovaných politikov
rozvojovom historického a geografického potenciálu
Vyčistenie mesta od neprispôsobivých občanov.
Ako okresne mesto spolupráci z okolitými obcami zabezpečovať väčšie kultúrne a športove aktivity v meste a jej okolí.
oprava budov v centre mesta, reštauračné služby, byť nápomocný výstavbe SKI ERIKA a Thurzova čo by malo priniesť život do mesta a podnikateľské aktivity
presťahovanie rómskych spoluobčanov z centra na lokalitu Háj a obnova budov v centre mesta, oprava schodišťa na Ban. námestí, oprava ciest, obnova lyžiarskeho vleku,
Zlepšiť vzhľad centra mesta - najmä obnova budov v tzv. sídlisku stred.
kúpaliskom, krytá plaváreň, lyžiarskym vlekom
produkty cestovného ruchu, oprava centra mesta, oddychové zóny, pešia zóna

Čím by ste zvýšili atraktivitu mesta (vyhodnotenie)	Počet odpovedí
Zatraktívnenie centra mesta – oprava budov, oprava centra mesta, oddychové zóny, pešia zóna	4
Cestovný ruch – Turzov, lyžiarsky vlek	4
Vysťahovaním neprispôsobivých občanov z centra mesta	3
Intenzívna propagácia	1
Kultúrne a športové aktivity	1
Reštauračné služby	1
Oprava schodišťa na Baníckom námestí	1
Oprava miestnych komunikácií	1
Kúpalisko, krytá plaváreň	1

13/ Aké konkrétne projekty vo Vašom meste navrhujete realizovať ? *(10 odpovedí)*

Riešenie komunálneho odpadu, minimalizácia nelegálnych skládok, zvýšenie osvety separovaného zberu, nízkoštandardné bývanie pre marginalizované komunity a tým súvisiaca úprava stredu mesta, komunitné centrum a rozvoj komunitnej práce

výstavba bytov obnova ciest chodníkov a verejného osvetlenia výstavba parkovacích miest obnova tepelných rozvodov

-

Výmenu rozvodov ÚK a TÚV, oprava ciest a chodníkov, oprava budovy DOS, výstavba nájomných bytov

Výstavba bytov a zabezpečenie stavebných pozemkov pre individuálnu výstavbu.

je to súvis z bodom 12

vytvorenie mestského parku s fontánou pod domom zdravia, výstavba kúpaliska, či krytej plavárne, obnova lesoparku od bývalej Smrečiny po TS mesta Gelnica, zriadenie spoločenskej miestnosti na realizáciu veľkých spoločenských aktivít - svadby,...; vybudovanie cyklotrasy, ihriska pri tínedžerov

Vytvorenie stavebných obvodov pre IBV- zastabilizovanie mladej generácie v meste (zabránenie odchodu mladých rodín za prácou, vzdelaním, apod.); podpora KBV - najmä pre marginalizované komunity; podpora rozvoja služieb v CR - stravovanie, ubytovanie; podporná infraštruktúra - emobilita.

zvýšenie zdravotníckej starostlivosti, zvýšenie poskytovania sociálnych služieb

cyklistický chodník, spoločenská sála, oprava Turzova /aj keď nepatrí mestu/, úprava a čistota verejných priestranstiev, presťahovanie MRK z centra mesta

Aké konkrétne projekty vo Vašom meste navrhujete realizovať (vyhodnotenie)	Počet odpovedí
Bývanie, pozemky pre IBV	4
Cestovný ruch – podpora, služby	2
Kultúra – chýba spoločenské centrum	2
Cyklotrasa	2
Tepelné rozvody	2
Sociálne služby, oprava DOS	2
Cesty, chodníky	2
Úprava centra mesta – presťahovanie rómov z centra mesta	2
Úprava verejných priestranstiev, verejné osvetlenie	2
Zdravotná starostlivosť -	1
Parkoviská – vytvorenie park. miest	1
Oddychové zóny – Fontána	1
Komunálny odpad – riešenie, separovaný zber – osveta, čierne skládky	1
Komunitné centrum	1

14/ Iné návrhy a pripomienky *(5 odpovedí)*

uvedené v bode 13
dostavba 3 mosta cez rieku Hnilec
-
zabezpečiť verejný poriadok a jeho vymožiteľnosť
vytvárať väčší tlak na Povodie Bodrogu a Hornádu, aby udržiavali v dobrom stave koryto Hnilca - odstraňovali nánosy po povodniach a iný odpad; zriadenie mosta vedľa bývalých ZŤS Gelnica k bývalému SPP - teraz KANA; výchovné pôsobenie na mládež - v rodinách, v školách,... aby neznečisťovali živ. prostredie a nevyhadzovali odpadky kdekade, ale do košov, resp. ich odnášali z prírody do kontajnerov; likvidácia divokých skládok;

Príloha č. 6 : Link - Dotazník pre občanov mesta Gelnica k Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Gelnica na roky 2022+.

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfcsj3Gy_QC8yOK6LjXWyQLDbxBZUlASCV00KYx46LYO2rltw/viewform?usp=sf_link

Príloha č. 7 : Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu občanov mesta Gelnica k tvorbe Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Gelnica na roky 2022+.

Operačný program Efektívna verejná správa

Európska únia
Európsky sociálny fond

DOTAZNÍK K PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCÁLNEHO ROZVOJA MESTA GELNICA NA OBDOBIE 2022+

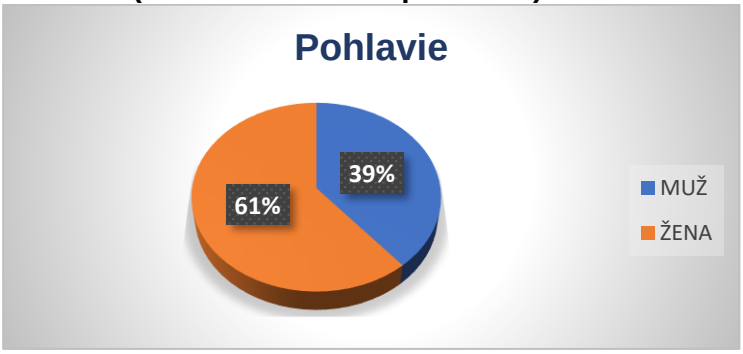
Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu OBČANOV MESTA GELNICA

Názov projektu : **Podpora regionálneho rozvoja v najmenej rozvinutom okres Gelnica**
NFP314011APG4 **Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu**

Dotazníkového prieskumu občanov mesta Gelnica k programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Gelnica na obdobie 2022+ sa v období od 16.07. – 04.08.2021 zúčastnilo celkom 193 respondentov.

Štatistické údaje o štruktúre respondentov (otázky 1 – 4)

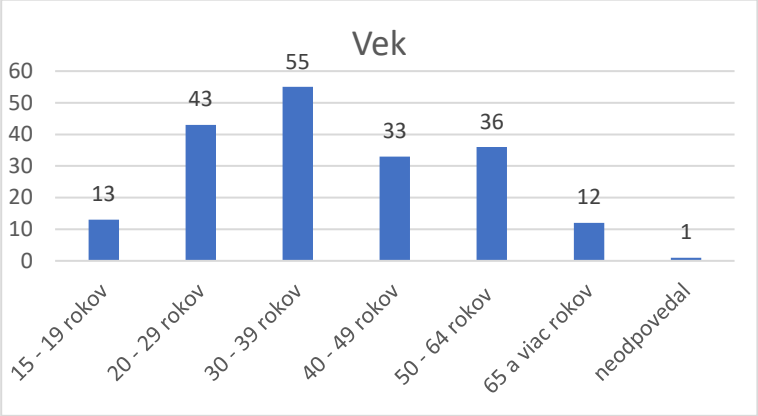
Pohlavie (charakteristika respondenta)

Pohlavie	Počet	Percento
muž	75	39%
žena	118	61%
celkový počet respondentov	193	100 %

Odpovedalo 193 respondentov, z toho 118 žien a 75 mužov.

Vek (charakteristika respondenta)

Vek	Počet	Percento
15 – 19 rokov	13	7%
20 – 29 rokov	43	22,2%
30 – 39 rokov	55	28%
40 – 49 rokov	33	17%
50 – 64 rokov	36	19%
65 a viac rokov	12	6,3%
neodpovedal	1	0,5%
celkový počet respondentov	193	100%

Zo 193 respondentov svoj vek uviedlo 192, najviac zo skupiny 30-39 rokov – 55, zo skupiny 20 – 29 rokov – 43 a zo skupiny 50 – 64 rokov 36 respondentov.

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie (charakteristika respondenta)

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie	Počet	Percento
základné	5	2,6%
vyučený/á	7	3,6%
vyučený/á s maturitou	25	12,8%
stredné všeobecné	15	7,8%
stredné odborné	53	27,4%
vysokoškolské I. stupeň	12	6,3%
vysokoškolské II. stupeň	69	35,9%
vysokoškolské III. stupeň	6	3,1%
neodpovedal	1	0,5%
celkom respondenti	193	100,0 %

Zo 193 respondentov svoje najvyššie dosiahnuté vzdelanie uviedlo 192, najviac 69 respondentov s vysokoškolským vzdelaním II. stupňa, 53 respondentov so stredným odborným vzdelaním, najmenej 5 respondentov so základným vzdelaním.

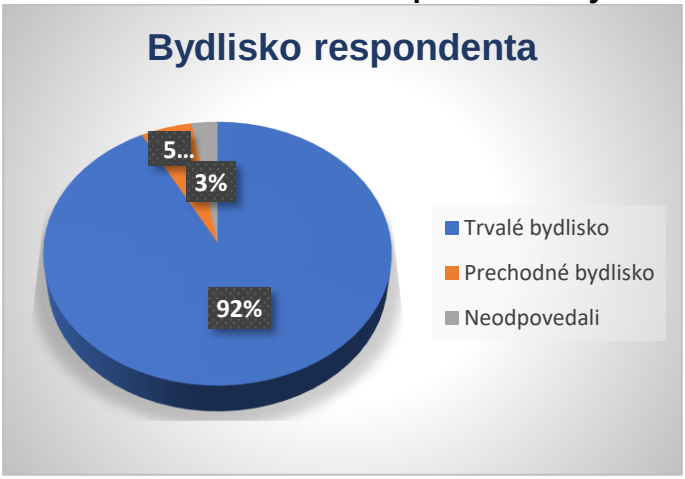
Ekonomická aktivita (charakteristika respondenta)

Ekonomická aktivita	Počet	Percento
Zamestnaný/á	118	61%
súkromný/á podnikateľ/ka	16	8,3%
dôchodca/kyňa	17	8,8%
študent/ka	23	11,9%
materská dovolenka	12	6,2%
nezamestnaný/á	6	3,1%
počet respondentov, ktorí sa nevyjadrili	1	0,5%
celkový počet respondentov	193	100,0 %

Zo 193 respondentov svoju ekonomickú aktivitu uviedlo 192, z ktorých 118 bolo zamestnaných občanov, 23 študentov, najmenej 6 zo skupiny nezamestnaných.

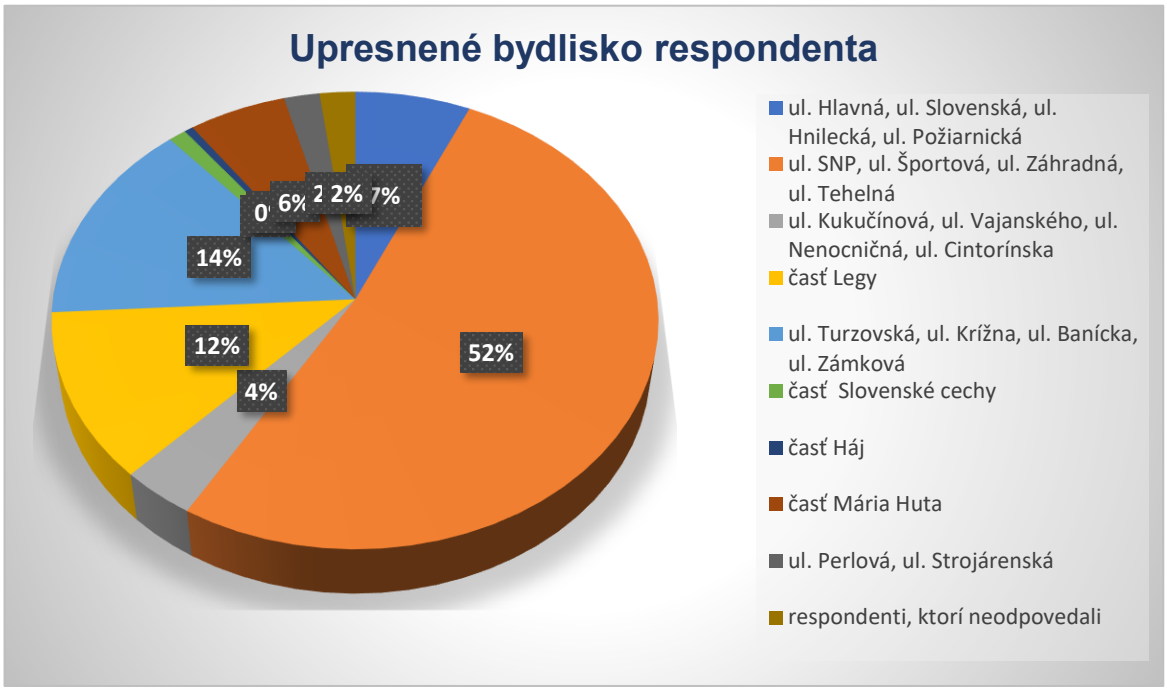
1/ Máte v Gelnici trvale alebo prechodné bydlisko ?

Bydlisko	Počet	Percento
Trvalé bydlisko	178	92%
Prechodné bydlisko	10	5%
počet respondentov, ktorí neodpovedali	5	3%
celkový počet respondentov	193	100,0 %

Zo 193 respondentov sa k bydlisku vyjadrilo 188, z toho 178 osôb s trvalým bydliskom v meste Gelnica a 10 respondentov s prechodným bydliskom v meste Gelnica.

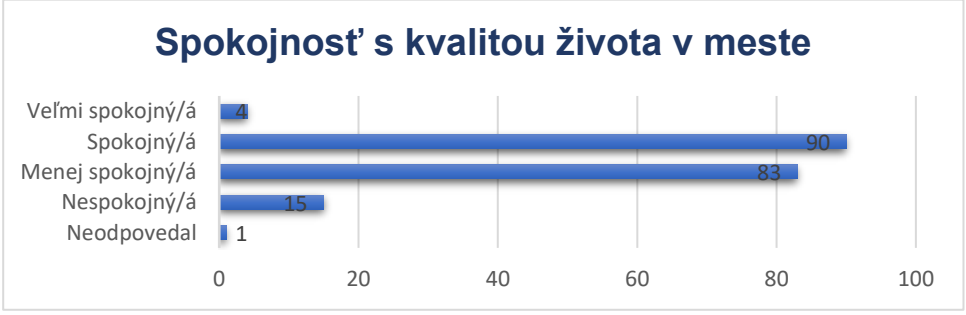
2/ V ktorej časti mesta bývate ? (ak je neuvedená Vaša ulica, tak označte najbližšiu časť alebo ulicu)

V ktorej časti mesta respondent býva	Počet	Percento
ul. Hlavná, ul. Slovenská, ul. Hnilecká, ul. Požiarnická	13	6,8%
ul. SNP, ul. Športová, ul. Záhradná, ul. Tehelná	100	52%
ul. Kukučínová, ul. Vajanského, ul. Nemocničná, ul. Cintorínska	7	4%
časť Legy	23	12%
ul. Turzovská, ul. Krížna, ul. Banícka, ul. Zámková	28	14%
časť Slovenské cechy	2	1%
časť Háj	1	0,5%
časť Mária Huta	11	5,7%
ul. Perlová, ul. Strojárenská	4	2%
počet respondentov, ktorí sa neodpovedali	4	2%
celkový počet respondentov	193	100,0 %

K otázke, v ktorej časti respondent býva sa zo 193 vyjadrilo 189 občanov s najväčším zastúpením ul. SNP, ul. Športová, ul. Záhradná, ul. Tehelná s počtom 100 respondentov, 28 respondentov ul. Turzovská, ul. Krížna, ul. Banícka, ul. Zámková, najmenej z časti Háj 1 respondent.

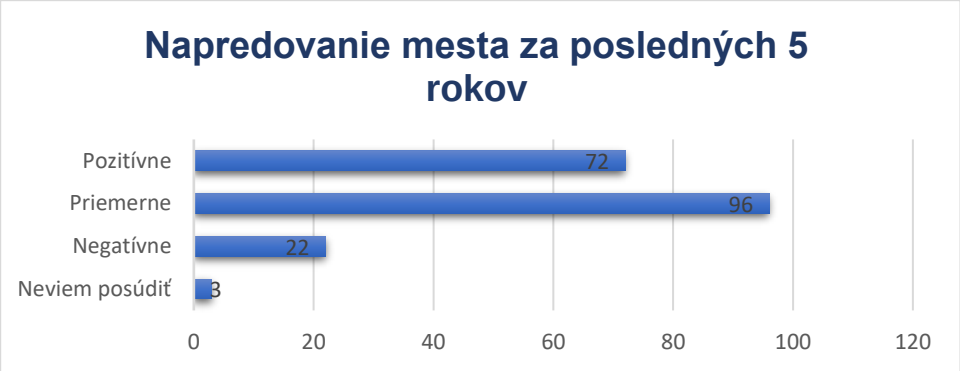
3/ Ako ste spokojný/á s kvalitou života v meste ?

Spokojnosť s kvalitou života v meste	Počet	Percento
veľmi spokojný/á	4	2,1%
spokojný/á	90	46,6%
menej spokojný/á	83	43%
nespokojný/á	15	7,8%
počet respondentov, ktorí sa neodpovedali	1	0,5%
celkový počet respondentov	193	100,0 %

Zo 193 respondentov ich odpovedalo 192, z ktorých 90 respondentov k spokojnosti s kvalitou života v meste vyjadrilo, že sú spokojný, 83 respondentov menej spokojní a 15 respondentov je nespokojných.

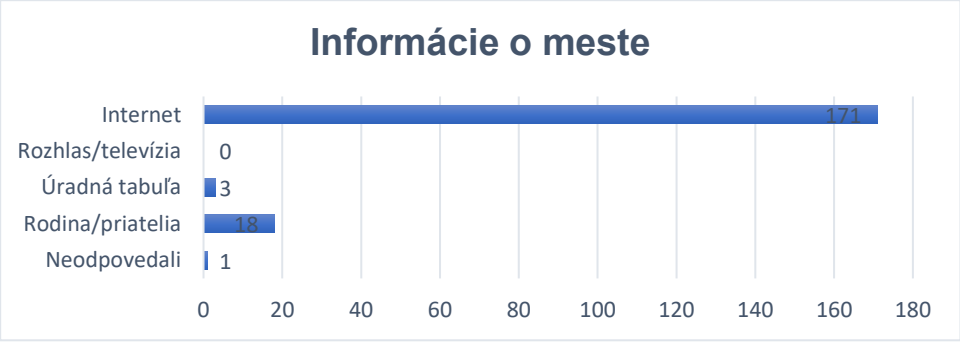
4/ Ako hodnotíte rozvoj a napredovanie mesta v posledných 5 rokoch ?

Ako hodnotíte rozvoj a napredovanie mesta v posledných 5 rokoch	Počet	Percento
pozitívne	72	37,3%
priemerne	96	49,7%
negatívne	22	11,4%
neviem posúdiť	3	1,6%
celkový počet respondentov	193	100,0 %

Dotazníkového prieskumu zo 193 respondentov sa 96 vyjadrilo, že rozvoj a napredovanie mesta v posledných 5 rokoch hodnotia priemerne, 72 pozitívne a 22 respondentov hodnotilo rozvoj a napredovanie mesta negatívne.

5/ Odkiaľ najčastejšie čerpáte informácie o Vašom mieste ?

Zdroje informácií respondentov o meste	Počet	Percento
internet	171	88,6%
rozhlas/televízia	0	0%
úradná tabuľa	3	1,5%
rodina/ priatelia	18	9,3%
neodpovedali	1	0,5%
celkový počet respondentov	193	100,0 %

Zo 193 respondentov odpovedalo 192, z ktorých 171 respondentov sa vyjadrilo, že najčastejšie informácie o meste čerpá z internetu, 18 sa vyjadrilo, že od rodiny a priateľov.

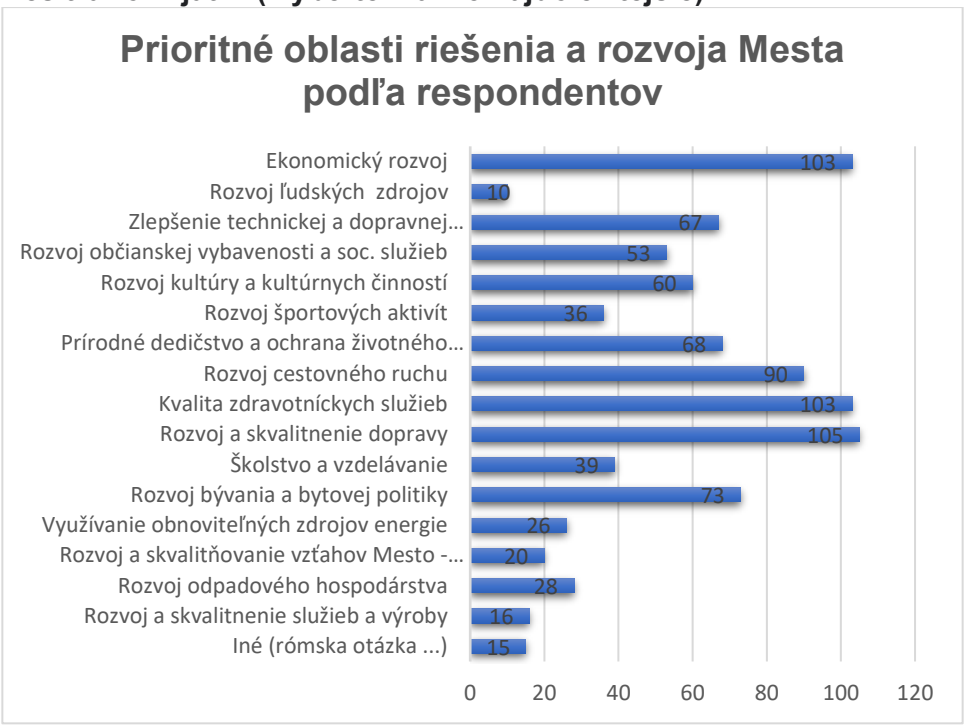
6/ Poznáte rozvojové aktivity svojho mesta ?

Poznáte rozvojové aktivity svojho mesta ?	Počet	Percento
áno	37	19,1%
čiastočne	138	71,5%
nie	17	8,9%
neodpovedali	1	0,5%
celkový počet respondentov	193	100,0 %

Zo 193 respondentov odpovedalo 192, z ktorých sa 138 vyjadrilo, že čiastočne pozná aktivity mesta, 37 pozná rozvojové aktivity mesta a 17 respondentov nepozná.

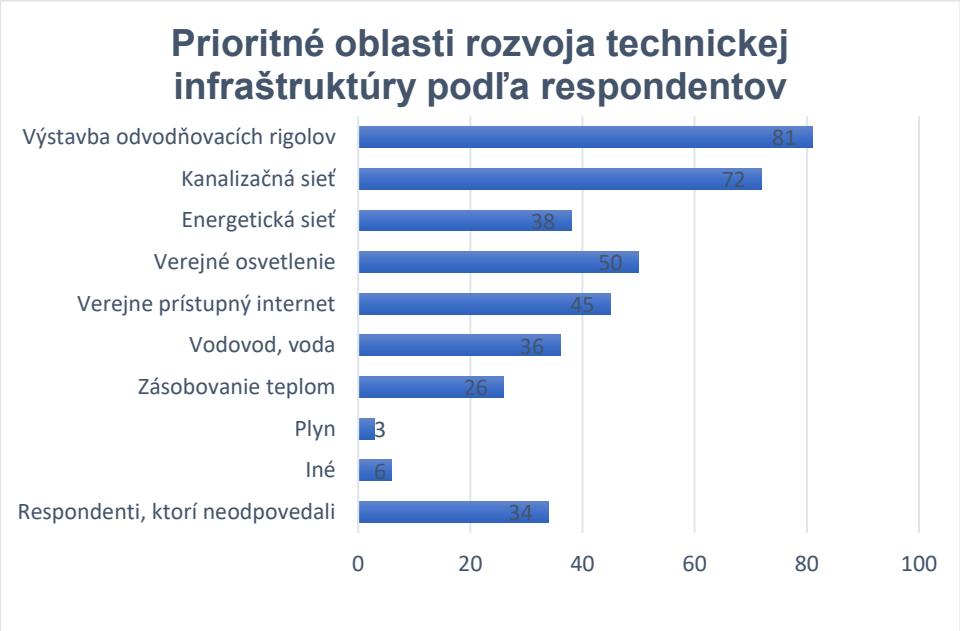
7/ Ktoré z nasledujúcich oblastí je podľa Vášho názoru potrebné v Gelnici čo najskôr riešiť a rozvíjať ? (vyberte max. 5 najdôležitejšie)

Potreba riešenia a rozvoja oblastí v meste	Počet
Ekonomický rozvoj	103
Rozvoj ľudských zdrojov	10
Zlepšenie technickej a dopravnej infraštruktúry	67
Rozvoj občianskej vybavenosti a soc. služieb	53
Rozvoj kultúry a kultúrnych činností	60
Rozvoj športových aktivít	36
Prírodné dedičstvo a ochrana životného prostredia	68
Rozvoj cestovného ruchu	90
Kvalita zdravotníckych služieb	103
Rozvoj a skvalitnenie dopravy	105
Školstvo a vzdelávanie	39
Rozvoj bývania a bytovej politiky	73
Využívanie obnoviteľných zdrojov energie	26
Rozvoj a skvalitňovanie vzťahov Mesto - občania	20
Rozvoj odpadového hospodárstva	28
Rozvoj a skvalitnenie služieb a výroby	16
Iné (rómska otázka ....)	15

K otázke sa vyjadrilo 193 respondentov, s možnosťou označiť max. 5 najdôležitejšie oblasti, ktoré je potrebné v Gelnici čo najskôr riešiť a rozvíjať, kde u 105 odpovedí je prioritou rozvoj a skvalitnenie dopravy, 103 kvalita zdravotníckych služieb a ekonomický rozvoj mesta. Potreby riešenia rozvoja oblastí v meste Gelnica podľa respondentov sú podrobne uvedené v grafe a tabuľke.

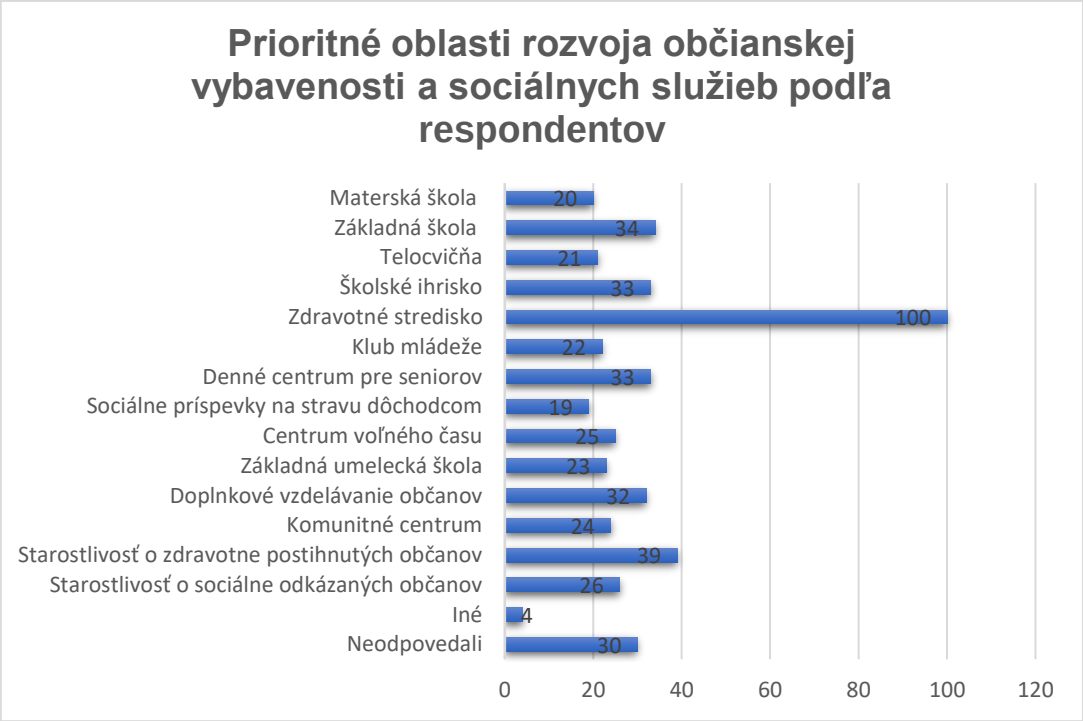
8/ Ak si myslíte, že je potrebné zlepšenie technickej infraštruktúry(výstavba, dokončenie, rekonštrukcia), tak ktoré sú podľa Vás prioritné oblasti ? (vyberte max. 3 najdôležitejšie)

Prioritné oblasti, ak je potrebné zlepšenie technickej a dopravnej infraštruktúry	Počet
výstavba odvodňovacích rigolov	81
kanalizačná sieť	72
energetická sieť	38
verejné osvetlenie	50
verejne prístupný internet	45
vodovod, voda	36
zásobovanie teplom	26
plyn	3
iné	6
počet respondentov, ktorí sa neodpovedali	34

Dotazníkového prieskumu zo 193 respondentov sa v otázke vyjadrili 159, s možnosťou označiť max. 3 najdôležitejšie oblasti technickej infraštruktúry mesta, kde u 81 odpovedí je priorita výstavba odvodňovacích rigolov, 72 kanalizačná sieť a 50 verejné osvetlenie.

9/ Ak si myslíte, že je potrebné zlepšiť rozvoj občianskej vybavenosti a sociálnych služieb (výstavba, rekonštrukcia a skvalitnenie služieb), tak ktoré sú podľa Vás prioritné oblasti ? (vyberte max. 3 najdôležitejšie)

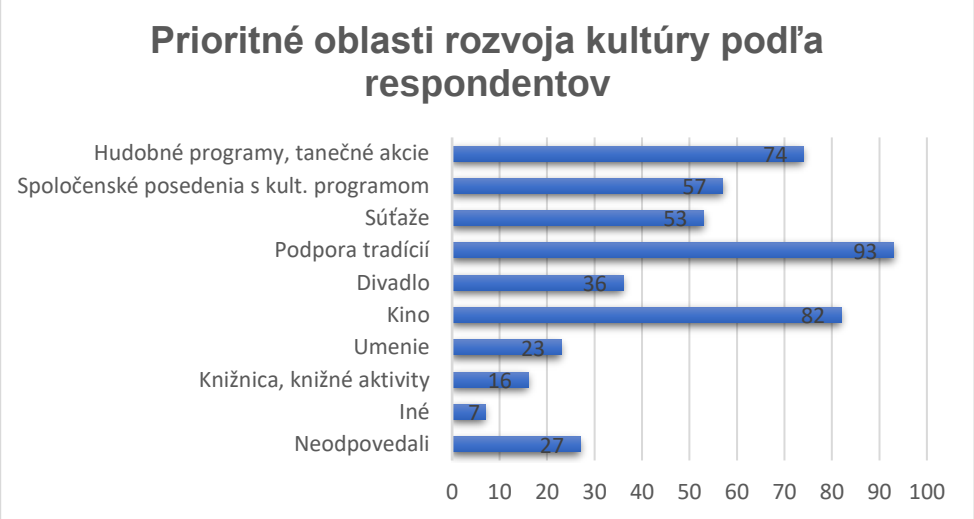

Prioritné oblasti, ak je potrebný rozvoj občianskej vybavenosti a sociálnych služieb	Počet
Materská škola	20
Základná škola	34
Telocvičňa	21
Školské ihrisko	33

Zdravotné stredisko	100
Klub mládeže	22
Denné centrum pre seniorov	33
Sociálne príspevky na stravu dôchodcom	19
Centrum voľného času	25
Základná umelecká škola	23
Doplnkové vzdelávanie pre občanov	32
Komunitné centrum	24
Starostlivosť o zdravotne postihnutých občanov	39
Starostlivosť o sociálne odkázaných občanov	26
Iné	4
Počet respondentov, ktorí sa neodpovedali	30

Dotazníkového prieskumu zo 193 respondentov sa k otázke vyjadrili 163, s možnosťou označiť max. 3 najdôležitejšie oblasti rozvoja občianskej vybavenosti a sociálnych služieb mesta, kde u 100 odpovedí je priorita zdravotné stredisko, 39 starostlivosť o zdravotne postihnutých občanov, 34 rozvoj základnej školy, 33 denné centrum pre dôchodcov a školské ihrisko.

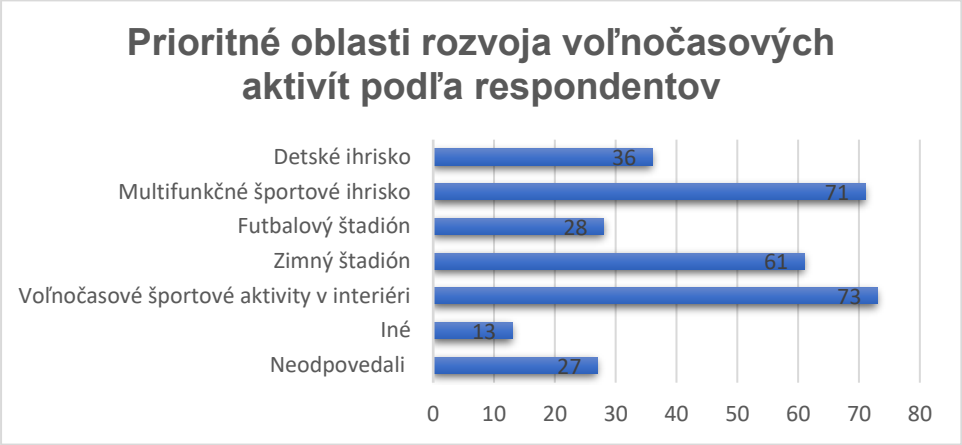
10/ Ak si myslíte, že je potrebné zlepšenie kultúry, kultúrnych činností a služieb, tak ktoré sú podľa Vás prioritné oblasti ? (vyberte max. 3 najdôležitejšie)

Prioritné oblasti, ak je potrebné zlepšenie kultúry, kultúrnych služieb	**Počet**
Hudobné programy, tanečné akcie	74
Spoločenské posedenia s kultúrnym programom	57
Súťaže (detské, mládežnícke, pre dospelých)	53
Podpora tradícií (zachovanie a obnova)	93
Divadlo	36
Kino	82
Umenie	23
Knižnica, knižné aktivity	16
iné (kultúrne stredisko ...)	7
počet respondentov, ktorí sa neodpovedali	27

Dotazníkového prieskumu zo 193 respondentov sa k otázke vyjadrili 166, s možnosťou označiť max. 3 najdôležitejšie oblasti rozvoja kultúry, kultúrnych činností a služieb mesta, kde u 93 odpovedí je priorita podpora tradícií, 82 zriadenie kina, 74 hudobné programy a tanečné akcie, 57 spoločenské posedenia s kultúrnym programom.

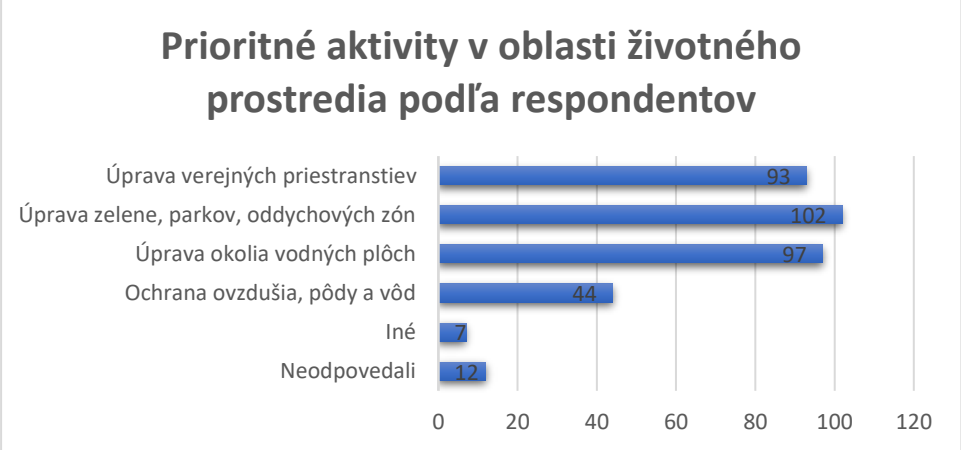
11/ Ak si myslíte, že je potrebný rozvoj športových aktivít, tak ktoré sú podľa Vás prioritné oblasti ? (vyberte max. 2 najdôležitejšie)

Prioritné oblasti, ak je potrebný rozvoj voľnočasových aktivít	Počet
Detské ihrisko	36
Multifunkčné športové ihrisko	71
Futbalový areál (tribúna, šatne, plocha)	28
Zimný štadión (tribúna, šatne, celoročná plocha pre rôzne činnosti)	61
Voľnočasové športové aktivity v interiéri	73
Iné	13
Neodpovedali	27

Dotazníkového prieskumu zo 193 respondentov sa k otázke vyjadrili 166, s možnosťou označiť max. 2 najdôležitejšie oblasti rozvoja voľnočasových aktivít mesta, kde u 73 odpovedí sú prioritou voľnočasové aktivity v interiéri, 71 multifunkčné športové ihrisko a 61 rozvoj zimného štadióna.

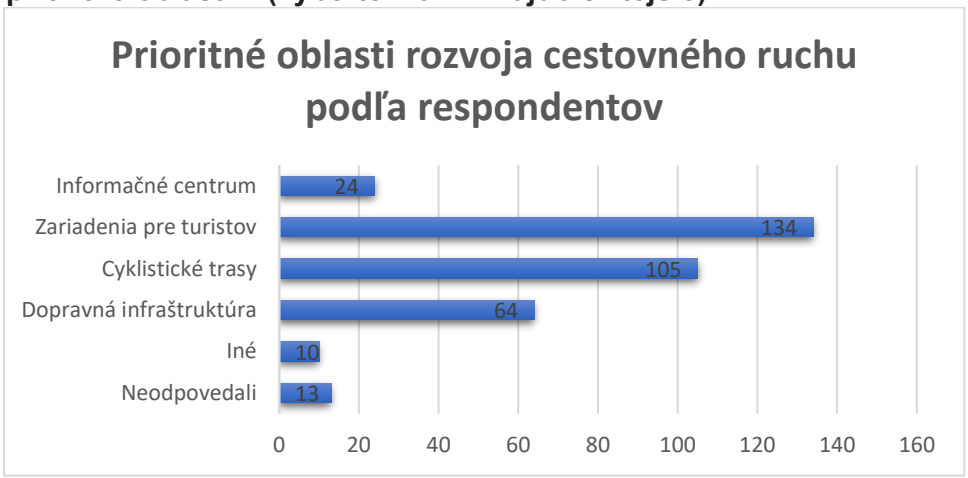
12/ Ak si myslíte, že sú potrebné aktivity v oblasti životného prostredia, tak ktoré sú podľa Vás prioritné oblasti ? (vyberte max. 2 najdôležitejšie)

Prioritné aktivity v oblasti životného prostredia	Počet
Úprava verejných priestranstiev	93
Úprava zelene, parkov, oddychových zón	102
Úprava okolia vodných plôch	97
Ochrana ovzdušia, pôdy a vôd	44
Iné	7
Neodpovedali	12

Dotazníkového prieskumu zo 193 respondentov sa k otázke vyjadrili 181, s možnosťou označiť max. 2 najdôležitejšie prioritné aktivity v oblasti ochrany životného prostredia, kde u 102 odpovedí je priorita úprava zelene, oddychových zón, u 97 je priorita úprava okolia vodných plôch, 93 odpovedí smerovalo k úprave verejných priestranstiev.

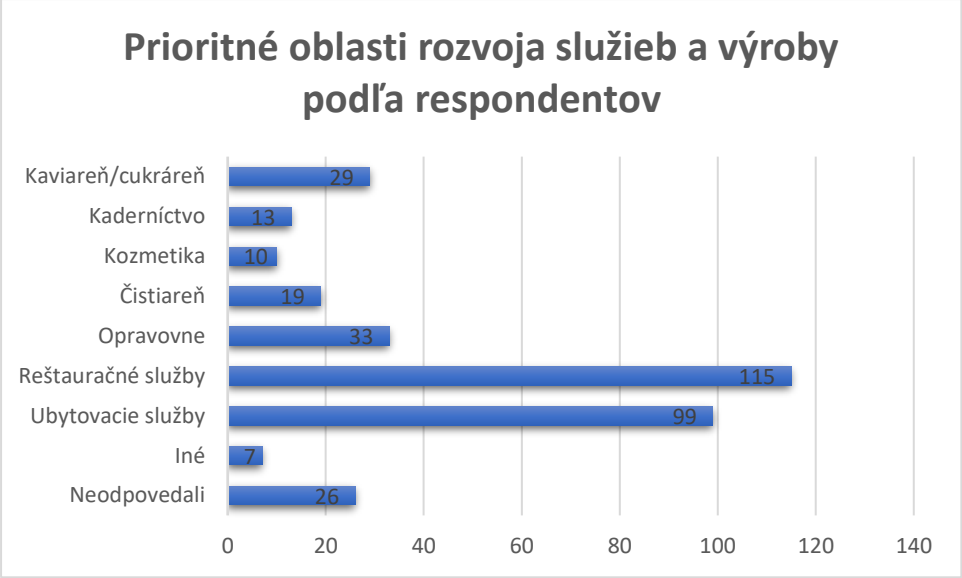
13/ Ak si myslíte, že je potrebný rozvoj cestovného ruchu, tak ktoré sú podľa Vás prioritné oblasti ? (vyberte max. 2 najdôležitejšie)

Prioritné oblasti, ak je potrebný rozvoj cestovného ruchu	Počet
Informačné centrum	24
Zariadenia pre turistov (atrakcie, stravovanie, ubytovanie)	134
Cyklistické trasy	105
Dopravná infraštruktúra	64
Iné	10
Neodpovedali	13

Dotazníkového prieskumu zo 193 respondentov sa k otázke vyjadrili 180, s možnosťou označiť max. 2 najdôležitejšie oblasti rozvoja cestovného ruchu, kde u 134 odpovedí je priorita rozvoj zariadení pre turistov, 105 vybudovanie cyklistických trás a 64 priorita v rozvoji dopravnej infraštruktúry.

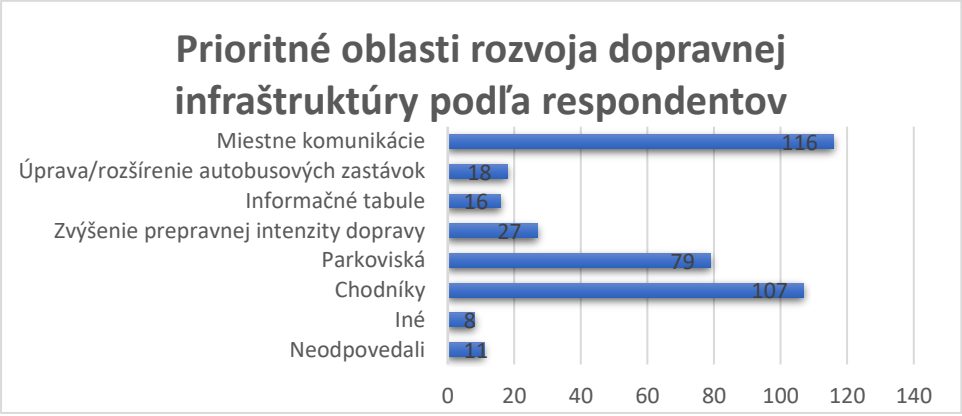
14/ Ak si myslíte, že je potrebný rozvoj a skvalitňovanie služieb a výroby, tak ktoré sú podľa Vás prioritné oblasti ? (vyberte max. 2 najdôležitejšie)

Prioritné oblasti, ak je potrebný rozvoj a skvalitňovanie služieb a výroby	Počet
Kaviareň/cukráreň	29
Kaderníctvo	13
Kozmetika	10
Čistiareň	19
opravovne	33
reštauračné služby	115
ubytovacie služby	99
iné	7
Neodpovedali	26

Dotazníkového prieskumu zo 193 respondentov sa k otázke vyjadrili 167, s možnosťou označiť max. 2 najdôležitejšie oblasti rozvoja služieb, kde u 115 odpovedí je priorita reštauračné služby, 99 ubytovacie služby, 33 rozvoj opravovní v meste a 29 kaviarne a cukrárne.

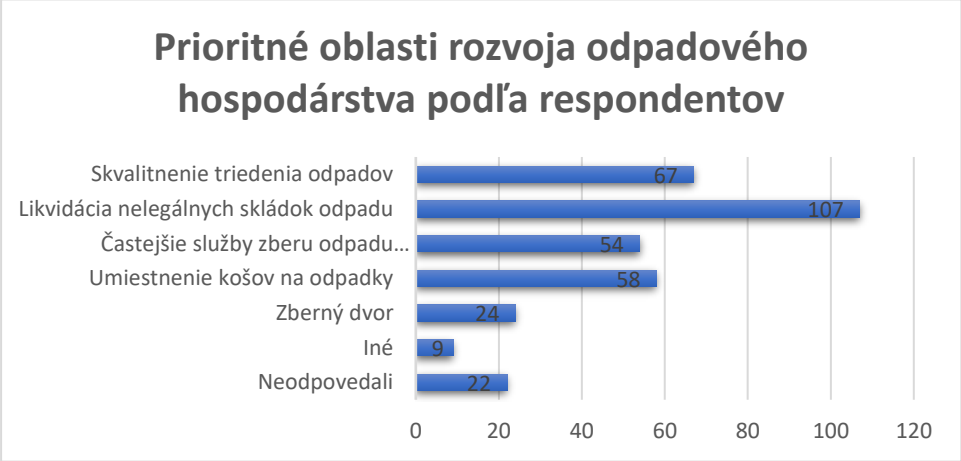
15/ Ak si myslíte, že je potrebný rozvoj a skvalitňovanie dopravnej infraštruktúry, tak ktoré sú podľa Vás prioritné oblasti ? (vyberte max. 2 najdôležitejšie)

Prioritné oblasti, ak je potrebný rozvoj a skvalitňovanie dopravnej infraštruktúry	Počet
Miestne komunikácie	116
Úprava/rozšírenie autobusových zastávok	18
Informačné tabule	16
Zvýšenie prepravnej intenzity dopravy	27
Parkoviská	79
Chodníky	107
Iné	8
Neodpovedalo	11

Dotazníkového prieskumu zo 193 respondentov sa k otázke vyjadrili 182, s možnosťou označiť max. 2 najdôležitejšie oblasti rozvoja dopravnej infraštruktúry, kde u 116 odpovedí je priorita miestne komunikácie, 107 chodníky, 79 parkoviská a 27 zvýšenie prepravnej intenzity dopravy.

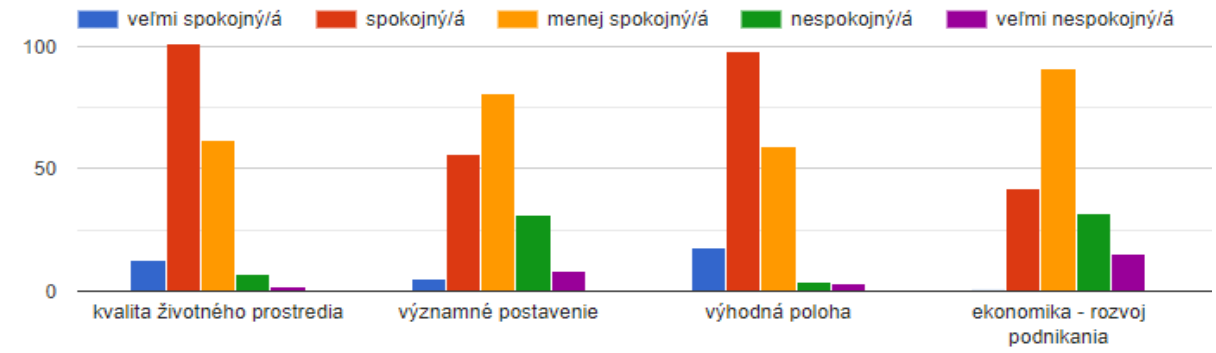
16/ Ak si myslíte, že je potrebný rozvoj odpadového hospodárstva, tak ktoré sú podľa Vás prioritné oblasti ? (vyberte max. 2 najdôležitejšie)

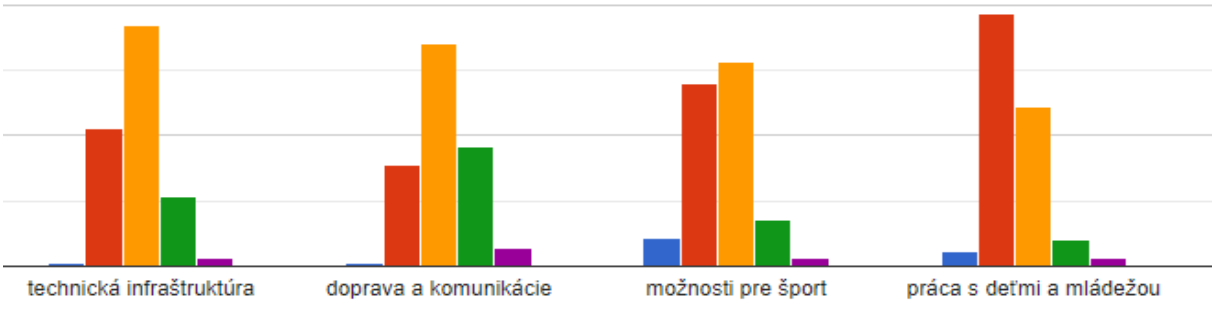

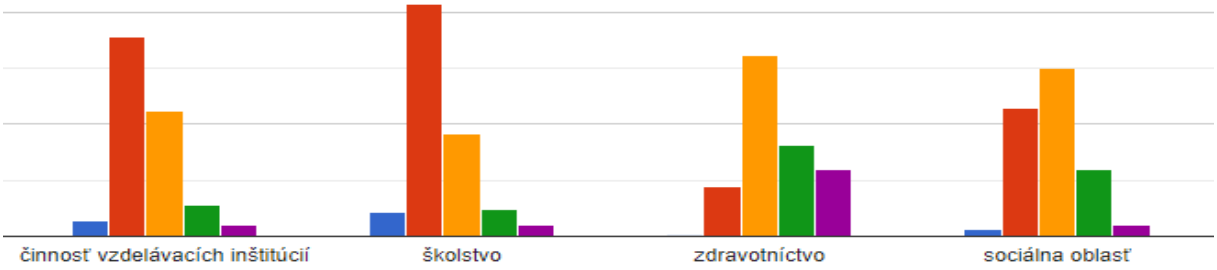
Prioritné oblasti, ak je potrebný rozvoj odpadového hospodárstva	Počet
Skvalitnenie triedenia odpadov	67
Likvidácia nelegálnych skládok odpadu	107
Častejšie služby zberu odpadu veľkokapacitnými kontajnermi	54
Umiestnenie košov na odpadky	58
Zberný dvor	24
Iné	9
Neodpovedali	22

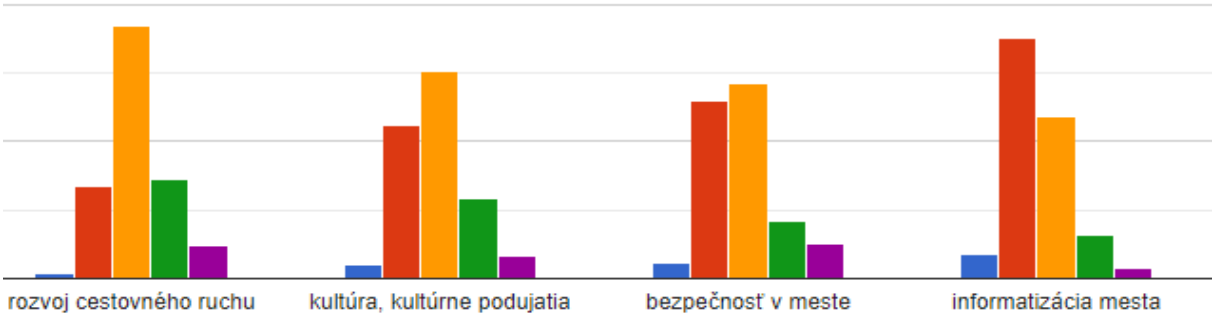
Dotazníkového prieskumu zo 193 respondentov sa k otázke vyjadrili 171, s možnosťou označiť max. 2 najdôležitejšie oblasti rozvoja odpadového hospodárstva, kde u 107odpovedí je prioritou likvidácia nelegálnych skládok odpadu, 67 skvalitnenie triedenia odpadov, 58 umiestnenie košov na odpadky a na psie exkrementy a 54 odpovede s prioritou častejších služieb zberu odpadu veľkokapacitnými kontajnermi.

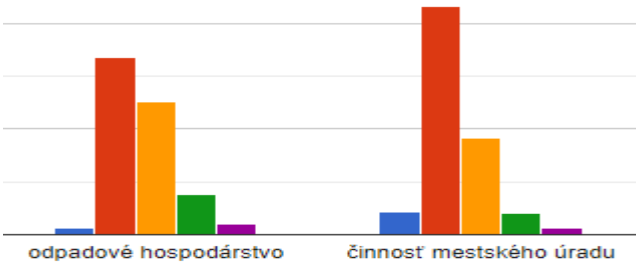
17/ Aká je Vaša spokojnosť s činnosťou jednotlivých oblastí verejného života v meste ?

Spokojnosť s činnosťami jednotlivých oblastí verejného života/ počet odpovedí respondentov **z celkového počtu 193**	**veľmi spokojný** (počet)	**spokojný** (počet)	**menej spokojný** (počet)	**nespokojný** (počet)	**veľmi nespokojný** (počet)
kvalita životného prostredia **185**	13	101	62	7	2
významné postavenie v regióne **181**	5	56	81	31	8
výhodná poloha **182**	18	98	59	4	3
ekonomika – rozvoj malého a stredného podnikania **180**	0	42	91	32	15
technická infraštruktúra **176**	1	53	92	27	3
doprava a komunikácie **178**	1	39	85	46	7
možnosti pre športové aktivity obyvateľov **180**	11	70	78	18	3
práca s deťmi a mládežou **177**	6	97	61	10	3
činnosť vzdelávacích inštitúcií **171**	7	89	56	14	5
školstvo **178**	11	104	46	12	5
zdravotníctvo **174**	0	22	81	41	30
sociálna oblasť **170**	3	57	75	30	5
rozvoj cestovného ruchu **176**	2	34	92	36	12
kultúra, kultúrne podujatia **174**	5	56	76	29	8
bezpečnosť v meste **176**	6	65	71	21	13
informatizácia mesta **176**	9	88	59	16	4
odpadové hospodárstvo **174**	3	84	63	19	5
činnosť mestského úradu **178**	11	108	46	10	3

K otázke č. 17/ *sa zo 193 respondentov vyjadrovalo stupňom spokojnosti ku každej oblasti samostatne v počte odpovedí od 170 – 185 a*

- *spokojnosť bola vyjadrená hlavne v oblastiach : kvalita životného prostredia, výhodná poloha, možnosti pre športové aktivity obyvateľov, školstvo a k činnosti mestského úradu*
- *skôr nespokojnosť bola vyjadrená hlavne v oblastiach : ekonomika – rozvoj malého a stredného podnikania, zdravotníctvo, rozvoj cestovného ruchu, bezpečnosť v meste.*

18/ Ak by ste mali možnosť rozhodovať o využití finančných prostriedkov mesta, na čo by ste ich vo Vašom meste prednostne využili ? (137 odpovedí zo 193)

K uvedenej otázke sú v prílohe č. 1/ vyhodnotenia dotazníka PHRSR mesta Gelnica odpovede respondentov, tak ako to uviedli v dotazníku a podľa odpovedí spracované vyhodnotenie v tabuľkovej forme so zameraním na oblasti verejného života podľa počtu odpovedí zisťovaním priorít nasledovne :

Prednostné využitie verejných finančných prostriedkov občanmi mesta podľa oblastí (vyhodnotenie)	**Počet odpovedí**
Miestne komunikácie – opravy, dopr. infraštruktúra	32
Rozvoj kultúry, kultúrne stredisko, historické pamiatky	19
Chodníky – oprava, vybudovanie	18
Zatraktívnenie centra – vysťahovanie rómov	18
Zamestnanosť - priemyselný park, soc. podnik, služby	16
Rozvoj cestovného ruchu	16
Rozvoj Turzova	14
Nemocnica – obnova, resp. odborné ambulancie	14
Cyklotrasa, cyklochodník	10
Bytová výstavba	10
Voľný čas – skateboard park, lavičky, aktivity pre deti, amfiteáter	10
Oddychové zóny sídlisko a zeleň v meste	8
Školstvo, mimoškolské vzdelávanie	7
Šport	6
Propagácia mesta, turizmus	5
Lyžiarsky areál	5
Nákupné stredisko	4
Poriadok a čistota mesta	4
Parkoviská	4
Kino	4
Tepelné hospodárstvo	3
Kanalizácia	3
Verejné osvetlenie – úsporné LED	3
Sociálne služby – oprava domu opatrovateľskej služby	3
Doprava – garáže, viac vozňov v špičkách, kyvadlová doprava,	3

19/ Vaše poznámky, postrehy, námety (59 odpovedí zo 193)

K uvedenej otázke sú v prílohe č. 2/ vyhodnotenia dotazníka PHRSR mesta Gelnica odpovede respondentov, tak ako to uviedli v dotazníku a podľa odpovedí spracované vyhodnotenie v tabuľkovej forme so zameraním na oblasti verejného života podľa počtu odpovedí, taktiež uvedené námety na rozvoj mesta.

Poznámky, postrehy (vyhodnotenie)	Počet
Zatraktívnenie centra mesta – vysťahovanie rómov	7
Riešenie rómskej problematiky – čistota mesta, kontajnery, vzdelávanie, žobranie	7
Rozvoj cestovného ruchu a turizmu, cyklotrasy	6
Čistota mesta, čistota koryta Hnilec	6
Rozvoj Turzova	5
Opravy miestnych komunikácii	5
Rozvoj oddych. zón a údržba – parky, zeleň, lavičky	5
Zamestnanci mesta, poslanci MsZ – komunikácia s občanom	4
Rozvoj bytovej politiky	3
Problematika psov – otázka - psie exkrementy	3
Zdravotníctvo – obnovenie nemocnice, odb. ambulancií	3
Riešenie zamestnanosti – prac. príležitostí	2
Ochrana životného prostredia – motorky nad Legami	2
Rozvoj kultúry	2
Rozvoj športu	2
Cintorín – prístupy k hrobom	2
Separovanie odpadov	2

Námety respondentov (vyhodnotenie):

- Využiť potenciál lesov a prírody k rozvoju cestovného ruchu,
- Zámčisko – rozhľadňa
- Mesto Gelnica – banská história – vrátiť historickú podobu centra mesta
- Fontánka v oddychových zónach mesta
- Mária Huta – ul. Žakarovská – zlá infraštruktúra, stav cesty, absentuje zvoz separovaného odpadu, absencia športového vyžitia ...
- Poslanci MsZ – komunikovať s občanmi a prenášať problémy na riešenie
- Zamestnanci mesta – nastaviť hodnotenia zamestnancov

Príloha č. 8 : Uznesenie MsZ Gelnica č. 210/2021 zo dňa 16.12.2021 – schválenie vstupnej správy pre spracovanie PHRSR mesta Gelnica obdobie rokov 2022 – 2028

MESTO GELNICA
- Mestské zastupiteľstvo v GELNICI

Opis uznesenia č. 210

zo zasadnutia Mestského zastupiteľstva v Gelnici konaného dňa 16.12.2021

Mestské zastupiteľstvo v Gelnici
schvaľuje
Vstupnú správu pre spracovanie dokumentu „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Gelnica na roky 2022 – 2028"

MESTO GELNICA

Ing. Dušan Tomaško, MBA v.r.
primátor mesta

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Viktória Mihaličková